

รวมกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

เกี่ยวกับ

การสอบสวนคดีอาญา
ของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง

กองการสอบสวนและนิติการ
กรมการปกครอง

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961134938

รวมกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

เกี่ยวกับ

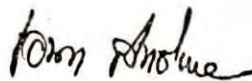
การสอบสวนคดีอาญาของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

คำนำ

กรมการปกครองเห็นว่ากฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการสอบสวนคดีอาญาบางประเภท มีกฎหมาย ข้อยบังคับและระเบียบ รวมทั้งหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก เช่น พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน เป็นต้น ซึ่งเป็นกฎหมายที่จำเป็นจะต้องใช้ในการปฏิบัติงานหากนำมารวบรวมไว้เป็นเล่มเดียวกันแล้วก็จะทำให้เจ้าหน้าที่ได้มีคู่มือปฏิบัติงาน และปฏิบัติงานด้วยความมั่นใจ สามารถตัดสินใจดำเนินคดีต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น กรมการปกครองจึงได้รวบรวมและจัดพิมพ์ไว้เป็นเล่มเดียวกัน

กรมการปกครองหวังว่า ข้าราชการฝ่ายปกครองจะสามารถนำหนังสือเล่มนี้ไปใช้เป็นประโยชน์และก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานต่อไป

(นายเอนก สิทธิประศาสน์)

อธิบดีกรมการปกครอง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

สารบัญ

	หน้า
พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖	๑
พระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘	๑๔
พระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๕๑๔	๒๕
พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓	๖๗
พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๑๙	๗๑
พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘	๘๓
พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐	๑๑๕
พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๑๕	๑๒๘
พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๕๑๒	๑๔๗
พระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๕๑๔	๑๕๕
ฐานความผิดและอัตราโทษ	๒๐๘
ข้อบังคับที่ ๑/๒๕๐๙ เรื่อง ระเบียบการสอบสวนคดีอาญา ในจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี	๒๒๔
ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๓ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕	๒๓๗
ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญา บางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐	๒๔๘
ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเปรียบเทียบและการ สอบสวนคดีอาญาบางประเภท พ.ศ. ๒๕๒๑	๒๕๔

- ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเปรียบเทียบและการสอบสวน
คดีละเมิดเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติจังหวัด และข้อบังคับสุขาภิบาล
พ.ศ. ๒๕๒๑ ๓๐๓
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเปรียบเทียบและการสอบสวน
คดีละเมิดเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติจังหวัด และข้อบังคับสุขาภิบาล
พ.ศ. ๒๕๒๒ ๓๐๖
- ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสอบสวนคดีละเมิดข้อบัญญัติ
เมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๒ ๓๑๒
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเปรียบเทียบ และการสอบสวน
คดีละเมิดข้อบัญญัติเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๒ ๓๑๔
- ข้อบังคับการเก็บของกลาง พ.ศ. ๒๔๘๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับ
การเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๔ ๓๑๘
- การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนในส่วนที่เกี่ยวกับคดี ๓๓๒
- ข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง การปฏิบัติและประสานงานเกี่ยวกับกรณีที่ทหารเป็นผู้เสียหาย
หรือเป็นผู้ต้องหาในความผิดอาญา พ.ศ. ๒๔๙๘ ๓๔๑
- บันทึกและหนังสือสั่งการต่าง ๆ ๓๖๘

พระราชบัญญัติ บัตรประจำตัวประชาชน

พ.ศ. ๒๕๒๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๖

เป็นปีที่ ๓๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“บัตร” หมายความว่า บัตรประจำตัวประชาชน

“ผู้ถือบัตร” หมายความว่า ผู้มีชื่อเป็นเจ้าของบัตร

“ทะเบียนบ้าน” หมายความว่า ทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียน

ราษฎร

“เจ้าพนักงานออกบัตร” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงานตรวจบัตร” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในท้องที่ใดต้องขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในท้องที่นั้น เว้นแต่จะเป็นบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นตามวรรคหนึ่ง หากประสงค์จะขอมีบัตรให้เจ้าพนักงานออกบัตรออกบัตรให้

มาตรา ๖ บัตรให้ใช้ได้หกปีนับแต่วันออกบัตร เว้นแต่บัตรที่ยังใช้ได้ในวันที่ผู้ถือบัตรมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ให้คงใช้ได้ตลอดชีวิต

ในบัตรอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน รูปถ่ายและเลขหมายประจำตัวของผู้ถือบัตร

(๒) ลายมือชื่อหรือตราลายมือชื่อ และตราประจำตำแหน่งของเจ้าพนักงานออกบัตรและวันออกบัตร

ขนาด สี และลักษณะของบัตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗ ในการขอมีบัตร ผู้ขอต้องยื่นคำขอภายในกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) เก้าสิบวันนับแต่วันที่มิอายุครบสิบห้าปีบริบูรณ์

(๒) หกสิบวันนับแต่วันที่ได้อสัญชาติไทยหรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

(๓) หกสิบวันนับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

(๔) หกสิบวันนับแต่วันที่พ้นสภาพจากการได้รับยกเว้น

ในกรณีที่มีบัตรหมดอายุ ผู้ถือบัตรต้องขอมีบัตรภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ

ในกรณีที่มีบัตรหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ผู้ถือบัตรต้องขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร แล้วแต่กรณี ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่บัตรนั้นหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

ในกรณีที่ผู้ถือบัตรเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุล ผู้ถือบัตรต้องขอเปลี่ยนบัตรภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัว และชื่อสกุลแล้วแต่กรณี

รัฐมนตรีอาจขยายกำหนดเวลาตามความในมาตรานี้ ได้ตามที่เห็นสมควร โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๘ การขอมีบัตร การขอทำบัตรใหม่ การขอเปลี่ยนบัตร การออกบัตร การออกใบรับ และการออกใบแทนใบรับ ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอ และเห็นว่าคำขอนั้นมีรายการถูกต้องครบถ้วน และผู้ขอได้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถ่ายรูปผู้ขอและออกใบรับให้แก่ผู้ขอ

ในกรณีใบรับหาย ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญให้ออกใบแทนใบรับให้แก่ผู้ขอ

ใบรับหรือใบแทนใบรับให้ใช้ได้เสมือนบัตร ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับ ในการใช้ใบรับหรือใบแทนใบรับ ให้ใช้ร่วมกันกับบัตรเดิม เว้นแต่ในกรณีที่มีบัตรเป็นครั้งแรก บัตรหายหรือถูกทำลายทั้งหมด

มาตรา ๘ ผู้ถือบัตรผู้ใดเสียสัญชาติไทยเมื่อใด ไม่ว่าจะด้วยเหตุใดผู้นั้นหมดสิทธิที่จะใช้บัตรนั้นทันที และต้องส่งมอบบัตรนั้นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เสียสัญชาติไทย

มาตรา ๑๐ ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจหลักฐานหรือคัดสำเนารายการเกี่ยวกับบัตรได้ที่สำนักงานทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน ที่ว่าการอำเภอหรือเขตหรือที่ว่าการกิ่งอำเภอ ในเวลาราชการก็ได้ และจะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่คัดและรับรองสำเนาด้วยก็ได้

มาตรา ๑๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๑๒ ผู้ถือบัตรผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๑๓ ผู้ถือบัตรผู้ใดไม่ส่งมอบบัตรตามมาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔ ผู้ไม่มีสัญชาติไทยผู้ใดยื่นคำขอมีบัตรโดยแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าตนเป็นผู้มีสัญชาติไทย หรือใช้บัตรซึ่งตนหมดสิทธิใช้ตามมาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๕ ผู้ใดนำบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของผู้อื่นไปใช้แสดงว่าตนเป็นเจ้าของบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปีและปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๖ ผู้ใดยินยอมให้ผู้อื่นนำบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของตนไปใช้ในทางทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗ ผู้ถือบัตรผู้ใดไม่อาจแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับเมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๑๘ บรรดาคำขอที่ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๙ บรรดาบัตรและใบรับที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ ให้ถือว่าเป็นบัตรหรือใบรับที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับบัตรที่หมดอายุแล้วให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนถึงวันครบรอบวันเกิดของผู้ถือบัตร และให้ผู้ถือบัตรขอมีบัตรตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันครบรอบวันเกิด และให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับ

มาตรา ๒๐ ให้บรรดากฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ยังคงใช้ ได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๑ ผู้ใดมีอายุครบสิบห้าปีบริบูรณ์แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเป็นบุคคลซึ่งต้องขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การกำหนดตามวรรคหนึ่งรัฐมนตรีจะกำหนดโดยคำนึงถึงอายุของผู้ขอจากมากไปหาน้อย และท้องที่ที่จะให้บุคคลมายื่นคำขอด้วยก็ได้

มาตรา ๒๒ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งมีโทษปรับสถานเดียว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานออกบัตร เจ้าพนักงานตรวจบัตร และพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ป. ศิริสุลลันนท์
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) การออกบัตรตามมาตรา ๕ วรรคสอง	ฉบับละ ๒๐ บาท
(๒) การออกบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๗ วรรคสามหรือวรรคสี่	ฉบับละ ๒๐ บาท
(๓) การออกใบแทนใบรับ	ฉบับละ ๒๐ บาท
(๔) การขอตรวจหลักฐานหรือคัดสำเนารายการเกี่ยวกับบัตร	ฉบับละ ๒๐ บาท
(๕) การคัดและรับรองสำเนารายการเกี่ยวกับบัตร	ฉบับละ ๔๐ บาท

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๑๐๐ ตอนที่ ๖๒ วันที่ ๒๐

เมษายน ๒๕๒๖

กฎกระทรวง

(พ.ศ. ๒๕๒๓)

ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน

พ.ศ. ๒๕๒๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ให้กำหนดค่าธรรมเนียม ดังต่อไปนี้

(๑) การออกบัตรตามมาตรา ๕ วรรคสอง	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๒) การออกบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๗ วรรคสาม หรือวรรคสี่	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๓) การออกใบแทนใบรับ	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๔) การขอตรวจหลักฐานหรือคัดสำเนารายการเกี่ยวกับบัตร	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๕) การคัดและรับรองสำเนารายการเกี่ยวกับบัตร	ฉบับละ ๒๐ บาท

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๖

พลเอก สิทธิ จิรโรจน์
(สิทธิ จิรโรจน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๓)

ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน

พ.ศ. ๒๕๒๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

บุคคลดังต่อไปนี้ ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขอมีบัตร

- (๑) สมเด็จพระบรมราชินี
- (๒) พระบรมวงศานุวงศ์ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป
- (๓) องคมนตรี
- (๔) ข้าราชการการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง
- (๕) ข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน
- (๖) ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย
- (๗) ข้าราชการครูตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู
- (๘) ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา
- (๙) ข้าราชการฝ่ายตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ
- (๑๐) ข้าราชการฝ่ายอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ

- (๑๑) ข้าราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร และคนงานหรือลูกจ้างในสังกัดกระทรวงกลาโหม
- (๑๒) ทหารกองประจำการตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร
- (๑๓) ข้าราชการตำรวจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ
- (๑๔) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ
- (๑๕) สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร และข้าราชการกรุงเทพมหานคร ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร
- (๑๖) สมาชิกสภาจังหวัด และข้าราชการส่วนจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด
- (๑๗) สมาชิกสภาเมืองพัทยา ปลัดเมืองพัทยา รองปลัดเมืองพัทยา และพนักงานเมืองพัทยากฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา
- (๑๘) สมาชิกสภาเทศบาล และพนักงานเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาล
- (๑๙) กรรมการสุขาภิบาล และพนักงานสุขาภิบาลตามกฎหมายว่าด้วยสุขาภิบาล
- (๒๐) พนักงานองค์การของรัฐ
- (๒๑) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ แพทย์ประจำตำบล และสรวัดรกำกับันตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่
- (๒๒) ภิกษุ สามเณร นักพรต และนักบวช
- (๒๓) กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม

- (๒๔) ผู้มีกายพิการเดินไม่ได้ หรือเป็นใบ้ หรือตาบอดทั้งสองข้าง หรือจิต
 พินเพื่อนไม่สมประกอบ
- (๒๕) ผู้อยู่ในที่คุมขังโดยชอบด้วยกฎหมาย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗

พลเอก **สิทธิ จิรโรจน์**
(สิทธิ จิรโรจน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๒๗)

ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน

พ.ศ. ๒๕๒๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ มาตรา ๘ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ บัตรให้มีสีขา และให้มีขนาด และลักษณะตามแบบท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๒ การขอมีบัตร การขอบัตรใหม่ และการขอเปลี่ยนบัตร ให้ยื่นคำขอตามแบบ บ.ป. ๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ว่าการอำเภอ หรือเขต หรือที่ว่าการกิ่งอำเภอ หรือที่ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศกำหนด

ข้อ ๓ ใบรับคำขอมีบัตร หรือมีบัตรใหม่ หรือเปลี่ยนบัตร ให้เป็นไปตามแบบ บ.ป. ๒ ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๔ ใบแทนใบรับคำขอมีบัตรหรือมีบัตรใหม่ หรือเปลี่ยนบัตร ให้เป็นไปตามแบบ บ.ป. ๒ ก. ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๕ การออกบัตรในกรณีการขอมีบัตรเป็นครั้งแรก หรือในกรณีที่บัตรหาย หรือถูกทำลาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกใบรับคำขอหรือใบแทนใบรับคำขอก่อน

ข้อ ๖ การออกบัตรในกรณีที่บัตรหมดอายุ หรือชำรุดในสาระสำคัญ หรือในกรณีที่ผู้ถือบัตรเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกใบรับคำขอหรือใบแทนใบรับคำขอพร้อมด้วยบัตรเดิมคืน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๗

พลเอก สิทธิ จิรโรจน์

(สิทธิ จิรโรจน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานตรวจบัตร และพนักงานเจ้าหน้าที่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย แต่งตั้ง

(๑) ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ปลัดอำเภอ เจ้าพนักงานปกครอง หรือข้าราชการตำรวจ ซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรี หรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นเจ้าพนักงานตรวจบัตร

(๒) ให้พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน หรือเจ้าพนักงานกรมศุลกากร ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ตามด่านตรวจที่ตั้งขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายเป็นเจ้าพนักงานตรวจบัตรเฉพาะด่านตรวจนั้น

(๓) ให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ปลัดอำเภอ หัวหน้าเขต หรือเจ้าพนักงานปกครอง เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๔ เฉพาะในอำเภอ กิ่งอำเภอ หรือเขตนั้น ๆ

(๔) ให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หัวหน้าเขต เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๒ เฉพาะในอำเภอ กิ่งอำเภอ หรือเขตนั้น ๆ

ประกาศ ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๖

(ลงชื่อ) พลเอก สิทธี จิรโรจน์

(สิทธี จิรโรจน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

พระราชบัญญัติ สุสานและฌาปนสถาน

พ.ศ. ๒๕๒๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๘

เป็นปีที่ ๔๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติควบคุมสุสานและฌาปนสถาน พุทธศักราช ๒๔๘๑

(๒) พระราชบัญญัติควบคุมสุสานและฌาปนสถาน (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สุสานและฌาปนสถานสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้สำหรับเก็บ ผังหรือเผาศพสำหรับประชาชนทั่วไป แต่ไม่รวมถึงสถานที่ที่ใช้สำหรับเก็บศพชั่วคราวในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

“สุสานและฌาปนสถานเอกชน” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้สำหรับเก็บ ผังหรือเผาศพสำหรับตระกูลหรือครอบครัว หรือมิตรของตระกูลหรือครอบครัว แต่ไม่รวมถึงสถานที่ที่ใช้สำหรับเก็บศพชั่วคราวในเคหสถาน

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานสาธารณสุขตามกฎหมายว่าด้วยสาธารณสุขซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้อำนวยการเขตหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย สำหรับในเขตจังหวัดซึ่งอยู่นอกเขตเทศบาล เขตสุขาภิบาลและเขตเมืองพัทยา

(๓) นายกเทศมนตรี หรือเทศมนตรีหรือพนักงานเทศบาลซึ่งนายกเทศมนตรีมอบหมายสำหรับในเขตเทศบาล

(๔) ประธานกรรมการสุขาภิบาล หรือกรรมการสุขาภิบาลหรือพนักงานสุขาภิบาลซึ่งประธานกรรมการสุขาภิบาลมอบหมาย สำหรับในเขตสุขาภิบาล

(๕) ปลัดเมืองพัทยา หรือพนักงานเมืองพัทยาซึ่งปลัดเมืองพัทยามอบหมายสำหรับในเขตเมืองพัทยา

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่สุสานและฌาปนสถานสาธารณะที่กระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล หรือเมืองพัทยา จัดตั้งและดำเนินการ

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งสุสาน และฌาปนสถาน สาธารณะ หรือสุสาน และฌาปนสถานเอกชน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในกฎกระทรวง

มาตรา ๗ เมื่อได้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนเสร็จแล้วห้ามมิให้ดำเนินการ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจะขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ดำเนินการด้วยก็ได้

มาตรา ๘ ผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (๒) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- (๓) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนคนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษ

สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีที่ดินบุคคลเป็นผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ ผู้แทนของที่ดินบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่งด้วย

มาตรา ๘ ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ ต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ณ ที่ทำการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน

มาตรา ๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใด เก็บ ผัง หรือเศษศพในสถานที่อื่น นอกจากในสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน หรือเก็บศพในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลหรือเคหสถานเป็นการชั่วคราว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ในกรณีที่ดินอื่นตามวรรคหนึ่งอยู่ในเขตจังหวัดซึ่งอยู่นอกเขตเทศบาล เขตสุขาภิบาล และเขตเมืองพัทยา ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือกำนันแห่งท้องถิ่น เป็นผู้อนุญาตแทนได้

มาตรา ๑๑ ให้กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล หรือเมืองพัทยามีอำนาจออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ข้อบัญญัติจังหวัด เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาลหรือข้อบัญญัติเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี เพื่อกำหนดรายละเอียดที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๒) เขตหรือสถานที่ที่ห้ามมิให้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน
- (๓) ลักษณะ สถานที่ตั้ง และเงื่อนไขในการจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน
- (๔) วิธีเก็บ ผัง เผา ชุค หรือย้ายศพ ตลอดจนการใช้หรือการรักษาพยาบาลและเครื่องใช้ในการนี้ให้ต้องด้วยสุขลักษณะ

(๕) หน้าที่ที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ จะต้องปฏิบัติเกี่ยวกับภาระเบียด การส่งรายงานและการอื่นใดเพื่อประโยชน์เกี่ยวกับความมั่นคงและเศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจนการสาธารณสุขและอนามัยของประชาชน

มาตรา ๑๒ ใบอนุญาตตามมาตรา ๖ และมาตรา ๗ ให้ใช้ได้จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีที่สามนับแต่ปีที่ออกใบอนุญาต ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้จัดตั้งหรือผู้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะส่งเป็นหนังสือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ออกใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๑๒ ผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน เว้นแต่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ จะเป็นผู้อยู่และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว

มาตรา ๑๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าพนักงานสาธารณสุข พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจเข้าไปในบริเวณสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อตรวจสอบหรือเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ และผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในบริเวณนั้น ต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

ในการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ถ้าปรากฏว่าผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ เพื่อสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๖ เมื่อปรากฏว่าสถานและฉาปนสถานสาธารณะหรือสถานและฉาปนสถานเอกชนมีสภาพหรือมีการใช้เป็นหรืออาจเป็นอันตรายแก่ประชาชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสถานและฉาปนสถานนั้นภายในเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ ไม่แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสถานและฉาปนสถานนั้น ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสถานและฉาปนสถานนั้น ได้โดยเรียกค่าใช้จ่ายจากผู้ได้รับใบอนุญาต

มาตรา ๑๗ นอกจากกรณีตามมาตรา ๑๖ เมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ข้อบัญญัติจังหวัด เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาล หรือข้อบัญญัติเมืองพัทยาที่ออกตามมาตรา ๑๑ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตนั้นกำหนดเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่สั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือจะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเสียก็ได้ ทั้งนี้ ผู้ถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๘ การอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๗ ให้ยื่นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อเสนอต่อไปยังรัฐมนตรีโดยมิชักช้า

มาตรา ๑๙ ในกรณีอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๑๓ หรือกรณีอุทธรณ์คำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตของเจ้าพนักงาน

งานท้องถิ่นตามมาตรา ๑๗ ผู้ทรงรณรงค์ยังมีสิทธิเป็นผู้จัดตั้งหรือเป็นผู้ดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนในระหว่างรอคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี

มาตรา ๒๐ ในกรณีใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ สูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุด

มาตรา ๒๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ ซึ่งประสงค์จะเลิกสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่รัฐมนตรีมีคำวินิจฉัยยืนยันตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนตามมาตรา ๑๗ หรือในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ เลิกสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน ตามมาตรา ๒๑ ถ้ามีกิจการในหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ยังจะต้องกระทำอยู่ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตนั้นกระทำการในหน้าที่ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด

ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตไม่กระทำการในหน้าที่ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเข้ากระทำการนั้นแทนต่อไปจนเสร็จสิ้น โดยเรียกค่าใช้จ่ายจากผู้ได้รับใบอนุญาต

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ ตายหรือขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๗ แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ และในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๗ ตายหรือขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ ตายหรือขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ และมีบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๘ แสดงความจำนงต่อเจ้าพนักงาน

งานท้องถิ่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตายหรือขาดคุณสมบัติเพื่อขอเป็นผู้จัดตั้งหรือเป็นผู้ดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนต่อไป ให้ผู้แสดง ความจำนง นั้นเป็น ผู้จัดตั้ง หรือเป็น ผู้ดำเนินการสุสาน และฌาปนสถานสาธารณะ หรือสุสานฌาปนสถานเอกชนต่อไป ได้ตั้งแต่วันที่ผู้ได้รับ ใบอนุญาตตาย หรือขาดคุณสมบัติจนถึงวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ

ในกรณีที่ไม่ม่บุคคลใดแสดงความจำนงภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเข้าทำหน้าที่แทนเสมือนเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ จนกว่าจะมีผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ ขึ้นใหม่

มาตรา ๒๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๐ หรือผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ ไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงสุสานและฌาปนสถานตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

ในกรณีฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือเคลื่อนย้ายศพที่ฝังหรือเก็บไว้ ไปฝังหรือเก็บในสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ ภายในเวลาที่กำหนด ถ้าผู้ฝ่าฝืนยังไม่ปฏิบัติตามให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเข้ากระทำการนั้นแทน โดยเรียกค่าใช้จ่ายจากผู้ฝ่าฝืน

มาตรา ๒๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๒๐ หรือผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ หรือผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ ไม่แจ้ง เป็นหนังสือ ให้เจ้าพนักงาน ท้องถิ่นทราบ การเลิกสุสาน และฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนตามมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๒๗ ผู้ใดขัดขวาง หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่เจ้าพนักงาน สาธารณสุข พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๘ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน หรือผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการบำรุงรักษาสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสานและฌาปนสถานที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดำเนินกิจการหรือเป็นผู้จัดการต่อไปได้จนกว่าใบอนุญาตนั้นสิ้นอายุ และถ้าประสงค์จะเป็นผู้จัดตั้งหรือเป็นผู้ดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนต่อไป ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในสามสิบวันก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ และให้ผู้นั้นคำขอรับใบอนุญาตนั้นเป็นผู้จัดตั้ง หรือเป็นผู้ดำเนินการสุสาน และฌาปนสถานสาธารณะ หรือสุสาน และฌาปนสถานเอกชนต่อไปได้ จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนหรือผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการบำรุงรักษาสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนตามวรรคหนึ่ง ซึ่งใบอนุญาตนั้นสิ้นอายุก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและมีใดยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตหรืออยู่ในระหว่างการขอต่ออายุใบอนุญาตถ้าประสงค์จะเป็นผู้จัดตั้ง หรือเป็นผู้ดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะ หรือสุสานและฌาปนสถานเอกชนต่อไป ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๙ บรรดาข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ข้อบัญญัติจังหวัด เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาลหรือข้อบัญญัติเมืองพัทยา ซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสาน และฌาปนสถาน ที่ใช้บังคับ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติ นี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้มีข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ข้อบัญญัติจังหวัด เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาลหรือข้อบัญญัติเมืองพัทยายกเลิกใช้บังคับตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 สาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้า-
 พนักงานสาธารณสุขกับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราช
 บัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่น เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยว
 กับราชการของกระทรวงนั้น

กฎกระทรวงนี้ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ศิริสุลาลัย

นายกรัฐมนตรี

อัตรากำธรรมเนียม

- (๑) ใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสาน
และฌาปนสถานเอกชนฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
- (๒) ใบอนุญาตเป็นผู้ดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะ
หรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน ฉบับละ ๕๐๐ บาท
- (๓) ในแทนใบอนุญาต ฉบับละ ๕๐ บาท
- (๔) การต่ออายุใบอนุญาตจัดตั้งหรือใบอนุญาตเป็นผู้ดำเนินการ
สุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถาน
เอกชนให้เป็นไปตามอัตรา (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องด้วยกฎหมายว่าด้วยการ
ควบคุม สุสาน และฌาปนสถาน ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ประกาศ ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๑
ปัจจุบันการดำเนินกิจการสุสานและฌาปนสถานบางแห่งมีลักษณะที่อาจเป็นตรายต่อความมั่นคง
และเศรษฐกิจของประเทศ การสาธารณสุขหรืออนามัยของประชาชนเพิ่มขึ้น สมควรปรับปรุง
กฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสานและฌาปนสถานเสียใหม่ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจ-
จุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๑๐๒ ตอนที่ ๑๒๙ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๒๘

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๔

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรจัดให้มีระเบียบควบคุม การเก็บรักษาตลอดถึงการบรรจุน้ำมันและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อป้องกันอัคคีภัย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยบทยามาตรา ต่อไปนี้

ความเบื้องต้น

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๔”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๔”

หมวด ๑

บทเบ็ดเสร็จทั่วไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เสนาบดี” หมายความว่า เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า เจ้าพนักงานผู้ซึ่งเสนาบดีได้ตั้งขึ้นให้มีหน้าที่ทำการตามพระราชบัญญัตินี้

“นายช่าง” หมายความว่า นายช่างผู้ซึ่งเสนาบดีได้ตั้งขึ้นให้มีหน้าที่ทำการตามพระราชบัญญัตินี้

“น้ำมันเชื้อเพลิง” รวมความว่า ของเหลวทั้งปวงที่เรียกกันว่าร็อคคอยล์แกโรซิน (น้ำมันก๊าด) ปาราฟิน เปโตรเลียม การโซลิน เบนโซล เบนโซลิน เบนซิน นัฟธา และสิ่งอื่น ๆ ตามที่เสนาบดีจะได้ประกาศเพิ่มเติมภายหลังว่าเป็นน้ำมันเชื้อเพลิง ไม่ว่าจะเกิดโดยธรรมชาติหรือทำขึ้นจากเปโตรเลียม ถ่านศิลา ซิลต์เซล ปิต ฯลฯ และสิ่งซึ่งทำขึ้นจากสิ่งนั้น ๆ อีกต่อหนึ่ง

“ชั้นเกิดไฟ” หมายความว่า เขตความร้อนเมื่อน้ำมันเชื้อเพลิงได้กระทบแล้วอาจมีไอลุกเป็นเพลิงได้

“หีบ” หมายความว่า ที่บรรจุน้ำมันเชื้อเพลิงมีปริมาณไม่เกินสองปีบ

“ปีบ” หมายความว่า ที่บรรจุน้ำมันเชื้อเพลิงมีปริมาณไม่เกิน ๒๐ ลิตร

มาตรา ๔ น้ำมันเชื้อเพลิงตามที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้ ได้แบ่งเป็น ๓ จำพวก

คือ

๑. “ชนิดไม่หนักลวอันตราย” หมายความว่า ชนิดที่มีชั้นเกิดไฟสูงกว่า ๖๖ ดีกรี เซ็นติเกรดขึ้นไป

๒. “ชนิดธรรมดา” หมายความว่า ชนิดที่มีชั้นเกิดไฟในระหว่างตั้งแต่ ๖๖ ลงมาจนถึง ๒๓ ดีกรี เซ็นติเกรด

๓. “ชนิดหนักลวอันตราย” หมายความว่า ชนิดที่มีชั้นเกิดไฟต่ำกว่า ๒๓ ดีกรี เซ็นติเกรดลงมา

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ ท่านว่ามีให้ปรับใช้แก่น้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในราชการทหารโดยเฉพาะ

หมวด ๒

ใบอนุญาต

มาตรา ๖ การเก็บและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงทุกชนิด ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงาน เว้นไว้แต่จะได้อีกว่าไว้ในพระราชบัญญัตินี้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๗ สถานที่สำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงตั้งที่ใดกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทยนั้น ต้องได้รับใบอนุญาตและปฏิบัติตามความในพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา ๘ การขออนุญาตนั้น ต้องยื่นใบขอต่อเจ้าพนักงาน เมื่อเจ้าพนักงานได้พิจารณาเห็นเป็นการถูกต้องตามพระราชบัญญัติแล้ว ก็ให้ออกใบอนุญาตให้คำร้องขอและใบอนุญาตให้ใช้ตามแบบ ซึ่งจะได้กำหนดไว้ในกฎเสนาบดี

มาตรา ๙ บรรดาสถานที่ที่รับอนุญาตให้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงต้องมีป้ายตามชนิดและขนาด ซึ่งเจ้าพนักงานจะได้กำหนดให้แสดงไว้ ณ ที่ที่เห็นได้ง่าย ป้ายนั้นให้มีคำว่า “สถานที่รับอนุญาตเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ใบอนุญาตที่.....”

“มาตรา ๑๐ ใบอนุญาตทุกฉบับหมดอายุในวันที่ ๓๑ ธันวาคม”

ความในมาตรา ๑๐ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. ว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖

มาตรา ๑๑ การขออนุญาตต่อใหม่ ต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับเมื่อขออนุญาต

ชนิด

หมวด ๓

น้ำมันเชื้อเพลิงที่ไม่ได้จำหน่ายขาย

ก. น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไม่น่ากลัวอันตราย

มาตรา ๑๒ การเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไม่น่ากลัวอันตรายนั้นถ้ามีปริมาณไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ลิตร ไม่ต้องรับใบอนุญาต

ข. น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดา

มาตรา ๑๓ การเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดานั้น

(ก) ถ้ามีปริมาณไม่เกิน ๒๐๐ ลิตร ไม่ต้องรับใบอนุญาต

(ข) ถ้ามีปริมาณเกิน ๒๐๐ ลิตร แต่ไม่เกิน ๒,๕๐๐ ลิตร ต้องได้รับใบอนุญาตก่อน และต้องเก็บในสถานที่ซึ่งอยู่ไกลจากเรือนคน หรือเตาไฟ หรือที่สำหรับทำ หรือเก็บสินค้าต่าง ๆ อย่างน้อย ๕ เมตร โดยรอบ

ห้ามมิให้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดา มีปริมาณเกิน ๒,๕๐๐ ลิตร

ค. น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดน่ากลัวอันตราย

มาตรา ๑๔ การเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดน่ากลัวอันตรายนั้น

(ก) ถ้ามีปริมาณไม่เกิน ๒๐๐ ลิตร ไม่ต้องมีใบอนุญาต แต่ต้องบรรจุไว้ในสิ่งที่ทำด้วยแก้ว ซึ่งปิดไว้เรียบร้อย หรือโลหะซึ่งปิดไว้เรียบร้อย ทั้งต้องมีป้ายหรือตัวอักษรคุณปิดไว้ให้อ่านได้ง่ายบอกชนิดน้ำมันและให้มีคำว่า “ไวไฟ” เขียนเติมลงด้วย ถ้ามีของหุ้มห่อชั้นนอกหรือหีบก็ตี ต้องปิดป้ายไว้อย่างเดียวกันกับชั้นใน

(ข) ถ้ามีปริมาณเกิน ๒๐๐ ลิตร แต่ไม่เกิน ๒,๕๐๐ ลิตร ต้องได้รับใบอนุญาตก่อนและต้องปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในอนุมาตรา (ก) และต้องเก็บในสถานที่ซึ่งอยู่ไกลจากเรือนคน หรือเตาไฟ หรือที่สำหรับทำหรือเก็บสินค้าต่าง ๆ อย่างน้อย ๑๐ เมตร โดยรอบ ห้ามมิให้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดนำกลวอันตรามีปริมาณเกิน ๒,๕๐๐ ลิตร

มาตรา ๑๕ เมื่อเจ้าพนักงานพิจารณาเห็นว่าเป็นการจำเป็นที่จะต้องเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดา หรือชนิดนำกลวอันตรารวไว้ในที่ใกล้กับสถานที่ซึ่งต้องใช้น้ำมันนั้นเพื่อประโยชน์หรือสะดวกแก่การอุตสาหกรรมหรือการค้าขายอย่างใด เมื่อไม่มีที่เก็บซึ่งมีระยะห่างไกลโดยรอบกั้กำหนดไว้ในเบื้องต้นนั้นแล้ว ก็จะอนุญาตให้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีปริมาณไม่เกิน ๒,๕๐๐ ลิตรไว้ได้ แต่

(ก) ต้องเก็บไว้ในบ่อซึ่งทำด้วยคอนกรีตมีโครงเหล็กหรือถังเหล็กฝังลงไปใต้ดิน และมีที่ปิดมิดชิด บ่อหรือถังต้องให้มีปล่องอากาศสูงจากพื้นดิน อย่างน้อย ๔ เมตร และให้มีตะแกรงปิดปล่อง ตะแกรงให้ใช้ขนาดมีรูไม่น้อยกว่า ๑๔๔ รู ต่อ ๑ ตารางเซนติเมตร หรือ

(ข) เก็บไว้ในห้องที่สร้างด้วยอิฐหรือคอนกรีต หรือหิน หลังคา และเพดาน (ถ้ามี) ทำด้วยวัสดุที่ไม่เป็นเชื้อเพลิง ถ้าก่อด้วยอิฐหรือหิน ผนังห้องทุกด้านต้องหนาไม่ต่ำกว่า ๒๓ เซนติเมตร ก่อด้วยซีเมนต์ และมีประตูปิดมิดชิดทำด้วยคอนกรีตหรือเหล็กหรือวัสดุอย่างอื่นตามที่เจ้าพนักงานจะเห็นชอบ

บ่อ ถัง หรือห้องที่กล่าวนี้ ต้องปิดไว้เสมอทุกเวลา เว้นไว้แต่เมื่อเอาน้ำมันเข้าไว้หรือเอาน้ำมันออกเท่านั้น

บ่อ ถัง หรือห้องที่กล่าวนี้ จะต้องทำให้เป็นที่พอใจของนายช่าง

มาตรา ๑๖ ภายในที่เก็บน้ำมันตามที่บัญญัติไว้ตั้งแต่มาตรา ๑๒ ถึง ๑๕ นั้น ห้ามมิให้ใช้ไฟที่มีเปลวแลบได้โดยไม่มีวัสดุปิดบังหรือมีเตาไฟ หรือทำการหุงต้ม หรือมีวัตถุที่อาจลุกเป็นเพลิง

“มาตรา ๑๖ ทวิ ส่วนราชการ องค์การของรัฐ หรือบุคคลใด ซึ่งมีความจำเป็น ต้องเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดาหรือชนิดนำกลว้อันตรายไว้เพื่อใช้ในราชการ ใช้ในกิจการ อุตสาหกรรม หรือเกษตรกรรมของตนเอง แล้วแต่กรณี มีจำนวนเกิน ๒,๕๐๐ ลิตร ต้อง ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ และการเก็บต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๗ แล้วแต่กรณี

ในการอนุญาต ให้เจ้าพนักงานกำหนดจำนวนปริมาณสูงสุดของน้ำมันเชื้อเพลิง กังกล่าวที่ผู้ได้รับอนุญาตอาจเก็บไว้ได้ในขณะใดขณะหนึ่งด้วย ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความจำเป็น ในการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงของผู้ได้รับอนุญาต”

ความในมาตรา ๑๖ ทวินี้ เพิ่มขึ้นโดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. ว่าด้วยการเก็บรักษา น้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๐

หมวด ๔

น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับจำหน่าย

ก. น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไม่นำกลว้อันตราย

มาตรา ๑๗ การเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไม่นำกลว้อันตรายนั้น ถ้ามีปริมาณ ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ลิตร ไม่ต้องรับใบอนุญาต

ข. น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดา

มาตรา ๑๘ การเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดามีปริมาณไม่เกิน ๕๐๐ ลิตร จะ เก็บและจำหน่ายได้โดยไม่ต้องรับใบอนุญาต แต่ต้องเก็บและจำหน่ายในสถานที่ซึ่งได้รับอนุญาต จากเจ้าพนักงานและต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎเสนาบดี

มาตรา ๑๙ การเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดามีปริมาณเกิน ๕๐๐ ลิตร แต่ไม่ เกิน ๕,๐๐๐ ลิตร นั้น ต้องได้รับใบอนุญาตก่อนและต้องเก็บในสถานที่ดังต่อไปนี้

(ก) ห้องที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น ผนังและพื้นต้องทำด้วยหิน ซีเมนต์คอนกรีต เหล็กหรืออิฐ หลังกาและเพดาน (ถ้ามี) ต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่เป็นเชื้อเพลิง และห้องที่เก็บ น้ำมันจะต้องตั้งอยู่ห่างจากเตาไฟ หรือที่ทำการหุงต้มอย่างใด ๆ ภายในระยะอย่างน้อย ๓ เมตร โดยรอบ หรือ

(ข) ถ้าจะอนุญาตให้เก็บไว้ในโรงเรือนที่สร้างด้วยไม้หรือจากหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด นอกจากที่กล่าวไว้ในอนุมาตรา (ก) ที่เก็บน้ำมันนั้นจะต้องอยู่ไกลจากเรือนคนหรือเตาไฟ หรือที่สำหรับทำหรือเก็บสินค้าต่าง ๆ อย่างน้อย ๒๕ เมตร โดยรอบ

ในการจำหน่ายขาย ต้องปฏิบัติตามกฎเสนาบดี

มาตรา ๒๐ การเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดาที่มีได้เก็บในถังใหญ่ มีปริมาณเกิน ๕,๐๐๐ ลิตรขึ้นไป ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานและต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในมาตราต่อไป

มาตรา ๒๑ การที่จะขอใบอนุญาตทำที่สำหรับเก็บน้ำมันตามความในมาตรา ๒๐ นั้น ต้องทำแผนผังสถานที่นั้นติดมาด้วยพร้อมทั้งแผนที่แสดงฐานะและลักษณะของโรงเรือนซึ่งอยู่ภายในระยะ ๕๐ เมตร โดยรอบ แผนที่และแผนผังนั้นจะต้องใช้มาตราส่วนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๑,๐๐๐

มาตรา ๒๒ ที่เก็บน้ำมันนั้น จะต้องกระทำให้ต้องตามแผนผังที่นายช่างได้พิจารณาเห็นชอบแล้ว และจะต้องเป็นไปตามลักษณะ คือ

๑. ผนังและพื้นก่อด้วยหินหรืออิฐ หรือทำด้วยซีเมนต์ คอนกรีตหรือเหล็ก และต้องทำเป็นพื้นชั้นเดียว ผนังนั้นถ้าก่อด้วยอิฐหรือหินจะต้องหนาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า ๓๕ เซนติเมตร

๒. ระหว่างฝาผนังกับหลังคาโดยรอบ ต้องเว้นไว้ให้โปร่งเป็นตารางไม่ต่ำกว่า ๕๐ เซนติเมตร ผนังที่ต่อติดริมพื้นต้องมีช่องลมเดินได้

๓. หลังคาและเพดาน (ถ้ามี) ต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่เป็นเชื้อเพลิง

๔. ประตูถ้าทำด้วยไม้ ต้องมีขนาดหนาไม่น้อยกว่า ๖ เซนติเมตร

๕. บรคานหน้าต่าง ต้องใช้บานเปิดออกภายนอก

๖. ธรณีประตู ต้องสูงจากพื้นดินไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร ธรณีหน้าต่างต้องสูงไม่น้อยกว่า ๑ เมตร

มาตรา ๒๓ รอบที่เก็บน้ำมันนั้น ระยะห่างไม่น้อยกว่า ๓ เมตร ต้องพุนดินยกขึ้นเป็นคัน ส่วนหนาของยกคันดินนั้นต้องไม่ต่ำกว่า ๗๕ เซนติเมตร ที่ภายในคันดินนั้นจะต้อง

บรรจุน้ำมันได้ทั้งหมดตามปริมาณที่ได้รับอนุญาตให้เก็บไว้ และภายในคันดินห้ามมิให้ทำพื้นด้วยวัสดุที่อาจเป็นเชื้อเพลิง

มาตรา ๒๔ คันดินรอบที่เก็บน้ำมันนั้น ต้องมีระยะไกลจากเรือนคนหรือเตาไฟหรือที่สำหรับทำหรือเก็บสินค้าต่าง ๆ อย่างน้อย ๒๐ เมตรโดยรอบ

มาตรา ๒๕ บรรดาท่อน้ำทั้งหลายที่ทำออกมาจากคันดินนั้น ต้องให้มีบานกั้นหรือประตูซึ่งจะให้เปิดเฉพาะต่อเมื่อเวลาจำเป็นให้น้ำไหลออกเท่านั้น

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้ทำการบักกรีหรือทำการอย่างหนึ่งอย่างใดโดยต้องใช้เพลิงหรือความร้อน เว้นไว้แต่จะทำในสถานที่หนึ่งต่างหากซึ่งจะต้องจัดให้มีไว้สำหรับการเหล่านี้ สถานที่นั้นต้องอยู่นอกแท่งใกล้ชิดกับคันดินและต้องเป็นสถานที่ทำด้วยวัสดุตั้งที่กล่าวไว้ในมาตรา ๒๒ อนุมาตรา ๑ ถึง ๓ ในสถานที่ทำการที่กล่าวนี้ ห้ามมิให้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงไว้

มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้เก็บสิ่งของอย่างใดที่เป็นเชื้อเพลิง (นอกจากน้ำมันเชื้อเพลิงและสิ่งทำขึ้นจากน้ำมันเชื้อเพลิงและวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ประกอบ) ไว้ภายในคันดิน

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ใช้แสงไฟอย่างหนึ่งอย่างใดภายในคันดิน กิจกรรมทุกอย่างที่จะกระทำภายในคันดินนั้นจะทำได้เฉพาะแต่เวลากลางวันเมื่อยังมีแสงอาทิตย์ เว้นไว้แต่จะได้รับการอนุญาตพิเศษ

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้มีสิ่งใดกีดกันช่องลมที่กล่าวไว้ในอนุมาตรา ๒ แห่ง มาตรา ๒๒

ก. น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดน้ำกลว้ออันตราย

มาตรา ๓๐ การเก็บและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดน้ำกลว้ออันตรายมีปริมาณไม่เกิน ๓๐๐ ลิตร ให้บังคับตามความในมาตรา ๑๘ และต้องปฏิบัติตามความในมาตรา ๑๙ ด้วย

ผู้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงจะต้องเตรียมทราয়ให้มีไว้สำหรับดับเพลิงได้ทันที ทราয়นี้จะต้องเก็บไว้ในที่ใกล้ หยิบได้สะดวกและให้เพียงพอตามส่วนสัมพันธ์ คือ ทราয় ๒ ปีบต่อน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดน้ำกลว้ออันตราย ๑๐ ปีบ

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดน้ำหนักลวอันตรามี ปริมาณเกิน ๓๐๐ ลิตร แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ลิตรไว้ นอกจากในที่ซึ่งทำเป็นถังเหล็กฝังจมอยู่ ใต้ดินหรือทำเป็นห้องแยกเก็บอยู่เฉพาะแต่น้ำมันเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก ห้องที่วางนี้จะต้องเป็น ไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้ คือ

๑. พื้นผนังและเพดาน ต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่เป็นเชื้อเพลิง
๒. ประตูต้องเป็นประตูปิดมิดชิดทำด้วยคอนกรีต หรือเหล็ก หรือวัสดุ อย่างอื่นตามที่เจ้าพนักงานจะเห็นชอบ
๓. มีระยะห่างจากเรือนคนหรือเตาไฟ หรือที่สำหรับทำหรือเก็บสินค้าต่าง ๆ อย่างน้อย ๕ เมตรโดยรอบ

๔. ต้องมีช่องลมบนหลังคาและมีช่องที่ฝาตอนใกล้พื้นเพื่อถ่ายอากาศ

มาตรา ๓๒ ถ้าจะอนุญาตให้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดน้ำหนักลวอันตรารวไว้ในโรง- เรือนที่สร้างด้วยไม้หรือจาก นอกจากที่กล่าวไว้ในมาตรา ๓๑ ต้องปฏิบัติตามความในอนุมาตรา (ข) แห่งมาตรา ๑๙

มาตรา ๓๓ ในที่เก็บน้ำมันซึ่งทำเป็นห้องแยก อยู่ส่วนหนึ่งต่างหากตามความใน มาตรา ๓๑ และ ๓๒ นั้นห้ามมิให้ขายย่อย เว้นไว้แต่จะขายทั้งบับหรือหีบ ถ้าเก็บอยู่ในถังซึ่ง ฝังจมอยู่ใต้ดิน จึงยอมให้ขายย่อยได้ แต่ถึงเช่นนั้นก็จะต้องมีท่อสำหรับไขปัดและเปิดได้ ให้ เรียบร้อยโดยมิให้น้ำมันรั่วไหล

มาตรา ๓๔ การเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดน้ำหนักลวอันตรามีปริมาณเกิน ๑,๐๐๐ ลิตร ที่มีใต้เก็บในถังใหญ่ตั้งระบู่ไว้ในคอน ง. แห่งหมวดนี้ ท่านให้ปฏิบัติตามบทบัญญัติ แห่ง มาตรา ๒๐ ถึง ๒๙ เว้นแต่ระยะที่กล่าวไว้ในมาตรา ๒๔ นั้นให้เพิ่มขึ้นเป็น ๓๐ เมตร

มาตรา ๓๕ การเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดน้ำหนักลวอันตรามีปริมาณไม่เกิน ๕,๐๐๐ ลิตร ในถังใต้พื้นดินนั้น ต้องยื่นแผนผังโดยละเอียดแสดงการตั้งถัง การวางท่อ การตั้งเครื่อง สูบ และต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานก่อน จึงจะบรรจุน้ำมันในถังนั้นได้

มาตรา ๓๖ ให้เจ้าพนักงานออกใบอนุญาตให้ต่อเมื่อได้ตรวจเห็นเป็นที่พอใจแล้ว เป็นต้นว่า

๑. ถังและเครื่องสูบน้ำมันได้จัดทำเรียบร้อยแล้ว

๒. ถังบรรจุน้ำมันได้ฝังลงในพื้นดิน และส่วนบนของถังต่ำกว่าระดับพื้นดินไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร

๓. ถังบรรจุน้ำมันมีท่อช่องลมติดไว้ ส่วนปลายของท่อมีตะแกรงปิดกั้นไว้ด้วย และอยู่สูงจากระดับพื้นดิน

ง. การเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดา และชนิดนำกลว้ออันตรายในถังใหญ่

มาตรา ๓๑ การตั้งถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงมีปริมาณเกิน ๕,๐๐๐ ลิตร ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานก่อน

มาตรา ๓๒ การที่จะขอใบอนุญาตทำถังเก็บน้ำมันตามความในมาตรา ๓๑ นั้น ต้องทำแผนผังมาแสดงตามความในมาตรา ๒๑

“มาตรา ๓๓ ถังที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น ต้องทำตามแผนผังที่นายช่างได้พิจารณาเห็นชอบแล้ว และอยู่ในบังคับดังกล่าวต่อไปนี้

๑. ถังบรรจุน้ำมันเชื้อเพลิงต้องทำด้วยเหล็กเหนียวถ่านอ่อน ตรึงด้วยหมุดหรือเชื่อมด้วยไฟฟ้าให้แน่นมิให้น้ำมันรั่วไหลได้จนเป็นที่พอใจเจ้าพนักงาน

๒. ช่องลมหรือท่อสำหรับถ่ายอากาศจากถัง ต้องมีตะแกรงลวด ๒ ชั้น ตะแกรงต้องใช้ขนาดมีรูไม่น้อยกว่า ๑๔๔ รู ใน ๑ ตารางเซนติเมตร ถ้าจะไม่ใช่ตะแกรงลวดในที่กล่าวนั้นก็ต้องมีช่องลมหรือท่อสำหรับถ่ายอากาศอย่างปิดเปิดได้ตามที่เจ้าพนักงานเห็นชอบ

๓. หลังคาคลุมถัง ต้องทำด้วยเหล็กหรือวัสดุที่ไม่เป็นเชื้อเพลิง

๔. การตั้งถังที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ต้องมีระยะดังนี้ คือ

(ก) ในการตั้งถังไม่รวมกันเป็นหม้อถัง สำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดนำกลว้ออันตรายหรือน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดา ถ้าเป็นถังตั้งตามแนวยืน ระยะห่างระหว่างถังต่อถัง ต้องไม่น้อยกว่าเส้นผ่าศูนย์กลางของถังใบที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางยาวกว่าหรือไม่น้อยกว่าความกว้างของถังค้ำที่ยาวกว่าหรือจะใช้ระยะไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตรก็ได้ หรือถ้าเป็นถังตั้งตาม

แนวนอน ระยะห่างระหว่างถังต่อถังต้องไม่น้อยกว่าความยาวของถังใบที่ยาวกว่าหรือจะใช้ระยะไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตรก็ได้ แต่สำหรับถังที่ใช้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไม่น่ากลัวอันตราย จะใช้ระยะห่างจากถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดน่ากลัวอันตรายหรือน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดาไม่น้อยกว่า ๖ เมตร ก็ได้

ในการตั้งถังรวมกันเป็นหมู่ถังสำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดน่ากลัวอันตราย หรือน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดา ไม่ว่าจะมีส่วนที่ใช้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไม่น่ากลัวอันตรายรวมอยู่ด้วยหรือไม่ ถ้าเป็นถังตั้งตามแนวยืน ระยะห่างระหว่างถังต่อถังต้องไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของเส้นผ่าศูนย์กลางของถังใบที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางยาวกว่าหรือครึ่งหนึ่งของความกว้างของถัง ถังที่ยาวกว่าหรือจะใช้ระยะไม่น้อยกว่า ๑๕ เมตร ก็ได้ หรือถ้าเป็นถังตั้งตามแนวนอน ระยะห่างระหว่างถังต่อถังจะใช้ระยะไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของความยาวของถังใบที่ยาวกว่าหรือจะใช้ระยะไม่น้อยกว่า ๑๕ เมตร ก็ได้

ในกรณีการตั้งถังรวมกันเป็นหมู่ถังตั้งแต่สองหมู่ขึ้นไปใกล้เคียงกัน ถังที่ตั้งสำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงถังใดในหมู่ถังหนึ่งกับอีกถังหนึ่งในหมู่ถังที่ใกล้เคียงกันนั้น ให้ใช้ระยะห่างระหว่างถังต่อถังตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(ข) ถังต้องห่างจากเรือนคนหรือเตาไฟหรือที่สำหรับทำหรือเก็บสินค้าต่าง ๆ อย่างน้อย ๒๐ เมตรโดยรอบ

(ค) ถังต้องห่างจากรั้วบริเวณที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างน้อย ๘ เมตร

๕. โดยรอบถังหรือหมู่ถังที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงต้องทำเขื่อนหรือกำแพงล้อมไว้มีขนาดให้พอที่จะขังน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ได้ภายในเขื่อนหรือกำแพงที่ล้อมนั้น เมื่อมีเหตุอุบัติเหตุเกิดขึ้น แก่ถัง คือ

(ก) ถ้าเป็นถังที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดา ต้องพอที่จะขังน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ได้ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๔ ของปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงในถังทั้งหมด

(ข) ถ้าเป็นถังที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดน่ากลัวอันตราย ต้องพอที่จะขังน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ได้ทั้งหมดมิให้ล้นไหลออกจากเขื่อนหรือกำแพงนั้นได้เลย

๖. เชื้อนหรือกำแพงนั้น ต้องทำเครื่องป้องกันมิให้น้ำมันเชื้อเพลิงรั่วไหลไปตามทางท่อหรือรางน้ำได้

๗. บริเวณที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น ต้องทำรั้วล้อมรอบด้วยวัตถุที่ไม่เป็นเชื้อเพลิง และต้องมีขนาดสูงไม่น้อยกว่า ๓ เมตร ทั้งต้องมีประตูทำด้วยคอนกรีต หรือเหล็กหรือวัตถุอย่างอื่นตามที่เจ้าพนักงานเห็นชอบ

๘. ภายในบริเวณที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ต้องมีสายล่อฟ้าตามความเห็นชอบของนายช่าง

๙. ต้องมีเครื่องดับเพลิงไว้ประจำในบริเวณที่เจ้าพนักงานกำหนดหรือเห็นชอบ

๑๐. ต้องติดตั้งอุปกรณ์และสายดินเพื่อป้องกันอันตรายอันอาจเกิดขึ้นจากประจุไฟฟ้าสถิตย์ให้กระแสไฟฟ้าไหลต่อเนื่องจากแผ่นหลังคาติดต่อกับผนังของถังลงดินได้โดยสะดวกตามที่นายช่างกำหนดหรือเห็นชอบ”

ความในมาตรา ๓๙ เดิมได้ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่นี้แทนโดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. ว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๘

หมวด ๕

การขนถ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง

มาตรา ๔๐ ผู้ควบคุมยานพาหนะที่เข้ามาในพระราชอาณาจักร ถ้ามีน้ำมันเชื้อเพลิงมาในยานพาหนะเข้าลักษณะที่บังคับว่าต้องมีใบอนุญาตเก็บตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ก่อนที่จะถ่ายน้ำมันจากยานพาหนะต้องแสดงด้วยหนังสือต่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ว่าจะถ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นขึ้นไว้ยังสถานที่ได้รับอนุญาตเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงแห่งใด

มาตรา ๔๑ ผู้นำไปซึ่งน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดาหรือชนิดนำกลั้วอันตราย มีปริมาณเกิน ๒๐๐ ลิตร นั้น

๑. ถ้านำไปโดยทางน้ำต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขว่าด้วยการบรรทุกหรือนำไปตั้งที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทยและ

(ก) พาหนะที่บรรทุกต้องมีธงแดงขนาดยาว ๘๐ เซนติเมตร กว้าง ๔๕ เซนติเมตร บั๊กเป็นเครื่องหมาย ถ้าเป็นเวลากลางคืนต้องมีโคมไฟสีแดงจุดไว้เป็นเครื่องหมายในที่เห็นถนัด

(ข) เมื่อเป็นน้ำมันชนิดน้ำหนักแล้วอันตรายต้องบรรจุในโลหะ ซึ่งปิดไว้เรียบร้อยทั้งต้องมีป้ายหรือตัวอักษรคนปิดไว้ให้อ่านได้ง่ายบอกชนิดน้ำมันและให้มี คำว่า “ไวไฟ” เขียนเติมลงด้วยแต่ถ้าภาชนะนั้นมีของหุ้มห่อชั้นนอกหรือหีบแล้ว ท่านว่าเพียงแต่มีป้ายปิดไว้ภายนอกของหุ้มห่อหรือหีบนั้นๆ ก็เป็นการเพียงพอ

๒. ถ้านำไปโดยรถไฟ ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขว่าด้วยการบรรทุกหรือนำไปซึ่งน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติกิจการรถไฟและทางหลวงกับกฎข้อบังคับซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัตินั้น

๓. ถ้าน้ำมันชนิดน้ำหนักแล้วอันตรายไปโดยทางอื่น นอกจาก ทางน้ำ หรือทางรถไฟ ท่านว่าให้บรรจุไว้ในภาชนะที่สมควรตั้งระบุงไว้ต่อไปนี้ คือ

(ก) บรรจุในบิ๊บ

(ข) บรรจุในถังเหล็ก และถังใบหนึ่งๆ บรรจุน้ำมันไม่เกิน ๓๐๐ ลิตร หรือ

(ค) บรรจุในรถถังตามแบบที่ได้รับอนุมัติแล้ว รถคันหนึ่งๆ บรรจุน้ำมันไม่เกิน ๕,๐๐๐ ลิตร ถ้ามีรถถังพ่วงอยู่กับรถถังคันหน้าด้วยแล้ว จำนวนบรรจุรวมกันทั้ง ๒ คันต้องไม่เกิน ๕,๐๐๐ ลิตร

ท่านให้ปิดป้ายที่อาจเห็นได้ชัดแจ้งวิธีเดียวกับที่กล่าวไว้ในอนุมาตรา ๑ (ข) นั้น

หมวด ๖

อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงาน

มาตรา ๔๒ ให้เจ้าพนักงานผู้รับแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจเข้าตรวจตราในสถานที่เก็บหรือที่จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ได้ทุกเมื่อในเวลากลางวัน ส่วนเวลากลางคืนให้ตรวจได้แต่เมื่อมีเหตุสงสัยว่าจะมีภัยเกิดขึ้น

มาตรา ๔๓ ถ้าปรากฏแก่เจ้าพนักงานว่า สถานที่เก็บน้ำมันแห่งใดมีลักษณะไม่
ต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ก็ดี หรือสมควรซ่อมแซมแก้ไขก็ดี เจ้าพนักงานจะสั่งโดย
หนังสือให้ผู้ถือใบอนุญาตจัดการแก้ไขเปลี่ยนแปลงซ่อมแซมเสียภายในเวลาสมควรที่เจ้าพนักงาน
งานจะกำหนดให้ก็ได้ ถ้าผู้ถือใบอนุญาตละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ไซ้ร้นอกจากโทษที่ผู้
กระทำการฝ่าฝืนจะพึงได้รับตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะสั่งถอนใบ
อนุญาตคืนเสียก็ได้

เมื่อได้สั่งถอนใบอนุญาตแล้ว ถ้าน้ำมันมีอยู่เกินกว่าปริมาณที่จะเก็บไว้ได้ตามพระ
ราชบัญญัตินี้ให้

๑. ผู้ที่ถูกถอนใบอนุญาตขนน้ำมันเชื้อเพลิงไปไว้ในสถานที่แห่งอื่นซึ่งได้รับใบ
อนุญาตและต้องขนไปภายในเวลาที่เจ้าพนักงานจะกำหนดให้ หรือ

๒. ถ้าจำเป็น เจ้าพนักงานจะขนไปและเก็บไว้ ณ ที่แห่งหนึ่งแห่งใดโดยผู้ถือใบ
อนุญาตที่ถูกถอนคืนนั้นต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

มาตรา ๔๔ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดกระทำความผิดพระราชบัญญัตินี้สองครั้งภายในสิบสอง
เดือน เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะถอนคืนใบอนุญาตนั้นเสียได้ ในกรณีเช่นนี้ ถ้าน้ำมันมีอยู่เกิน
กว่าปริมาณที่จะเก็บไว้ได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้ปฏิบัติตามความในมาตรา ๔๓

มาตรา ๔๕ ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่รักษาระยะและเว้นที่ว่างไว้ตามกำหนดใน
มาตรา ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๒๔, ๓๑, ๓๔ และมาตรา ๓๕

ถ้าปรากฏขึ้นว่าระยะที่กำหนดไว้ไม่เป็นไปตามกำหนดเดิม ต้องถือว่าเป็นความผิด
ของผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าสถานที่เก็บน้ำมันแห่งนั้นมีลักษณะไม่ต้องตามพระราชบัญญัติ
เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งการได้ดังกล่าวไว้ในมาตรา ๔๓

มาตรา ๔๖ เจ้าพนักงานมีอำนาจทุกเมื่อที่จะทดลองน้ำมันเชื้อเพลิง ด้วยเครื่อง
ทดลองชนิดที่ระบุไว้ในกฎเสนาบดี

ถ้าบริษัทหรือบุคคลประสงค์จะตรวจเทียบเคียงเครื่องทดลองของตนกับเครื่องของ
รัฐบาลที่กำหนดไว้ นั้น ก็ให้รับตรวจเทียบเคียง ณ สถานที่อันระบุไว้ในกฎเสนาบดี

มาตรา ๔๗ ผู้ใดได้รับคำสั่งตามความในมาตรา ๔๓ กิติ หรือใบอนุญาตถูกเพิกถอนตามความในมาตรา ๔๔ กิติ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าคำวินิจฉัยของเจ้าพนักงานไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้ จะร้องขอความวินิจฉัยต่อเสนาบดีอีกชั้นหนึ่งก็ได้ เมื่อเสนาบดีได้วินิจฉัยอย่างใดให้ถือเป็นคำสั่งเด็ดขาด

แต่ในระหว่างรอคำวินิจฉัยของเสนาบดีนั้น ผู้ที่ได้รับคำสั่งจากเจ้าพนักงานต้องปฏิบัติตามคำสั่งนั้น เว้นไว้แต่เสนาบดีจะได้มีคำสั่งให้รอกการบังคับนั้นไว้ชั่วคราว

หมวด ๗

บทกำหนดโทษ

“มาตรา ๔๘ ผู้ใดเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงไว้หรือทำการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง โดยมิได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้ามิใช่จำหน่ายขายต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าปรากฏว่าเป็นน้ำมันที่มีไว้จำหน่ายขาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนน้ำมันเชื้อเพลิงที่ไม่ได้รับอนุญาตนั้นให้เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะสั่งให้จัดการตามความที่กล่าวไว้ในมาตรา ๔๓

มาตรา ๔๙ ผู้ใดเมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ละเลยไม่ปัดป้ายเครื่องหมายที่ได้รับอนุญาตตามชนิดและขนาดซึ่งได้กำหนดไว้ในมาตรา ๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท กับทั้งให้ปรับเพิ่มอีกเป็นรายวัน วันละหนึ่งร้อยบาททุกวันไปตลอดเวลาที่ไม่ได้กระทำตามข้อความในมาตรานี้ นับตั้งแต่วันสุดท้ายแห่งเวลาที่เจ้าพนักงานได้กำหนดให้

มาตรา ๕๐ ผู้ใด เมื่อได้รับคำสั่งจากเจ้าพนักงานให้ซ่อมแซมที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงหรือให้ขนย้ายน้ำมันเชื้อเพลิงตามความในมาตรา ๔๓ หรือมาตรา ๔๔ ละเลยไม่กระทำตามคำสั่งภายในเวลาที่ได้กำหนดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ กับทั้งให้ปรับเพิ่มอีกเป็นรายวัน วันละหนึ่งร้อยบาททุกวันไปตลอดเวลาที่ไม่ได้กระทำตามคำสั่งนั้น นับตั้งแต่วันสุดท้ายแห่งเวลาที่เจ้าพนักงานได้กำหนดให้ทำ

มาตรา ๕๑ ผู้ควบคุมยานพาหนะผู้ใดจะเลยไม่แจ้งความเป็นหนังสือตามที่ได้บัญญัติไว้ใน มาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๕๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบอนุญาต หรือกฎกระทรวงหรือทำการขนย้ายน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดนำกลั้วอันตราย หรือยินยอมให้มีการขนย้ายโดยมิได้ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๓ ผู้ใดกระทำความผิดอย่างอื่น ๆ นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้ว

(ก) ถ้าเป็นความผิด ต้องด้วยข้อห้ามตามบัญญัติในหมวด ๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินครั้งละหนึ่งพันบาท

(ข) ถ้าเป็นความผิดต้องด้วยข้อห้ามตามบัญญัติในหมวด ๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินครั้งละสองพันบาท”

ความในมาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙, มาตรา ๕๐, มาตรา ๕๑, มาตรา ๕๒, และ มาตรา ๕๓ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่ข้างบนนี้แทนโดยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ. ว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๐

หมวด ๔

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดนำกลั้วอันตรายรวมไว้ในสถานที่ซึ่งได้รับใบอนุญาตสำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดา ส่วนน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดาจะเก็บรวมไว้ในที่ซึ่งได้รับใบอนุญาตให้เก็บน้ำมันชนิดนำกลั้วอันตรายนั้นก็ได้ แต่เมื่อรวมน้ำมันทั้งสองชนิดเข้าแล้วต้องมีให้เกินกว่าปริมาณที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๕๕ สถานที่ที่ใช้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงอยู่ก่อนออกพระราชบัญญัตินี้ ท่านให้ผ่อนผันให้เจ้าของมีเวลาจัดการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติมีกำหนดต่อไปนี้ คือ

การเก็บตามหมวด ๓ และตามมาตรา ๑๗ แห่งหมวด ๔ ผ่อนเวลาให้สามเดือน

การเก็บตามมาตรา ๑๘, ๑๙, มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ แห่งหมวด ๔ ผ่อนเวลาให้หกเดือน

การเก็บตามมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๒ ถึงมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๓๙ แห่งหมวด ๔ และตามมาตรา ๕๔ แห่งหมวด ๘ ผ่อนเวลาให้หนึ่งปี

การผ่อนเวลาทั้งนี้ให้นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป

มาตรา ๕๖ ให้เสนาบดีมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎเสนาบดีตั้งเจ้าพนักงาน นายช่าง กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและว่าด้วยกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎเสนาบดีนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๔ เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาล

ปัจจุบัน

กฎเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ออกตามความในมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๔ (ฉบับที่ ๑)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๔ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยออกกฎไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การเก็บและการจำหน่ายขนาน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดา และชนิดนำกลวอันตรายเป็นหมวด ๓ และ ๔ แห่งพระราชบัญญัตินั้นต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(ก) เมื่อจะเปิดปั๊มน้ำมันเชื้อเพลิง ต้องรองปั๊มนั้นด้วยภาชนะ ซึ่งทำด้วยเหล็กหรือโลหะอย่างอื่น ภาชนะสำหรับใช้รองรับปั๊มนั้นต้องมีขนาดใหญ่กว่าตัวปั๊มไม่น้อยกว่า ๑๕ เซนติเมตร โดยรอบมีขอบสูงไม่ต่ำกว่า ๑๐ เซนติเมตร และต้องไม่รั่ว

(ข) การถ่ายหรือสูบน้ำมันเชื้อเพลิง ต้องใช้ภาชนะตามที่กล่าวในข้อ (ก) เป็นเครื่องรองรับแล้วถ้าน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นรั่วไหลหรือตกลงในภาชนะที่รองรับนั้น ต้องรีบเทคืนเข้าปั๊มทันที

(ค) ในขณะหนึ่ง ๆ ห้ามมิให้เปิดปั๊มน้ำมันเชื้อเพลิงไว้เกินกว่าชนิดละ ๑ ปั๊ม

(ง) ปั๊มหรือภาชนะบรรจุน้ำมันเชื้อเพลิงที่เปิดแล้ว ถ้ายังมีน้ำมันเชื้อเพลิงเหลืออยู่ต้องปิดไว้ให้สนิท

(จ) ห้ามมิให้วางสินค้าอย่างใด ๆ ไว้บนปั๊มที่มีน้ำมันเชื้อเพลิง

(ฉ) ห้ามมิให้วาง หรือนำสิ่งซึ่งมีไฟติด หรือสิ่งใด ๆ ที่เป็นวัตถุมีลักษณะอาจจะระเบิดได้ หรือมีลักษณะติดไฟได้ง่ายเข้าไปหรือไว้ใกล้ชิดกับที่มีน้ำมันเชื้อเพลิง

ข้อ ๒ ห้ามมิให้กระทำการบดกรีบหรือสิ่งใด ๆ ที่บรรจุน้ำมันเชื้อเพลิงหรือทำการอย่างหนึ่งอย่างใดโดยต้องใช้เพลิง หรือความร้อนในสถานที่ซึ่งรับอนุญาตเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง

ข้อ ๓ การทดลองชั้นเกิดไฟของ น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดมี ชั้นเกิดไฟไม่สูงกว่า ๕๐ ดีกรีเซนติเกรด ใช้เครื่อง “อาเบลเพนสกี” (Abel-Penskey) ถ้าสูงกว่า ๕๐ ดีกรีเซนติเกรด ใช้เครื่อง “เพนสกี-มารเทนต์” (Penskey-Martens)

บุคคลหรือบริษัทใดประสงค์จะตรวจเทียบเคียงเครื่องทดลองของตน กับเครื่องของ รัฐบาลตามที่กำหนดไว้ในวรรคต้นนี้ ก็ให้ทดลองได้ ณ ศาลาแยกธาตุของรัฐบาล

ข้อ ๔ ให้นายอำเภอประจำท้องที่หรือผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นเจ้าพนักงานมี หน้าที่ออกใบอนุญาตตามความในพระราชบัญญัติ

ความในข้อ ๔ นี้ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๔๙๒) ๖ ล ๖

ข้อ ๕ ให้กรรมการอำเภอ ประจำท้องที่เป็น เจ้าพนักงาน มีหน้าที่ตรวจตราสถานที่ เก็บและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง และกระทำการอย่างอื่นตามพระราชบัญญัติ

ความในข้อ ๕ นี้ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๔๙๒) ๖ ล ๖

ข้อ ๖ ให้นายช่างกรมนคราทรเป็นนายช่างมีหน้าที่ทำการตามพระราชบัญญัติ

ข้อ ๗ คำร้องขออนุญาตเก็บหรือใช้สถานที่เก็บ หรือตั้งถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ให้ทำตามแบบ ๑ ก. ท้ายกฎนี้

ใบอนุญาตให้เก็บหรือให้ใช้สถานที่เก็บ หรือให้ตั้งถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงให้ทำตาม แบบ ๒ ก. ท้ายกฎนี้

ข้อ ๘ ให้เรียกค่าธรรมเนียมดังนี้

(๑) ใบอนุญาตสำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไม่หนักกว่าอันตรายที่มีปริ-
มาณเกินกว่า ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมปีละ ๕ บาท

(๒) ใบอนุญาตสำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดา

(๓) ที่มีปริมาณไม่เกิน ๕,๐๐๐ ลิตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมปีละ

(ข) ที่มีปริมาณเกินกว่า ๕,๐๐๐ ลิตร แต่ไม่เกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมปีละ ๑๐ บาท

(ค) ที่มีปริมาณเกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมปีละ ๑๐ บาท ต่อ ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร หรือเศษของ ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร

(๓) ใบอนุญาตสำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดนำกลว้ออันตราย

(ก) ที่มีปริมาณเกินกว่า ๕,๐๐๐ ลิตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมปีละ ๑๐ บาท

(ข) ที่มีปริมาณเกินกว่า ๕,๐๐๐ ลิตร แต่ไม่เกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมปีละ ๒๐ บาท

(ค) ที่มีปริมาณเกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมปีละ ๒๐ บาท ต่อ ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร หรือเศษของ ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร

ความในข้อ ๘ นี้ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๐๓) และฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๑) วลา

กฎให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๗๔

จอมพล บริพัตร

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

(๔๘ ร.จ. ๔๔๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๗๔)

แบบ ๑ ก.

กระทรวงมหาดไทย

คำร้องขออนุญาต ใ้สถานทีสำหรับเก็บ นำนันเชอเพลิง
เก็บ ตงตงสำหรับเก็บ

เขียนที.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี สังกต.....ชาติ.....

บงกบ.....ตงบ้านเรอนอย.....หมที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวต.....

ทำคำร้องยื่นตอ.....ทราบ.....

ด้วยข้าพเจ้ามีความประสงค์จะ ใ้สถานทีสำหรับเก็บ นำนันเชอเพลิง
เก็บ ตงตงสำหรับเก็บ

ชนค..... ที่มได้เก็บในตงใหญ่ ประเภทที่มีนำนันเชอเพลิง
ที่เก็บในตงใหญ่

แต่.....ลตร ตง.....ลตร เพอการ.....ณ ที.....

อยในหมที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวต.....

จึงขออนุญาตรับเบอนุญาตตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษำนำนันเชอเพลิง พุทธศักราช

๒๔๗๔

(ลงชื่อ).....

ผู้ขออนุญาต

รายงานชั้นต้น

ได้ตรวจสถานที่ซึ่ง.....

เก็บ

ยื่นคำร้องขอ

ใช้สำหรับเก็บ

ขยะสำหรับเก็บ

น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดใด.....ประเภท

ที่เก็บน้ำมันเตา.....ลิตร

ถึง.....

ที่มีได้เก็บในถังใหญ่

ที่เก็บในถังใหญ่

เพื่อการ.....แล้ว เห็นว่าเป็นที่.....

จะอนุญาต.....

เพราะเหตุ.....

(ลงชื่อ).....

ผู้รายงาน

คำอธิบายวิธีการออกแบบ ๑ ก.

เก็บ

๑. บรรทัด “คำร้องขออนุญาต ใช้สถานที่สำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง”
ตั้งถึงสำหรับเก็บ

ให้ชี้ต้อออกประเภทที่ไม่ต้องการ

๒. ช่อง “เขียนที่” นั้น ให้เขียนชื่อสถานที่ที่เขียนคำขออนุญาตฉบับนี้ หรือสถานที่ที่เขียนไม่มีชื่อ ก็เขียนเลขที่สำมะโนครัวของสถานที่ที่เขียนคำขออนุญาตนั้น ๆ ลง
๓. ช่อง “วันที่ เดือน พ.ศ.” ให้ลงวัน เดือน ปีที่เขียน
๔. ช่อง “ข้าพเจ้า” ให้ลงนามผู้ขออนุญาต
๕. ช่อง “อายุ” ให้ลงอายุของผู้ขออนุญาต
๖. ช่อง “สังกัด” ให้ลงสังกัดผู้ขออนุญาต
๗. ช่อง “ชาติ” ให้ลงชาติของผู้ขออนุญาต
๘. ช่อง “บังคับ” ผู้ขออนุญาตอยู่ในบังคับชาติไหน ก็ลงให้ชัดเจน
๙. ช่อง “ตั้งบ้านเรือนอยู่” ให้ลงเลขหมายบ้านของผู้ขออนุญาต
๑๐. ช่อง “หมู่ที่” บ้านที่ผู้ขออนุญาตตั้งอยู่หมู่ที่เท่าใด ก็ลงหมู่ที่เท่านั้น ๆ
๑๑. ช่อง “ตำบล” บ้านผู้ขออนุญาตตั้งอยู่ตำบลไหน ก็ลงชื่อตำบลนั้น ๆ ลงไป
๑๒. ช่อง “อำเภอและจังหวัด” ก็เช่นเดียวกับช่องตำบลผู้ขออนุญาตอยู่ในท้องที่อำเภออะไร ก็เขียนชื่ออำเภอจังหวัดนั้น ๆ ลงไป
๑๓. ช่อง “ทำคำร้องยื่นต่อ” ถ้าสถานที่ที่จะเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงอยู่ในเขตสุขาภิบาลในจังหวัดพระนคร ให้ยื่นต่อนายอำเภอท้องที่และผู้ว่าราชการจังหวัด ถ้าอยู่ในเขตนอกจากนี้ให้ยื่นต่อนายอำเภอท้องที่และผู้ว่าราชการจังหวัด
๑๔. ช่อง “ชนิด” หมายความว่าชนิดไม่ว่าถั่วอันตราย ชนิดธรรมดา หรือชนิดนำถั่วอันตราย
๑๕. บรรทัด “ที่มีได้เก็บในถังใหญ่” ให้ชี้ต้อออกประเภทที่ไม่ต้องการ
“ที่เก็บในถังใหญ่”

๑๖. ช่อง “ประเภทที่มีน้ำมันแท้.....ลิตร
ถึง.....ลิตร” ลงจำนวนลิตร

๑๗. ช่อง “เพื่อการ” หมายความว่าจำหน่ายหรือเก็บไว้

๑๘. ช่อง “ณ ที่” จะจำหน่ายหรือเก็บไว้ที่ไหน ให้ลงชื่อสถานที่และเลข
สำมะโนครัวบ้าน

๑๙. ช่อง “ในหมู่ที่” “ตำบล” “อำเภอ” “จังหวัด” เช่นเดียวกับอธิบาย
แล้วในข้อ ๑๐, ๑๑, ๑๒

๒๐. รายงานชั้นต้น ช่อง “ได้ตรวจสถานที่ซึ่ง” ลงนามผู้ขออนุญาตเก็บ

๒๑. ช่อง “ยื่นคำร้องขอ” ใช้สำหรับเก็บ น้ำมันเชื้อเพลิง ทั้งถึงสำหรับเก็บ
“ชนิด” หมายความว่าชนิดไม่น่ากลัวอันตราย ชนิดธรรมดาหรือชนิดน่ากลัวอันตราย

๒๒. ช่องประเภทที่เก็บน้ำมันแท้.....ลิตร
ถึง.....ลิตร ลงจำนวนลิตร

๒๓. ช่อง “เพื่อการ” หมายความว่าจำหน่ายหรือเก็บไว้

๒๔. ช่อง “เห็นว่าเป็นที่.....จะอนุญาต” หมายความว่า
สมควรจะอนุญาตหรือไม่สมควรอนุญาต

๒๕. ช่อง “เพราะเหตุ” ให้อธิบายเหตุที่สมควรจะอนุญาตหรือไม่สมควรจะ
อนุญาตนั้น ๆ

๒๖. คำสั่ง ช่อง “ให้” หมายความว่าอนุญาตหรือไม่อนุญาต

๒๗. เจ้าหน้าที่ผู้ออกใบอนุญาต ช่อง “ได้” หมายความว่าถ้าสั่งอนุญาตก็เขียน
ว่าได้ออกใบอนุญาตเลขที่.....พ.ศ.....ให้.....(นามผู้ขออนุญาต)
ไปแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....แล้ว ถ้าคำสั่งไม่อนุญาตก็ให้
เขียนว่าได้แจ้งให้ (นามผู้ขออนุญาต) ทราบคำสั่งแล้วแต่วันที่.....เดือน.....
พ.ศ.....

๒๘. เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ออกใบอนุญาตได้ออกใบอนุญาตตามคำสั่งหรือ ได้แจ้งการไม่
อนุญาตแก่ผู้ขอแล้ว ต้องส่งแบบ ๑ ก. ไปกรมนคราทรกระทรวงมหาดไทย

เก็บรักษา

ใบอนุญาตสำหรับการใช้สถานที่สำหรับเก็บรักษา ตั้งถังสำหรับเก็บรักษา

น้ำมันเชื้อเพลิงชนิด.....ประเภท แต่.....,.....ลิตร
 ถึง.....ลิตร ใบอนุญาตเลขที่.....
 ชื่ออายุผู้รับอนุญาต.....
 ชาติ บังคับ.....
 ตั้งบ้านเรือนอยู่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
 จังหวัด.....

เก็บ

ใบอนุญาตให้ ใช้สถานที่สำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง.....
 ตั้งถังสำหรับเก็บ

ที่มีได้เก็บในถังใหญ่.....
 ที่เก็บในถังใหญ่ประเภท.....
 เพื่อการ.....ณ ที่.....
 โดยมีบริเวณกว้างยาว.....
 ได้เสียค่าธรรมเนียมประจำ พ.ศ. แล้ว.....
 วันออกใบอนุญาต.....
 นามผู้อนุญาต.....
 หมายเหตุ.....

ข้อบังคับ

๑. ต้องมีป้ายปิดไว้ที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง

๒. ใบอนุญาตห้ามขายในวันที่ ๓๑ มีนาคม เมื่อจะขออนุญาตต่อไปต้องขออนุญาตก่อนวันที่ ๑๕ มีนาคมของปีนั้น

คำว่า “มีนาคม” ใน ๒ นี้ถูกแก้เป็น “ธันวาคม” โดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๔๙๐)

๓. ในการขายย่อย ห้ามมิให้เปิดน้ำมันไว้เกินกว่าชนิดละบิบ

๔. บิบหรือภาชนะต่าง ๆ ที่ได้เปิดแล้ว ถ้ายังมีน้ำมันเชื้อเพลิงอยู่แล้วต้องปิดไว้ให้มิดชิด

๕. ถ้าผู้ชาย ต้องมีที่รองรับบิบน้ำมันด้วยเหล็กหรือสังกะสีให้มีขนาดพอสมควร ใหญ่กว่าตัวบิบน้ำมันไม่น้อยกว่า ๑๕ เซนติเมตรวัดโดยรอบ และให้มีขอบสูง ๑๐ เซนติเมตรเป็นอย่างน้อย ถ้าและมีน้ำมันไหลร่วงลงในที่รองรับก็ต้องเทคืนบิบทันที

๖. ห้ามมิให้วางสินค้าใด ๆ ไว้บนบิบที่มีน้ำมันเชื้อเพลิง

คำว่า “วันที่ ๓๑ มีนาคม” และ “วันที่ ๑๕ มีนาคม” ในข้อบังคับหลังแบบ ๒ ก. ถูกแก้เป็น “วันที่ ๓๑ ธันวาคม” และ “วันที่ ๑๕ ธันวาคม” โดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๙๐ ๖๓๖

๗. ห้ามมิให้มีสิ่งที่มีลักษณะติดไฟง่ายหรือระเบิดได้ไว้ใกล้ชิดกับที่เก็บน้ำมัน

๘. ห้ามมิให้บดกรีบิบหรือสิ่งอื่น ๆ ที่เก็บน้ำมัน เว้นไว้แต่จะทำในโรงงาน

ต่างหาก

๙. ห้ามมิให้ถายน้ำมันเชื้อเพลิงที่ได้เปิดบิบไว้แล้ว เว้นไว้แต่เพื่อขายย่อย

๑๐. ห้ามมิให้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในโรงที่ทำการบดกรี

๑๑. ห้ามมิให้เก็บของอย่างใดที่เป็นเชื้อเพลิงไว้ภายในเขตคันดิน

๑๒. ห้ามมิให้มีไฟและใช้ไฟในเขตคันดิน กิจการที่ต้องกระทำให้ทำได้แต่เฉพาะ

กลางวัน

๑๓. ห้ามมิให้มีสิ่งใดกีดกันช่องลม

๑๔. ห้ามมิให้เก็บน้ำมันเกินกว่าที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

๑๕. ผู้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดนำกลั้วอันตราย จะต้องเตรียมทรายไว้สำหรับ

ดับเพลิง คือ ทราย ๒ บิบ ต่อน้ำมัน ๑๐ บิบ

คำอธิบายวิธีกรอกแบบ ๒ ก.

๑. บรรทัด	เก็บรักษา
“ใบอนุญาตสำหรับการ	ใช้สถานที่สำหรับเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง”
ให้ซีตออกประเภทที่ไม่ต้องการ	ตั้งถังสำหรับเก็บรักษา
๒. ช่อง	เก็บ
“ได้รับอนุญาตให้	ใช้สถานที่สำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิด”
หมายความว่าชนิดไม่น่ากลัวอันตราย	ตั้งถังสำหรับเก็บ
	ชนิดธรรมดาหรือชนิดน่ากลัวอันตราย
	“ที่มีได้เก็บในถังใหญ่”
๓. บรรทัด	ให้ซีตออกประเภทที่ไม่ต้องการ
	“ที่เก็บในถังใหญ่”
๔. ช่อง “ประเภท” หมายความว่ากัลิตร	
๕. ช่อง “เพื่อการ” หมายความว่าจำหน่ายหรือเก็บไว้	
๖. ช่อง “ณ ที่” ให้กรอกข้อความให้ชัดเจนตั้งแต่ชื่อ สถานที่ เลขที่ บ้าน	
ที่เก็บอยู่ตรงไหน ห้องใดด้วย (ถ้ามีหลายห้อง)	

คำสั่ง

ให้.....

ลงชื่อ.....

นายอำเภอท้องที่หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

เจ้าหน้าที่ผู้ออกใบอนุญาต

ได้.....

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....

เจ้าหน้าที่

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๐)

ออกตามความในมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษา
น้ำมันเชื้อเพลิง

พุทธศักราช ๒๕๗๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษา
น้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๕๗๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้
ดังต่อไปนี้

ให้แก้คำว่า “วันที่ ๓๑ มีนาคม” และ “วันที่ ๑๕ มีนาคม” ในข้อบังคับหลัง
แบบ ๒ ก. ท้ายกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติว่า
ด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๕๗๔ (ฉบับที่ ๑) ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม
๒๕๗๔ เป็น “วันที่ ๓๑ ธันวาคม” และ “วันที่ ๑๕ ธันวาคม”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๗๐

สุนทรพิพิธ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๖๔ ร.จ. ๖๘๒ ตอนที่ ๕๒ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๗๐)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๒)

ออกตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษา น้ำมันเชื้อเพลิง

พุทธศักราช ๒๕๖๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษา
น้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๕๖๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้
ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ ๔ และข้อ ๕ แห่งกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความใน
มาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๕๖๔
(ฉบับที่ ๑) ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔ ให้ผู้มีตำแหน่งต่อไปนี้เป็นเจ้าของพนักงานผู้ออกใบอนุญาต คือ

(๑) นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรประจำท้องที่ผู้มีตำแหน่งตั้งแต่สารวัตรหรือเทียบเท่า
สารวัตรขึ้นไป หรือผู้รักษาราชการแทน สำหรับเขตจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี

(๒) นายอำเภอ หรือข้าหลวงประจำจังหวัด หรือผู้รักษาราชการแทน สำหรับ
เขตจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี”

“ข้อ ๕ ให้ผู้มีตำแหน่งต่อไปนี้เป็นเจ้าของพนักงานผู้ตรวจตราสถานที่เก็บและจำหน่าย
น้ำมันเชื้อเพลิงและกระทำการอย่างอื่น คือ

(๑) นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรประจำท้องที่ผู้มีตำแหน่งตั้งแต่รองสารวัตรหรือเทียบ
เท่ารองสารวัตรขึ้นไป สำหรับเขตจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี

(๒) กรมการอำเภอประจำท้องที่ และกรมการจังหวัด สำหรับเขตจังหวัดอื่น
นอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๒

จอมพล ป. พิบูลสงคราม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๖๖ ร.จ. ๓๔๓ ตอนที่ ๒๕ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๔๙๒)

กฎกระทรวงฉบับนี้ตามต้นฉบับราชกิจจานุเบกษา เป็น “ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๔๙๒)”
ซึ่งที่ถูกต้องเป็น “ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๔๙๒)”

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๐๓)

ออกตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษา น้ำมันเชื้อเพลิง

พุทธศักราช ๒๕๐๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมัน
เชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๕๐๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้
ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ ๘ แห่งกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา ๕๖
แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๕๐๓ (ฉบับที่ ๑) และ
ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๘ ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ดังนี้

(๑) ใบอนุญาตสำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไม่หนักลวอันตรายที่มีปริมาณเกิน
กว่า ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมปีละ ๕๐ บาท

(๒) ใบอนุญาตสำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดา

ก. ที่มีปริมาณไม่เกินกว่า ๕,๐๐๐ ลิตร

ให้เก็บค่าธรรมเนียมปีละ ๕๐ บาท

ข. ที่มีปริมาณเกินกว่า ๕,๐๐๐ ลิตร แต่ไม่เกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้
เก็บค่าธรรมเนียมปีละ ๑๐๐ บาท

ค. ที่มีปริมาณเกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมปีละ ๑๐๐
บาท ต่อ ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร เศษของ ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมเท่ากับ ๑๐๐,๐๐๐
ลิตร

๕๗

(๓) ใบอนุญาตสำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดนำกลว้ออันตราย

- ก. ที่มีปริมาณไม่เกิน ๕,๐๐๐ ลิตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมปีละ ๑๐๐ บาท
ข. ที่มีปริมาณเกินกว่า ๕,๐๐๐ ลิตร แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้เก็บ

ค่าธรรมเนียมปีละ ๒๐๐ บาท

ก. ที่มีปริมาณเกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมปีละ ๒๐๐ บาทต่อ ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร เศษของ ๑๐๐,๐๐๐ ลิตรให้คิดค่าธรรมเนียมเท่ากับ ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร

ความในข้อ ๘ ใหม่นี้ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนอีกครั้งหนึ่ง โดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๑)^๖

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๓

พลเอก ป. จารุเสถียร

• รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๗๗ ร.จ. ๓๔๕ ตอนที่ ๓๗ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๐๓)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๑)

ออกตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษา น้ำมันเชื้อเพลิง

พุทธศักราช ๒๕๒๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมัน
เชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๕๒๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้
ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ ๘ แห่งกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา ๕๖
แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับที่ ๑) ซึ่ง
ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๕๒๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๘ ให้เรียกค่าธรรมเนียมดังนี้

- (๑) ใบอนุญาตสำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไม่น่ากลัวอันตราย
(ก) ที่มีปริมาณเกิน ๑๐,๐๐๐ ลิตร
แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร	ปีละ ๒๐๐ บาท
(ข) ที่มีปริมาณเกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร
แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ลิตร	ปีละ ๔๐๐ บาท
(ค) ที่มีปริมาณเกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ลิตร
ให้เก็บค่าธรรมเนียม ต่อทุก
๑,๐๐๐,๐๐๐ ลิตร	ปีละ ๔๐๐ บาท
- เศษของ ๑,๐๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑,๐๐๐,๐๐๐ ลิตร

- (๒) ใบอนุญาตสำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงธรรมดา
- (ก) ที่มีปริมาณไม่เกิน ๕,๐๐๐ ลิตร บิลละ ๒๐๐ บาท
- (ข) ที่มีปริมาณเกิน ๕,๐๐๐ ลิตร
แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร บิลละ ๔๐๐ บาท
- (ค) ที่มีปริมาณเกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร
ต่อทุก ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร บิลละ ๔๐๐ บาท
เศษของ ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร
- (๓) ใบอนุญาตสำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดนำกลั่นอันตราย
- (ก) ที่มีปริมาณไม่เกิน ๕,๐๐๐ ลิตร บิลละ ๓๐๐ บาท
- (ข) ที่มีปริมาณเกิน ๕,๐๐๐ ลิตร
แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร บิลละ ๖๐๐ บาท
- (ค) ที่มีปริมาณเกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร
ต่อทุก ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร บิลละ ๖๐๐ บาท
เศษของ ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๑

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๙๕ ร.จ. ๔๗๖ ตอนที่ ๙๓ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๒๑)

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง กำหนดชนิดของเหลวต่าง ๆ ที่เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๔๗๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๔๗๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนดชนิดของเหลวที่เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

๑. อะเซทัลดีไฮด์ Acetaldehyde
๒. กรดอะเซติก (บริสุทธิ์มากกว่า ๙๙.๕ %) Acetic acid (Glacial)
๓. อะเซติก แอนไฮไดรด์ Acetic Anhydride
๔. อะซิโตน Acetone
๕. อะเซทิล คลอไรด์ Acetyl Chloride
๖. อัลดอล Aldol
๗. อัลลิล อัลกอฮอล์ Allyl Alcohol
๘. อะมิล อะซิเตท (ปกติ) Amyl Acetate (normal)
๙. อะมิล อะซิเตท (ไอโซ) Amyl Acetate (iso)
๑๐. อะมิล อัลกอฮอล์ (ปกติ) Amyl Alcohol (normal)
๑๑. อะมิล อัลกอฮอล์ (ปฐมภูมิ, ไอโซ) Amyl Alcohol (Primary iso)
๑๒. อะมิล อัลกอฮอล์ (ทุติยภูมิ, ปกติ) Amyl Alcohol (Secondary normal)
๑๓. อะมิล อัลกอฮอล์ (ทุติยภูมิ, ไอโซ) Amyl Alcohol (Secondary iso)
๑๔. อะนิลีน Aniline
๑๕. เบนซาลดีไฮด์ Benzaldehyde
๑๖. เบนซิล คลอไรด์ Benzyl Chloride
๑๗. บิวเทน (ปกติ) Butane (normal)

ความใน ๑๗ ถูกยกเลิกโดยประกาศ ฯลฯ (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๔

๑๘. บิวทิล อะซิเตท (ปกติ) Butyl Acetate (normal)
๑๙. บิวทิล อะซิเตท (ไอโซ) Butyl Acetate (iso)
๒๐. บิวทิล อัลกอฮอล์ (ปกติ) Butyl Alcohol (normal)
๒๑. บิวทิล อัลกอฮอล์ (ไอโซ) Butyl Alcohol (iso)
๒๒. บิวทิล อัลกอฮอล์ (ตติยภูมิ) Butyl Alcohol (tertiary)
๒๓. บิวทิล คาร์บิทอล Butyl Carbitol
๒๔. บิวทิล เซลโลโซลว Butyl Cellosolve
๒๕. บิวทิลีน ไกลคอล Butylene Glycol
๒๖. บิวทิล ฟอร์มเมท (ปกติ) Butyl Formate (normal)
๒๗. บิวทิล แลคเตท Butyl lactate
๒๘. บิวทิล โพรปีโอเนท (ปกติ) Butyl Propionate (normal)
๒๙. บิวทิลาลดีไฮด์ Butyraldehyde
๓๐. กรดบิวทิริก (ปกติ) Butyric Acid (normal)
๓๑. บิวทิริก แอนไฮไดรด์ (ปกติ) Butyric Anhydride (normal)
๓๒. บิวทิโรน Butyrone
๓๓. น้ำมันการะบูร (เบา) Camphor Oil (Light)
๓๔. คาร์บอน ไดซัลไฟด์ Carbon disulphide
๓๕. เซลโลโซลว Cellosolve
๓๖. เซลโลโซลว อะซิเตท Cellosolve Acetate
๓๗. คลอโรเอทิล อะซิเตท Chloroethyl Acetate
๓๘. น้ำมัน ครีโอโซท Creosote Oil
๓๙. ออโร ครีซอล O - cresol

๔๐. พารา กรีซอล P - cresol
๔๑. โครตอนอัลดีไฮด์ Crotonaldehyde
๔๒. ไซโคลเฮกเซน Cyclohexane
๔๓. ไซโคลเฮกซานอล Cyclohexanol
๔๔. ไซโคลเฮกซาโนน Cyclohexanone
๔๕. ไซโคลเฮกซาโนน เดลตา Cyclohexanone delta
๔๖. ไซโคลเฮกซิลอะซิเตต Cyclohexyl Acetate
๔๗. พารา - ไซมีน P - cymene
๔๘. เดคาไฮโดรแนฟทาลีน Decahydronaphthalene
๔๙. ดีเคน (ปกติ) Decane (normal)
๕๐. อัลกอฮอล์แปลงสภาพ (ร้อยละ ๙๕) Denatured Alcohol (95 %)
๕๑. ไดอะซีโตน อัลกอฮอล์ (ชนิดไม่บริสุทธิ์) Diacetone Alcohol (Commercial)
๕๒. ไดบิวทิล อีเทอร์ (ปกติ) Dibutyl ether (normal)
๕๓. ไดบิวทิล ตาเตรต (ปกติ) Dibutyl Tartrate (normal)
๕๔. ไดคลอโร เอทิลีน -๑,๑ Dichloro Ethylene - 1, 1
๕๕. ไดคลอโร เอทิลีน -๑,๒ Dichloro Ethylene - 1, 2
๕๖. ไดคลอโร เอทิลอีเทอร์ (สมมาตร) Dichloro ethyl ether (Symmetrical)
๕๗. ไดเอทิล คาร์โบเนต Diethyl Carbonate
๕๘. ไดเอทิลีน ออกไซด์ Diethylene Oxide
๕๙. ไดเอทิล อีเทอร์ Diethyl Ether
๖๐. ไดเมทิล อะนิลีน Dimethyl Aniline
๖๑. พารา - ไดเมทิล ไซโคล เฮกเซน P - Dimethyl Cyclohexane
๖๒. ไดเมทิล อีเทอร์ Dimethyl Ether

๖๓. ไทเมทิล ซัลเฟต Dimethyl Sulfate
๖๔. ไทไวนิล อีเทอร์ Divinyl Ether
๖๕. ไทคีเตน Dodecane
๖๖. เอทิล อะซิโตนิลิด Ethyl Acetanilide
๖๗. เอทิล อะซิเตต Ethyl Acetate
๖๘. เอทิล อะซิโตนีล อะซิเตต Ethyl Aceto Acetate
๖๙. เอทิล อีลกอฮอล์ Ethyl Alcohol
๗๐. เอทิล บิวทิล คาร์โบเนต Ethyl Butyl Carbonate
๗๑. เอทิล บิวทริค Ethyl Butyrate
๗๒. เอทิล คลอไรด์ Ethyl Chloride
๗๓. เอทิลีน ไดอามีน Ethylene Diamine
๗๔. เอทิลีน ไดคลอไรด์ Ethylene Dichloride
๗๕. เอทิล ฟอร์มेट Ethyl Formate
๗๖. เอทิล ไกลคอลอะซิเตต Ethyl Glycol Acetate
๗๗. เอทิล แลคเตต Ethyl Lactate
๗๘. เอทิล ไนเตรต Ethyl Nitrate
๗๙. เอทิล ไนไตรต์ Ethyl Nitrite
๘๐. เอทิล โพรปีโอเนต Ethyl Propionate
๘๑. เอทิล โพรปีล คาร์บีนอล อะซิเตต Ethyl Propyl Carbinol Acetate
๘๒. ฟอร์มัลดีไฮด์ (สารละลายในน้ำ) Formaldehyde (Solution of gas in water)
๘๓. เฟอรัล Furfural
๘๔. เฮปเทน (ปกติ) Heptane (normal)

๘๕. เฮกเซน (ปกติ) Hexane (normal)
๘๖. เฮกซานอล - ๑ Hexanol - 1
๘๗. เฮกซานอล - ๒ Hexanol - 2
๘๘. เฮกซานอล - ๓ Hexanol - 3
๘๙. เมทัล ดีไฮด์ Metaldehyde
๙๐. เมทิล อะซิเตท Methyl Acetate
๙๑. เมทิล อะซิโต อะซิเตท Methyl Aceto Acetate
๙๒. เมทิล อัลกอฮอล์ Methyl Alcohol
๙๓. เมทิล อามีน Methyl amine
๙๔. เมทิล บิวทิล คาร์บีนอล อะซิเตท Methyl Butyl Carbinol Acetate
๙๕. เมทิล อีโซ บิวทิล กีโตน Methyl iso Butyl Ketone
๙๖. เมทิล บิวทเรท Methyl Butyrate
๙๗. เมทิล เซลโลโซลว Methyl Cellosolve
๙๘. เมทิล เซลโลโซลว อะซิเตท Methyl Cellosolve Acetate
๙๙. เมทิล ไซโคล เฮกเซน Methyl Cyclo Hexane
๑๐๐. เมทิล ไซโคล เฮกซานอล Methyl Cyclo Hexanol
๑๐๑. เมทิล ไซโคล เฮกซาโนน Methyl Cyclo Hexanone
๑๐๒. เมทิล ไซโคล เฮกซิล อะซิเตท Methyl Cyclo Hexyl Acetate
๑๐๓. เมทิล เอทิล อีเทอร์ Methyl Ethyl Ether
๑๐๔. เมทิล เอทิล กีโตน Methyl Ethyl Ketone
๑๐๕. เมทิล ฟอร์มेट Methyl Formate
๑๐๖. เมทิล ไกลคอล Methyl Glycol
๑๐๗. เมทิล ไกลคอล อะซิเตท Methyl Glycol Acetate

๑๐๘. เมทิล โพรปีโอเนต Methyl Propionate
๑๐๙. มินอรัล ซีล ออยล์ (แบบอย่าง) Mineral Seal Oil (Typical)
๑๑๐. โนแนน (ปกติ) Nonane (Xnormal)
๑๑๑. ออกเทน (ปกติ) Octane (normal)
๑๑๒. ออกทิล อะซิเตต (ปกติ) Octyl Acetate (normal)
๑๑๓. ออกทิล อัลกอฮอล์ (ปกติ) Octyl Alcohol (normal)
๑๑๔. ออกทิล อัลดีไฮด์ Octyl Aldehyde
๑๑๕. ไพน์ ทาร์ ออยล์ Pine Tar Oil
๑๑๖. ไพน์ ออยล์ Pine Oil
๑๑๗. โพรปีล อะซิเตต (ปกติ) Propyl Acetate (normal)
๑๑๘. โพรปีล อะซิเตต (อิโซ) Propyl Acetate (iso)
๑๑๙. โพรปีล อัลกอฮอล์ (ปกติ) Propyl Alcohol (normal)
๑๒๐. โพรปีล อัลกอฮอล์ (อิโซ) Propyl Alcohol (iso)
๑๒๑. โพรปีล อัลกอฮอล์ (ทุติยภูมิ) Propyl Alcohol (Secondary)
๑๒๒. โพรปีลีน คลอโร ไฮดริน Propylene Chloro Hydrin
๑๒๓. โพรปีลีน ไดคลอไรด์ Propylene Dichloride
๑๒๔. โพรปีลีน ออกไซด์ Propylene Oxide
๑๒๕. โพรปีลีน อีเทอร์ (อิโซ) Propylene Ether (iso)
๑๒๖. โพรปีลีน ฟอर्मेट (ปกติ) Propylene Formate (normal)
๑๒๗. โพรปีลีน ฟอर्मेट (อิโซ) Propylene Formate (iso)
๑๒๘. พิริดีน Pyridine
๑๒๙. เตตระ ไฮโดร แนพทาลีน Tetra hydro naphthalene
๑๓๐. โทลูอีน Toluene

- ๑๓๑. ออโร - โทลูอิดีน O - Toluidine
- ๑๓๒. น้ำมันสน Turpentine
- ๑๓๓. ไวนิล อะซิเตท Vinyl Acetate
- ๑๓๔. ออโร - ไซลีน O - xylene

ประกาศ ณ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๐๔

พลเอก ป. จารุเสถียร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๗๘ ร.จ. ๖๖ ตอนที่ ๔ (แผนกราชกิจจาฯ) ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๐๔)

พระราชบัญญัติ

ประถมศึกษา

พ.ศ. ๒๕๒๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๓

เป็นปีที่ ๓๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประถมศึกษา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ชัยยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๔๗๘
- (๒) พระราชบัญญัติประถมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๓
- (๓) พระราชบัญญัติประถมศึกษา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๕
- (๔) พระราชบัญญัติประถมศึกษา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๙

(๕) พระราชบัญญัติประถมศึกษา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“โรงเรียนประถมศึกษา” หมายความว่า โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา หรือบิดา หรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง ผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และหมายความรวมถึงบุคคลที่เด็กอยู่ด้วยเป็นประจำ หรือที่เด็กอยู่รับใช้การงาน

มาตรา ๕ การจัดตั้ง การบริหาร การรวม การปรับปรุง และการเลิกล้มโรงเรียนประถมศึกษา รวมทั้งการกำหนดเกี่ยวกับเวลาเรียน ภาคเรียน หลักสูตร แบบเรียน อุปกรณ์ทางการศึกษา และการวัดผลการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๖ ให้ผู้ปกครองของเด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่แปด ส่งเด็กนั้นเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาจนกว่าจะมีอายุย่างเข้าปีที่สิบห้า เว้นแต่เป็นผู้สอบได้ชั้นประถมศึกษาปีที่หกตามหลักสูตรตามมาตรา ๕ หรือหลักสูตรอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า

การส่งเด็กเข้าเรียนตามวรรคหนึ่ง นักเรียนต้องไม่ขาดเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือปราศจากเหตุผลอันสมควรเกินเจ็ดวันในหนึ่งเดือน

ในกรณีที่เป็นการสมควร คณะกรรมการการศึกษาจังหวัดมีอำนาจกำหนดให้ผู้ปกครองของเด็กในท้องที่ใดในเขตจังหวัด ส่งเด็กเข้าเรียนในโรงเรียน ประถมศึกษาเมื่อเด็กมีอายุต่ำหรือสูงกว่าที่กำหนดตามวรรคหนึ่งได้

การนับอายุให้นับตามปีปฏิทิน

มาตรา ๗ ในเดือนธันวาคมของทุกปี ให้คณะกรรมการการศึกษาอำเภอหรือคณะกรรมการการศึกษากิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี ประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ให้ผู้ปกครองของเด็กซึ่งมีอายุที่กำหนดตามมาตรา ๖ ทราบ

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาล ที่ว่าการอำเภอ ที่ว่าการ
กิ่งอำเภอ ที่ทำการตำบลและหมู่บ้าน และที่โรงเรียนประถมศึกษาในท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๘ เมื่อผู้ปกครองร้องขอ คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ และ
คณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ มีอำนาจยกเว้นให้เด็กซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ไม่ต้อง
เข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาได้

- (๑) มีความบกพร่องในทางร่างกายหรือจิตใจ
- (๒) เป็นโรคติดต่อกันตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๓) ต้องหาเลี้ยงผู้ปกครองซึ่งทุพพลภาพ ไม่มีหนทางหาเลี้ยงชีพ และไม่มีผู้อื่น

เลี้ยงดูแทน

- (๔) มีความจำเป็นอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีตาม (๓) ถ้าผู้ปกครองซึ่งทุพพลภาพมีเด็กซึ่งต้องส่งเข้าเรียนในโรงเรียน
ประถมศึกษาพร้อมกันหลายคน ให้ยกเว้นเพียงหนึ่งคน

เมื่อปรากฏว่าเด็กพ้นจากลักษณะที่ได้รับการยกเว้นตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ-
การการประถมศึกษาอำเภอหรือคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี ส่งถอน
การยกเว้นนั้น

มาตรา ๙ บรรดาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด และ
คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับกรุงเทพมหานคร เทศบาล
และองค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าเทศบาล ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรรม
การการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เทศบาล และองค์การปกครองท้องถิ่นนั้น แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๐ ผู้ปกครองผู้ใด ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกิน
หนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๑ ถ้าในท้องถิ่นใดยังไม่พร้อม ที่จะจัดการ ศึกษาภาค บัณฑิตถึง ชั้นประถม
ศึกษาปีที่หกตามหลักสูตรประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ให้คณะกรรมการการประถม
ศึกษาจังหวัดประกาศผ่อนผันเป็นปี ๆ ไป และให้ถือว่าเด็กซึ่งเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่สี่
ในท้องถิ่นนั้นพ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ แต่จะผ่อนผันหลังจากเวลาที่กำหนดไว้เพื่อการจัด

การศึกษาภาคบังคับของแผนการศึกษาแห่งชาติ ตามประกาศให้ใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๐ ไม่ได้

มาตรา ๑๒ ให้บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ประกาศ และระเบียบที่ออกตาม พระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๑๘ และใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราช บัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ นี้ ทั้งนี้จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแทน

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัติ นี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ทิณสุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

(๘๗ ร.จ. ๓๑ ตอนที่ ๑๕๘ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๒๓)

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยประถมศึกษาฉบับปัจจุบันได้ประกาศใช้มาเป็นเวลาดัง ๔๕ ปีแล้ว และแม้จะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายดังกล่าวในเวลาต่อมาถึง ๔ ครั้งแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่เหมาะสมกับกาลสมัย เพราะ สภาพการของบ้านเมืองได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก ประกอบกับได้มีการจัดตั้งสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติขึ้นในกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการ ประถมศึกษา และได้มีการโอนโรงเรียนประชาบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และ โรงเรียนประถมศึกษาของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในโอกาสนี้สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประถมศึกษา เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕
เป็นปีที่ ๑๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๑ ถึงมาตรา ๓๕ จะใช้บังคับเมื่อใด ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓ เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๒ แล้ว ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติสำหรับทำบัญชีคนในพระราชอาณาจักร ร.ศ. ๑๒๘

(๒) พระราชบัญญัติการตรวจสอบบัญชีสำมะโนครัว และการจดทะเบียน

คนเกิด คนตาย คนย้ายตำบล พุทธศักราช ๒๕๖๐

(๓) พระราชบัญญัติการตรวจสอบบัญชีสำมะโนครัว และการจดทะเบียนคนเกิด คนตาย คนย้ายตำบล (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๙ และ

(๔) พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎรในเขตเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๗๙ ส่วนบรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับ

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“(๑) “บ้าน ” หมายความว่า โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างสำหรับใช้เป็นที่อยู่ประจำซึ่งมีเจ้าบ้านครอบครอง และให้หมายความรวมถึงแพหรือเรือซึ่งจอดเป็นประจำ และใช้เป็นที่อยู่ประจำ โรงพยาบาล โรงแรม เรือนจำ หรือสถานที่อย่างอื่นซึ่งอาจใช้เป็นที่อยู่อาศัยด้วย”

ข้อ ๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔

(๒) “ทะเบียนบ้าน” หมายความว่า ทะเบียนประจำบ้านแต่ละบ้านซึ่งแสดงรายการของคนทั้งหมดผู้อยู่ในบ้าน

(๓) “ทะเบียนคน” หมายความว่า ทะเบียนซึ่งแสดงรายการของคนแต่ละคน

(๔) “ทะเบียนคนเกิด” หมายความว่า ทะเบียนซึ่งแสดงรายการคนเกิด

(๕) “ทะเบียนคนตาย” หมายความว่า ทะเบียนซึ่งแสดงรายการคนตาย

(๖) “เจ้าบ้าน” หมายความว่า ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครองบ้าน ในฐานะเป็นเจ้าของ ผู้เช่า หรือในฐานะอื่นใดก็ตาม

ในกรณีที่ไม่มีปรากฏเจ้าบ้าน หรือเจ้าบ้านไม่อยู่ ตาย สูญหาย หรือไม่สามารถปฏิบัติกิจการได้ให้ถือว่าผู้ดูแลหรือผู้อยู่ในบ้านขณะนั้นเป็นเจ้าบ้าน

(๗) “ผู้อยู่ในบ้าน” หมายความว่า คนที่อยู่ประจำในบ้านนั้น

(๘) “คนเกิด” หมายความว่า ทารกขณะคลอดแล้วมีชีวิตอยู่

(๙) “คนตาย” หมายความว่า คนที่สิ้นชีวิต

(๑๐) “ลูกตายในท้อง” หมายความว่า ลูกที่อยู่ในครรภ์มารดาเป็นเวลาเกินกว่ายี่สิบแปดสัปดาห์ และคลอดออกมาโดยไม่มีชีวิต

(๑๑) “ศพ” หมายความว่า ร่างกายของคนตาย

(๑๒) “นายทะเบียนผู้รับแจ้ง” ในเขตเทศบาล หมายความว่า นายทะเบียนท้องถิ่น นอกเขตเทศบาล หมายความว่า นายทะเบียนตำบล

(๑๓) “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติมาตรา ๕ ให้มีผู้อำนวยการทะเบียน รองผู้อำนวยการทะเบียน และนายทะเบียน คือ นายทะเบียนจังหวัด นายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่น และนายทะเบียนตำบล รวมทั้งผู้ช่วยนายทะเบียนดังกล่าว เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ผู้อำนวยการทะเบียนมีอำนาจออกระเบียบกำหนดแบบพิมพ์ หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ข้อ ๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔

มาตรา ๖ เพื่อความถูกต้องแห่งการทะเบียน ให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกเจ้าบ้านหรือบุคคลใด ๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้แสดงหลักฐานต่าง ๆ ได้ตามความจำเป็น และมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบหรือสอบถามในบ้านใด ๆ ได้ตามอำนาจหน้าที่เมื่อมีเหตุสงสัยตามควร แต่ต้องแจ้งให้เจ้าบ้านทราบก่อน ทั้งนี้ให้กระทำได้ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก

มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ถือว่า ผู้อำนวยการทะเบียน รองผู้อำนวยการทะเบียน นายทะเบียน ผู้ช่วยนายทะเบียน และบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากนายทะเบียนให้มีหน้าที่สำรวจตรวจสอบ มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามความหมายแห่งกฎหมายลักษณะอาญา

มาตรา ๘ ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจดูทะเบียน และคัดสำเนารายการได้ที่สำนักทะเบียนระหว่างเวลาทำงานโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม แต่ถ้าให้ผู้อำนวยการทะเบียนหรือนายทะเบียนคัดและรับรองสำเนานั้นด้วย ต้องเสียค่าธรรมเนียมห้าบาท เว้นแต่จะได้รับยกเว้นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอน ผู้อำนวยการทะเบียนและรองผู้อำนวยการทะเบียน กับให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนนายทะเบียน

และผู้ช่วยนายทะเบียนภายในเขตท้องที่ของตน เว้นแต่นายทะเบียนท้องถิ่นและผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอน แล้วรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงจัดตั้งสำนักทะเบียน และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คนเกิด คนตาย ลูกตายในท้อง

“มาตรา ๑๑ เมื่อมีคนเกิดให้แจ้งการเกิด ดังต่อไปนี้

(ก) คนเกิดในบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่เกิดภายในสิบห้าวันนับแต่วันเกิด

(ข) คนเกิดนอกบ้าน ให้มารดาแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่เกิดหรือแห่งท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ในโอกาสแรกภายในสิบห้าวันนับแต่วันเกิด ในกรณีจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ตามกำหนด ให้แจ้งภายหลังได้ แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่อาจแจ้งได้

การแจ้งตาม (ก) และ (ข) ให้แจ้งตามแบบพิมพ์สุติบัตร

ข้อ ๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔

มาตรา ๑๒ ผู้ใดพบคนเกิดใหม่ซึ่งถูกทิ้งไว้ ให้แจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจหรือนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ตนพบนั้นโดยมิชักช้า

มาตรา ๑๓ เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งการมีคนเกิดแล้ว ให้ออกสุติบัตรเป็นหลักฐาน

มาตรา ๑๔ เมื่อมีคนตาย ให้แจ้งดังต่อไปนี้

(ก) คนตายในบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนตาย ภายในสิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาตาย

ในกรณีที่ไม่มีเจ้าบ้าน ให้ผู้พบศพแจ้งตามความในวรรคก่อน นับแต่เวลาพบศพ

(ข) คนตายนอกบ้าน ให้บุคคลที่ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพ แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ตายหรือพบศพ แล้วแต่กรณี หรือแห่งท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ในโอกาสแรกภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาตายหรือพบศพ ในกรณีเช่นนี้จะแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจที่สะดวกกว่าก็ได้

กำหนดเวลาให้แจ้งตาม (ก) และ (ข) ถ้าในท้องที่ใดการคมนาคมไม่สะดวก รัฐมนตรีอาจขยายเวลาออกไป โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาได้ แต่กำหนดเวลาทั้งหมดต้องไม่เกินเจ็ดสิบสองชั่วโมง

“มาตรา ๑๕ เมื่อมีลูกตายในท้อง ให้แจ้งดังต่อไปนี้

(ก) ลูกตายในท้องในบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ลูกตายในท้องนั้น ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาคลอด

(ข) ลูกตายในท้องนอกบ้าน ให้มารดาแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ลูกตายในท้องนั้น หรือแห่งท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ในโอกาสแรก ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาคลอด ในกรณีเช่นนี้จะแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่สะดวกกว่าก็ได้

การแจ้งตาม (ก) และ (ข) ให้แจ้งตามแบบพิมพ์บัตรลูกตายในท้อง

กำหนดเวลาให้แจ้งตาม (ก) และ (ข) ให้นำความในมาตรา ๑๔ วรรคท้าย มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ข้อ ๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔

มาตรา ๑๖ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๐ เมื่อมีการแจ้งตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งออกมรณบัตรหรือบัตรลูกตายในท้อง เป็นหลักฐานแล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๗ ผู้ใดได้กระทำการรักษาพยาบาล หรือทำคลอด เนื่องด้วยอาชีพของตนเมื่อมีคนตายหรือลูกตายในท้อง ต้องออกหนังสือรับรองตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้แก่ผู้มีหน้าที่ต้องแจ้งตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ แล้วแต่กรณี

“ มาตรา ๑๘ ให้เจ้าบ้านหรือมารดาแจ้งชื่อของคนเกิดในบ้าน หรือคนเกิดนอกบ้านแล้วแต่กรณี พร้อมกับการแจ้งคนเกิดตามมาตรา ๑๑ ต่อนายทะเบียนตามแบบพิมพ์สูติบัตรภายในหกเดือนนับแต่วันที่เจ้าบ้านหรือมารดาแจ้งชื่อคนเกิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าบิดาหรือมารดาประสงค์จะเปลี่ยนชื่อบุคนั้น ให้บิดาหรือมารดาแจ้งต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนจัดการเปลี่ยนชื่อให้ โดยบิดาหรือมารดาไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการเปลี่ยนชื่อนี้”

ข้อ ๕ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ผัง เผา หรือย้ายศพไปจากสถานที่หรือบ้านที่ตายก่อนได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนผู้รับแจ้ง

เมื่อได้รับอนุญาตเช่นว่านั้นแล้ว ห้ามมิให้เก็บ ผัง เผา หรือย้ายศพผิดไปจากสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตใหม่

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องย้ายศพเพื่อความปลอดภัย หรือสวัสดิภาพของประชาชนก็ให้ทำได้ ทั้งนี้ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๐ ถ้ามีเหตุควรสงสัยว่าคนตาย หรือลูกตายในท้อง ตายด้วยโรคติดต่ออันตรายหรือตายโดยผิดธรรมชาติ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งรีบแจ้งต่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่ออันตราย หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจและให้รอกการออกมรณบัตร หรือบัตรลูกตายในท้องไว้ก่อน จนกว่าจะได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานดังกล่าว

“ มาตรา ๒๑ ให้นายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่น แล้วแต่กรณีจัดทำทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย จากสูติบัตรและมรณบัตร ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ข้อ ๖ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔

“ มาตรา ๒๒ ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย หรือสูติบัตรและมรณบัตรซึ่งได้ลงทะเบียนแล้ว และบัตรลูกตายในท้อง จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ข้อ ๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔

มาตรา ๒๓ ให้กงสุลไทยหรือข้าราชการสถานทูตไทย ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศแต่งตั้งเป็นนายทะเบียน มีหน้าที่รับจดทะเบียนสำหรับผู้มีสัญชาติไทย ในกรณีคนเกิด คนตาย และลูกตายในท้องนอกราชอาณาจักร

หมวด ๒

การย้ายที่อยู่

“มาตรา ๒๔ ให้เจ้าบ้านแจ้งการย้ายที่อยู่ต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งดังต่อไปนี้

(ก) ผู้ที่อยู่ในบ้านย้ายที่อยู่ออกจากบ้านใด ให้แจ้งไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันย้ายออก

(ข) ผู้ใดย้ายที่อยู่เข้ามาอยู่ในบ้านใด ให้แจ้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันย้ายเข้า

เว้นแต่

(ค) การย้ายที่อยู่ตาม (ก) และ (ข) ผู้ย้ายที่อยู่จะไปแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ไปอยู่ใหม่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันย้ายออกก็ได้ โดยเสียค่าธรรมเนียมห้าบาท และให้นำสำเนาทะเบียนบ้านที่เข้าไปอยู่ใหม่ไปแสดงต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ถ้าแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งนอกเขตเทศบาลให้นำคำยินยอมเจ้าบ้านที่เข้าไปอยู่ใหม่ไปแสดงแทน

การแจ้งตาม (ก) (ข) และ (ค) ให้แจ้งตามแบบพิมพ์ใบแจ้งการย้ายที่อยู่”

ข้อ ๘ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔

มาตรา ๒๕ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การย้ายออกของผู้อยู่ในบ้าน เจ้าบ้านจะแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายในเวลาไม่เกินสามสิบวันก่อนวันย้ายออกก็ได้

ถ้าผู้อยู่ในบ้านมิได้ย้ายออกดังแจ้งไว้ตามความในวรรคก่อน ให้เจ้าบ้านแจ้งให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งทราบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่แจ้งว่าจะย้าย

“มาตรา ๒๖ การแจ้งย้ายผู้ใดเข้ามาอยู่ในบ้านตามมาตรา ๒๔ (ข) เจ้าบ้านต้องนำหลักฐานการย้ายออกของผู้นั้นตามมาตรา ๒๔ (ก) ไปแสดงต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งด้วย

ทั้งนี้ไม่บังคับแก่กรณีที่เกิดำเนินการย้ายตามมาตรา ๒๔ (ค) และกรณีผู้ย้ายเข้ามาจากต่างประเทศโดยมีหลักฐาน”

ข้อ ๘ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔

“มาตรา ๒๗ ผู้ใดออกจากบ้านที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนไปอยู่ที่อื่นชั่วคราวเกินสามสิบวันให้ไปแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียน และให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งออกไปที่อยู่ที่ชั่วคราวให้ เมื่อผู้นั้นไปอยู่บ้านใดให้เจ้าบ้านลงชื่อและรายการในใบที่อยู่ที่ชั่วคราวพร้อมกับลงบัญชีคนอยู่ในบ้านชั่วคราว แล้วให้ผู้นั้นลงชื่อไว้ในบัญชีดังกล่าวด้วย

ในกรณีไม่อาจแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียน ก่อนวันออกจากบ้านดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ผู้นั้นไปแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ไปอยู่ภายในสามสิบวัน นับแต่วันออก โดยเสียค่าธรรมเนียมห้าบาท ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งออกไปที่อยู่ที่ชั่วคราวให้

ผู้ไปอยู่ที่อื่นชั่วคราวตามความในวรรคหนึ่ง กลับมาอยู่บ้านที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนเมื่อใด ให้นำใบที่อยู่ที่ชั่วคราวคืนนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนภายในสิบห้าวัน

เมื่อครบกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันออกไปที่อยู่ที่ชั่วคราว ถ้าผู้นั้นยังไม่กลับไปอยู่บ้านที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียน ให้ถือว่าย้ายที่อยู่ และให้ดำเนินการย้ายที่อยู่ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้”

ข้อ ๑๐ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔

“มาตรา ๒๗ ทวิ การให้เจ้าบ้านลงบัญชีคนอยู่ในบ้านชั่วคราวตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งนั้น ให้ใช้บังคับในเขตเทศบาล ถ้าจะให้ใช้บังคับในเขตท้องที่ใดนอกเขตเทศบาลให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา”

ข้อ ๑๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔

หมวด ๓

ทะเบียนบ้านและทะเบียนคน

“มาตรา ๒๘ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำทะเบียนบ้านในหน้าที่ของตนไว้ทุกบ้าน

การจัดทำทะเบียนบ้านให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ และ วิธีการ ปฏิบัติตามที่ ผู้อำนวยการทะเบียนประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ข้อ ๑๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔

มาตรา ๒๕ ในเขตเทศบาล ให้นายทะเบียนท้องถิ่นมอบสำเนาทะเบียนบ้านให้เจ้าบ้านเก็บรักษาไว้ เมื่อมีการแจ้งคนเกิดตามมาตรา ๑๑ การแจ้งคนตายตามมาตรา ๑๔ หรือการแจ้งย้ายตามมาตรา ๒๔ ให้เจ้าบ้านหรือผู้แทนนำไปให้นายทะเบียนท้องถิ่นลงรายการในสำเนาทะเบียนบ้านให้ถูกต้องตรงกับต้นฉบับทุกครั้ง

ถ้าสำเนาทะเบียนบ้านชำรุดจนใช้การไม่ได้หรือสูญหาย ให้เจ้าบ้านขอรับสำเนาทะเบียนบ้านใหม่จากนายทะเบียนท้องถิ่น ภายในเจ็ดวัน นับแต่วันรู้หรือควรจะได้รู้ถึงการชำรุดหรือสูญหาย โดยเสียค่าธรรมเนียมห้าบาท เว้นแต่การชำรุดหรือสูญหายนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียม

มาตรา ๓๐ บทบัญญัติมาตรา ๒๕ จะใช้บังคับในเขตท้องที่ใด นอกเขตเทศบาล ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา ในกรณีเช่นนี้ นายทะเบียนท้องถิ่น ให้หมายถึงนายทะเบียนอำเภอ

“มาตรา ๓๑ รายการในทะเบียนบ้านหรือสำเนาทะเบียนบ้านนั้น จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ข้อ ๑๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔

มาตรา ๓๒ ให้ทุกบ้านมีเลขหมายประจำบ้านไว้ในที่ ซึ่งเห็น ได้ง่าย โดยชัด แจ่ม บ้านโดยยังไม่มีเลขหมายประจำบ้านให้เจ้าบ้าน ร้องขอต่อนายทะเบียน ผู้รับแจ้ง เพื่อกำหนดเลขหมายประจำบ้านให้

เมื่อมีการร้องขอตามความในวรรคก่อน ให้นายทะเบียนผู้มีหน้าที่กำหนดเลขหมายประจำบ้านให้แก่ผู้ร้องขอ ถ้าในเขตเทศบาลภายในกำหนดเจ็ดวัน ถ้านอกเขตเทศบาล ภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันร้องขอ

มาตรา ๓๓ ผู้ใดรื้อบ้าน ให้แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายในสิบห้าวัน นับแต่วันรื้อเสร็จ

มาตรา ๓๔ ผู้ใดสร้างบ้านใหม่ ให้แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายในสิบห้าวัน นับแต่วันสร้างเสร็จ

“มาตรา ๓๕ ให้นายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่น แล้วแต่กรณีจัดทำทะเบียนคนทุกคนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของแต่ละอำเภอนอกเขตเทศบาลหรือแต่ละเทศบาล เมื่อมีการเพิ่มลดหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแก่นายทะเบียนคนให้ถูกต้อง”

ข้อ ๑๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔

หมวด ๔

การสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎร

มาตรา ๓๖ เพื่อประโยชน์แห่งการทะเบียนราษฎร ให้มีการสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎรบางท้องที่ หรือทั่วราชอาณาจักรได้

การสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎรดังกล่าวในวรรคก่อน ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓๗ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการสำรวจ ตรวจสอบ ทะเบียนราษฎรตามความในมาตรา ๓๖ แล้ว เจ้าบ้านหรือผู้แทนภายในเขตท้องที่ที่ประกาศจะต้องยอมให้นายทะเบียนหรือบุคคลที่นายทะเบียนมอบหมายเข้าไปในบ้าน เพื่อสำรวจ ตรวจสอบ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก และจะต้องชี้แจงตอบคำถามตามความจริง

ให้เจ้าบ้าน หรือผู้แทนลงลายมือชื่อในรายการสำรวจตรวจสอบ เพื่อรับรองข้อความในรายการที่สำรวจตรวจสอบนั้น

มาตรา ๓๘ ให้นายทะเบียน หรือบุคคลที่นายทะเบียนมอบหมายแสดงบัตรหรือหนังสือหลักฐานแห่งการเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่แก่เจ้าบ้าน หรือผู้แทน ก่อนเข้าไปสำรวจตรวจสอบ

หมวด ๕
บทเปิดเตลิด

“ มาตรา ๓๙ ในกรณีการแจ้งตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ วรรคสอง มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ ถ้าผู้ที่มีหน้าที่ต้องแจ้งมอบหมายให้ผู้ใดไปแจ้งแทน และเมื่อผู้ได้รับมอบหมายได้แจ้งต่อผู้ที่มีหน้าที่รับแจ้งตามมาตรานั้น ๆ แล้ว ให้ถือว่าผู้ที่มีหน้าที่นั้นได้แจ้งแล้ว ”

ข้อ ๑๕ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔

หมวด ๖
บทลงโทษ

“ มาตรา ๔๐ ผู้ใด

(๑) ไม่มาตามที่นายทะเบียนเรียก ไม่ยอมชี้แจงข้อเท็จจริง หรือแสดงหลักฐานหรือไม่ยอมให้นายทะเบียนเข้าไปตรวจสอบในบ้านตามมาตรา ๖

(๒) ไม่ยอมให้นายทะเบียนหรือบุคคลที่นายทะเบียนมอบหมายเข้าไปในบ้านเพื่อสำรวจตรวจสอบ ไม่ยอมชี้แจงตอบคำถาม หรือไม่ยอมลงลายมือชื่อตามมาตรา ๓๗

(๓) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ วรรคสอง มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ วรรคสอง มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๔ หรือ

(๔) ผ่าฝืนมาตรา ๑๙

มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท ”

ข้อ ๑๖ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔

“ มาตรา ๔๐ ทวิ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี มีอำนาจเปรียบเทียบได้ ”

ข้อ ๑๗ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๑ ผู้ใดได้กระทำความผิด ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนสำมะโนครัวอยู่แล้วก่อนวันใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้บังคับเมื่อใดแล้ว ไซ้ให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติฉบับแล้วเป็นอันพ้นผิดตามความผิดนั้น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(๗๓ ร.จ. ๑๐๑ ตอนที่ ๑๖ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๙)

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เดิมกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรมีอยู่หลายฉบับ คือ

- ก. พระราชบัญญัติสำหรับทำบัญชีคนในพระราชอาณาจักร (ร.ศ. ๑๒๘)
- ข. พระราชบัญญัติการตรวจสอบบัญชีสำมะโนครัว และการจดทะเบียนคนเกิด คนตาย คนย้ายตำบล พุทธศักราช ๒๔๖๐
- ค. พระราชบัญญัติการตรวจสอบบัญชีสำมะโนครัว และการจดทะเบียนคนเกิด คนตาย คนย้ายตำบล (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๘
- ง. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎรในเขตเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๗๙

และยังมีกฎหมายอื่น ๆ อีก เช่น กฎหมายปกครองท้องถิ่น และกฎหมายอาญา เป็นต้น กฎหมายแต่ละฉบับยังมีกฎหมายข้อบังคับ และระเบียบการวางไว้ให้ถือปฏิบัติอีกมาก ล้วนแยกเขตและอำนาจหน้าที่ไว้อย่างสับสน เช่น ใช้เฉพาะเขตเทศบาล ใช้เฉพาะมณฑลกรุงเทพ ฯ ใช้เฉพาะหัวเมือง นอกมณฑลกรุงเทพ ฯ และนอกเขตเทศบาล เป็นต้น นับเป็นการยากทั้งแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ และแก่ราษฎรผู้จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย จึงสมควรรวบรวมและปรับปรุงยกร่างพระราชบัญญัติขึ้นเสียใหม่ ให้รวมวิธีปฏิบัติในการทำทะเบียนราษฎรไว้เสียในที่แห่งเดียวกัน

พระราชบัญญัติ

ภาษำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๘

เป็นปีที่ ๒๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแยกกฎหมายเกี่ยวกับภาษำรุงท้องที่ออกจากประมวลรัษฎากร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติภาษำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกลักษณะ ๓ ภาษำรุงท้องที่แห่งประมวลรัษฎากร บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

(ความในมาตรา ๔ เดิม ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติม ฯ พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งต่อไปนี้)

“มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๕ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เทศบาล โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของกระทรวงมหาดไทยตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาล บรรดาอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

มาตรา ๖ ในพระราชบัญญัตินี้

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดิน และให้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่เป็นภูเขาหรือที่น้ำท่วม

“เจ้าของที่ดิน” หมายความว่า บุคคลหรือคณะบุคคลไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือครอบครองอยู่ในที่ดินที่ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน

“ปี” หมายความว่า ปีประจิดิน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ให้ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินในวันที่ ๑ มกราคม ของปีใด มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับปีนั้นจากราคาปานกลางของที่ดินตามบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่ที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ เจ้าของที่ดินไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดินดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินที่เป็นที่ตั้งพระราชวังอันเป็นส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

(๒) ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือที่ดินของรัฐที่ใช้ในกิจการของรัฐ

หรือสาธารณะโดยมิได้หาผลประโยชน์

(๓) ที่ดินของราชการส่วนท้องถิ่นที่ใช้ในกิจการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือ

สาธารณะโดยมิได้หาผลประโยชน์

(๔) ที่ดินที่ใช้เฉพาะการพยาบาลสาธารณะ การศึกษา หรือการกุศลสาธารณะ

(๕) ที่ดินที่ใช้เฉพาะศาสนกิจศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของ

วัดไม่ว่าจะใช้ประกอบศาสนกิจศาสนาใดศาสนาหนึ่งหรือไม่ หรือที่ศาลเจ้า โดยมิได้หาผลประโยชน์

(๖) ที่ดินที่ใช้เป็นสุสานและฌาปนสถาน

(ความใน (๖) ของมาตรา ๘ ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมฯ

พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้ใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้)

“(๖) ที่ดินที่ใช้เป็นสุสานและฌาปนสถานสาธารณะ โดยมิได้รับประโยชน์ตอบแทน”

(๗) ที่ดินที่ใช้ในการรถไฟ การประปา การไฟฟ้า หรือการทำเรือของรัฐ

(ความใน (๗) ของมาตรา ๘ ถูกยกเลิกโดยข้อ ๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ ๑๕๖ และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้)

“(๗) ที่ดินที่ใช้ในการรถไฟ การประปา การไฟฟ้า หรือการทำเรือของรัฐ

หรือที่ใช้เป็นสนามบินของรัฐ”

(๘) ที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรียนที่ต้องเสียภาษีโรงเรียนและที่ดินอยู่แล้ว

(๙) ที่ดินของเอกชนเฉพาะส่วนที่เจ้าของที่ดินยินยอมให้ทางราชการจัดใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ โดยเจ้าของที่ดินมิได้ใช้หรือหาผลประโยชน์ในที่ดินเฉพาะส่วนนั้น

(๑๐) ที่ดินที่เป็นที่ตั้งที่ทำการขององค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ หรือองค์การระหว่างประเทศอื่น ในเมื่อประเทศไทยมีข้อผูกพันให้ยกเว้นตามอนุสัญญาหรือความตกลง

(๑๑) ที่ดินที่เป็นที่ตั้งที่ทำการของสถานทูต หรือสถานกงสุล ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน

(๑๒) ที่ดินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(มาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ ให้เพิ่มความขึ้นเป็นมาตรา ๘ ทวิ และมาตรา ๘ ตรี ดังต่อไปนี้)

“มาตรา ๘ ทวิ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดผู้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานประเมินและเจ้าพนักงานสำรวจ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาการตีราคาปานกลาง

ตามมาตรา ๑๔

(๓) กำหนดสถานที่เพื่อปฏิบัติการตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และ

มาตรา ๓๔

(๔) กำหนดเกณฑ์การลดหย่อนที่ดินที่ไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามมาตรา ๒๒

(ความใน (๔) ของมาตรา ๘ ทวิ ฯ ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติม ฯ พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้ใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้)

(๔) กำหนดเขตท้องที่ตามมาตรา ๒๒ (๔)

(๕) กำหนดวิธีการและสถานที่แจ้งการประเมินตามมาตรา ๓๓

(๖) กำหนดผู้มีปฏิบัติหน้าที่แทนนายอำเภอหรือนายกเทศมนตรี”

“มาตรา ๘ ตรี ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ว่าราชการจังหวัดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ทั่วเขตกรุงเทพมหานคร”

มาตรา ๕ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

- (๑) ในเขตเทศบาล ให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานประเมินและเจ้าพนักงานสำรวจ
- (๒) นอกเขตเทศบาล ให้นายอำเภอท้องที่มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานประเมินและเจ้าพนักงานสำรวจ

มาตรา ๑๐ ภาษีบำรุงท้องที่

- (๑) ที่เก็บจากที่ดินในเขตเทศบาลโต ให้เป็นรายได้ของเทศบาลนั้น
- (๒) ที่เก็บจากที่ดินในเขตสุขาภิบาลโต ให้เป็นรายได้ของสุขาภิบาลนั้น
- (๓) ที่เก็บจากที่ดินนอกเขตเทศบาลหรือนอกเขตสุขาภิบาล ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

(มาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ ให้เพิ่มความขึ้นเป็นมาตรา ๑๐ ทวิ ดังต่อไปนี้

“มาตรา ๑๐ ทวิ ภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บจากที่ดินในเขตกรุงเทพมหานครให้เป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร”

มาตรา ๑๑ ส่วนลดและค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ การส่งคำสั่งเป็นหนังสือ หนังสือแจ้งการประเมิน หรือหนังสืออื่นให้แก่บุคคลใด ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (๑) ให้ส่งในเวลากลางวันระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการ
- (๒) ให้ส่ง ณ ภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำการของผู้รับ หรือให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียน

ถ้าไม่พบผู้รับ ณ ภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำการของผู้รับให้ส่งแก่ผู้ซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว ซึ่งอยู่ ณ ภูมิลำเนา หรืออยู่ในบ้านหรือสถานที่ทำการของผู้รับ

ถ้าไม่สามารถจะส่งตามวิธีดังกล่าวได้ ให้ปิดหนังสือนั้นไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำการของผู้นั้น หรือลงประกาศแจ้งความในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยสองฉบับ หรือโฆษณาด้วยวิธีอื่น

เมื่อได้ปฏิบัติตามวิธีดังกล่าว และเวลาได้ล่วงพ้นไปไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน นับแต่วันที่ปฏิบัติการ ให้ถือว่าบุคคลนั้นได้รับหนังสือแล้ว

หมวด ๒

การตีราคาปานกลางของที่ดิน

มาตรา ๑๓ การตีราคาปานกลางของที่ดินนั้นให้นำเอาราคาที่ดินในหน่วยที่จะทำการตีราคา ซึ่งซื้อขายกันโดยสุจริตครั้งสุดท้ายไม่น้อยกว่าสามรายในระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีก่อนวันที่ราคาคำนวณแล้วเฉลี่ยเป็นราคาปานกลาง โดยมีให้คำนวณราคาโรงเรือนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งเพาะปลูกเข้าด้วย

ในกรณีที่ไม่มีการซื้อขายที่ดินตามวรรคหนึ่งในหน่วยใดให้นำเอาราคาปานกลางที่คำนวณตามวิธีการในวรรคหนึ่งของที่ดินในหน่วยใกล้เคียงที่มีสภาพและทำเลที่ดินคล้ายคลึงกันมาเป็นราคาปานกลางของที่ดินในหน่วยนั้นได้

ถ้าไม่อาจตีราคาปานกลางตามสองวรรคก่อนได้ ให้กำหนดราคาปานกลางของที่ดินโดยถือเกณฑ์อย่างอื่นอันอาจแสดงราคาตลาดของที่ดินโดยเฉลี่ยได้

การตีราคาปานกลางของที่ดินให้ตีราคาเป็นหน่วยตำบล แต่ถ้าราคาของที่ดินในตำบลใดแตกต่างกันมาก ให้พิจารณาตีราคาโดยกำหนดเขตในตำบลนั้นแยกออกเป็นหน่วย ๆ เพื่อให้การตีราคาปานกลางเป็นไปโดยเที่ยงธรรม

มาตรา ๑๔ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งให้มีหน้าที่พิจารณาการตีราคาปานกลางตามมาตรา ๑๓ คณะกรรมการนั้นให้ประกอบด้วยบุคคลในท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตเทศบาล ให้มีปลัดจังหวัด ที่ดินจังหวัด นายอำเภอท้องที่ เทศมนตรีหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิสองคนซึ่งสภาเทศบาลเลือก

(๒) ในเขตสุขาภิบาล ให้มีปลัดจังหวัด ที่ดินจังหวัด นายอำเภอท้องที่ กรรมการ
 สุขาภิบาลหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิสองคนซึ่งคณะกรรมการสุขาภิบาลเลือก

(๓) นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลที่มีกำหนด ให้มีปลัดจังหวัด ที่ดินจังหวัด
 นายอำเภอท้องที่ กำหนดท้องที่ และผู้ทรงคุณวุฒิสองคนซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเลือก

(๔) นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลที่ไม่มีกำหนด ให้มีปลัดจังหวัด ที่ดินจังหวัด
 นายอำเภอท้องที่ และผู้ทรงคุณวุฒิหนึ่งคนซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเลือก

มาตรา ๑๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่ง
 จำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม และให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่ง
 เป็นประธานที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประ-
 ธานที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการพิจารณาค่าปานกลางของที่ดินทุกรอบระยะเวลา
 สี่ปี

มาตรา ๑๗ ภายหลังจากที่ราคาปานกลางของที่ดินตามมาตรา ๑๖ แล้ว ถ้ามีเหตุ
 แสดงว่าราคาที่ดินในหน่วยใดได้เปลี่ยนแปลงไปมาก และผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็น
 สมควร หรือเจ้าของที่ดินร้องขอ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะสั่งให้คณะกรรมการทำการพิจารณาค่า
 ปานกลางของที่ดินในหน่วยนั้นเสียใหม่ก็ได้

มาตรา ๑๘ ภายในเดือนตุลาคมของปีที่จะครบรอบระยะเวลาสี่ปี ตามมาตรา ๑๖
 ให้คณะกรรมการยื่นรายงานการพิจารณาค่าปานกลางของที่ดินต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแสดงราคาปาน
 กลางของที่ดินทุก ๆ หน่วย และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศราคาปานกลางของที่ดินนั้นไว้
 ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล สำนักงานสุขาภิบาล และที่ตำบล
 แห่งท้องที่นั้น ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากคณะกรรมการ

มาตรา ๑๕ ถ้ามีการตีราคาปานกลางของที่ดินใหม่ตามมาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการยื่นรายงานการตีราคาใหม่ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศราคาปานกลางของที่ดินใหม่ ภายในระยะเวลาและสถานที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๘

มาตรา ๒๐ ถ้าเจ้าของที่ดินไม่เห็นพ้องด้วยกับราคาปานกลางของที่ดิน เจ้าของที่ดินมีสิทธิอุทธรณ์การตีราคาปานกลางของที่ดินต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศราคาปานกลางของที่ดิน และให้นำความในหมวด ๘ อันว่าด้วยการอุทธรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ การตีราคาปานกลางของที่ดินในรอบระยะเวลาสี่ปีตามมาตรา ๑๖ ให้ใช้เป็นราคาปานกลางได้ทุกปีสำหรับรอบระยะเวลาสี่ปีนั้น

ในกรณีที่มีการตีราคาปานกลางของที่ดินใหม่ตามมาตรา ๑๗ ราคาปานกลางของที่ดินใหม่นั้น ให้ใช้ได้สำหรับปีที่ถัดจากปีที่มีประกาศการตีราคาปานกลางของที่ดินใหม่ จนถึงปีสุดท้ายของรอบระยะเวลาสี่ปีตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่มีการอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๐ ราคาปานกลางของที่ดินตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้ใช้สำหรับปีที่ประเด็นแห่งการอุทธรณ์เป็นต้นไป จนถึงปีสุดท้ายของรอบระยะเวลาสี่ปีตามวรรคหนึ่ง และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศราคาปานกลางของที่ดินใหม่ ภายในระยะเวลาและสถานที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๘

หมวด ๓

การลดหย่อนและการยกเว้นหรือลดภาษีบำรุงท้องที่

มาตรา ๒๒ บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินแปลงเดียวหรือหลายแปลงที่อยู่ในจังหวัดเดียวกัน และใช้ที่ดินนั้นเป็นที่อยู่อาศัยของตน เป็นที่เลี้ยงสัตว์ของตน หรือประกอบกิจกรรมของตน ให้ลดหย่อนไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) ถ้าเป็นที่ดินนอกเขตเทศบาลหรือนอกเขตสุขาภิบาล ลดหย่อนให้ห้าไร่
- (๒) ถ้าเป็นที่ดินในเขตเทศบาลตำบลหรือในเขตสุขาภิบาล ลดหย่อนให้หนึ่งไร่

(๓) ถ้าเป็นที่ดินในเขตเทศบาลเมือง ลดหย่อนให้สองร้อยตารางวา

(๔) ถ้าเป็นที่ดินในเขตเทศบาลนคร ลดหย่อนให้หนึ่งร้อยตารางวา

ที่ดินตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ถ้ามีสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นสถานการค้าหรือให้เช่า ไม่ได้รับการลดหย่อนสำหรับส่วนของที่ดินที่มีสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นสถานการค้าหรือให้เช่านั้น

ในกรณีที่บุคคลธรรมดาหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินร่วมกัน ให้ได้รับการลดหย่อนรวมกันตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

การลดหย่อนตามเกณฑ์ในมาตรานี้ ให้ได้รับการลดหย่อนสำหรับที่ดินที่อยู่ในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งแต่จังหวัดเดียว

(ความในมาตรา ๒๒ เดิม ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติม ฯ พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้ใช้ความใหม่แทน ดังต่อไปนี้)

“มาตรา ๒๒ บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินแปลงเดียวหรือหลายแปลงที่อยู่ในจังหวัดเดียวกัน และใช้ที่ดินนั้นเป็นที่อยู่อาศัยของตน เป็นที่เลี้ยงสัตว์ของตน หรือประกอบกิจกรรมของตน ให้ลดหย่อนไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเป็นที่ดินนอกเขตเทศบาลหรือนอกเขตสุขาภิบาล ให้ลดหย่อนได้ไม่เกินห้าไร่ แต่จะน้อยกว่าสามไร่ไม่ได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติจังหวัด

(๒) ถ้าเป็นที่ดินในเขตเทศบาลตำบลหรือในเขตสุขาภิบาล ให้ลดหย่อนได้ไม่เกินหนึ่งไร่ แต่จะน้อยกว่าสองร้อยตารางวาไม่ได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในเทศบัญญัติหรือข้อบังคับ

(๓) ถ้าเป็นที่ดินในเขตเมืองพัทยาและเขตเทศบาลอื่นนอกจากเขตเทศบาลตำบล ให้ลดหย่อนได้ไม่เกินหนึ่งร้อยตารางวา แต่จะน้อยกว่าห้าสิบตารางวาไม่ได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติ

(๔) ถ้าเป็นที่ดินในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ลดหย่อนได้ ดังต่อไปนี้

(ก) ในท้องที่ที่มีชุมชนหนาแน่นมาก ให้ลดหย่อนได้ไม่เกินหนึ่งร้อย ตารางวา แต่จะน้อยกว่าสิบตารางวาไม่ได้

(ข) ในท้องที่ที่มีชุมชนหนาแน่นปานกลาง ให้ลดหย่อนได้ไม่เกินหนึ่งไร่ แต่จะน้อยกว่าหนึ่งร้อยตารางวาไม่ได้

(ค) ในท้องที่ชนบท ให้ลดหย่อนได้ไม่เกินห้าไร่ แต่จะน้อยกว่าสามไร่ไม่ได้

ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

ท้องที่ใดจะเป็นท้องที่ตาม (ก) (ข) หรือ (ค) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ที่ดินที่มีสิ่งปลูกสร้าง และใช้สิ่งปลูกสร้างนั้นเป็นสถานการค้าหรือให้เช่า ไม่ได้รับการลดหย่อนสำหรับส่วนของที่ดินที่มีสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นสถานการค้าหรือให้เช่านั้น

ในกรณีที่บุคคลธรรมดาหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินร่วมกัน ให้ได้รับการลดหย่อนรวมกันตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

การลดหย่อนตามหลักเกณฑ์ในมาตรานี้ ให้ได้รับการลดหย่อนสำหรับที่ดินที่อยู่ในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งแต่จังหวัดเดียว”

มาตรา ๒๗ ที่ดินที่ใช้ในการเพาะปลูก ถ้าในปีล่วงมาแล้วการเพาะปลูกในบริเวณนั้นเสียหายมากผิดปกติ หรือทำการเพาะปลูกไม่ได้ด้วยเหตุอันพ้นวิสัยที่จะป้องกันได้โดยทั่วไป ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจพิจารณายกเว้นหรือลดภาษีบำรุงท้องที่ให้ได้ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

(มีความเพิ่มขึ้นเป็นมาตรา ๒๓ ทวิ โดยมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๒๔ ดังต่อไปนี้)

“มาตรา ๒๓ ทวิ ที่ดินที่ใช้เป็นสุสานและฌาปนสถานสาธารณะ โดยรับประโยชน์ตอบแทนอาจได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ใดเฉพาะที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง”

หมวด ๔

การยื่นแบบแสดงรายการที่ดินและการสำรวจ

มาตรา ๒๔ ให้เจ้าของที่ดินซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินเป็นรายแปลงตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ในกรณีที่ที่ดินอยู่นอกเขตเทศบาล เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควรจะกำหนดให้เจ้าพนักงานสำรวจทำการสำรวจแล้วยื่นแบบแสดงรายการที่ดินแทนเจ้าของที่ดินเป็นรายแปลงที่ทำการสำรวจก็ได้

มาตรา ๒๕ ถ้าบุคคลธรรมดาซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินตาย เป็นผู้ไม่อยู่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเรื่องสาปสูญ หรือเป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ ให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาท ผู้รับมอบอำนาจ ผู้ครอบครองทรัพย์สิน ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ หรือผู้จัดการทรัพย์สินแล้วแต่กรณี มีหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๖ ถ้าเจ้าของที่ดินเป็นนิติบุคคล ให้ผู้จัดการหรือผู้แทนอื่นของนิติบุคคลนั้น มีหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๗ ถ้าบุคคลหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินร่วมกัน ให้บุคคลเหล่านั้นมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันในการปฏิบัติการตามมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจและยื่นแบบแสดงรายการที่ดินตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง ให้เจ้าพนักงานสำรวจกำหนดวันเวลาที่ จะกระทำการสำรวจและปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่นั้น และให้เจ้าของที่ดินหรือผู้แทนมีหน้าที่ชี้เขตและแจ้งจำนวนเนื้อที่ดินตามกำหนดวันเวลานั้น และให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานสำรวจเพื่อการนี้ตามสมควร

ถ้าเจ้าของที่ดินหรือผู้แทนไม่มาชี้เขตหรือไม่ยอมแจ้งจำนวนเนื้อที่ดิน หรือชี้เขตหรือแจ้งจำนวนเนื้อที่ดินขาดจากจำนวนที่เป็นจริง หรือไม่ให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานสำรวจ เจ้าพนักงานสำรวจมีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการ เพื่อทำการสำรวจตามที่เห็นว่าถูกต้องได้

มาตรา ๒๘ แบบแสดงรายการที่ดินสำหรับที่ดินในเขตเทศบาล ให้ยื่นต่อเจ้าพนักงานประเมิน ณ สำนักงานเทศบาลที่ที่ดินแปลงนั้นอยู่ในเขต หรือยื่น ณ สถานที่อื่นที่นายกเทศมนตรีกำหนด

แบบแสดงรายการที่ดินสำหรับที่ดินนอกเขตเทศบาล ให้ยื่นต่อเจ้าพนักงานประเมิน ณ ที่ว่าการอำเภอที่ที่ดินแปลงนั้นอยู่ในเขต หรือยื่น ณ สถานที่อื่นที่นายอำเภอกำหนด

มาตรา ๓๐ แบบแสดงรายการที่ดินตามมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ให้ยื่นภายในเดือนมกราคมของปีแรกที่มีการตีราคาปานกลางของที่ดินตามมาตรา ๑๖

แบบแสดงรายการที่ดินที่ยื่นตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้ได้ทุกปีในรอบระยะเวลาสี่ปีนั้น

มาตรา ๓๑ บุคคลใดเป็นเจ้าของที่ดินขึ้นใหม่ หรือจำนวนเนื้อที่ดินเดิมของเจ้าของที่ดินผู้ใดได้เปลี่ยนแปลงไป ให้เจ้าของที่ดินนั้นยื่นแบบแสดงรายการที่ดินต่อเจ้าพนักงานประเมินตามมาตรา ๒๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ เป็นเจ้าของที่ดินขึ้นใหม่ หรือนับแต่วันที่จำนวนเนื้อที่ดินได้มีการเปลี่ยนแปลง เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดให้เจ้าพนักงานสำรวจทำการสำรวจตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง ก็ให้เจ้าของที่ดินแจ้งต่อเจ้าพนักงานสำรวจภายในกำหนดเวลาเช่นเดียวกัน และให้เจ้าพนักงานสำรวจยื่นแบบแสดงรายการที่ดินต่อเจ้าพนักงานประเมินตามมาตรา ๒๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งจากเจ้าของที่ดิน

มาตรา ๓๒ เจ้าของที่ดิน ผู้ใดได้เปลี่ยนแปลง การใช้ที่ดินอันเป็นเหตุให้การลดหย่อนตามมาตรา ๒๒ เปลี่ยนแปลงไป หรือมีเหตุอย่างอื่นทำให้อัตราภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดินเปลี่ยนแปลงไป ให้เจ้าของที่ดิน ผู้นั้นแจ้งการเปลี่ยนแปลง ต่อเจ้าพนักงานประเมินตามมาตรา ๒๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ มีการเปลี่ยนแปลง หรือนับแต่วันที่ มีเหตุอย่างอื่นทำให้อัตราภาษีบำรุงท้องที่เปลี่ยนแปลง เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดให้เจ้าพนักงานสำรวจทำการสำรวจตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง ก็ให้เจ้าของที่ดินแจ้งต่อเจ้าพนักงานสำรวจภายในกำหนดเวลาเช่นเดียวกัน และให้เจ้าพนักงานสำรวจแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานประเมิน ตามมาตรา ๒๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งจากเจ้าของที่ดิน

หมวด ๕

การชำระภาษีบำรุงท้องที่

มาตรา ๓๓ ในการประเมินภาษีบำรุงท้องที่สำหรับปีแรกของการตีราคาปานกลางของที่ดินตามมาตรา ๑๖ หรือของปีที่มีการตีราคาปานกลางของที่ดินใหม่ตามมาตรา ๑๗ ให้เจ้าพนักงานประเมินคำนวณ ภาษีบำรุงท้องที่และแจ้ง การประเมินภายใน เดือนมีนาคมแรกหลังจากการตีราคาปานกลางของที่ดินตามวิธีการดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่ที่ดินอยู่ในเขตเทศบาลหรือนอกเขตเทศบาลที่ไม่มีกำหนด ให้เจ้าพนักงานประเมินแจ้งการประเมินเป็นหนังสือไปยังผู้ซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่
- (๒) ในกรณีที่ที่ดินอยู่นอกเขตเทศบาลที่มีกำหนด ให้เจ้าพนักงานประเมินปีค
ประกาศแจ้งการประเมินไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน

การประเมินภาษีบำรุงท้องที่ที่เจ้าพนักงานประเมิน คำนวณไว้ตาม วรคหนึ่งให้ใช้เป็นการประเมินภาษีบำรุงท้องที่สำหรับในปีต่อไปจนครบรอบระยะเวลาสี่ปีตามมาตรา ๒๑

ในกรณีที่เจ้าพนักงาน ประเมินไม่อาจ คำนวณภาษีบำรุงท้องที่และแจ้งการประเมินภายในเดือนมีนาคม ก็ให้แจ้งการประเมินภายหลังกำหนดเวลาดังกล่าวได้

มาตรา ๓๔ ให้ผู้มีหน้าที่เสีย ภาษีบำรุงท้องที่ นำเงินไปชำระต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล หรือสถานที่อื่นที่นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีกำหนด

การชำระภาษีบำรุงท้องที่นั้น ให้ถือว่าเป็นการสมบูรณ์เมื่อได้รับใบเสร็จรับเงินที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการนี้ได้ลงลายมือชื่อรับเงินแล้ว

การชำระภาษีบำรุงท้องที่ จะชำระโดยการส่งธนาคัดหรือการส่งตั๋วแลกเงินของธนาคารโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนไปยังสถานที่ตามวรรคหนึ่งก็ได้ โดยส่งจ่ายให้แก่กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา เทศบาล หรือสุขาภิบาลที่ที่ดินของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ตั้งอยู่ในเขต แล้วแต่กรณี และให้ถือว่าวันที่ได้ส่งทางไปรษณีย์เป็นวันชำระเงินภาษีบำรุงท้องที่

(มาตรา ๓๔ วรรคสาม เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ
ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๙)

มาตรา ๓๕ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายในเดือน
เมษายนของทุกปี

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ได้รับแจ้งการประเมินตามมาตรา ๓๑ หรือ
มาตรา ๓๒ หรือภายหลังเดือนมีนาคมตามมาตรา ๓๓ วรรคสาม ให้ชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายใน
สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน

มาตรา ๓๖ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจประกาศขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาชำระ
ภาษีบำรุงท้องที่ตามมาตรา ๓๕ ออกไปอีกได้ตามความจำเป็นแก่กรณี

“มาตรา ๓๖ ทวิ ถ้าเงินภาษีบำรุงท้องที่ที่ต้องชำระภายในกำหนดเวลา ตาม
มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๖ แล้วแต่กรณี มีจำนวนตั้งแต่สามพันบาทขึ้นไป ผู้มีหน้าที่เสีย
ภาษีจะขอผ่อนชำระเป็นสามงวด ๆ ละเท่า ๆ กันก็ได้ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้บุคคลตามมาตรา
๓๔ ทราบก่อนการชำระภาษีงวดที่หนึ่ง

การผ่อนชำระภาษีตามวรรคหนึ่ง ต้องชำระงวดที่หนึ่งตามกำหนดเวลา ตามมาตรา
๓๕ หรือมาตรา ๓๖ แล้วแต่กรณี งวดที่สองต้องชำระภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันสุดท้ายที่ต้อง
ชำระงวดที่หนึ่ง และงวดที่สามต้องชำระภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันสุดท้ายที่ต้องชำระงวดที่สอง

ถ้าผู้ขอผ่อนชำระภาษีผู้ใด ไม่ชำระภาษีบำรุงท้องที่งวดใดงวดหนึ่งภายในกำหนด
เวลาตามวรรคสองให้เจ้าของที่ดินหมกสิทธิที่จะชำระภาษีเป็นงวดและให้นำความในมาตรา ๔๕
(๔) มาใช้บังคับสำหรับงวดที่ยังไม่ชำระ”

(มาตรา ๓๖ ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไข เพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษี
บำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๙)

มาตรา ๓๗ ถ้าภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดินของเจ้าของเดียวกันในตำบลเดียวกันมี
จำนวนไม่ถึงหนึ่งบาท เป็นอันไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดินแปลงนั้น

มาตรา ๓๘ ภาษีบำรุงท้องที่จำนวนใดที่เจ้าพนักงานประเมินได้แจ้งหรือประกาศ
การประเมินแล้ว ถ้ามิได้ชำระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือเป็นภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ

มาตรา ๓๕ เมื่อกรรมสิทธิ์หรือการครอบครองของเจ้าของที่ดินได้โอนตกไปยังบุคคลอื่นให้ ผู้รับโอนมีหน้าที่ร่วมกับเจ้าของที่ดิน เสียภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระไม่เกินห้าปี รวมทั้งปีสุดท้ายที่มีการเปลี่ยนแปลงเจ้าของที่ดินด้วย ส่วนภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระเกินห้าปีคงอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าของที่ดินเดิม

ความในวรรคก่อน มิให้ใช้บังคับแก่ ผู้รับโอน ซึ่งได้ กรรมสิทธิ์มา ในการ ขายทอดตลาดโดยคำสั่งศาลหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีล้มละลาย หรือคำสั่งขายทอดตลาดตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๔๐ ในการ ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อการ เร่งรัดภาษีบำรุงท้องที่ ค้างชำระ ให้นายอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกเจ้าของที่ดินหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือส่งบัญชี หรือเอกสารมาตรวจสอบ

(๒) สั่งให้เจ้าของที่ดินหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องปฏิบัติการเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ ในการเร่งรัดภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ

ถ้าเจ้าของที่ดินหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ยอมปฏิบัติการตาม (๑) หรือ (๒) ให้นายอำเภอ หรือนายกเทศมนตรีมีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องแก่การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระของผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการเพื่อสอบถามบุคคลใด ๆ หรือตรวจสอบตรวจค้นบัญชี หรือเอกสาร หรือ ยึดอายัดบัญชี หรือเอกสาร

มาตรา ๔๑ ททรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบชำระภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ อาจถูกยึดอายัด หรือขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ โดยให้นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือยึด อายัด หรือขายทอดตลาดได้ แต่คำสั่งเช่นว่านั้นจะออกได้ก็แต่โดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ว่าราชการจังหวัด

การขายทอดตลาด อสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ ในระหว่างระยะเวลาที่ ให้อุทธรณ์ ได้ตามมาตรา ๔๘ หรือมาตรา ๕๒ และตลอดเวลาที่ทำการพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าว ยังไม่ถึงที่สุด

คำสั่งซื้อจะ กระทำ ได้เมื่อได้ ส่งค่าเตือน เป็นหนังสือให้ เจ้าของที่ดิน ชำระภาษีบำรุง
ท้องที่ค้างชำระทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ด วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้น โดยวิธีการส่งหนังสือ
ตามมาตรา ๑๒

วิธีการยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินเพื่อให้ ได้รับชำระภาษีบำรุงท้องที่
ค้างชำระนั้น ให้นำวิธีการในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๒ เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดนั้น ให้หักไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการยึด
อายัด หรือขายทอดตลาด เหลือเท่าใดให้ชำระเป็นค่าภาษีบำรุงท้องที่ ถ้ายังมีเงินเหลืออยู่อีก
ให้คืนแก่เจ้าของที่ดิน

มาตรา ๔๓ เมื่อได้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้แล้ว ถ้าได้มีการชำระเงินค่าใช้จ่าย
จ่ายในการยึดหรืออายัด และค่าภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระโดยครบถ้วนก่อนการขายทอดตลาด
ก็ให้นายอำเภอ หรือนายกเทศมนตรีส่งถอนคำสั่งยึดหรืออายัดนั้น

มาตรา ๔๔ ผู้ใดเสียภาษีบำรุงท้องที่โดยไม่มีหน้าที่ต้องเสีย หรือเสียเกินกว่าที่ควร
ต้องเสีย ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินคืน

การขอรับเงินคืนให้ยื่นคำร้องต่อนายอำเภอสำหรับนอกเขตเทศบาล หรือนายก
เทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ หรือนับแต่วันที่
ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ แล้วแต่กรณี ในการนี้ให้ผู้นั้นคำร้องส่งเอกสาร หลักฐาน หรือ
คำชี้แจงใด ๆ ประกอบคำร้องด้วย

การส่งคืนภาษีบำรุงท้องที่ให้เป็นอำนาจของนายอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี แล้ว
แต่กรณี

หมวด ๖

เงินเพิ่ม

มาตรา ๔๕ ให้เจ้า ของที่ดินเสียเงิน เพิ่มนอกจาก เงินที่ ต้อง เสียภาษี บำรุงท้องที่
ในกรณีและอัตราดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินภายในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละสิบ
ของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ เว้นแต่กรณีที่เจ้าของที่ดินได้ยื่นแบบแสดงรายการ

ที่ดินก่อนที่เจ้าพนักงานประเมินจะได้แจ้งให้ทราบถึงการละเว้นนั้น ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละห้าของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่

(๒) ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินโดยไม่ถูกต้อง ทำให้จำนวนเงินที่จะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ลดน้อยลง ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละสิบของภาษีบำรุงท้องที่ที่ประเมินเพิ่มเติม เว้นแต่กรณีที่เจ้าของที่ดินได้มาขอแก้ไข แบบแสดงรายการที่ดินให้ถูกต้องก่อนที่เจ้าพนักงานประเมินแจ้งการประเมิน

(๓) ชี้เขตแจ้งจำนวนเนื้อที่ดินไม่ถูกต้องต่อเจ้าพนักงานสำรวจ โดยทำให้จำนวนเงินที่จะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ลดน้อยลง ให้เสียเงินเพิ่มอีกหนึ่งเท่าของภาษีบำรุงท้องที่ที่ประเมินเพิ่มเติม

(๔) ไม่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละสิบต่อปีของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน ทั้งนี้ไม่ให้นำเงินเพิ่มตาม (๑) (๒) หรือ (๓) มาคำนวณเพื่อเสียเงินเพิ่มตาม (๔) ด้วย

มาตรา ๔๖ เงินเพิ่มให้ถือว่าเป็นภาษีบำรุงท้องที่

หมวด ๗

เจ้าพนักงานประเมิน

มาตรา ๔๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในที่ดิน หรือสถานที่ ที่เกี่ยวข้องแก่การ จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการ เพื่อสอบถามบุคคลใด ๆ หรือตรวจสอบ ตรวจสอบค้นบัญชีหรือเอกสาร หรือยึดอายัดบัญชี หรือเอกสารเพื่อ ทราบว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ ได้ปฏิบัติตาม ถูกต้อง ตาม พระราชบัญญัตินี้หรือไม่

(๒) มีหนังสือเรียกผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ด้วยคำหรือส่งบัญชีหรือเอกสารมาตรวจสอบ

มาตรา ๔๘ เมื่อปรากฏว่าเจ้าของที่ดินซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่มีได้ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินตามมาตรา ๒๔ ให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจแจ้งการประเมินย้อนหลังได้ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่เจ้าพนักงานประเมินได้ทราบว่าเป็นเจ้าของที่ดินซึ่งมีได้ยื่นแบบแสดงรายการที่ดิน

หมวด ๘

การอุทธรณ์

มาตรา ๔๙ เจ้าของที่ดินผู้ใดได้รับแจ้งการประเมินภาษีบำรุงท้องที่แล้ว เห็นว่าการประเมินนั้นไม่ถูกต้อง มีสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ โดยยื่นอุทธรณ์แก่เจ้าพนักงานประเมินตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน

เมื่อเจ้าพนักงานประเมินได้รับอุทธรณ์แล้ว ให้เสนอุทธรณ์นั้นตามลำดับจนถึงผู้ว่าราชการจังหวัด

การอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการเสียภาษีบำรุงท้องที่ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้รอคำวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือคำพิพากษาของศาล

มาตรา ๕๐ เพื่อการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจมีหนังสือเรียกผู้อุทธรณ์หรือบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารอันควรแก่เรื่องมาแสดง

ผู้อุทธรณ์คนใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกที่ออกตามมาตรา ๕๐ นี้ หรือไม่ยอมให้ถ้อยคำโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดยกอุทธรณ์นั้นเสีย

มาตรา ๕๑ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์เป็นประการใดแล้ว ให้แจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์เป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์และเจ้าพนักงานประเมิน

มาตรา ๕๒ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดยกอุทธรณ์ตามความในมาตรา ๕๐ วรรคท้าย

หมวด ๙
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๓ ผู้ใ้รู้อยู่แล้วหรือโดยจงใจแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ให้ถ้อยคำเท็จ
ตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดง เพื่อหลีกเลียงหรือ
พยายามหลีกเลียงการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่
เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๔ ผู้ใดจงใจไม่มาหรือไม่ยอมชี้เขตหรือไม่ยอมแจ้งจำนวนเนื้อที่ดิน ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๕ ผู้ใดขัดขวางเจ้าพนักงานซึ่ง ปฏิบัติการตาม มาตรา ๒๘ มาตรา ๔๐
หรือมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๖ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่ง สั่งตาม มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๗
หรือมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้ง
จำทั้งปรับ

ความในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ถูกระงับตามมาตรา ๕๐

มาตรา ๕๗ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้านายอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี
แล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับ
ได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่นายอำเภอ หรือนายกเทศมนตรีกำหนดภายใน
สามสิบวันคดียังเป็นอันเสร็จเด็ดขาด

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้ว ไม่ชำระเงินค่าปรับ
ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๕๘ เงินค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้ตกเป็นรายได้ขององค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด เทศบาลหรือสุขาภิบาล แล้วแต่ความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด

(ความในมาตรา ๕๘ เกิม ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุง
ท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้)

“มาตรา ๕๘ เงินค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร
องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลหรือสุขาภิบาล แล้วแต่ความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด”

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๕ บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ยกเลิกตามมาตรา ๓ ให้คงใช้บังคับ
ได้ในการเก็บภาษีบำรุงท้องที่ จำนวนพุทธศักราชต่าง ๆ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

(๘๒ ร.จ. ตอนที่ ๙๔ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๘)

บัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่

ตามมาตรา ๗

ชั้น	ราคาปานกลางของที่ดิน		ภาษีไร่ละ		หมายเหตุ
			บาท	สต.	
๑	ไม่เกินไร่ละ ๒๐๐ บาท		-	๕๐	(๑) ที่ดินที่ใช้ประ
๒	เกินไร่ละ ๒๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๔๐๐ บาท	๑	-	กอบการกสิกรรมเฉพาะ
๓	เกินไร่ละ ๔๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๖๐๐ บาท	๒	-	ประเภทไม้ล้มลุกให้เสีย
๔	เกินไร่ละ ๖๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๘๐๐ บาท	๓	-	กิ่งอัตราร แต่ถ้าเจ้าของ
๕	เกินไร่ละ ๘๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๑,๐๐๐ บาท	๔	-	ที่ดินประกอบการกสิ-
๖	เกินไร่ละ ๑,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๑,๒๐๐ บาท	๕	๕๐	กรรมประเภทไม้ล้มลุก
๗	เกินไร่ละ ๑,๒๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๑,๔๐๐ บาท	๗	-	นั้นด้วยตนเอง ให้เสีย
๘	เกินไร่ละ ๑,๔๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๑,๖๐๐ บาท	๘	-	อย่างสูงไม่เกินไร่ละ ๕
๙	เกินไร่ละ ๑,๖๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๑,๘๐๐ บาท	๙	-	บาท
๑๐	เกินไร่ละ ๑,๘๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๒,๐๐๐ บาท	๑๐	-	(๒) ที่ดินที่ทิ้งไว้
๑๑	เกินไร่ละ ๒,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๒,๒๐๐ บาท	๑๑	-	ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำ
๑๒	เกินไร่ละ ๒,๒๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๒,๔๐๐ บาท	๑๒	-	ประโยชน์ตามควรแก่
๑๓	เกินไร่ละ ๒,๔๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๒,๖๐๐ บาท	๑๓	-	สภาพของที่ดิน ให้เสีย
๑๔	เกินไร่ละ ๒,๖๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๒,๘๐๐ บาท	๑๔	-	เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเท่า
๑๕	เกินไร่ละ ๒,๘๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๓,๐๐๐ บาท	๑๕	-	
๑๖	เกินไร่ละ ๓,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๓,๕๐๐ บาท	๑๗	๕๐	
๑๗	เกินไร่ละ ๓,๕๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๔,๐๐๐ บาท	๒๐	-	
๑๘	เกินไร่ละ ๔,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๔,๕๐๐ บาท	๒๒	๕๐	

ชั้น	ราคาปานกลางของที่ดิน		ภาษีไร่ละ		หมายเหตุ
			บาท	สต.	
๑๙	เกินไร่ละ ๔,๕๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๕,๐๐๐ บาท	๒๕	—	
๒๐	เกินไร่ละ ๕,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๕,๕๐๐ บาท	๒๗	๕๐	
๒๑	เกินไร่ละ ๕,๕๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๖,๐๐๐ บาท	๓๐	—	
๒๒	เกินไร่ละ ๖,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๖,๕๐๐ บาท	๓๒	๕๐	
๒๓	เกินไร่ละ ๖,๕๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๗,๐๐๐ บาท	๓๕	—	
๒๔	เกินไร่ละ ๗,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๗,๕๐๐ บาท	๓๗	๕๐	
๒๕	เกินไร่ละ ๗,๕๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๘,๐๐๐ บาท	๔๐	—	
๒๖	เกินไร่ละ ๘,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๘,๕๐๐ บาท	๔๒	๕๐	
๒๗	เกินไร่ละ ๘,๕๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๙,๐๐๐ บาท	๔๕	—	
๒๘	เกินไร่ละ ๙,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๙,๕๐๐ บาท	๔๗	๕๐	
๒๙	เกินไร่ละ ๙,๕๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๑๐,๐๐๐ บาท	๕๐	—	
๓๐	เกินไร่ละ ๑๐,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๑๕,๐๐๐ บาท	๕๕	—	
๓๑	เกินไร่ละ ๑๕,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๒๐,๐๐๐ บาท	๖๐	—	
๓๒	เกินไร่ละ ๒๐,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๒๕,๐๐๐ บาท	๖๕	—	
๓๓	เกินไร่ละ ๒๕,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๓๐,๐๐๐ บาท	๗๐	—	
๓๔	เกินไร่ละ ๓๐,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๔๐,๐๐๐ บาท	๘๐	—	
๓๕	เกินไร่ละ ๔๐,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๕๐,๐๐๐ บาท	๙๐	—	
๓๖	เกินไร่ละ ๕๐,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๖๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐	—	
๓๗	เกินไร่ละ ๖๐,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๘๐,๐๐๐ บาท	๑๕๐	—	
๓๘	เกินไร่ละ ๘๐,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท	๒๐๐	—	
๓๙	เกินไร่ละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท	ถึงไร่ละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท	๒๕๐	—	

ชั้น	ราคาปานกลางของที่ดิน	ภาษีไร่ละ		หมายเหตุ
		บาท	สต.	
๔๐	เกินไร่ละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท	๓๐๐	-	
๔๑	เกินไร่ละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท	๓๕๐	-	
๔๒	เกินไร่ละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท	๔๐๐	-	
๔๓	เกินไร่ละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ให้เสียภาษีไร่ละ ดังต่อไปนี้			
	(๑) สำหรับราคาปานกลางของที่ดิน ๕๐๐,๐๐๐ บาทแรกให้เสียภาษี ๔๐๐ บาท			
	(๒) สำหรับราคาปานกลางของที่ดินส่วนที่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ให้เสียทุก ๆ ๑๐,๐๐๐ บาทต่อ ๑๐๐ บาท เศษของ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถัดถึง ๕๐,๐๐๐ บาท ให้ถือเป็น ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถัดไม่ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท ให้ปัดทิ้ง			
	ความในช่องราคาปานกลางของที่ดินและช่องภาษีไร่ละของชั้น ๓๔ ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้ใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้			
๓๔	“เกินไร่ละ ๓๐,๐๐๐ บาท ให้เสียภาษีไร่ละ ดังต่อไปนี้			
	(๑) สำหรับราคาปานกลางของที่ดิน ๓๐,๐๐๐ บาทแรก ให้เสียภาษี ๗๐ บาท			

ชั้น	ราคาปานกลางของที่ดิน	ภาษีไร่ละ		หมายเหตุ
		บาท	สต.	
	(๒) สำหรับราคาปานกลางของที่ดินส่วนที่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท ให้เสียทุก ๆ ๑๐,๐๐๐ บาท ต่อ ๒๕ บาท เศษของ ๑๐,๐๐๐ บาท ถ้าถึง ๕,๐๐๐ บาท ให้ถือเป็น ๑๐,๐๐๐ บาท ถ้าไม่ถึง ๕,๐๐๐ บาท ให้ปัดทิ้ง			

ความในชั้น ๓๕ และต่อไป ๆ ไปจนถึงชั้น ๔๓ ในบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่ ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. ๒๕๒๔

- หมายเหตุ (๑) ที่ดินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่
- (ก) เศษของไร่ให้คิดในอัตราลดลงตามส่วน
 - (ข) เศษของหนึ่งตารางวา ให้ปัดทิ้ง
 - (๒) เมื่อคำนวณภาษีแล้ว เศษของ ๑๐ สตางค์ ให้ปัดทิ้ง

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากประมวลรัษฎากร ได้บัญญัติให้กรมสรรพากรเป็นผู้ควบคุมจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ แต่ให้กันไว้ค้างหากเพื่อใช้จ่ายในการบำรุงท้องที่ในเขตท้องที่นั้น ๆ จึงสมควรมอบให้ราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่เสียเอง

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๐๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

ข้อ ๒ การจัดเก็บเงินภาษีบำรุงท้องที่ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่จัดเก็บกันเงินภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บได้ไว้จ่ายเป็นค่าส่วนลดและค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ได้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๓ ส่วนลดนอกเขตเทศบาลที่มีกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ให้กำหนดดังนี้

(๑) เจ้าพนักงานสำรวจซึ่งเป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ให้ได้รับส่วนลดร้อยละ ๕ ของเงินภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บได้ในหมู่บ้านนั้น

(๒) เจ้าพนักงานสำรวจซึ่งเป็นกำนัน ให้ได้รับส่วนลดร้อยละ ๑ ของเงินภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บได้ในตำบลนั้น

ข้อ ๔ ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ให้จ่ายได้ไม่เกินร้อยละ ๕ ของเงินภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บได้ เช่น จ่ายเป็นค่าแบบพิมพ์ ค่าจ้างคิดเนื้อที่ดิน ค่าคำนวณภาษี ค่าเขียนใบเสร็จ ค่าจัดทำทะเบียนที่ดิน ค่าตรวจสอบ ค่าใช้จ่ายในการที่ราคาปานกลางของที่ดินและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

๑๐๘

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๖

พลเอก ป. จารุเสถียร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๙๐ ร.จ. ๙๐ ตอนที่ ๒๓ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๑๖)

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๐๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงเสียใหม่ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงฉบับนี้

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ และมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานประเมินและเจ้าพนักงานสำรวจ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

ข้อ ๒ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นในแต่ละเขตท้องที่ ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ให้มีหน้าที่พิจารณาการตีราคาปานกลางของที่ดิน ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ คณะกรรมการนั้นให้ประกอบด้วยปลัดกรุงเทพมหานคร เจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร หัวหน้าเขตท้องที่ และผู้ทรงคุณวุฒิสองคนซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเลือกจากบุคคลในแต่ละเขตท้องที่

ข้อ ๓ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครประกาศราคาปานกลางของที่ดินตามความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ไว้ ณ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ที่ว่าการเขต และ ณ สถานที่ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นสมควร

ข้อ ๔ การปิดประกาศกำหนดวัน เวลาจะทำการสำรวจ และการปฏิบัติตามความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ให้ปิดไว้ ณ ที่ว่า

การเขตซึ่งที่ดินแปลงนั้นอยู่ในเขต และ ณ สถานที่ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นสมควร

ข้อ ๕ การลดหย่อนที่ดินไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ให้ถือการลดหย่อนตามเกณฑ์ในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้ถือเขตเทศบาลนครหลวง เขตสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาล หรือนอกเขตสุขาภิบาลที่มีอยู่ในเขตนครหลวงกรุงเทพมหานครในวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นเขตในการลดหย่อนตามความในวรรคหนึ่ง

ข้อ ๖ การยื่นแบบแสดงรายการที่ดินตามความในมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ให้ยื่นต่อเจ้าพนักงานประเมิน ณ ที่ว่าการเขตซึ่งที่ดินแปลงนั้นอยู่ในเขต หรือยื่น ณ สถานที่ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด

ข้อ ๗ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ตามความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ นำเงินไปชำระต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ว่าการเขตซึ่งที่ดินแปลงนั้นอยู่ในเขต หรือ ณ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร หรือ ณ สถานที่ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด

ข้อ ๘ การแจ้งการประเมินภาษีบำรุงท้องที่ตามความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ให้เจ้าพนักงานประเมินแจ้งการประเมินเป็นหนังสือไปยังผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่

ข้อ ๙ ให้อำนาจหน้าที่ของนายอำเภอหรือนายกเทศมนตรี ตามความในมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าเขต

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

กมล วรรณประภา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๙๐ ร.จ. ๖๘๔ ตอนที่ ๑๗๒ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๑๖)

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวง กำหนดผู้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานประเมินและเจ้าพนักงานสำรวจ กำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาการตีราคาปานกลางตามมาตรา ๑๔ กำหนดสถานที่เพื่อปฏิบัติการตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๔ กำหนดเกณฑ์การลดหย่อนที่ดินที่ไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามมาตรา ๒๒ กำหนดวิธีการและสถานที่แจ้งการประเมินตามมาตรา ๓๓ และกำหนดผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนนายอำเภอหรือนายกเทศมนตรี จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๕)

ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๒๒ (๔) แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ พ.ศ. ๒๕๒๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ให้กำหนดเขตท้องที่ในกรุงเทพมหานครเป็นท้องที่ที่มีชุมชนหนาแน่นมาก ท้องที่ที่มีชุมชนหนาแน่นปานกลาง และท้องที่ชนบท เพื่อการลดหย่อนไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามมาตรา ๒๒ (๔) ดังนี้

๑. ท้องที่ที่มีชุมชนหนาแน่นมากตามมาตรา ๒๒ (๔) (ก) คือ

(๑) เขตพระนคร	ทุกแขวง
(๒) เขตบ่อนปราบศัตรูพ่าย	ทุกแขวง
(๓) เขตปทุมวัน	ทุกแขวง
(๔) เขตสัมพันธวงศ์	ทุกแขวง
(๕) เขตบางรัก	ทุกแขวง
(๖) เขตยานนาวา	ทุกแขวง
(๗) เขตดุสิต	ทุกแขวง
(๘) เขตพญาไท	ทุกแขวง
(๙) เขตห้วยขวาง	ทุกแขวง

(๑๐) เขตพระโขนง เฉพาะในท้องที่แขวงคลองเตย แขวงคลองตัน แขวง

พระโขนง แขวงบางนา แขวงบางจาก แขวงสวนหลวง และแขวงหนองบอน

- (๑๑) เขตบางเขน เฉพาะในท้องที่แขวงลาดยาวและแขวงคลองถนน
 (๑๒) เขตบางกะปิ เฉพาะในท้องที่แขวงหัวหมาก
 (๑๓) เขตธนบุรี ทุกแขวง
 (๑๔) เขตคลองสาน ทุกแขวง
 (๑๕) เขตบางกอกน้อย ทุกแขวง
 (๑๖) เขตบางกอกใหญ่ ทุกแขวง
 (๑๗) เขตภาษีเจริญ เฉพาะในท้องที่แขวงบางหว้า แขวงบางค้วน แขวง

ปากคลองภาษีเจริญและแขวงคูหาสวรรค์

- (๑๘) เขตบางขุนเทียน เฉพาะในท้องที่แขวงบางขุนเทียนและแขวงบางค้อ
 (๑๙) เขตตลิ่งชัน เฉพาะในท้องที่แขวงคลองชักพระ
 (๒๐) เขตราชบุรีบูรณะ เฉพาะในท้องที่แขวงราชบุรีบูรณะและแขวงบาง

ปะกอก

๒. ท้องที่ที่มีชุมชนหนาแน่นปานกลางตามมาตรา ๒๒ (๔) (ข) คือ

- (๑) เขตพระโขนง เฉพาะในท้องที่แขวงประเวศและแขวงคอกไม้
 (๒) เขตบางเขน เฉพาะในท้องที่แขวงอนุสาวรีย์ แขวงตลาดบางเขน

แขวงสีกัน แขวงสายไหม แขวงทุ่งสองห้อง แขวงท่าแร้งและแขวงออเงิน

- (๓) เขตบางกะปิ เฉพาะในท้องที่แขวงคลองจั่น แขวงวังทองหลาง แขวง
 ลาดพร้าว แขวงคลองกุ่ม แขวงสะพานสูง แขวงคันนายาว และแขวงจรัลเข้บัว

(๔) เขตมีนบุรี ทุกแขวง

(๕) เขตลาดกระบัง เฉพาะในท้องที่แขวงลาดกระบัง

(๖) เขตภาษีเจริญ เฉพาะในท้องที่แขวงบางแค แขวงบางแคเหนือ แขวง

บางจาก และแขวงบางแวก

(๗) เขตบางขุนเทียน เฉพาะในท้องที่แขวงจอมทองและแขวงบางมด

(๘) เขตตลิ่งชัน เฉพาะในท้องที่แขวงตลิ่งชันและแขวงนิมพลี

(๙) เขตราชบุรีบูรณะ เฉพาะในท้องที่แขวงบางมดและแขวงทุ่งครุ

(๑๐) เขตหนองแขม เฉพาะในท้องที่หนองแขม

๓. ท้องที่ชนบทตามมาตรา ๒๒ (๔) (ก) คือ

(๑) เขตหนองจอก ทุกแขวง

(๒) เขตลาดกระบัง เฉพาะในท้องที่แขวงสองต้นนุ่น แขวงคลองสามประเวศ แขวงลำปลาทิว แขวงทับยาว และแขวงชุมทอง

(๓) เขตภาษีเจริญ เฉพาะในท้องที่แขวงบางไผ่และแขวงคลองขวาง

(๔) เขตบางขุนเทียน เฉพาะในท้องที่แขวงบางบอน แขวงท่าข้าม และแขวงเสมคำ

(๕) เขตคลองสาน เฉพาะในท้องที่แขวงบางพรหม แขวงบางระมาด แขวงทวีวัฒนา แขวงบางเข็กหนึ่ง และแขวงศาลาธรรมสพน์

(๖) เขตหนองแขม เฉพาะในท้องที่แขวงหลักสองและแขวงหนองค้างพลู

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๕

สมหมาย สุนทรกุล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

พลเอกสัทธิ จิรโรจน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๙๙ ร.จ. ๒ ตอนที่ ๓ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๒๕)

หมายเหตุ— เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากมาตรา (๒๒) (๔) แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้บัญญัติให้การกำหนดเขตท้องที่ในเขตกรุงเทพมหานครเป็นท้องที่ที่มีชุมชนหนาแน่นมาก ท้องที่ที่มีชุมชนหนาแน่นปานกลางและท้องที่ชนบทเพื่อการลดหย่อนไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ให้กระทำเป็นกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

พระราชบัญญัติ ภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๐
เป็นปีที่ ๒๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแยกกฎหมายเกี่ยวกับภาษีป้ายจากประมวลรัษฎากร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๑

เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกหมวด ๕ ภาษีป้ายในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร

บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วน ที่มีบัญญัติไว้แล้ว ในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ เมื่อได้มี พระราชกฤษฎีกาให้เทศบาล โดยอยู่ใน ความ ควบคุมดูแล ของกระทรวงมหาดไทยตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาล บรรดาอำนาจหน้าที่ของผู้อำนาจการจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ ในพระราชบัญญัตินี้

“ป้าย” หมายความว่า ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อหรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะได้แสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใด ๆ ด้วยอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียน แกะสลัก จารึกหรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น

“ปี” หมายความว่า ปีประติทิน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ เจ้าของป้ายมีหน้าที่เสียภาษีป้ายเป็นรายปี ตามบัญชีอัตราภาษีป้ายท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ เจ้าของป้ายไม่ต้องเสียภาษีป้ายสำหรับป้ายดังต่อไปนี้

- (๑) ป้ายที่แสดงไว้ ณ โรงมหรสพและบริเวณของโรงมหรสพนั้น เพื่อโฆษณา มหรสพ
- (๒) ป้ายที่แสดงไว้ที่สินค้าหรือที่สิ่งห่มห่อหรือบรรจุสินค้า
- (๓) ป้ายที่แสดงไว้ในบริเวณงานที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราว
- (๔) ป้ายที่แสดงไว้ที่ยานพาหนะ คนหรือสัตว์ หรือเคลื่อนที่ด้วยกำลังยานพาหนะ คนหรือสัตว์
- (๕) ป้ายที่แสดงไว้ในสถานที่ประกอบการค้า หรือประกอบกิจการ อื่นเพื่อหารายได้ หรือภายในอาคารซึ่งเป็นที่รโหฐาน แต่ไม่รวมถึงป้ายตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์

- (๖) บ้ายของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
- (๗) บ้ายขององค์การที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง องค์การของรัฐบาล หรือตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ และหน่วยงานที่นำรายได้ส่งรัฐ
- (๘) บ้ายของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- (๙) บ้ายของโรงเรียนราษฎร์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ ที่แสดงไว้ ณ โรงเรียนราษฎร์และบริเวณของโรงเรียนราษฎร์นั้น
- (๑๐) บ้ายของผู้ประกอบการเกษตรซึ่งค่าผลผลิตอันเกิดจากการเกษตรของตน
- (๑๑) บ้ายของวัด หรือผู้ดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์แก่การศาสนา หรือการกุศล สาธารณะโดยเฉพาะ

- (๑๒) บ้ายของสมาคมหรือมูลนิธิ
- (๑๓) บ้ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕ ภาษีบ้าย

- (๑) ที่เก็บในเขตเทศบาลใด ให้เป็นรายได้ของเทศบาลนั้น
- (๒) ที่เก็บในเขตสุขาภิบาลใด ให้เป็นรายได้ของสุขาภิบาลนั้น
- (๓) ที่เก็บนอกเขตเทศบาลหรือนอกเขตสุขาภิบาลในเขตจังหวัดใด ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

มาตรา ๑๐ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

- (๑) ในเขตเทศบาล ให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเทศบาลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่
- (๒) ในเขตสุขาภิบาล ให้ประธานกรรมการสุขาภิบาลมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สุขาภิบาลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่
- (๓) นอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาล ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการอำเภอท้องที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๑ การส่งคำสั่งเป็นหนังสือ หนังสือแจ้งการประเมิน หรือหนังสืออื่น ให้แก่บุคคลใด ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ให้ส่งในเวลากลางวันระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของผู้รับ

(๒) ให้ส่ง ณ สถานการค้า สถานประกอบกิจการหรือที่อยู่อาศัยของผู้รับโดยจะส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้

ถ้าไม่พบผู้รับ ณ สถานการค้า สถานประกอบกิจการ หรือที่อยู่อาศัยของผู้รับ ให้ส่งแก่ผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว ซึ่งอยู่หรือทำงาน ณ สถานการค้า สถานประกอบกิจการ หรือที่อยู่อาศัยของผู้นั้น

ถ้าไม่สามารถจะส่งตามวิธีดังกล่าวได้ ให้ปิดหนังสือนั้นไว้ในที่เห็นได้ง่าย ณ สถานการค้า สถานประกอบกิจการ หรือที่อยู่อาศัยของผู้นั้น หรือลงประกาศแจ้งความในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยสองฉบับ เมื่อได้ปฏิบัติตามวิธีนี้แล้ว และเวลาได้ล่วงพ้นไปไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่ปฏิบัติการ ให้ถือว่าบุคคลนั้นได้รับหนังสือนั้นแล้ว

หมวด ๒

การยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย

มาตรา ๑๒ ให้เจ้าของป้ายซึ่งจะต้องเสียภาษีป้าย ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายตามแบบ และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ภายในเดือนมีนาคมของปี

ในกรณีที่เจ้าของป้ายอยู่นอกประเทศไทย ให้ตัวแทนหรือผู้แทนในประเทศไทยมีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายแทนเจ้าของป้าย

มาตรา ๑๓ ถ้าเจ้าของป้ายตาย เป็นผู้ไม่อยู่ เป็นคนสาบสูญ เป็นคนไร้ความสามารถหรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ ให้ผู้จัดการมรดก ผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกไม่ว่าจะเป็นทายาทหรือผู้อื่น ผู้จัดการทรัพย์สิน ผู้อนุบาลหรือผู้พิทักษ์ แล้วแต่กรณี มีหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๑๒ แทนเจ้าของป้าย

มาตรา ๑๔ เจ้าของป้ายผู้ใดมีป้ายอันต้องเสียภาษีภายหลังเดือนมีนาคมกศศ. หรือแสดงป้ายใหม่แทนป้ายเดิมที่ได้เสียภาษีป้ายนั้นแล้ว หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขป้ายเดิมอันเป็นเหตุให้ต้องเสียภาษีป้ายหรือเสียภาษีป้ายเพิ่มขึ้นตามบัญญัติตราภาษีป้ายท้ายพระราชบัญญัติกศศ. ให้เจ้าของป้ายยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ป้ายอันต้องเสียภาษี หรือนับแต่วันที่แสดงป้ายใหม่แทนป้ายเดิมหรือนับแต่วันที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขป้ายเดิม แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๕ การยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายในเขตเทศบาล ให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานเทศบาลที่ป้ายแสดงอยู่ หรือยื่น ณ สถานที่อื่นที่นายกเทศมนตรีกำหนด การยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายในเขตสุขาภิบาล ให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานสุขาภิบาลที่ป้ายแสดงอยู่หรือยื่น ณ สถานที่อื่นตามที่ประธานกรรมการสุขาภิบาลกำหนด การยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายนอกเขตเทศบาลหรือนอกเขตสุขาภิบาล ให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ว่าการอำเภอที่ป้ายแสดงอยู่ หรือยื่น ณ สถานที่อื่นที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนด

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่มีการโอนป้าย ให้ผู้รับโอนแจ้งการรับโอนเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในสามสิบวันนับแต่วันรับโอน

หมวด ๓

การประเมินภาษีป้ายและการชำระภาษีป้าย

มาตรา ๑๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ประเมินภาษีป้ายตามบัญญัติตราภาษีป้ายท้ายพระราชบัญญัติกศศ. และแจ้งการประเมินไปยังเจ้าของป้าย

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่ไม่มีผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายใดและหาตัวผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายไม่ได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการประเมินไปยังผู้ครอบครองป้ายนั้น และให้ผู้ครอบครองป้ายนั้นเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย

มาตรา ๑๙ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย ชำระภาษีป้ายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานเทศบาล สำนักงานสุขาภิบาล ที่ว่าการอำเภอ หรือสถานที่อื่นที่ได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายไว้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน

การชำระภาษีป้าย ให้ถือว่าเป็นการสมบูรณ์เมื่อได้รับใบเสร็จรับเงินที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ลงลายมือชื่อรับเงินแล้ว

มาตรา ๒๐ ภาษีป้ายจำนวนใดที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจ้งการประเมินแล้ว ถ้ามิได้ชำระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือเป็นภาษีป้ายค้างชำระ

มาตรา ๒๑ ททรัพย์สิ้นของผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย ที่ค้างชำระภาษีป้าย อาจอุทกียัดอายัด หรือขายทอดตลาด เพื่อนำเงินมาชำระภาษีป้ายที่ค้างชำระโดยให้นายกเทศมนตรี ประธานกรรมการสุขาภิบาล หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือยึดอายัด หรือขายทอดตลาดได้ แต่คำสั่งเช่นว่านั้นจะออกได้ก็โดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ว่าราชการจังหวัด

การยึดทรัพย์สิ้นจะกระทำต่อเมื่อได้ส่ง คำเตือนเป็นหนังสือให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายชำระภาษีป้ายที่ค้างชำระภายในกำหนดไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้น

การขายทอดตลาดทรัพย์สิ้นจะกระทำมิได้ ในระหว่างระยะเวลาอุทธรณ์ ตามมาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ หรือ มาตรา ๓๓ เว้นแต่ทรัพย์สิ้นนั้นจะเป็นของเสียง่าย

วิธีการยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สิ้น เพื่อให้ได้รับภาษีป้ายที่ค้างชำระ ให้นำวิธีการในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒ เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สิ้น ให้หักไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการยึด อายัด หรือขายทอดตลาด เหลือเท่าใดให้ชำระเป็นค่าภาษีป้าย ถ้ายังมีเงินเหลืออยู่อีกให้คืนแก่เจ้าของทรัพย์สิ้นนั้น

มาตรา ๒๓ เมื่อได้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สิ้นไว้แล้วถ้าได้มีการชำระค่าใช้จ่ายในการยึดหรืออายัดและค่าภาษีป้ายโดยครบถ้วนก่อนการขายทอดตลาด ให้นายกเทศมนตรี ประธานกรรมการสุขาภิบาล หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี สั่งถอนคำสั่งยึดหรืออายัดนั้น

มาตรา ๒๔ ผู้ใดเสียภาษีป้ายโดยไม่มีหน้าที่ต้องเสีย หรือเสียเกินกว่าที่ควรต้องเสีย ผู้นั้นต้องมีสิทธิได้รับเงินคืน

การขอรับเงินคืนให้ยื่นคำร้องต่อนายกเทศมนตรี ประธานกรรมการสุขาภิบาล หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี ภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่เสียภาษีป้าย หรือนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ในการนี้ให้ผู้ยื่นคำร้องส่งเอกสาร หลักฐาน หรือคำชี้แจงใด ๆ ประกอบคำร้องด้วย

การส่งคืนภาษีป้ายให้เป็นอำนาจของนายกเทศมนตรี ประธานกรรมการสุขาภิบาล หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี

หมวด ๘

เงินเพิ่ม

มาตรา ๒๕ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย เสียเงินเพิ่มนอกจากเงินที่ต้องเสียภาษีป้าย ในกรณีและอัตรา ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายภายในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละ สิบของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีป้าย เว้นแต่กรณีที่เจ้าของป้ายได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษี ป้ายก่อนที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะได้แจ้งให้ทราบถึงการละเว่นั้น ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละห้าของ จำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีป้าย

(๒) ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายโดยไม่ถูกต้อง ทำให้จำนวนเงินที่จะต้องเสีย ภาษีป้ายลดน้อยลง ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละสิบของภาษีป้ายที่ประเมินเพิ่มเติม เว้นแต่กรณีที่ เจ้าของป้าย ได้มาขอแก้ไข แบบแสดง รายการภาษีป้าย ให้ถูกต้อง ก่อนที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้ง การประเมิน

(๓) ไม่ชำระภาษีภายในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละหนึ่งต่อเดือนของ จำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีป้าย เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน เงินเพิ่มดังกล่าวห้ามมิให้ เก็บเกินจำนวนภาษีป้ายที่ค้างชำระ ทั้งนี้ไม่ให้นำเงินเพิ่มตาม (๑) หรือ (๒) มาคำนวณเป็น เงินเพิ่มด้วย

มาตรา ๒๖ เงินเพิ่มตามมาตรา ๒๕ ให้ถือว่าเป็นภาษีป้าย

หมวด ๕
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๒๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย หรือบริเวณที่ต่อเนื่องกับสถานที่ดังกล่าว หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีป้ายในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายได้ปฏิบัติตามถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่

(๒) ออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายมาให้ด้วยคำหรือให้ส่งบัญชีหรือเอกสารเกี่ยวกับภาษีป้ายมาตรวจสอบภายในกำหนดเวลาอันสมควร

มาตรา ๒๘ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

(กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๑๒)

มาตรา ๒๙ เมื่อปรากฏว่าเจ้าของป้ายมิได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย หรือยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายโดยไม่ถูกต้อง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจแจ้งประเมินย้อนหลังได้ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการประเมิน

หมวด ๖

การอุทธรณ์

มาตรา ๓๐ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายผู้ใดได้รับแจ้งการประเมินภาษีป้ายแล้ว เห็นว่าการประเมินนั้นไม่ถูกต้อง มีสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ โดยยื่นอุทธรณ์แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับอุทธรณ์แล้ว ให้เสนอบุคลากรนั้นตามลำดับจนถึงผู้ว่าราชการจังหวัด

การอุทธรณ์ไม่เป็นการทะเลาะการเสียภาษีบ้าง เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้รอกำวินิจฉัยอุทธรณ์หรือคำพิพากษาของศาล

มาตรา ๓๑ เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกผู้อุทธรณ์มาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารอันควรแก่เรื่อง

ผู้อุทธรณ์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียก หรือไม่ยอมให้ถ้อยคำโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยกอุทธรณ์นั้นเสียได้

มาตรา ๓๒ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัด ได้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ เป็นประการใดแล้วให้แจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์เป็นหนังสือไปยัง ผู้อุทธรณ์ และ พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้ ทำการ ประเมิน

มาตรา ๓๓ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิอุทธรณ์ คำวินิจฉัย ของ ผู้ว่าราชการจังหวัด ต่อศาล ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดยกอุทธรณ์ตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง

หมวด ๗

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๔ ผู้ใดโดยรู้อยู่แล้วหรือโดยจงใจแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ให้ถ้อยคำเท็จตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จหรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดง เพื่อหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีบ้าง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีบ้าง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๓๖ ผู้ใดไม่แจ้งการรับโอนบ้างตามมาตรา ๑๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๓๗ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติการ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๒๗ (๑) หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๗ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้านายกเทศมนตรี ประธานกรรมการสุขาภิบาล หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุกให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่นายกเทศมนตรี ประธานกรรมการสุขาภิบาล หรือนายอำเภอกำหนดภายในสามสิบวัน คดีนั้นเป็นอันเลิกกัน

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๓๙ เงินค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นรายได้ ของเทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด แล้วแต่ความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในเขตใด

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๐ บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ยกเลิกตามมาตรา ๓ ให้คงใช้บังคับได้ในการเก็บภาษีป้ายจำนวนปีต่าง ๆ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากภาษีป้ายเป็นภาษีขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ควรแยกออกจากประมวลรัษฎากร และมอบให้ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และสุขาภิบาลเป็นผู้จัดเก็บ จึงตรากฎหมายว่าด้วยภาษีป้ายขึ้นโดยเฉพาะ

บัญชีอัตราภาษีป้าย

- (๑) ป้ายที่มีอักษรไทยล้วน ให้คิดอัตรา ๑ บาท ต่อป้ายรายการขนาดเส้นตรง
เศษของป้ายรายการขนาดเส้นตรง
ให้นำเป็นป้ายรายการขนาดเส้นตรง
- (๒) ป้ายที่มีอักษรไทยปนกับอักษรต่างประเทศ หรือเครื่องหมาย ให้คิดอัตรา
๑๐ บาท ต่อป้ายรายการขนาดเส้นตรง
เศษของป้ายรายการขนาดเส้นตรง
ให้นำเป็นป้ายรายการขนาดเส้นตรง
- (๓) ป้ายที่ไม่มีอักษรไทย ให้คิดอัตรา ๒๐ บาท ต่อป้ายรายการขนาดเส้นตรง
เศษของป้ายรายการขนาดเส้นตรง
ให้นำเป็นป้ายรายการขนาดเส้นตรง
- (๔) ป้าย ตาม (๑) (๒) หรือ (๓) เมื่อคำนวณเนื้อที่แล้วมีอัตราที่จะต้อง
เสียภาษีต่ำกว่าป้ายละ ๒๐ บาท ให้เสียภาษีป้ายละ ๒๐ บาท
- (๕) ป้ายใหม่ที่แสดงแทนป้ายเดิม หรือป้ายเดิมที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขตามมาตรา
๑๔ ให้คิดอัตราตาม (๑) (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี และให้เสียเฉพาะจำนวนเงินภาษี
ที่เพิ่มขึ้น
- (๖) พื้นที่ของป้ายไม่ว่าจะมีรูปร่างลักษณะอย่างไร ให้คำนวณดังนี้
- ก. ถ้าเป็นป้ายมีขอบเขตกำหนดได้ ให้เอาส่วนกว้างที่สุดคูณด้วยส่วนยาว
ที่สุดของขอบป้ายเป็นตารางเซนติเมตร
- ข. ถ้าเป็นป้ายไม่มีขอบเขตกำหนดได้ ให้ถือว่าตัวอักษร ภาพหรือเครื่องหมาย
ที่อยู่ริมสุดเป็นขอบเขตสำหรับกำหนดส่วนกว้างที่สุดและยาวที่สุด แล้วคำนวณตาม ก.

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๒)

ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๒ รูปถ่ายติดบัตรประจำตัว ให้เป็นรูปถ่ายครึ่งตัว ขนาด ๓x๔ เซนติเมตร หน้าที่ตรง และแต่งเครื่องแบบปกติ ไม่สวมหมวก

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๒

พลเอก ป. จารุเสถียร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๘๖ ร.จ. ๕ ตอนที่ ๑๐๘ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๒)

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจาก ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ จะต้องมียบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนดและต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ จึงออกกฎกระทรวงกำหนดแบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ขึ้นไว้

แบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่

ตามพระราชบัญญัติภาษีบ้าย พ.ศ. ๒๕๑๐

(ด้านหน้า)

๖ ซ.ม.

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติภาษีบ้าย พ.ศ. ๒๕๑๐	
จังหวัด	
วันออกบัตร/...../.....
วันหมดอายุ/...../.....

๔.๕ ซ.ม.

(ด้านหลัง)

๖ ซ.ม.

ตรา

รูปถ่าย	เลขที่
	ชื่อ
	ตำแหน่ง
พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ภาษีบ้าย พ.ศ. ๒๕๑๐		
.....ลายมือชื่อ	
ลายมือชื่อผู้ถือบัตร	ตำแหน่ง

๔.๕ ซ.ม.

พระราชบัญญัติ

ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมภาษีโรงเรือน และขยายออกไปถึงที่ดินด้วย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยบทมาตราต่อไปนี้
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๕

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้เฉพาะแต่ในท้องที่ซึ่งได้ระบุไว้ในบัญชีต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้

ต่อไปเมื่อทรงพระราชดำริเห็นสมควรจะใช้พระราชบัญญัตินี้ขยายออกไปในท้องที่ใดจะได้มีประกาศพระบรมราชโองการให้ขยายออกไปเป็นคราว ๆ

มาตรา ๔ นับตั้งแต่วันที่ใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป และภายในท้องที่ซึ่งได้ระบุไว้ตามมาตราก่อน ให้ยกเลิกกฎหมายบังคับต่อไปนี้

๑. ประกาศภาษีเรือโรงงานตึกแพ บีมะเมีย โทศก จุลศักราช ๑๒๓๒

๒. ประกาศแก้ข้อความในประกาศเก็บภาษีเรือโรงงานตึกแพ บีมะเมีย โทศก

จุลศักราช ๑๒๓๒

๓. ประกาศแก้ไขเพิ่มเติมภาษีเรือโรงรำน พุทธศักราช ๒๔๗๔

๔. ประกาศว่าด้วยการใช้ประกาศแก้ไขเพิ่มเติมภาษีเรือโรงรำน พุทธศักราช

๒๔๗๔

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้ถ้าข้อความมิได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“ที่ดิน” ให้กินความถึง ทางน้ำ บ่อน้ำ สระน้ำ ฯลฯ

“โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น” ให้กินความถึงแพด้วย

“ราคาตลาด” หมายความว่า จำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินพร้อมทั้งสิ่งที่ทำเพิ่มเติมให้
 ดั้งเดิม (ถ้ามี) ซึ่งจะจำหน่ายได้ในเวลาที่กำหนดราคาตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้รับประเมิน” หมายความว่า บุคคลผู้พึงชำระค่าภาษี

“บ” หมายความว่า ปีตามปฏิทินหลวง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานซึ่งเสนาบดีได้ตั้งขึ้นเพื่อจัดการ
 ประเมินภาษี

“พนักงานเก็บภาษี” หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครองผู้ซึ่งต้องจัดเก็บและ
 เြงรัดให้ชำระภาษี กล่าวคือสมุหเทศาภิบาล ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ อันกระทำการ
 การนั้น ๆ ในความควบคุมของเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

“เสนาบดี” หมายความว่า เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

“กำหนด” หมายความว่า กำหนดโดยกฎเสนาบดีตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ท่านให้แบ่งทรัพย์สินออกเป็น ๒
 ประเภท คือ

(๑) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือน
 หรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ

(๒) ที่ดินซึ่งมิได้ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ

“ที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ” ตามความหมาย
 แห่งมาตรานี้ หมายความว่า ที่ดินซึ่งปลูกโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ และบริเวณ
 ต่อเนื่องกัน ซึ่งตามปกติใช้ไปด้วยกันกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างนั้น ๆ

มาตรา ๗ ให้เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ^๕ และให้มีอำนาจออกกฎเสนาบดีแต่งตั้งเจ้าพนักงานกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม และกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัติ^๕ กฎเสนาบดีนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ภาค ๑

ภาษีโรงเรือน และสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่อง
กับโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ

มาตรา ๘ คำภาษีตามภาค ๑ นี้ ให้ผู้รับประเมินชำระปีละครั้งตามคำรายปีของทรัพย์สินคือโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดิน ซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ นั้น โดยอัตราร้อยละสิบสองกึ่ง แห่งคำรายปี

“คำรายปี” ตามภาค ๑ นี้ ให้หมายความว่า จำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้น ๆ สมควรจะให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ ถ้าทรัพย์สินนั้นให้เช่า ท่านว่าค่าเช่าเป็นหลักคำนวณคำรายปี แต่ถ้ามีเหตุอันบ่งให้เห็นว่าค่าเช่านั้นมีใช้จำนวนเงินอันสมควรจะให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ ไซ้^๖ ท่านว่าพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจแก้หรือคำนวณคำรายปีเสียใหม่

มาตรา ๘ นี้ มีข้อความเปลี่ยนแปลงโดยมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๕ และได้พิมพ์ความใหม่ไว้แทน

มาตรา ๘ ทรัพย์สินดังต่อไปนี้ ท่านให้ยกเว้นจากบทบัญญัติแห่งภาคนี้

- (๑) พระราชวังอันเป็นส่วนของแผ่นดิน
- (๒) ทรัพย์สินของรัฐบาลซึ่งใช้ในกิจการของรัฐบาลหรือสาธารณะ
- (๓) ทรัพย์สินของโรงพยาบาลสาธารณะและโรงเรียนสาธารณะ ซึ่งกระทำการอันมิใช่เพื่อเป็นผลกำไรส่วนบุคคล และใช้เฉพาะในการรักษาพยาบาลและในการศึกษา
- (๔) ทรัพย์สินซึ่งเป็นศาสนสมบัติอันใช้เฉพาะในศาสนกิจอย่างเดียวหรือเป็นที่อยู่ของสงฆ์

(๕) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งปิดไว้ตลอดปีและเจ้าของมิได้อยู่เองหรือให้ผู้อื่นอยู่ นอกจากคนเฝ้า ในโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ หรือในที่ดินซึ่งใช้ต่อกัน

มาตรา ๑๐ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งเจ้าของอยู่เอง หรือให้ผู้อื่นอยู่เฝ้ารักษา และซึ่งมิได้ใช้เป็นที่ไว้สินค้าหรือประกอบกรอุตสาหกรรม ท่านให้ยกเว้นจากบทบัญญัติแห่งภาคนี้ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้นไป

มาตรา ๑๐ นี้ แก้ไขเพิ่มเติม โดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๕ และได้พิมพ์ความใหม่ไว้แทน

มาตรา ๑๑ ถ้าโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ถูกหรือถอนหรือทำลาย โดยประการอื่น ท่านให้ลดหย่อนค่ารายปีของทรัพย์สินนั้นตามส่วนที่ถูกทำลายตลอดเวลาที่ยังไม่ได้ทำขึ้น แต่ในเวลานั้นโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ นั้น ต้องเป็นที่ซึ่งยังใช้ไม่ได้

ในกรณีถ้าไม่มีโรงเรือนอื่นหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ในที่ดินนั้นท่านให้กำหนดค่าภาษีในเวลาที่กำลังขังบนตามบทบัญญัติในภาค ๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งทำขึ้นในระหว่างปีนั้น ท่านให้ถือเอาเวลาซึ่งโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ นั้น ได้มีขึ้นและสำเร็จจนควรเข้าอยู่ได้แล้วเท่านั้นมาเป็นเกณฑ์คำนวณค่ารายปี

ถ้าในระหว่างปีไม่มีโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ในที่ดินนั้นท่านให้กำหนดค่าภาษีเฉพาะเวลานั้น ตามบทบัญญัติในภาค ๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓ ถ้าเจ้าของโรงเรือนใดติดตั้งส่วนควบที่สำคัญมีลักษณะเป็นเครื่องจักรกลไก เครื่องกระทำหรือเครื่องกำเนิดสินค้า เพื่อใช้ดำเนินการอุตสาหกรรมบางอย่าง เช่น โรงสี โรงเลื่อย ฯลฯ ขึ้นในโรงเรือนนั้น ๆ ในการประเมินท่านให้ลดค่ารายปีลงเหลือหนึ่งในสามของค่ารายปีของทรัพย์สินนั้น รวมทั้งส่วนควบดังกล่าวแล้วด้วย

มาตรา ๑๔ เวลาซึ่งลดค่ารายปีตามภาคนี้ ท่านให้คำนวณแต่เดือนเต็ม

มาตรา ๑๕ ในท้องที่ซึ่งได้จัดตั้งสุขาภิบาลแล้ว หรือจะตั้งขึ้นก็ดี ท่านให้แบ่งผลประโยชน์จากภาษีนั้น ระหว่างสุขาภิบาล (สองส่วนในสาม) กับรัฐบาล (หนึ่งส่วนในสาม) ค่าใช้จ่ายในการเก็บภาษีทุกอย่าง ท่านให้รัฐบาลเป็นผู้เสีย

ภาค ๒

(ภาค ๒ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๕)

ภาค ๓

วิธีดำเนินการประเมินและจัดเก็บภาษีซึ่งกล่าวไว้ในภาค ๑ และภาค ๒

หมวด ๑

การประเมิน

มาตรา ๑๘ ค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วนั้น ท่านให้เป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีซึ่งจะต้องเสียในปีต่อมา

มาตรา ๑๙ ภายใน ๔ เดือน นับแต่วันที่ ๑ มกราคมทุก ๆ ปี หรือตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ในท้องที่ใด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศ (๑) ในราชกิจจานุเบกษา และ (๒) ในหนังสือพิมพ์ หรือ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาลหรือสำนักงานทะเบียนท้องถิ่นของเทศบาล แต่ในที่ซึ่งมีกำนันผู้ใหญ่บ้านให้ประกาศโดยทางกำนันผู้ใหญ่บ้านด้วย ให้ผู้รับประเมินซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ตั้งอยู่ในท้องที่ซึ่งให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ไปรับแบบพิมพ์จากกรมการอำเภอหรือพนักงานเทศบาล ภายในกำหนดไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ประกาศแล้วให้กรอกข้อความตามที่ตนทราบลงในแบบพิมพ์นั้น

ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าจำเป็น ก็อาจมีหนังสือแจ้งความไปยังผู้เช่า หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินนั้น เพื่อสอบถามข้อความเช่นเดียวกันอีกด้วยก็ได้ เมื่อได้กระทำเช่นนั้นแล้วผู้เช่าหรือผู้ครอบครองนั้นต้องอยู่ในบทบังคับ และมีความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้ประเมินในบทต่อไปนี้เพียงที่เกี่ยวกับการสอบสวนข้อความ

มาตรา^๕ยกเลิกและบัญญัติใหม่โดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๘๕ และได้พิมพ์ความใหม่ไว้แทน

มาตรา ๒๐ แบบพิมพ์นั้นท่านให้ผู้รับประเมินหรือผู้เช่า และผู้ครองการออกรายการตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตราก่อน และรับรองข้อความนั้นว่าเป็นความจริงตามความรูเห็นของตนแล้วลงวัน เดือน ปี และนามของตนส่งคืนไปยังกรมการอำเภอ ผู้รับประเมินต้องส่งคืนภายในกำหนดวันประกาศผู้เช่าและผู้ครองต้องส่งคืนภายในสามสิบวันนับแต่วันรับหนังสือแจ้งความ

มาตรา ๒๑ ท่านให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพิจารณาใบแจ้งรายการนั้นและถ้าเห็นจำเป็นก็ให้มีอำนาจสั่งให้ผู้รับประเมินแสดงรายการเพิ่มเติมละเอียดยิ่งขึ้นและถ้าจะเรียกให้นำพยานหลักฐานมาสนับสนุนข้อความในรายการนั้นก็เรียกได้

มาตรา ๒๒ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่มิได้รับคำตอบจากผู้รับประเมินภายในสิบวันหรือได้รับคำตอบอันไม่เพียงพอไซ้ ท่านให้มีอำนาจออกหมายเรียกผู้รับประเมินมา ณ สถานที่ซึ่งเห็นสมควร และให้นำพยานหลักฐานในเรื่องอสังหาริมทรัพย์นั้นมาแสดงซึ่งเห็นจำเป็น กับให้มีอำนาจซักถามผู้รับประเมินในเรื่องใบแจ้งรายการนั้น

มาตรา ๒๓ เพื่อประโยชน์ในการรับประเมิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะเข้าไปตรวจทรัพย์สินได้ด้วยตนเอง ต่อหน้าผู้รับประเมิน ผู้เช่าหรือผู้ครอง หรือผู้แทน ระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก และเมื่อผู้รับประเมิน ผู้เช่าหรือผู้ครองได้รับคำขอร้องแล้ว ก็จะต้องให้ความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจตรา นั้น ในการนี้ผู้ประเมิน ผู้เช่า หรือผู้ครองจะต้องได้รับแจ้งความเป็นลายลักษณ์อักษรให้ทราบไม่ต่ำกว่าสี่สิบแปดชั่วโมงก่อนตรวจ

มาตรา ๒๔ เมื่อได้ไต่สวนตรวจตราแล้ว ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะกำหนด

- (ก) ประเภทแห่งทรัพย์สินตามมาตรา ๖
- (ข) ค่ารายปีแห่งทรัพย์สิน
- (ค) ค่าภาษีที่จะต้องเสีย

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งรายการตามที่กำหนดไว้ขึ้นไปยังพนักงานเก็บภาษี ให้เจ้าพนักงานเก็บภาษีแจ้งรายการประเมินไปให้ผู้รับประเมินทรัพย์สินในท้องที่ของตนทราบโดยมิชักช้า

มาตรา ๒๕ ผู้รับประเมินผู้ใดไม่พอใจในการประเมินไซ้ร ท่านว่าอาจยื่นคำร้องต่ออธิบดีกรมสรรพากร หรือสมุหเทศาภิบาลตามแต่จะได้อำนาจไว้ หรือขอให้พิจารณาการประเมินนั้นใหม่ โดยวิธีการดังจะได้อกล่าวต่อไป

มาตรา ๒๖ คำร้องทุก ๆ ฉบับ ให้เขียนในแบบพิมพ์ซึ่งกรมการอำเภอจ่ายเมื่อผู้รับประเมินลงนามแล้ว ให้ส่งต่อกรมการอำเภอในท้องที่ซึ่งทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ภายในเวลาสิบห้าวัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งความตามมาตรา ๒๔ นั้น เพื่อให้ส่งต่อไปยังอธิบดีกรมสรรพากร หรือสมุหเทศาภิบาล แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๗ ถ้าคำร้องยื่นภายหลังเวลาซึ่งกำหนดไว้ในมาตราก่อน ท่านให้อธิบดีกรมสรรพากร หรือสมุหเทศาภิบาล มีหนังสือแจ้งความให้ผู้รับประเมินทราบว่ามีคดีที่จะให้พิจารณาการประเมินใหม่ และจำนวนเงินซึ่งประเมินไว้เป็นจำนวนเด็ดขาด เมื่อเป็นดังนี้ห้ามมิให้นำคดีขึ้นสู่ศาล เว้นแต่ในปัญหาข้อกฎหมายซึ่งอ้างว่าเป็นเหตุคดีคดีนั้น

มาตรา ๒๘ เมื่ออธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้แทน หรือสมุหเทศาภิบาล แล้วแต่กรณีได้รับคำร้องแล้วมีอำนาจออกหมายเรียกผู้ร้องมาซักถาม แต่ต้องให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบวัน

มาตรา ๒๙ ผู้ร้องผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกของอธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้แทน หรือสมุหเทศาภิบาล หรือไม่ยอมให้ซักถามหรือไม่ตอบคำถาม หรือไม่นำพยานหลักฐานมาสนับสนุนคำร้องของตนเมื่อเรียกให้นำมา ท่านว่าผู้นั้นหมดสิทธิที่จะขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ และจำนวนเงินซึ่งประเมินไว้เป็นจำนวนเด็ดขาด แต่ทั้งนี้ไม่ให้เป็นการปลดเปลื้องผู้ร้องให้พ้นจากความรับผิดชอบในการแจ้งความเท็จโดยเจตนาหรือโดยที่รู้อยู่แล้วว่าเป็นเท็จ

มาตรา ๓๐ คำชี้ขาดของอธิบดีกรมสรรพากร หรือสมุหเทศาภิบาลนั้นให้แจ้งไปยังผู้ร้องเป็นลายลักษณ์อักษร ถ้ามีการลดจำนวนเงินที่ประเมินไว้เป็นจำนวนเท่าใดก็ให้แจ้งไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อจะได้แก้ไขบัญชีการประเมินตามคำชี้ขาดนั้น

มาตรา ๓๑ ผู้รับประเมินผู้ใดไม่พอใจในคำชี้ขาดของอธิบดีกรมสรรพากร หรือสมุหเทศาภิบาล จะนำคดีไปสู่ศาลเพื่อแสดงให้ศาลเห็นว่า การประเมินนั้นไม่ถูกต้อง แต่ต้องทำภายในสามสิบวัน นับตั้งแต่วันที่รับแจ้งความให้ทราบคำชี้ขาด

ถ้าอธิบดีกรมสรรพากร หรือสมุหเทศาภิบาล ซึ่งคาดว่าผู้รับประกันประเมินหมดสิทธิที่จะให้การประเมินของตนได้รับพิจารณาใหม่ตามมาตรา ๒๙ ห้ามไม่ให้นำคดีขึ้นสู่ศาล เว้นแต่ในปัญหาข้อกฎหมายซึ่งอ้างว่าเป็นเหตุหมดสิทธินั้น

มาตรา ๓๒ เมื่อคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลซึ่งแก้คำชี้ขาดของอธิบดีกรมสรรพากร หรือสมุหเทศาภิบาลนั้น ได้ส่งไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แก้บัญชีการประเมินให้ถูกต้องโดยเร็ว

มาตรา ๓๓ การขอยกเว้นขอให้ปลดภาษีหรือลดค่าภาษี ตามความในภาค ๑ และภาค ๒ นั้น ผู้รับประกันต้องเขียนลงในแบบพิมพ์ที่ยื่นต่อกรมการอำเภอทุก ๆ ปี พร้อมด้วยพยานหลักฐานที่จะสนับสนุน เพื่อว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสามารถสอบสวนให้แน่นอน โดยการไต่สวนหรือวิธีอื่นว่าคำร้องขอนั้นมีมูลคดี และควรจะให้ยกเว้นหรือลดหรือปลดภาษีเพียงใดหรือไม่

มาตรา ๓๔ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งยกคำขอยกเว้นหรือคำขอให้ปลดภาษีหรือลดค่าภาษีก็ให้แจ้งคำชี้ขาดไปยังผู้รับประกัน และผู้รับประกันมีสิทธิเช่นเดียวกับเรื่องที่ได้บ่งไว้ในหมวดคนที่ว่าด้วยการประเมิน

มาตรา ๓๕ ในการกำหนดค่าภาษีนั้น เศษที่ต่ำกว่าครึ่งสตางค์ให้ปัดทิ้ง ถ้าครึ่งสตางค์ขึ้นไปให้นับเป็นหนึ่งสตางค์

มาตรา ๓๖ หนังสือแจ้งความและหมายเรียกตามพระราชบัญญัตินี้จะให้คนนำไปส่งหรือจะส่งโดยทางจดหมายไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ ถ้าให้คนนำไปส่งเมื่อผู้ส่งไม่พบผู้รับใช้ จะส่งให้แก่บุคคลใด ซึ่งมีอายุเกินยี่สิบปีที่อยู่ในบ้านเรือนหรือสำนักการค้าของผู้รับก็ได้ และการส่งเช่นนี้ให้ถือว่าเป็นการพอเพียงตามกฎหมาย

ถ้าหากตัวผู้รับมิได้และไม่มีความบุคคลที่จะรับคั่งกล่าวข้างบน ท่านว่าอาจส่งโดยวิธีปิดหนังสือแจ้งความหรือหมายนั้นในที่ที่เห็นได้ถนัดที่ประทับบ้านผู้รับ หรือโฆษณาในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นก็ได้

มาตรา ๓๗ ถ้าผู้รับประเมินจะต้องลงนามในแบบพิมพ์ใดตามพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่าจะต้องมอบฉันทะเป็นลายลักษณ์อักษรให้ตัวแทนลงนามแทนก็ได้ ถ้าผู้รับประเมินได้รับหมายเรียกตัวตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากที่กล่าวในหมายเรียกว่าต้องไปเอง ท่านว่าจะมอบฉันทะเป็นลายลักษณ์อักษรให้ตัวแทนไปแทนตัวก็ได้

แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องพอใจว่าผู้แทนนั้นได้รับมอบอำนาจโดยชอบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

หมวด ๒

การเก็บภาษี

มาตรา ๓๘ ถ้าภาษีนั้น ท่านให้ผู้รับประเมินชำระแก่กรมการอำเภอแห่งท้องที่ซึ่งทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ในเก้าสิบวัน นับตั้งแต่ที่ได้รับแจ้งความการประเมิน

มาตรา ๓๙ ถ้ามีผู้ยื่นฟ้องต่อศาลตามความในมาตรา ๓๑ ท่านห้ามมิให้ศาลประทับเป็นฟ้องตามกฎหมาย เว้นแต่จะเป็นที่พอใจศาลว่าผู้รับประเมินได้ชำระค่าภาษีทั้งสิ้นซึ่งถึงกำหนดต้องชำระ เพราะเวลาซึ่งท่านให้ไว้ตามมาตรา ๓๘ นั้นได้สิ้นไปแล้ว หรือจะถึงกำหนดชำระระหว่างที่คดียังอยู่ในศาล

ถ้าศาลตัดสินให้ลดค่าภาษีท่านให้คืนเงินส่วนที่ลดนั้นภายในสามเดือน โดยไม่คิดค่าอย่างใด

มาตรา ๔๐ ถ้าภาษีนั้น ท่านให้เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสีย

แต่ถ้าที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เป็นของคนละเจ้าของเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ต้องเสียค่าภาษีทั้งสิ้น ในกรณีเช่นนั้นถ้าเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ไม่เสียภาษี ท่านว่าการขายทรัพย์สินทอดตลาดของผู้นั้นตามมาตรา ๔๔ ให้รวมขายสิทธิใด ๆ ในที่ดินอันเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ยังคงมีอยู่นั้นด้วย

มาตรา ๔๑ ถ้าผู้รับประเมินยื่นคำร้องและปรากฏว่าผู้รับประเมินได้เสียหาย เพราะทรัพย์สินวางลงหรือทรัพย์สินชำรุดถึงจำเป็นต้องซ่อมแซมส่วนสำคัญ ท่านว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะลดค่าภาษีลงตามส่วนที่เสียหาย หรือปลกค่าภาษีทั้งหมดก็ได้

ถ้าผู้ร้องไม่พอใจ ท่านว่าจะร้องขอให้อธิบดีกรมสรรพากรหรือสมุหเทศาภิบาล พิจารณาอีกชั้นหนึ่งก็ได้ คำตัดสินของอธิบดีกรมสรรพากรหรือสมุหเทศาภิบาลนั้น ท่านว่าเป็น คำตัดสินเด็ดขาด

หมวด ๓

ค่าภาษีค้ำ

มาตรา ๔๒ ถ้าค่าภาษีมิได้ชำระภายในเวลาที่ได้กำหนดในหมวด ๒ ไซ้รู้ท่านว่า เงินค่าภาษีนั้นค้างชำระ

มาตรา ๔๓ ถ้าเงินค่าภาษีค้ำชำระ ท่านให้เพิ่มจำนวนขึ้นตั้งอัตราต่อไปนี้

(๑) ถ้าชำระไม่เกินหนึ่งเดือน นับแต่วันพ้นกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘ ให้เพิ่มร้อยละสองครึ่งแห่งค่าภาษีที่ค้าง

(๒) ถ้าเกินหนึ่งเดือนแต่ไม่เกินสองเดือน ให้เพิ่มร้อยละห้าแห่งค่าภาษีที่ค้าง

(๓) ถ้าเกินสองเดือนแต่ไม่เกินสามเดือน ให้เพิ่มร้อยละเจ็ดครึ่งแห่งค่าภาษีที่ค้าง

(๔) ถ้าเกินสามเดือนแต่ไม่เกินสี่เดือน ให้เพิ่มร้อยละสิบแห่งค่าภาษีที่ค้าง

มาตรา ๔๔ ถ้าค่าภาษีและเงินที่ขึ้นนั้นมีได้ชำระภายในสี่เดือนนับแต่วันพ้น กำหนดที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘ ท่านว่าพนักงานเก็บภาษีอาจส่งตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณา ความแพ่ง ร.ศ. ๑๒๗ ให้ยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระเพื่อจะได้เอาเงินมาเสีย ภาษีค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่าย โดยมีท้องขอให้ศาลส่งหรือออกหมายยึด

มาตรา ๔๕ ถ้าค่าภาษีค้ำอยู่และยังมีได้ชำระขณะเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาษีนัน ร่วมกัน

หมวด ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๖ ผู้ใดละเลยไม่แสดงข้อความตามที่กล่าวไว้ในมาตรา ๒๐ เว้นแต่จะ เป็นด้วยเหตุสุดวิสัย ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๔๗ ผู้ใดโดยรู้อยู่แล้วหรือจงใจจะละเลย ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกของพนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่แจ้งรายการเพิ่มเติมละเอียดยิ่งขึ้นเมื่อเรียกร้อง ไม่นำพยานหลักฐานมาแสดง หรือไม่ตอบคำถามเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซักถาม ตามความในมาตรา ๒๑ และ ๒๒ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๔๘ ผู้ใด

(ก) โดยรู้อยู่แล้วหรือจงใจยื่นข้อความเท็จ หรือให้ถ้อยคำเท็จ หรือตอบคำถามด้วยคำอันเป็นเท็จ หรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดง เพื่อหลีกเลียงหรือจตีหาทางให้ผู้อื่นหลีกเลียง การคำนวณค่ารายปีแห่งทรัพย์สินของตนตามที่ควรกิติ

(ข) โดยความเท็จ โดยเจตนาละเลย โดยฉ้อโกง โดยอุบาย โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดทั้งสิ้นที่จะหลีกเลียงหรือพยายามหลีกเลียง การคำนวณค่ารายปีแห่งทรัพย์สินของตนตามที่ควรกิติ

ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน.

พระราชกฤษฎีกา

ให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕

ในเขตเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๗๗

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๐

และวันที่ ๑๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๔)

อาทิตยทิพอาภา

ปรีดี ย พนมยงค์

ตราไว้ ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

เป็นปีที่ ๑๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เห็นสมควรให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕

ในเขตเทศบาล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติให้ประกาศใช้กฎหมายบางฉบับโดยพระราชกฤษฎีกา พุทธศักราช ๒๔๗๔ จึงให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ในเขตเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๗๗”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกานี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๗ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕
ในเขตเทศบาลทุกแห่ง

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
จอมพล ป. พิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรี

(๖๑ ร.จ. ๓๖ ตอนที่ ๑ ลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๗)

บันทึก

เรื่อง การประกาศใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน

นอกจากพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แล้ว ยังมีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ อีกหลายฉบับ คือ

พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ ในเขตเทศบาลเมืองนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี ที่เปลี่ยนแปลงใหม่ พ.ศ. ๒๔๘๗

พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ ในเขตเทศบาลเมืองลพบุรี ที่เปลี่ยนแปลงใหม่ พ.ศ. ๒๔๘๗

พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ ในเขตเทศบาล ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นใหม่บางตำบล พ.ศ. ๒๔๘๘ (คือเทศบาลตำบลท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เทศบาลตำบลแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เทศบาลตำบลสะพานหิน จังหวัดพิจิตร เทศบาลตำบลโยธวร จังหวัดอุบลราชธานี และเทศบาลตำบลศรีพนมมาศ จังหวัดอุตรดิตถ์)

พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ ในเขตเทศบาล ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นใหม่บางตำบล พ.ศ. ๒๔๘๘ (คือเทศบาลตำบลดงขี้เหล็ก จังหวัดชลบุรี เทศบาลตำบลหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์)

พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ ในเขตเทศบาล ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นใหม่ พ.ศ. ๒๔๘๘ (คือเทศบาลตำบลขลุ่ย จังหวัดจันทบุรี)

พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ ในเขตสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๔๘๘

พระราชกฤษฎีกาเหล่านี้มีความสำคัญเพียงให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินในเขตเทศบาลที่เปลี่ยนแปลงหรือจัดตั้งขึ้นใหม่เท่านั้น จึงมิได้พิมพ์ลงไว้เพราะไม่จำเป็น

กฎกระทรวงการคลัง

ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน

พุทธศักราช ๒๔๗๕ (ฉบับที่ ๓)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ออกตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ลงวันที่ ๑๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ และกฎกระทรวงการคลังออกตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘

ข้อ ๒ ให้บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ คือ

ก. หัวหน้าแผนก และประจำแผนกในกองภาษีประเมินกรมสรรพากรสำหรับในเขตจังหวัดพระนครและธนบุรี

ข. ข้าราชการตรวจการสรรพากร ผู้ช่วยข้าราชการตรวจการสรรพากรและข้าราชการสังกัดกรมสรรพากรดำรงตำแหน่งประจำแผนก ในกองข้าราชการตรวจการสรรพากร สำหรับในเขตสรรพากรภาค ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดเขตสรรพากรภาค และแต่งตั้งข้าราชการตรวจการสรรพากร ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔

ค. สรรพากรจังหวัดสุมาตรา และข้าราชการสังกัดกรมสรรพากร ดำรงตำแหน่งประจำแผนก สำหรับในเขตจังหวัด

ข้อ ๓ คำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ ตามความในมาตรา ๒๕ หรือคำร้องขอลดหย่อนหรือปลดค่าภาษี ตามความในมาตรา ๔๑

ก. ให้ร้องขอต่ออธิบดีกรมสรรพากร สำหรับในเขตจังหวัดพระนครและธนบุรี

ข. ให้ร้องขอต่อข้าหลวงประจำจังหวัด สำหรับในเขตจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัด
พระนครและธนบุรี

ข้อ ๕ กฎนี้ไม่ลบล้างเทศบัญญัติว่าด้วยการเก็บภาษีโรงเรือน ตามพระราชบัญญัติ
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งเทศบาลใด ๆ ได้ออกไว้แล้วหรือที่จะพึง
ออกใช้ต่อไปภายในเขตเทศบาลนั้น ๆ

กฎให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔

ภ. บริรักษ์สุทฺธิกิจ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

(๕๕ ร.จ. ๑๓๖ ตอนที่ ๑ ลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๕)

พระราชกฤษฎีกา

ให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕
ในท้องที่นอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๑๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๖

เป็นปีที่ ๒๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ในท้องที่นอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาล

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕ และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ในท้องที่นอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๑๖”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ในเขตกรุงเทพมหานคร เฉพาะท้องที่ที่ยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ กับในท้องที่นอกเขตเทศบาลและเขตสุขาภิบาลในจังหวัดอื่น

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทยรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

(๙๐ ร.จ. ๕๙๓ ตอนที่ ๑๕๗ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๖)

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ

คดีละเมิดเทศบัญญัติ

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงประกาศกำหนดอำนาจการเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติไว้ดังนี้ คือ

ให้นายกเทศมนตรี เทศมนตรี ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล หรือหัวหน้าแขวงทุกเทศบาลมีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติในเขตเทศบาลนั้นได้

ประกาศ ณ วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๒๑

(ลงชื่อ) พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

(เปรม ติณสูลานนท์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๙๕ ร.จ. ๑๙๖๙ ตอนที่ ๖๖ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๒๑)

พระราชบัญญัติ สัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐)

อาทิตยทิพอาภา

พล.อ. เจ้าพระยาพิชเยนทรโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๘๒

เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองกรรมสิทธิ์และการป้องกันการลักสัตว์พาหนะให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร กิ่งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ ร.ศ. ๑๑๔ ประกาศแก้ไขเพิ่มเติมฉบับต่อๆ มา และบรรดากฎหมาย กฎข้อบังคับอื่นๆ ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์พาหนะ” หมายความว่า ช้าง ม้า โค กระบือ ล่อ ลา ซึ่งได้ทำหรือต้องทำตัวรูปพรรณตามพระราชบัญญัตินี้

“ทำนุรูปพรรณ” หมายความว่า ลักษณะสัณฐานโดยเฉพาะของสัตว์พาหนะแต่ละตัวซึ่งเป็นอยู่เอง หรือซึ่งทำให้มีขึ้นใช้เป็นเครื่องหมาย

“ตัวรูปพรรณ” หมายความว่า เอกสารแสดงทำนุรูปพรรณสัตว์พาหนะ

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายอำเภอหรือผู้ทำการแทน หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและนายทะเบียน

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่สัตว์พาหนะของราชการทหารเว้นแต่ในการโอนกรรมสิทธิ์สัตว์นั้นให้แก่เอกชน

มาตรา ๖ การมอบอำนาจหรือตั้งตัวแทนเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมหรือภาษีอากร ซึ่งบัญญัติไว้ในกฎหมายอื่น

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงาน กับให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมซึ่งต้องไม่เกินกว่าอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การจดทะเบียนทำตัวรูปพรรณ

มาตรา ๘ เมื่อสัตว์พาหนะ ดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) ช้างมีอายุย่างเข้าปีที่แปด
- (๒) สัตว์อื่นนอกจากโคตัวเมียมีอายุย่างเข้าปีที่หก
- (๓) สัตว์โตโตได้ใช้ขบขี้ลากเงินหรือใช้งานแล้ว
- (๔) สัตว์โตที่มีอายุย่างเข้าปีที่สี่เมื่อจะนำออกนอกราชอาณาจักร
- (๕) โคตัวเมียมีอายุย่างเข้าปีที่หก เมื่อจะทำการโอนกรรมสิทธิ์ เว้นแต่ใน

กรณีรับมรดก

ให้เจ้าของหรือตัวแทน พร้อมด้วยผู้ใหญ่บ้านหรือพยาน ในกรณีที่ไม่มีผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ใหญ่บ้านไปด้วยไม่ได้ นำสัตว์นั้นไปขอจดทะเบียนทำตัวรูปพรรณจากนายทะเบียนท้องที่ที่สัตว์นั้นอยู่ภายในกำหนดดังต่อไปนี้ เว้นแต่ไม่สามารถที่จะนำไปได้

ก. สัตว์ในอนุมาตรา ๑ และอนุมาตรา ๒ ตามที่นายทะเบียนจะได้ประกาศเป็นรายตำบลและกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

ข. สัตว์ ในอนุมาตรา ๓ ภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันได้ใช้ขบขี้ลากเงินหรือใช้งานแล้ว

ค. สัตว์ ในอนุมาตรา ๔ และอนุมาตรา ๕ ต้องขอจดทะเบียนทำตัวรูปพรรณก่อนนำออกนอกราชอาณาจักรหรือทำการโอนกรรมสิทธิ์

สัตว์ที่มีได้อยู่ในบท บังคับ แห่ง อนุมาตรา ๑ ถึงอนุมาตรา ๕ เจ้าของจะขอจดทะเบียนทำตัวรูปพรรณก็ได้

เมื่อนายทะเบียนพร้อมด้วยเจ้าของหรือตัวแทนได้ตรวจกำหนดรูปพรรณเห็นเป็นการถูกต้อง และเจ้าของหรือตัวแทนได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้ว ให้นายทะเบียนจดทะเบียนทำตัวรูปพรรณให้

มาตรา ๘ สัตว์พาหนะ ซึ่ง นำจาก ต่างประเทศ เข้ามาใน ราชอาณาจักร ต้องขอจดทะเบียนทำตัวรูปพรรณตามความในมาตรา ๘ โดยอนุโลม ถ้าได้นำเข้ามาเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาหรือภายในกำหนดนั้น แต่ยังไม่เหลือเวลาน้อยกว่าสามสิบวันตามประกาศในมาตรา ๘ ต้องขอจดทะเบียนทำตัวรูปพรรณภายในกำหนดสามสิบวัน เว้นแต่ นำเข้ามาชั่วคราว

มาตรา ๑๐ ตัวรูปพรรณสัตว์พาหนะของผู้ใดเป็นอันตรายหรือสูญหายให้นำพยานหลักฐานไปแจ้งความต่อนายทะเบียนท้องที่มีทะเบียนสัตว์นั้น เพื่อขอรับใบแทนตัวรูปพรรณ เมื่อนายทะเบียนสอบสวนเห็นความบริสุทธิ์แล้ว ให้เรียกค่าธรรมเนียมและออกใบแทนตัวรูปพรรณให้

มาตรา ๑๑ ผู้ใดเก็บตัวรูปพรรณสัตว์พาหนะได้ ต้องนำส่งต่อเจ้าของหรือเจ้าพนักงานภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เก็บได้

มาตรา ๑๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๑, ๑๘ และมาตรา ๒๔ ผู้ใดมีตัวรูปพรรณโดยไม่มีสัตว์พาหนะสำหรับตัวนั้นไว้ในครอบครอง ต้องนำส่งต่อนายทะเบียนท้องที่หรือกำหนดเพื่อจัดส่งต่อนายทะเบียนท้องที่

มาตรา ๑๓ เมื่อปรากฏว่าทำหิรูปพรรณสัตว์พาหนะของผู้ใดคลาดเคลื่อนจากตัวรูปพรรณเพราะเหตุใดๆ ก็ดี เจ้าของหรือผู้ครอบครองต้องนำสัตว์พร้อมด้วยตัวรูปพรรณไปให้นายทะเบียนตรวจแก้ทำหิรูปพรรณภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบ

ทั้งนี้ถ้าเป็นการแก้ทำหิรูปพรรณในกรณีที่เกี่ยวข้องกับขบวนการเคลื่อนย้ายซึ่งเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานหรือได้เปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติของสัตว์ หรือการที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียม

หมวด ๒

การโอนกรรมสิทธิ์และการจำนอง

มาตรา ๑๔ การโอนกรรมสิทธิ์สัตว์พาหนะให้ผู้โอนและผู้รับโอนทั้งสองฝ่ายหรือตัวแทนนำสัตว์พาหนะและตัวรูปพรรณไปยัง นายทะเบียน เพื่อจดทะเบียน การโอน กรรมสิทธิ์ เมื่อนายทะเบียนตรวจสอบเป็นการถูกต้อง และได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้วให้จดทะเบียนและ

สลักหลังตัวรูปพรรณโอนกรรมสิทธิ์ให้ ถ้าเป็นสัตว์ต่างท้องที่ให้นายทะเบียนรับสัตว์นั้นขึ้นทะเบียนเสียก่อน

ในกรณีที่เจ้าพนักงานยึดสัตว์พาหนะชายทอดตลาดเพื่อชำระหนี้ภาษีอากรก็ดี หรือนายทะเบียนชายทอดตลาดสัตว์พาหนะตามความในมาตรา ๒๕ กก็ดี หรือการเปลี่ยนเจ้าของสัตว์พาหนะในกรณีใดๆ ซึ่งยังมีได้ทำการโอนกรรมสิทธิ์แก่กันต่อนายทะเบียน เมื่อนายทะเบียนได้ประกาศให้เจ้าของผู้มีนามรายสุดท้ายในตัวรูปพรรณมาทำการโอนภายในกำหนดสามสัปดาห์แล้วไม่มาภายในเวลาที่กำหนดไว้ในประกาศก็ดี ให้นายทะเบียนมีอำนาจโอนกรรมสิทธิ์สัตว์พาหนะได้ แม้ผู้รับโอนหรือตัวแทนมาแต่ฝ่ายเดียว

มาตรา ๑๕ ผู้ใดได้รับสัตว์พาหนะเป็นมรดก ให้ผู้นั้นหรือตัวแทนนำพยานพร้อมตัวรูปพรรณ ไปแจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่ที่มีทะเบียนสัตว์นั้น เมื่อนายทะเบียนสอบสวนแล้วประกาศมรดกมีกำหนดสามสัปดาห์ ถ้าไม่มีผู้คัดค้านภายในเวลาที่กำหนดไว้ในประกาศ ให้นายทะเบียนเรียกค่าธรรมเนียมแล้วเก็บทะเบียนและตัวรูปพรรณสำหรับสัตว์นั้นให้แก่ผู้รับมรดก

ถ้ามีผู้คัดค้านภายในกำหนด ให้นายทะเบียนสั่งให้ผู้ที่เห็นว่าไม่มีสิทธิ์ดีกว่าไปฟ้องศาลภายในกำหนดไม่เกินหกสัปดาห์ ถ้าไม่ฟ้องภายในกำหนดให้นายทะเบียนเรียกค่าธรรมเนียมแล้วเก็บทะเบียนและตัวรูปพรรณให้แก่ผู้ควรรับมรดก

มาตรา ๑๖ การจำหน่ายสัตว์พาหนะ ให้ผู้จำหน่ายและผู้รับจำหน่ายทั้งสองฝ่าย หรือตัวแทนนำตัวรูปพรรณประจำสัตว์ที่จะจำหน่ายไปยังนายทะเบียนท้องที่ที่มีทะเบียนสัตว์นั้นเพื่อทำการจำหน่าย เมื่อนายทะเบียนตรวจสอบเป็นการถูกต้อง และได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้ว ให้จดทะเบียนและสลักหลังการจำหน่ายให้

หมวด ๓

การย้ายและจำหน่ายทะเบียน

มาตรา ๑๗ การย้ายสัตว์พาหนะไปต่างอำเภอ นอกจากกรณีการเช่า เช่าซื้อ ยืม ผาก จำนำ รับจ้างเลี้ยง หรือพาไปชั่วคราว เจ้าของหรือตัวแทนต้องนำตัวรูปพรรณไปแจ้ง

ความต่อนายทะเบียนท้องถิ่นใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สัตว์นั้นไปถึงที่ๆ ย้ายไป ให้นายทะเบียนท้องถิ่นใหม่เรียกค่าธรรมเนียมแล้วแจ้งการรับสัตว์ขึ้นทะเบียน ไปยังนายทะเบียนท้องถิ่นเดิมทราบ

มาตรา ๑๘ ถ้าสัตว์พาหนะตาย ให้เจ้าของหรือตัวแทนแจ้งความและส่งมอบตัวรูปพรรณสัตว์ที่ตายนั้นต่อนายทะเบียนท้องถิ่น หรือกำนัน เพื่อจัดส่งต่อนายทะเบียนท้องถิ่นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบว่าสัตว์นั้นตาย

ในกรณีที่ผู้อื่นเป็นผู้ครอบครองสัตว์นั้นชั่วคราว ก็ให้ผู้นั้นแจ้งความต่อนายทะเบียนท้องถิ่น หรือกำนันภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ทราบว่าสัตว์นั้นตาย เว้นแต่เจ้าของหรือตัวแทนจะได้ปฏิบัติตามความในวรรคก่อนแล้ว

มาตรา ๑๙ ผู้ใดจะนำสัตว์พาหนะออกไปนอกราชอาณาจักรให้นำสัตว์นั้นพร้อมด้วยตัวรูปพรรณไปให้นายทะเบียนตรวจแก้ทะเบียนและสลักหลังตัวรูปพรรณว่าจำหน่ายออกนอกราชอาณาจักร

เมื่อผู้ใดนำสัตว์พาหนะดังกล่าวมาในวรรคก่อนกลับเข้ามาในราชอาณาจักร ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๔

บทเปิดเตล็ด

มาตรา ๒๐ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่า ผู้ใดได้กระทำการฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะทำการตรวจสัตว์พาหนะและให้ผู้นั้นนำตัวรูปพรรณหรือหลักฐานใดๆ มาตรวจสอบกับสัตว์พาหนะได้

มาตรา ๒๑ ถ้าปรากฏว่าผู้ใดครอบครองสัตว์พาหนะไว้โดยไม่มีตัวรูปพรรณหรือมีแต่ไม่ถูกต้องกับตัวสัตว์ เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะยึดสัตว์พาหนะนั้นไว้ และนำส่งต่อพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้เป็นหน้าที่ผู้นั้นแสดงให้เห็นความบริสุทธิ์ว่า ตนเป็นเจ้าของหรือได้สัตว์มาโดยสุจริต

บรรดาสัตว์พาหนะที่ยึดไว้ตามความในวรรคก่อน ถ้าไม่ปรากฏเจ้าของ ให้พนักงานสอบสวน หรือศาลแล้วแต่กรณี สั่งให้เจ้าพนักงานจัดเลี้ยงรักษาสัตว์นั้นไว้และให้จัดการโฆษณาหาเจ้าของ

มาตรา ๒๒ ผู้ใดจับได้สัตว์พาหนะที่ปลัดเพลิงหรือถูกละทิ้งไว้ ถ้ามิสามารถมอบคืนสัตว์นั้นให้แก่เจ้าของหรือผู้มีสิทธิ์จะรับสัตว์นั้นได้ภายในกำหนดสามวันนับแต่วันจับสัตว์นั้นได้ ก็ให้นำสัตว์นั้นไปส่งต่อเจ้าพนักงานและแจ้งเหตุการณืให้ทราบ

ให้เจ้าพนักงานซึ่งได้รับมอบสัตว์ไว้ตามความในวรรคก่อนนั้นนำส่งพนักงานสอบสวนเพื่อจัดการโฆษณาหาเจ้าของ หรือดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๓ บรรดาสัตว์พาหนะที่ได้โฆษณาหาเจ้าของตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ นั้น ผู้ใดอ้างว่าสัตว์นั้นเป็นของตนก็ให้นำพยานหลักฐานมาพิสูจน์ต่อพนักงานสอบสวนหรือศาลแล้วแต่กรณี เมื่อพนักงานสอบสวนหรือศาลเห็นว่าควรคืนสัตว์นั้นให้แก่ผู้ใด ก็ให้คืนไป แต่ผู้นั้นต้องชำระค่าเลี้ยงรักษาให้ตามสมควร ถ้าหากมี ก่อนที่จะรับสัตว์นั้นไป

มาตรา ๒๔ สัตว์พาหนะของผู้ใดหายไปด้วยเหตุใดๆ ก็ตาม ให้เจ้าของหรือตัวแทนแจ้งความต่อเจ้าพนักงานภายในเจ็ดวัน นับแต่เวลาที่ทราบเหตุ ภายหลังเมื่อได้สัตว์คืนมาให้แจ้งความต่อเจ้าพนักงานภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้คืน

ถ้าไม่ได้สัตว์นั้นคืนมา ให้ส่งตัวรูปพรรณต่อนายทะเบียนท้องที่หรือกำนันเพื่อจัดส่งนายทะเบียนท้องที่ภายในเก้าสิบวัน

มาตรา ๒๕ สัตว์พาหนะที่เจ้าพนักงานเลี้ยงรักษาไว้ตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ ถ้าไม่มีผู้ใดมาขอรับคืนภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันโฆษณา ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะขายทอดตลาดสัตว์นั้นได้ เมื่อขายแล้วได้เงินเท่าใดให้หักค่าใช้จ่ายและค่าเลี้ยงรักษาออก ถ้าหากมี แล้วถือเงินจำนวนสุทธิไว้แทน

ให้สัตว์พาหนะหรือเงินจำนวนสุทธิตามความในวรรคก่อน ตกเป็นของแผ่นดิน หรือผู้จับสัตว์ได้ตามมาตรา ๒๒ ในเมื่อบุคคลผู้มีสิทธิจะมารับมิได้เรียกเอาภายในกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันที่สัตว์นั้นมาอยู่ในอารักขาของเจ้าพนักงาน

ในกรณีที่สัตว์ไว้โฆษณาตามคำสั่งศาล กำหนดหนึ่งปีนั้นให้นับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด แต่ถ้าไม่ทราบตัวบุคคลผู้มีสิทธิให้ยึดเวลาออกไปเป็นห้าปี

มาตรา ๒๖ บรรดาสัตว์พาหนะที่เจ้าพนักงานยึดมาเนื่องในการกระทำผิดใดๆ เมื่อจะคืนแก่เจ้าของถ้าหากมีค่าเลี้ยงรักษาให้เรียกได้ตามสมควร และในกรณีที่โฆษณาหาเจ้าของให้นำบัญญัติมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๗ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๓, ๑๘ หรือมาตรา ๒๔ ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบสองบาท

มาตรา ๒๘ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๑, ๑๒, ๑๔ วรรคต้น, ๑๗ หรือมาตรา ๑๙ ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๒๙ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งมาตรา ๘ หรือมาตรา ๙ ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท หรือจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๓๐ ผู้ใดครอบครองสัตว์พาหนะไว้และแสดงความบริสุทธิ์ไม่ได้ตามความในมาตรา ๒๑ ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(๕๖ ร.จ. ๑๔๙๒ ตอนที่ ๕๕ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๔๙๒)

อัตราค่าธรรมเนียม

ประเภท	บาท	สต.	หมายเหตุ
ก. ค่าจดทะเบียนทำตัวรูปพรรณ			
(๑) ช้าง	๕	-	
(๒) ม้า โค กระบือ ล่อ ลา	-	๕๐	
ข. ค่าสลักหลังตัวรูปพรรณโอนกรรมสิทธิ์ หรือการ จำนอง			
(๑) ช้าง	๑	-	
(๒) ม้า โค กระบือ ล่อ ลา	-	๒๕	
ค. ค่ารับขึ้นทะเบียนการย้าย			
(๑) ช้าง	๑	-	
(๒) ม้า โค กระบือ ล่อ ลา	-	๒๕	
ง. ค่าใบแทนตัวรูปพรรณ			
(๑) ช้าง	๑	-	
(๒) ม้า โค กระบือ ล่อ ลา	-	๕๐	
จ. ค่าแก้ตำหนิใบตัวรูปพรรณ			
(๑) ช้าง	๑	-	
(๒) ม้า โค กระบือ ล่อ ลา	-	๒๕	
ฉ. ค่าป่วยการพยานตัวละ	-	๒๕	

กฎกระทรวงมหาดไทย

ออกตามความในพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ

พุทธศักราช ๒๕๕๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๕๕๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ใช้ต้นขั้วตัวรูปพรรณ หรือใบแทนต้นขั้วตัวรูปพรรณ แล้วแต่กรณี เป็นทะเบียน

ข้อ ๒ ใบแทนตัวรูปพรรณซึ่งออกตามความในมาตรา ๑๐ นั้น ให้ใช้กระดาษ สีสีกกับตัวรูปพรรณ แต่ให้มีความอย่างเดียวกับตัวรูปพรรณ โดยหมายเหตุแสดงไว้ว่าเป็นใบ แทน

ข้อ ๓ สัตว์พาหนะของราชการทหารที่จะโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่เอกชน ถ้าสัตว์ นั้นยังมีได้จดทะเบียนทำตัวรูปพรรณ ให้จดทะเบียนทำตัวรูปพรรณเสียก่อนแล้วจึงดำเนินการ ตามความในมาตรา ๑๔

ข้อ ๔ เมื่อเจ้าพนักงานได้รับตัวรูปพรรณสัตว์ พาหนะซึ่งมีผู้เก็บได้ ตามความ ในมาตรา ๑๑ ถ้าเจ้าพนักงานนั้นมีใช้นายทะเบียน ให้เจ้าพนักงานนำส่งตัวรูปพรรณนั้นต่อนาย ทะเบียน ให้นายทะเบียนแจ้งความไปยังเจ้าของผู้มิมีนามรายสุดท้ายในตัวรูปพรรณมารับภายใน เวลาอันสมควร ถ้าเป็นสัตว์พาหนะซึ่งมีทะเบียนอยู่ต่างท้องที่ ให้ส่งตัวรูปพรรณไปยังนาย ทะเบียนท้องที่นั้น เพื่อจัดการดังกล่าว

ข้อ ๕ ตัวรูปพรรณซึ่งไม่มีสัตว์พาหนะ ประจำตัว ตามความ ในมาตรา ๑๒ หรือ ตัวรูปพรรณซึ่งสัตว์พาหนะหายตามความในมาตรา ๒๔ วรรคสองนั้น ให้นายทะเบียนหมายเหตุ ในตัวรูปพรรณนั้นและในทะเบียนว่าไม่มีสัตว์ประจำตัวหรือสัตว์หาย แล้วแต่กรณีและลงนาม วัน เดือน ปี กำกับไว้ แล้วเก็บรักษาในทะเบียน

กรณีที่มีสัตว์หายไต่คืนมา ให้นำทะเบียนหมายเลขในตัวรูปพรรณและทะเบียนว่า
ไต่คืนมาแล้ว และลงนาม วัน เดือน ปี กำกับไว้

ข้อ ๖ ตัวรูปพรรณสัตว์พาหนะที่ตายตามความในมาตรา ๑๘ ให้นำความในข้อ ๕
มาปฏิบัติโดยอนุโลม

ข้อ ๗ การประกาศให้เจ้าของผู้มึ้นามรายสุกท้ายในตัวรูปพรรณ มาจัดการโอน
ตามความในมาตรา ๑๔ ให้นำทะเบียนปิดประกาศไว้ ณ ถิ่นที่อยู่ของผู้มึ้นั้น และ ณ ที่ว่าการ
อำเภอหรือกิ่งอำเภอ

ข้อ ๘ การประกาศมรดกตามความในมาตรา ๑๕ ให้นำทะเบียนปิดประกาศไว้
ณ ถิ่นที่อยู่ของเจ้าของผู้มึ้นามรายสุกท้ายในตัวรูปพรรณ และ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

ข้อ ๙ ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามอัตราดังต่อไปนี้

(หมายเหตุ เช่นเดียวกับอัตราค่าธรรมเนียมตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธ
ศักราช ๒๔๘๒)

กฎให้ไว้ ณ วันที่ ๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๘๒

เบรวงศักดิ์สงคราม

ลงนามแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๕๖ ร.จ. ๒๐๙๑ ตอนที่ ๖๗ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๔๘๒)

(สำเนา)

ประกาศ

แต่งตั้งปลัดกิ่งอำเภอเป็นนายทะเบียนท้องถิ่น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสัทธิพาทนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งให้ปลัดกิ่งอำเภอเป็นนายทะเบียนท้องถิ่นของกิ่งอำเภอนั้น ๆ ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสัทธิพาทนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

กระทรวงมหาดไทย

ประกาศมา ณ วันที่ ๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๘๒

เขวงศักดิ์สงคราม

ลงนามแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๕๖ ร.จ. ๒๐๘๕ ตอนที่ ๖๗ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๔๘๒)

พระราชบัญญัติ

สาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐

และวันที่ ๑๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔)

อาทิตยทิพอาภา

พล.อ. พิชยนทรโยธิน

ปรีดี พนมยงค์

ตราไว้ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔

เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

เสียใหม่

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอม

ของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช

๒๔๘๔”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้น

ไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๗ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๒ และบรรดาบทกฎหมาย กฎและข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น” ในท้องถิ่นที่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว หมายความว่า เทศบาล ในท้องถิ่นที่ได้ยกฐานะเป็นสุขาภิบาลแล้ว หมายความว่าสุขาภิบาล ส่วนในท้องถิ่นที่ยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลหรือสุขาภิบาล หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้มอบให้ทำหน้าที่แทน

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ในท้องถิ่นที่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว หมายความว่า คณะเทศมนตรี ในท้องถิ่นที่ได้ยกฐานะเป็นสุขาภิบาลแล้ว หมายความว่าคณะกรรมการสุขาภิบาล ส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาล หรือสุขาภิบาล หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้มอบให้ทำหน้าที่แทน

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตรวจตราดูแลและรับผิดชอบในการดำเนินการสาธารณสุข ในจังหวัดหรือท้องถิ่นใดตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถังมูลสัตว์ และซากสัตว์ รวมตลอดถึงวัตถุอื่นใดซึ่งเก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น

“สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระและปัสสาวะ รวมตลอดถึงวัตถุอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครกและมีกลิ่นเหม็น

“การแต่งผม” หมายความว่า รวมตลอดถึงการตัดผมหรือหนวด การโกนผม ขนหนวด หรือเครา การถักหนวด การกั้นหน้าหรือคอค การถักหรือจัดทรงผม การสระผม การย้อมผมการนวดหน้าและการแต่งหน้าบรรดาซึ่งกระทำแก่คน

“อาหาร” หมายความว่า อาหารสำหรับคนบริโภค รวมตลอดถึงเครื่องที่มอดอก
จากน้ำ

“ตลาด” หมายความว่า สถานที่ใด ซึ่งตามปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ประชุม
สำหรับขายอาหารประเภทสัตว์ เนื้อ ปลา ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสดของ
เสี้ง่าย แต่ไม่หมายความรวมตลอดถึงตลาดนัดซึ่งจัดให้มีขึ้นแห่งละไม่เกิน ๑๒ วันในปีหนึ่ง

“แผงลอย” หมายความว่า ที่จัดไว้ในถนนสาธารณะ หรือที่สาธารณะ รวม
ตลอดถึง อาคาร แคร่ แท่น โต๊ะ แผง เสื่อ พื้นดิน เรือ หรือแพสำหรับขายอาหาร
น้ำแข็ง หรือสิ่งของอย่างอื่น

“ผู้เร่ขาย” หมายความว่า ผู้นำอาหาร น้ำแข็ง เร่ขายในที่ต่าง ๆ ไม่ว่าจะทาง
บกหรือทางน้ำ

(ความในมาตรา ๔ เดิมถูกยกเลิก และบัญญัติความใหม่แทนแล้วโดยมาตรา ๓
แห่ง พ.ร.บ. สาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๗)

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการให้เป็นไปตามพระราช
บัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

สาขาภิบาล

ส่วนที่ ๑

มูลฝอย สิ่งปฏิกูลและสิ่งเปราะเปื้อน

มาตรา ๖ การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และสิ่งเปราะเปื้อนในเขตท้องถิ่นใดให้
เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นนั้นแต่ฝ่ายเดียว แต่กิจการนี้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจะอนุญาต
ให้บุคคลใดจัดทำในความควบคุมของตนก็ได้ และเพื่อดำเนินการตามมาตรานี้ ให้เจ้าหน้าที่
ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้มีที่รองรับมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลตามที่สาธารณสุข และสถานที่เอกชน
 - (๒) วางระเบียบการเก็บรวบรวมและการขนมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - (๓) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม การเก็บรวบรวม และการขนมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - (๔) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในถนนสาธารณะ และที่สาธารณะ ซึ่งมูลฝอยสิ่งปฏิกูล และสิ่งเปราะเปื้อน อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมสุขภาพหรือความสะอาด
- หมดจาก
- (๕) จัดการอื่นใดที่เห็นจำเป็นเพื่อให้ต้องด้วยสุขลักษณะ

ส่วนที่ ๒

การค้าซังเบนทริงเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

มาตรา ๗ กิจการประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ถ้าทำการค้า ให้ถือว่าเป็นการค้าซังเบนทริงเกียจหรือเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

- (๑) การเลี้ยงม้า โค กระบือ
- (๒) การเลี้ยงสุกร
- (๓) การเลี้ยง แพะ แกะ
- (๔) การเลี้ยง ห่าน เป็ด ไก่
- (๕) การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดเอานม การรีดเอาน้ำนม
- (๖) การทำเนย เนยเทียม
- (๗) การฆ่าห่าน เป็ด ไก่ ยกเว้นการฆ่าในภัตตาคาร โรงแรม หรือร้านข้าวแกงเพื่อปรุงอาหารในนั้น หรือการฆ่าเพื่อปรุงอาหารเร่ขายด้วยตนเอง
- (๘) การฟอกหนังสัตว์ การสะสมหนังสัตว์
- (๙) การสะสมเขาสัตว์ กระดูกสัตว์ ขนสัตว์ หนังสัตว์ที่ยังไม่ได้ฟอก
- (๑๐) การย้อมที่ทำให้เกิดกลิ่นเหม็น
- (๑๑) การทำกะปิ น้ำปลา น้ำเคย ไตปลา เต้าเจี้ยว ซีอิ้ว หอยดอง

(๑๒) การทำ การหมัก การสะสม ปลาว่า ปลาเจ้า กุ้งเจ้า

(๑๓) การทำและตากปลาเค็ม เนื้อเค็ม เบ็ดเค็ม หนังกุ้ง กุ้งแห้ง การเคี้ยว

มันกุ้ง

(๑๔) การนึ่งปลา การต้มปลาซึ่งใช้แทนการนึ่ง ยกเว้นการนึ่งหรือต้มในภัตตาคาร
โรงแรม หรือร้านข้าวแกงเพื่อปรุงอาหารในนั้น และการนึ่งหรือต้มเพื่อปรุงอาหารเร่ขายด้วย
ตนเอง

(๑๕) การทำสบู่

(๑๖) การเคี้ยวหนังสัตว์ เ็นสัตว์ ไซสัตว์

(๑๗) การอัดเอาน้ำมัน

(๑๘) การเคี้ยวน้ำมัน การทำกวนเชียง หมูตึง

(๑๙) การทำเส้นหมี่ ขนมหจีน ก๋วยเตี๋ยว เต้าหู้ วุ้นเส้น เกียมอี

(๒๐) การทำเบ๊แซ

(๒๑) การเผาเปลือกหอย

(๒๒) การล้าง การรม การสะสมยางดิบ

(๒๓) กิจกรรมอย่างอื่นซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ระบุว่าเป็นการ

ค้า ซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

กิจการประเภท (๑) (๒) (๓) และ (๔) ถ้าทำตามนัยแห่งกฎหมายว่าด้วยการ
สวนครัว และการเลี้ยงสัตว์เพื่อประโยชน์แห่งครัวเรือน ไม่อยู่ในบังคับแห่งมาตรานี้

มาตรา ๘ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายและ เมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุข
ได้แนะนำให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับ แล้วแต่กรณีเพื่อจัดการ
ใด ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทการค้าตามมาตรา ๗ ซึ่งให้ควบคุม

(๒) กำหนดเขตส่วนหนึ่งส่วนใด หรือทั้งหมดในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

ซึ่งเมื่อพ้นกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันแล้วห้ามมิ ให้บุคคลใดประกอบการค้าซึ่งให้ควบคุม
เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาต

(๓) วางระเบียบการขอและออกใบ อนุญาตให้ ประกอบการค้า ซึ่ง ให้ความคุ้มครองและ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

(๔) กำหนดเงื่อนไขอันเกี่ยวข้องกับสุขลักษณะโดยทั่วไปสำหรับการค้าซึ่ง ให้ความคุ้มครอง
มาตรา ๘ การออกใบอนุญาตให้ประกอบการค้าซึ่ง ให้ความคุ้มครองให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะ ซึ่งผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตาม เพื่อป้องกันมิให้มีการก้าวนั้นเป็นที่รังเกียจ หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพตามแต่จะเห็นสมควร

มาตรา ๑๐ ใบอนุญาตฉบับหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับการค้าประเภทเดียว และเฉพาะ สำหรับสถานที่แห่งเดียว

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออก ใบอนุญาต ไม่ยอมออก ใบอนุญาต ให้อุทธรณ์ไปยังรัฐมนตรีได้ โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในกำหนดสามสิบ วัน คำอุทธรณ์นั้นให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอต่อรัฐมนตรีโดยมิชักช้า คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๒ ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือลูกจ้างของผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ซึ่งได้กำหนดตามความในมาตรา ๘ หรือมาตรา ๙ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักใช้หรือ เพิกถอนใบอนุญาตเสียได้ แต่การพักใช้ใบอนุญาตนั้นให้ทำได้ครั้งหนึ่งไม่เกินสามสิบวัน ถ้า สั่งเพิกถอนให้อุทธรณ์ไปยังรัฐมนตรีได้ โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นนั้นภายใน กำหนดสามสิบวัน คำอุทธรณ์นั้นให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอต่อรัฐมนตรีโดยมิชักช้า คำ วินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ส่วนที่ ๓

สถานที่ผลิตสุลักษณะ

มาตรา ๑๓ เมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้แนะนำว่าอาคารหรือส่วนของอาคารใด หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งต่อเนื่องกับอาคารที่ใช้เป็นที่สำนึก ไม่ต้องด้วยสุขลักษณะอันควร จะเป็นที่ กอนอาศัย และเห็นจำเป็นต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงก็ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองจัดการใด ๆ ดังต่อไปนี้ ภายในเวลาซึ่งกำหนดให้ตามสมควร

(๑) ย้าย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือรื้อสิ่งซึ่งไม่ต้องด้วยสัญลักษณ์ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

(๒) ทำการปลูกสร้าง หรือจัดการอย่างอื่นตามจำเป็นเพื่อให้ต้องด้วยสัญลักษณ์
 มาตรา ๑๔ เมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้แนะนำว่าอาคารหรือสถานที่ใดมีสินค้า เครื่องเรือน หรือสัมภาระสะสมไว้เกินควร หรือจัดสิ่งของเหล่านั้นซับซ้อนกันเกินไปจนเป็นช่องหนูหรือสัตว์ให้โทษชนิดอื่น หรือมีลักษณะส่อให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ก็ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองย้ายสินค้า เครื่องเรือนหรือสัมภาระออกจากอาคาร หรือสถานที่นั้น หรือให้จัดสิ่งของเหล่านั้นเสียใหม่ให้ต้องด้วยสัญลักษณ์ หรือให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ตามความจำเป็น โดยกำหนดเวลาให้ทำตามสมควร

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้บุคคลโดยอมหรือจัดให้อาคารใดมีคนอยู่มากเกินไปจนเป็นเหตุเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพของผู้ผู้อยู่ในนั้น

ตามความหมายแห่งมาตรานี้ อาคารหรือห้องใดในอาคารนั้นมีคนอยู่เกินกว่าหนึ่งคนต่อที่ว่างแก่ลูกบาศก์เมตร ให้ถือว่ามีคนอยู่มากเกินไป และในการนับจำนวนคนนั้นให้นับคนที่มียุ่ต่ำกว่าสิบปี สองคนเท่ากับหนึ่งคน

ส่วนที่ ๔

ส้วม ที่รับหรือใส่อุจจาระ และที่ปัสสาวะ

มาตรา ๑๖ เมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้แนะนำว่าจำเป็นต้องมีหรือเพิ่มส้วมชนิดใดขึ้นสำหรับอาคารใด หรือให้เปลี่ยนแปลงส้วมชนิดใดที่มีอยู่แล้วให้ต้องด้วยสัญลักษณ์ ก็ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้นปฏิบัติตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นสมควรภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

มาตรา ๑๗ เมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้แนะนำก็ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ห้ามการสร้างหรือใช้ส้วม ที่รับหรือใส่อุจจาระชนิดใด ซึ่งมีลักษณะส่อให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพในเขตหนึ่งเขตใด

การห้ามนั้นให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่เปิดเผยในเขตที่ประสงค์จะห้ามไม่น้อยกว่า กิโลเมตรตารางเหลี่ยมละสามแห่ง และต้องกำหนดวันที่จะบังคับการตามประกาศมิให้น้อยกว่า สามสิบวันนับแต่วันประกาศ หรือจะสั่งห้ามเป็นหนังสือเฉพาะรายก็ได้

ถ้าได้มีประกาศห้ามตามความในวรรคก่อนโดยถูกต้องแล้ว ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า บุคคลผู้มีภูมิลำเนาภายในเขตที่ประสงค์จะห้ามการสร้างหรือใช้ส้วมชนิดที่ปรากฏในประกาศ ให้นำไปปฏิบัติแล้ว

มาตรา ๑๘ เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองส้วม ที่รับหรือใส่อุจจาระ และที่บัสสวะชนิดใดในสถานที่ใด ให้จัดการซ่อม ถ่ายเท ทำความสะอาด หรือรักษาไว้ให้เรียบร้อยโดยวิธีอย่างใดก็ได้ตามที่เห็นสมควรภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่งนั้น

ส่วนที่ ๕

เหตุรำคาญ

มาตรา ๑๘ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่จัดการกำจัดห้าม และระงับเหตุรำคาญ ในที่สาธารณะหรือที่เอกชน ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ความปลอดภัย หรือสิทธิและเสรีภาพของประชาชน กับทั้งให้ดูแลรักษาบรรดาถนนทางบก ทางน้ำ ราง ระบาย กู คลอง และที่ต่าง ๆ ในเขตของตนให้ปราศจากเหตุรำคาญ

เพื่อความประสงค์แห่งพระราชบัญญัตินี้ เหตุรำคาญได้แก่

(๑) สถานที่ หรือส่วนของสถานที่ซึ่งมีลักษณะปลูกสร้าง หรือมีสภาพซึ่งเป็นที่เกิดให้เสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ หรือความปลอดภัย

(๒) ที่ขังน้ำ บ่อ แหล่งน้ำ ท้องร่อง ทางระบายน้ำ ร่องน้ำ ทางน้ำ หรือที่ลุ่ม ที่อาบน้ำ ส้วม ที่บัสสวะ ที่รับหรือใส่อุจจาระ ที่อุจจาระ รางระบาย ที่ใส่มูลสัตว์ หรือเก่า ซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม หรือเป็น หรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์ยุง แมลงวัน หรือมีลักษณะจนเป็นเหตุเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

(๓) สัตว์เลี้ยงไว้ในที่ หรือโดยวิธี หรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

(๔) การสะสม การหมักหมม การเททิ้งสิ่งหนึ่งสิ่งใด การละเลยให้สถานที่หรือสิ่งของรกรุงรัง ซึ่งเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็น หรือส่อให้เสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ หรือเป็น หรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์ยุง หรือแมลงวัน

(๕) โรงงานอุตสาหกรรม โรงงาน หรือที่ทำการซึ่ง

(ก) ไม่รักษาให้ปราศจากกลิ่นไอ อันส่งออกจากท่ออุจจาระ รางระบายส้วม ที่รับหรือใส่อุจจาระ ที่บัสสภาวะ หรือจากที่อื่นใด

(ข) ไม่มีการระบายอากาศเท่าที่พอจักทำให้เกิดส ไอ น้ำ ละออง หรือสิ่งให้โทษชนิดอื่น ๆ ซึ่งบังเกิดขึ้นเนื่องด้วยกิจการนั้นปราศจากโทษจนเป็นเหตุเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

(ค) มีคนยัดเยียดกันในขณะที่ทำงานจนเป็นเหตุเสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพของคนทำงานนั้น

(๖) อาคาร กระโจม หรือโรงใด ๆ อันเป็นเคหะที่อยู่ของคนหรือสำหรับเลี้ยงสัตว์ หรือความประสงค์อย่างอื่น ซึ่งโดยเหตุที่รวมอยู่ชิดกัน หรือปราศจากการระบายน้ำหรือขัดข้องแก่การกำจัดมูลฝอย หรือสิ่งปฏิกูล หรือโดยเหตุอื่นใดจนเป็นเหตุเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

(๗) แหล่งน้ำ กุ หรือคลองที่คนใช้ หรือน่าจะใช้สำหรับคนบริโภค หรือสำหรับการบ้าน หรือสำหรับทำของให้คนบริโภค ซึ่งเกิดหรือน่าจะเกิดสกปรกขึ้น จนเป็นเหตุเสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

(๘) เตาไฟ ที่ใส่ไฟ หรือปล่องซึ่งพ่นควันหรือวัตถุเชื้อเพลิงไหม้ไม่หมดเป็นปริมาณมากจนเป็นที่เดือดร้อนแก่ผู้อยู่ใกล้เคียง หรือเป็นเหตุเสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

(๙) ที่ทำอิฐ หลุมดิน หลุมทราย ที่ซึ่งขุดไว้เพื่อกิจการอย่างหนึ่งอย่างใด อันเป็นที่เดือดร้อนแก่ผู้อยู่ใกล้เคียง หรือเป็นเหตุเสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

(๑๐) กลิ่น เสี่ยง ความสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า อันเป็นที่เคื้อครื้อน แก่ผู้อยู่ใกล้เคียง หรือเป็นเหตุเสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

มาตรา ๒๐ เมื่อปรากฏว่ามีเหตุรำคาญให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่ง เป็นหนังสือไปยังบุคคลซึ่งเป็นผู้กระทำ หรือละเลย หรือปล่อยให้เหตุรำคาญนั้นเกิดขึ้นหรือ เป็นอยู่ต่อไป ให้ระงับเหตุรำคาญนั้นเสียภายในเวลาอันสมควรที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็น สมควรจะให้ทำการสิ่งใดโดยวิธีใดตามจำเป็นเพื่อความประสงค์นั้น ก็ให้ส่งไปด้วย

ในคำสั่งนั้นเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจสั่งให้จัดการตามที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้ เหตุรำคาญนั้นเกิดขึ้นอีกด้วยก็ได้ และแม้ได้ออกคำสั่งระงับเหตุรำคาญไปแล้ว ถ้าเห็นว่าเหตุ รำคาญนั้นอาจเกิดขึ้นในสถานที่แห่งนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งเป็นหนังสือให้จัดการป้อง กันในเวลาใดอีกก็ได้

มาตรา ๒๑ ถ้าเหตุรำคาญเกิดจากลักษณะการปลูกสร้าง หรือสภาพของสถานที่ หรือถ้าเกิดขึ้นในสถานที่ซึ่งไม่มีผู้สำนักอยู่ ให้ส่งคำสั่งระงับเหตุรำคาญตามมาตรา ๒๐ แก่ เจ้าของ

มาตรา ๒๒ ถ้าหาตัวผู้ก่อเหตุรำคาญไม่ได้ และปรากฏชัดว่าเหตุรำคาญนั้นมีได้ เกิดขึ้นโดยการกระทำ การละเลยหรือการยินยอมของผู้สำนักหรือเจ้าของแห่งสถานที่ซึ่งมีเหตุ รำคาญนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจระงับเหตุรำคาญนั้นได้เอง และอาจจัดการตามความ จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้เหตุรำคาญนั้นเกิดขึ้นอีก

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ศาลได้ออกคำสั่งเรื่องเหตุรำคาญตามมาตรา ๗๔ วรรค ๒ คำสั่งนั้นจะเป็นคำสั่งระงับ หรือคำสั่งห้าม หรือคำสั่งปิดอย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลายอย่างก็ได้

ในคำสั่งระงับ ศาลมีอำนาจกำหนดให้ทำการตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ทั้งหมดหรือบางส่วน หรือให้ระงับเหตุรำคาญโดยประการอื่นใดภายในเวลาที่ระบุไว้

ในคำสั่งห้าม ศาลมีอำนาจห้ามมิให้ก่อเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีก หรือกำหนดให้ทำ การใด เพื่อป้องกันมิให้ก่อเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีก

ในคำสั่งปิด ศาลมีอำนาจห้ามมิให้ใช้เคหะเป็นที่คนอยู่

มาตรา ๒๔ ในคำสั่งระงับ หรือคำสั่งห้ามนั้น ถ้าผู้ถูกสั่งบังคับสงสัย และขอทราบ หรือถ้าศาลเห็นสมควร ก็ให้ระงับการซึ่งบุคคลนั้นจักต้องทำเพื่อระงับ หรือป้องกันเหตุรำคาญมิให้เกิดขึ้นอีก

มาตรา ๒๕ คำสั่งปิดนั้น ให้ออกเฉพาะแต่ในกรณีที่ได้พิสูจน์เป็นที่พอใจว่ามีเหตุรำคาญจนเคหะไม่สมเป็นที่คนอยู่

มาตรา ๒๖ เมื่อศาลได้ไต่สวนเป็นที่พอใจตามคำร้องของเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือผู้มีส่วนได้เสียคนหนึ่งคนใดว่าเคหะที่สั่งปิดนั้นได้ทำให้สมเป็นที่คนอยู่ได้แล้ว ก็ให้ถอนคำสั่งนั้นเสีย

มาตรา ๒๗ ในกรณีบุคคลซึ่งได้รับคำสั่งศาลตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจเข้าไปในสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับคำสั่งนั้น และอาจระงับเหตุรำคาญหรือจัดการอื่นใดตามที่จำเป็น เพื่อปฏิบัติการให้เป็นตามคำสั่งศาล ส่วนค่าใช้จ่ายในการนี้ให้ศาลสั่งผู้ฝ่าฝืนชดใช้จนเต็ม

มาตรา ๒๘ ถ้าศาลได้ออกคำสั่งปิดเกี่ยวแก่เคหะใด ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งความเป็นหนังสือไปยังผู้ที่เป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมเคหะ ให้แจ้งให้ผู้สำนักทุกคนในเคหะนั้น ออกจากเคหะภายในเวลาดังระบุไว้ในหนังสือซึ่งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้น ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนและเมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ร้องขอต่อศาล ก็ให้ศาลออกคำสั่งขับไล่ผู้ฝ่าฝืนนั้น

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่ได้ออกคำสั่งปิดเกี่ยวแก่เคหะใด และคำสั่งนั้นศาลยังมีได้เพิกถอน ถ้าปรากฏว่า

- (๑) เคหะนั้นยังมีได้ทำให้สมเป็นที่คนอยู่
- (๒) ยังมีได้ลงมือจัดการตามความจำเป็นโดยใช้ความอุทิศสละทุกประการตามควร เพื่อให้เคหะนั้นสมเป็นที่คนอยู่
- (๓) การคงอยู่ของอาคารอันเป็นเคหะ หรือส่วนของเคหะเป็นเหตุเสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ หรือความปลอดภัยของประชาชน หรือผู้ที่อยู่ในเคหะใกล้เคียง

เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งให้เจ้าของหรือเคหะหรืออาคารดังกล่าวข้างต้นนั้นภายในเวลาซึ่งระบุไว้ในคำสั่ง

คำสั่งนั้นอาจระบุให้ทำลายสิ่งปลูกสร้าง หรือส่วนของสิ่งปลูกสร้างแห่งเคหะ หรืออาคารนั้นเสียด้วยก็ได้

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่ศาลได้ออกคำสั่งให้หรือเคหะ หรืออาคารตามมาตรา ๒๙ ให้เจ้าของหรือและย้ายสิ่งปลูกสร้างไปเสียให้พ้นภายในเวลาซึ่งกำหนดไว้ในคำสั่งนั้น

ถ้าเจ้าของไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจัดการให้เป็นไปตามคำสั่งศาล ส่วนค่าใช้จ่ายในการนี้ให้เจ้าของชดใช้จนเต็ม

หมวด ๒

การแต่งผม

มาตรา ๓๑ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อควบคุมการแต่งผมของประชาชนให้ต้องด้วยสัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามการตั้งหรือใช้สถานที่แห่งหนึ่งแห่งใดที่รับจ้างแต่งผม และห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้รับจ้างแต่งผม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาต

(๒) วางระเบียบการขอและออกใบอนุญาตให้ตั้ง หรือใช้สถานที่รับจ้างแต่งผม และให้บุคคลเป็นผู้รับจ้างแต่งผม และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

(๓) กำหนดเครื่องหมายสำหรับสถานที่รับจ้างแต่งผม

(๔) กำหนดเครื่องใช้อันจำเป็นซึ่งต้องมีในการแต่งผม และกำหนดวิธีใช้เครื่องใช้นั้นให้ต้องด้วยสัญลักษณ์

(๕) กำหนดให้ใช้เวชภัณฑ์อันจำเป็นในการแต่งผม และห้ามใช้เวชภัณฑ์ที่เห็นว่าอาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

(๖) กำหนดการแต่งกายและการรักษาความสะอาดของผู้รับจ้างแต่งผม

- (๗) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการที่ระบุไว้อันอาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ
ในสถานที่รับจ้างแต่งผม
- (๘) ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตรับจ้างแต่งผมแก่ผู้ที่มีเหตุควรเชื่อว่าเป็นโรคติดต่อ
ซึ่งระบุไว้ อันน่าจะแพร่ไปเพราะการแต่งผม
- (๙) ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตซึ่งมีเหตุควรเชื่อว่าเป็นโรคติดต่อซึ่งระบุไว้รับจ้าง
แต่งผม
- (๑๐) กำหนดเงื่อนไขในการพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาต

หมวด ๓

สัตว์ซึ่งเป็นเหตุรำคาญและอาจเป็นอันตรายแก่ประชาชน

มาตรา ๓๒ เมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้แนะนำ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจ
ออกเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี กำหนดเขตส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในท้องถิ่น
ในเขตอำนาจของตน ซึ่งเมื่อพ้นกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามเดือนแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดเลี้ยง
หรือปล่อย ช้าง ม้า โค กระบือ พ่อก สุนัข แพะ แกะ ห่าน เป็ด ไก่ ในถนน
ทางบก ทางน้ำ และที่สาธารณะที่ระบุไว้ในเขตกำหนด

เทศบัญญัติหรือข้อบังคับนั้นอาจ

(๑) วางระเบียบการจับ กัก จำหน่าย และทำลายสัตว์ดังกล่าวแล้ว แต่ก่อนที่
จะจำหน่ายและทำลายสัตว์ใด จะต้องกักไว้อย่างน้อยห้าวัน เว้นแต่ถ้าสัตว์นั้นเป็นโรคติดต่อ
อันอาจเป็นอันตรายแก่ประชาชน จะทำลายเสียก่อนกำหนดนั้นก็ได

(๒) วางระเบียบการเลี้ยงคุดสัตว์ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นกักไว้ และกำหนดอัตรา
ค่าเลี้ยงคุดซึ่งเจ้าของต้องเสียในกรณีที่ได้รับสัตว์คืนไป

มาตรา ๓๓ ให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา ๓๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่สุนัขซึ่ง
ปรากฏว่าไม่มีเจ้าของ และสุนัขหรือสัตว์อื่นซึ่งเป็นหรือแสดงอาการว่าเป็นโรคกลัวน้ำ

หมวด ๔

น้ำ

มาตรา ๓๔ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อควบคุมการหาน้ำใช้สำหรับประชาชน และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจปิดถมหรือห้ามมิให้ใช้น้ำในบ่อหรือแหล่งน้ำใด ซึ่งเป็นหรือน่าจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

มาตรา ๓๕ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสกแห่งสาธารณชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจจัดการประปาเพื่อจำหน่ายน้ำแก่ประชาชน และถ้าจำเป็นก็อาจต่อท่อและวางน้ำผ่านข้าม เลียบ หรือลอดใต้ถนน ห้องหรือคอกา ใต้ถนน หรือที่ใดที่ได้เวนคืนแล้วเพื่อสร้างถนน และเมื่อได้แจ้งความเป็นหนังสือล่วงหน้าแก่เจ้าของเป็นเวลาสมควรแล้ว อาจต่อท่อและวางน้ำผ่าน หรือลอดใต้สิ่งฮาริมทรัพย์สินใดก็ได้ ถ้าสิ่งฮาริมทรัพย์สินนั้นเป็นของเอกชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจ่ายค่าทดแทนเป็นจำนวนสำหรับการเสียหายที่บังเกิดขึ้นในกรณีใด ห้ามมิให้ก่อให้เกิดความเสียหายโดยไม่จำเป็น

ถ้าไม่ตกลงกันในเรื่องค่าทดแทน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งความเป็นหนังสือแก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์นั้นว่า จะให้ค่าทดแทนเป็นจำนวนเงินเท่าใด ถ้าเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ไม่ตกลงภายในกำหนดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความนั้นแล้ว ทั้งสองฝ่ายมีสิทธิที่จะตั้งอนุญาโตตุลาการฝ่ายละคน สำหรับชี้ขาดเรื่องค่าทดแทน ถ้าอนุญาโตตุลาการไม่ตกลงกัน ให้อนุญาโตตุลาการตั้งบุคคลภายนอกหนึ่งคนเป็นผู้ชี้ขาด ถ้าอนุญาโตตุลาการไม่ตกลงกันในการตั้งผู้ชี้ขาด เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอต่อศาล ให้ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ชี้ขาดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๓๖ เมื่อได้ตกลงกับเจ้าพนักงานท้องถิ่นนอกเขตของตนแล้ว เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจใช้อำนาจตามความในมาตรา ๓๕ นอกเขตของตน และอาจจำหน่ายน้ำให้แก่บุคคลนอกเขตนั้นได้

มาตรา ๓๗ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจ

(๑) จัดให้มีที่อาบน้ำและที่ซักเสื้อผ้าสาธารณะโดยใช้น้ำสะอาด

(๒) สงวนแหล่งน้ำหรือที่มีน้ำไหลไว้สำหรับอาบน้ำให้สัตว์หรือสำหรับความประสงค์อื่น ๆ เพื่อบำรุงสุขภาพและความสะอาดของประชาชน

(๓) กั้นส่วนหนึ่งส่วนใดของชายทะเลไว้เป็นที่อาบน้ำสาธารณะ

เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับ แล้วแต่กรณี เพื่อควบคุมการใช้ที่นั้น ๆ และเมื่อเห็นสมควรก็อาจกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมสำหรับการใช้

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใดชำระล้างร่างกาย ซักเสื้อผ้า หรือล้างสิ่งใด ๆ หรืออาบน้ำให้สัตว์ ทำหรือปล่อยให้สิ่งปฏิกูลลงไป หรือทำโดยประการใดให้เกิดความโสโครกในบ่อ สระ ที่ขังน้ำ หรือทางน้ำ ที่พักน้ำ ซึ่งเป็นส่วนของการประปาของท้องถิ่น

มาตรา ๓๙ เมื่อได้แจ้งแก่ผู้สำนักแล้ว เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้มอบหมายหน้าที่ไว้โดยเฉพาะ อาจเข้าไปในเคหะอาคารหรือที่ดินซึ่งมีท่อหรือเครื่องอุปกรณ์การประปาผ่าน เลียบ หรือลอดไปเพื่อที่จะตรวจซ่อม แปรลง รื้อ ต่อ หรือจัดการใด ๆ แก่สิ่งเหล่านั้นตามความจำเป็น

มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้บุคคลใดซึ่งไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย

(๑) ทำให้เกิดเสียหายแก่ทางน้ำ ที่ขังน้ำ ที่บรรจุน้ำ บ่อ สูบ ท่อ ประตูน้ำ ก๊อก ท่อน้ำทิ้ง เครื่องวัดน้ำ หรือสิ่งอื่น ๆ ซึ่งใช้ในการประปาของท้องถิ่น หรือซึ่งอยู่ในความอำนวยการหรือความควบคุมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น หรือ

(๒) เบียด ทด ย้าย หรือเอาไปด้วยประการใด ๆ ซึ่งน้ำประปา น้ำ หรือทางน้ำ ซึ่งกันไว้สำหรับการประปา

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่เกิดอัคคีภัย หรือน้ำไม่พอใช้ หรือมีการซ่อมหรือล้างท่อใหญ่ เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจปิดหรือย้ายกระแสน้ำแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด หรือทั้งหมดในท่อหรือการประปาซึ่งได้จัดให้มีขึ้นตามความในหมวดนี้ แม้ว่าจะได้ทำสัญญาการจำหน่ายน้ำไว้กับบุคคลใดก็ตาม

หมวด ๕

การค้าอาหาร นาแข็ง และสิ่งของอย่างอื่น

ส่วนที่ ๑

ตลาดสาธารณะ

มาตรา ๔๒ เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจจัดให้มีและบำรุงตลาดสาธารณะในท้องถิ่นของตน และเพื่อความสะดวกแก่ผู้เข้าไปซื้อขายในตลาดนั้น อาจจัดให้มีร้านขายของ แทน โต๊ะ ที่ซิงส์ตัว อาคาร หรือเครื่องอุปโภคอื่น ๆ และเครื่องชั่ง ตวง วัด

มาตรา ๔๓ เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจให้เข้าตลาดสาธารณะ หรือสถานที่ส่วนหนึ่ง ส่วนใดของตลาดนั้นได้ แต่ต้องทำโดยวิธีเรียกประมูล

มาตรา ๔๔ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี ว่าด้วยตลาดสาธารณะ ดังต่อไปนี้

- (๑) วางระเบียบการควบคุมและการใช้ร้านขายของ แทน โต๊ะ ที่ซิงส์ตัว และที่ขายของ รวมทั้งกำหนดอัตราค่าเช่าหรือค่าใช้ที่ขายของตามสมควร
- (๒) วางระเบียบการรักษาสถาปัตยกรรมของใช้ทั้งหมดให้สะอาดและเรียบร้อย รวมทั้งการขนมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลออกจากตลาด
- (๓) บังคับให้ทำความสะอาด และห้ามวางสิ่งกีดขวางในตลาดและตามทางเข้าสู่ตลาด
- (๔) กำหนดให้ผู้เข้าขายของในตลาดมีใบอนุญาตและวางระเบียบการขอและออกใบอนุญาต ตลอดจนกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต
- (๕) วางระเบียบหรือกำหนดวิธีซึ่งผู้รับใบอนุญาตให้เข้าขายของในตลาดจะต้องปฏิบัติตามในการขาย ทำ ประกอบ ประุง หรือสะสมอาหารรวมทั้งภาชนะน้ำใช้และของใช้อื่น ๆ ให้คงความสะอาดลักษณะ
- (๖) ห้ามผู้รับใบอนุญาตให้เข้าขายของในตลาด ซึ่งมีเหตุควรเชื่อว่าตนเป็นโรคติดต่อซึ่งระบุไว้ หรือซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตรวจปรากฏว่าเป็นพาหะ และได้รับแจ้ง

ความเป็นหนังสือแล้วว่า ตนเป็นพาหะของโรคติดต่อซึ่งระบุไว้ มิให้ขาย ทำ ประกอบ ปรุง หรือสะสมอาหารและสิ่งของอย่างอื่นในตลาด

- (๗) กำหนดเวลาเปิดและปิดตลาด
- (๘) กำหนดเงื่อนไขในการพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาต

ส่วนที่ ๒

ตลาดเอกชน

มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้บุคคลใดตั้งตลาดเอกชน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาต

มาตรา ๔๖ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี ว่าด้วยตลาดเอกชน ดังต่อไปนี้

- (๑) วางระเบียบการขอและออกใบอนุญาตให้ตั้งตลาดเอกชน และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต
- (๒) กำหนดเงื่อนไขอันเกี่ยวข้องกับสุขลักษณะของสถานที่ที่จะตั้งเป็นตลาด และการปลูกสร้างในสถานที่นั้น
- (๓) วางระเบียบการควบคุมและการใช้ร้านขายของ แทน โต๊ะ ที่ચั่งสัตว์ และที่ขายของในตลาด
- (๔) วางระเบียบการรักษาตลาด ตลอดจนของใช้ทั้งหมดให้สะอาดและเรียบร้อย รวมทั้งการขนมูลฝอย
- (๕) ป้องกันเหตุรำคาญ และห้ามวางสิ่งกีดขวางในตลาดและตามทางเข้าสู่ตลาด
- (๖) กำหนดให้ผู้เข้าขายของในตลาดมีใบอนุญาต และวางระเบียบการขอและออกใบอนุญาต ตลอดจนกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต
- (๗) วางระเบียบหรือกำหนดวิธีซึ่งผู้รับใบอนุญาตให้เข้าขายของในตลาดจะต้องปฏิบัติตามในการขาย ทำประกอบ ปรุง หรือสะสมอาหาร รวมทั้งภาชนะน้ำใช้ และของใช้อื่น ๆ ให้ต้องด้วยสุขลักษณะ

(๘) ห้ามผู้รับใบอนุญาตให้เข้าขายของในตลาด ซึ่งมีเหตุควรเชื่อว่าตนเป็นโรคติดต่อซึ่งระบุไว้ หรือซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตรวจปรากฏว่าเป็นพาหะ และได้รับแจ้งความเป็นหนังสือแล้วว่า ตนเป็นพาหะของโรคติดต่อซึ่งระบุไว้มิให้ขาย ทำ ประกอบปรุง หรือสะสมอาหาร และสิ่งของอย่างอื่นในตลาด

(๙) กำหนดเวลาเปิดและปิดตลาด

(๑๐) กำหนดเงื่อนไขในการพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาต

ส่วนที่ ๓

แผงลอย

มาตรา ๔๓ เมื่อได้รับคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจประกาศระบถนนสาธารณะ หรือที่สาธารณะ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของถนนสาธารณะ หรือที่สาธารณะซึ่งห้ามมิให้ตั้งแผงลอย

ในประกาศนั้นจะห้ามเด็ดขาด หรือโดยมีเงื่อนไขว่าเว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตก็ได้ และให้ปิดประกาศนั้นไว้ ณ ที่เปิดเผยในเขตที่ประสงค์จะห้ามไม่น้อยกว่าสามแห่ง และต้องกำหนดวันที่จะบังคับการตามประกาศมิให้น้อยกว่าสิบห้าวัน นับแต่วันประกาศ

มาตรา ๔๔ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อควบคุมแผงลอยตามมาตรา ๔๓ ดังต่อไปนี้

(๑) วางระเบียบการขอและออกใบอนุญาตให้ตั้งแผงลอย และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

(๒) กำหนดเงื่อนไขอันเกี่ยวกับวัสดุลักษณะของที่ตั้งและการสร้างแผงลอย

(๓) วางระเบียบการรักษาแผงลอยตลอดจนของใช้ทั้งหมดให้สะอาดและเรียบร้อย รวมทั้งการขนมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลออกจากสถานที่นั้น

(๔) วางระเบียบ หรือกำหนดวิธีซึ่งผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามในการขาย ทำ ประกอบ ปรุง หรือสะสมอาหารและน้ำแข็งรวมทั้งภาชนะน้ำใช้ และของใช้อื่น ๆ ให้ต้องด้วยสุขลักษณะ

(๕) ห้ามผู้รับใบอนุญาต ซึ่งมีเหตุควรเชื่อว่าตนเป็นโรคติดต่อซึ่งระบุไว้ หรือซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตรวจปรากฏว่าเป็นพาหะและได้รับแจ้งความเป็นหนังสือแล้วว่าตนเป็นพาหะของโรคติดต่อซึ่งระบุไว้มิให้ขาย ทำ ประกอบ ปรุง หรือสะสมอาหาร น้ำแข็ง และสิ่งของอย่างอื่นที่แฝงลอย

(๖) กำหนดเวลาขายของที่แฝงลอย

(๗) กำหนดเงื่อนไขในการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

ส่วนที่ ๔

ผู้เร่ขาย

มาตรา ๔๘ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อควบคุมผู้เร่ขาย ดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้เร่ขาย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาต

(๒) จำแนกประเภทผู้เร่ขายตามลักษณะของสินค้า หรือตามลักษณะอื่นใดซึ่งเห็น

สมควร

(๓) วางระเบียบการขอ และออกใบอนุญาตให้เป็นผู้เร่ขายและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

(๔) กำหนดเงื่อนไขอันเกี่ยวข้องกับสุขลักษณะ ซึ่งผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตาม

(๕) วางระเบียบ หรือกำหนดวิธีซึ่งผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามในการขาย ทำ ประกอบ ปรุง หรือสะสมอาหาร และน้ำแข็ง รวมทั้งภาชนะ น้ำใช้ และของอื่น ๆ ให้ต้องด้วยสุขลักษณะ

(๖) ห้ามผู้รับใบอนุญาต ซึ่งมีเหตุควรเชื่อว่า ตนเป็นโรคติดต่อซึ่งระบุไว้ หรือซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตรวจปรากฏว่าเป็นพาหะ และได้รับแจ้งความเป็นหนังสือแล้วว่าตนเป็นพาหะของโรคติดต่อซึ่งระบุไว้มิให้ผู้เร่ขาย

- (๗) กำหนดเขตส่วนหนึ่งส่วนใด หรือทั้งหมดในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน ซึ่งเมื่อพ้นกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีแล้ว ห้ามมิให้บุคคลผู้หนึ่งผู้ใดทำการเวรขาย เว้นแต่จะได้รับอนุญาต
- (๘) กำหนดเวลาซึ่งผู้เวรขายจะขายอาหารบางประเภทไม่ได้
- (๙) กำหนดเงื่อนไขในการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

ส่วนที่ ๕

สถานที่เอกชน

มาตรา ๕๐ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อควบคุมการค้าอาหาร หรือน้ำแข็งในสถานที่เอกชน ดังต่อไปนี้

- (๑) ห้ามการตั้งหรือใช้สถานที่เอกชนแห่งหนึ่งแห่งใดเป็นที่ขาย ทำ ประกอบ ประมง สะสมอาหารหรือน้ำแข็ง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาต
- (๒) วางระเบียบการขอและออกใบอนุญาตให้ใช้สถานที่ตามความในอนุมาตรา ๑ และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต
- (๓) กำหนดเงื่อนไขอันเกี่ยวกับสัญลักษณ์ของสถานที่และสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตาม
- (๔) วางระเบียบหรือกำหนดวิธี ซึ่งผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามในการใช้ และการรักษาสถานที่ ตลอดจนของใช้ทั้งหมดให้สะอาดและเรียบร้อย รวมทั้งการขนมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลออกจากสถานที่นั้น
- (๕) วางระเบียบหรือกำหนดวิธีซึ่งผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามในการขาย ทำ ประกอบ ประมง สะสมอาหาร หรือน้ำแข็ง รวมทั้งภาชนะ น้ำใช้ และของใช้อื่น ๆ ให้ต้องกักสัญลักษณ์
- (๖) วางระเบียบหรือกำหนดวิธีซึ่งผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามในการขาย ทำ สะสม หรือนำส่งน้ำแข็ง รวมทั้งภาชนะ น้ำใช้และของใช้อื่น ๆ ซึ่งใช้ในการนั้นให้ถูกต้องกักสัญลักษณ์

- (๗) ห้ามผู้รับใบอนุญาต ซึ่งมีเหตุควรเชื่อว่าตนเป็นโรคติดต่อซึ่งระบุไว้ หรือซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตรวจปรากฏว่าเป็นพาหะและได้รับแจ้งความเป็นหนังสือแล้วว่าตนเป็นพาหะของโรคติดต่อซึ่งระบุไว้มิให้ขาย ทำ ประกอบ ปปรุง สะสมอาหารหรือน้ำแข็ง
- (๘) กำหนดเวลาซึ่งห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตขายอาหารบางประเภทหรือชนิดใดในเขตที่ระบุไว้
- (๙) กำหนดเงื่อนไขในการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

หมวด ๖

อำนาจตรวจ

มาตรา ๕๑ เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจที่จะตรวจหรือมอบให้ผู้ใดตรวจบุคคลซึ่งขอรับหรือได้รับใบอนุญาตแล้วตามมาตรา ๓๑ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ ในเมื่อสงสัยว่าเป็นโรค หรือเป็นพาหะของโรคซึ่งอาจติดต่อไปยังผู้อื่นได้

มาตรา ๕๒ เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว อาจเรียกบุคคลซึ่งประกอบการค้าหรือกิจการใดในตลาดสาธารณะและที่สาธารณะอื่น ๆ ไม่ว่าในเวลาใดให้แสดงใบอนุญาตของตน และตรวจดูการปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๕๓ เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว อาจเข้าตรวจตลาดเอกชนหรือสถานที่เอกชนใด ซึ่งใช้เป็นโรงหรือโรงงาน ขาย ทำ ประกอบ ปปรุง หรือสะสมอาหาร หรือน้ำแข็ง เพื่อการค้าในระหว่างเวลาทำงานของตลาดหรือสถานที่นั้น เพื่อขอใบอนุญาตและตรวจการค้าหรือกิจการใด ให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๕๔ เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว อาจเข้าไปในสถานที่เอกชนอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในมาตรา

๕๓ ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก เพื่อขอคุโบอนุญาตและตรวจการประกอบการ
 ค้ำมิให้ฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัติ

เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายอาจเข้าไป
 ตรวจในสถานที่เอกชนเพื่อประโยชน์ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) ตรวจสอบลักษณะของสถานที่นั้นให้คงตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๑ ส่วนที่ ๓
- (๒) ตรวจสอบปฏิบัติตามบทบัญญัติว่าด้วยส้วม ที่รับหรือใส่อุจจาระที่บัสสภาวะ
 ให้เป็นไปโดยถูกต้อง
- (๓) ตรวจสอบเหตุรำคาญดังที่บัญญัติไว้ในหมวด ๑ ส่วนที่ ๕ หรือการปฏิบัติตาม
 คำสั่งให้จำกัด ห้าม และระงับเหตุรำคาญ หรือเพื่อจัดการกับเหตุรำคาญนั้นตามที่บัญญัติไว้
 ในมาตรา ๒๗
- (๔) ตรวจสอบสุนัขหรือสัตว์อื่นที่สงสัยว่าเป็นหรือเป็นโรคกลัวน้ำ
- (๕) ตรวจสอบสถานที่เพื่อวางท่อหน้าผาน เลียบ หรือลอดใต้สถานที่นั้น หรือเพื่อ
 ซ่อมท่อหน้า เครื่องอุปกรณ์ หรือทำการอื่นใดแล้วแต่ความจำเป็นตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน
 หมวด ๔
- (๖) ตรวจสอบอาหารหรือน้ำแข็ง ซึ่งผู้เร่ขายเป็นผู้ขาย ตลอดจนเครื่องประกอบ
 และวิธีปรุงอาหารหรือน้ำแข็งนั้นให้คงด้วยสุขลักษณะ

มาตรา ๕๕ การใช้อำนาจตรวจตามมาตรา ๕๔ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงเครื่อง
 หมายอันเป็นหลักฐานแห่งตำแหน่งหน้าที่ของตนและความประสงค์โดยเฉพาะในการตรวจ ต่อ
 เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ทำการตรวจเห็นเป็นการจำเป็นก็ให้มี
 อำนาจเอาอาหาร น้ำแข็ง หรือยาที่ผู้รับจ้างแต่งผสมไว้ใช้ไปเป็นตัวอย่างสำหรับตรวจตามทาง
 วิชาการ เป็นปริมาณตามสมควรโดยไม่ต้องใช้ราคา และพนักงานเจ้าหน้าที่จะเอาเครื่องใช้
 หรือเครื่องอุปกรณ์อื่นใดไปตรวจด้วยก็ได้ แต่เมื่อตรวจเสร็จแล้วให้คืนเจ้าของโดยมิชักช้า

มาตรา ๕๗ เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว อาจตรวจยวดยานหรือภาชนะหรือที่บรรจุอื่นใดเมื่อมีเหตุควรสงสัยว่ามีอาหาร หรือน้ำแข็งไว้เพื่อการค้าตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๘ ในขณะที่ทำการตรวจ ถ้าเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายพบอาหาร หรือน้ำแข็งซึ่งไม่ควรบริโภคโดยเป็นของเสียหรือเป็นของที่น่าเป็นอันตรายแก่สุขภาพของผู้บริโภค ก็ให้มีอำนาจยึดหรือทำลายของนั้นได้

หมวด ๗

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๕๙ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตแก่บุคคลใดซึ่งขอรับ ใบอนุญาตตามมาตรา ๓๑ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ หรือมาตรา ๕๐ ถ้าบุคคลนั้นเป็นโรคหรือพาหะของโรค ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าอาจติดต่อไปยังผู้อื่นได้

มาตรา ๖๐ บรรดาข้อบังคับซึ่งเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ในท้องถิ่นที่ยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลได้ออกตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อได้ประกาศปิดไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ว่าการอำเภอแห่งท้องถิ่นนั้นแล้วเจ็ดวัน ให้ใช้บังคับได้

ผู้ใดถูกศาลพิพากษาให้ปรับเพราะการกระทำผิดข้อบังคับดังกล่าวในวรรคก่อน และไม่ชำระเงินค่าปรับภายในสามสิบวัน นับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยึดทรัพย์สินของผู้นั้นใช้แทนค่าปรับ หรือมิฉะนั้นจะบังคับให้ผู้นั้นทำงานโยธาแทนตามกำหนดวัน ซึ่งคำนวณโดยอัตราค่าแรงรายวันในท้องถิ่นอันเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นได้กำหนดไว้โดยข้อบังคับเป็นครั้งคราวก็ได้ แต่ห้ามมิให้บังคับให้ทำงานโยธาเกินกว่ากำหนดหกสิบวัน

มาตรา ๖๑ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือข้อบังคับ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมได้ไม่เกินอัตราและตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

(ความในมาตรา ๖๑ เดิม ถูกยกเลิกและบัญญัติความใหม่แทน โดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๗)

มาตรา ๖๒ บรรดาค่าธรรมเนียมและค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ ในท้องถิ่นที่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว ให้เป็นของเทศบาล ในท้องถิ่นที่ยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาล ให้มอบแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อบำรุงท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๖๓ บรรดาใบอนุญาตออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สิ้นอายุในวันที่ ๓๑ ธันวาคม แห่งปีที่ออก เว้นแต่กรณีแห่งแผงลอยให้เป็นที่กำหนดไว้ในเทศบัญญัติหรือข้อบังคับของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

มาตรา ๖๔ ถ้าเทศบาลใดมิได้ใช้อำนาจและหน้าที่ซึ่งมอบหมายไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ ในลักษณะการที่เป็นข้อสำคัญสำหรับการสาธารณสุข ให้รัฐมนตรีมีหนังสือสั่งการไปตามที่เห็นสมควร และให้เทศบาลนั้นดำเนินการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันรับหนังสือนั้น

หมวด ๘

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๕ ผู้ใดใช้สถานที่หรือที่แห่งหนึ่งแห่งใดเป็นตลาด หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดดังกล่าวไว้ในมาตรา ๔๘ หรือมาตรา ๔๙ อยู่แล้วในวันใช้เทศบัญญัติหรือข้อบังคับซึ่งได้ออกตามความในมาตรานั้น ๆ ต้องขอรับใบอนุญาตภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันใช้เทศบัญญัติหรือข้อบังคับ

มาตรา ๖๖ บรรดาเทศบัญญัติหรือข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นได้ออกตามความในพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๕๑๗ และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๒ ให้ใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ส่วนใบอนุญาตที่ได้ออกตามเทศบัญญัติหรือข้อบังคับนั้น ให้ยังคงใช้อยู่ได้จนกว่าจะสิ้นอายุใบอนุญาตนั้น

หมวด ๙

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๗ ผู้ใดฝ่าฝืนเทศบัญญัติหรือข้อบังคับซึ่งได้ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๖๘ ผู้ใดประกอบการค้าประเภทหนึ่งประเภทใดซึ่งกำหนดให้ควบคุมตาม
 มาตรา ๘ โดยมีได้รับใบอนุญาต มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท และให้
 ศาลมีอำนาจสั่งห้ามผู้กระทำความผิด มิให้ประกอบการค้านั้นต่อไป แต่คำสั่งห้ามที่ว่านี้ให้ระงับไป
 เมื่อผู้นั้นได้รับใบอนุญาตแล้ว

มาตรา ๖๙ ผู้รับใบอนุญาตให้ประกอบการค้าใด ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งได้
 กำหนดไว้ตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๙ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท และ
 ปรับอีกวันละไม่เกินสิบบาททุกวันตลอดเวลาที่คงกระทำความผิดอยู่นับแต่วันที่ศาลพิพากษา

มาตรา ๗๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๑๓ หรือ
 มาตรา ๑๔ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท และศาลมีอำนาจบังคับให้ผู้กระ-
 ทำผิดปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบ
 บาท และปรับอีกวันละไม่เกินสิบบาททุกวันตลอดเวลาที่คงกระทำความผิดอยู่นับแต่วันที่ศาลพิ-
 พากษา

มาตรา ๗๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๑๖ มี
 ความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท และศาลมีอำนาจบังคับให้ผู้กระทำความผิดปฏิบัติตาม
 คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๗๓ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศห้ามของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๑๗ หรือ
 ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามมาตรา ๑๘ มีความผิดต้องระวางโทษปรับ
 ไม่เกินห้าสิบบาท และให้ศาลมีอำนาจบังคับให้หรือสั่งห้ามหรือใส่อุจจาระหรือที่ปัสสาวะเสียได้

มาตรา ๗๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๐ หรือ
 มาตรา ๒๑ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

ส่วนเรื่องเหตุรำคาญนั้น ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ โดยไม่ต้อง
 คำนึงว่ามีบุคคลถูกลงโทษตามมาตรานี้หรือไม่

มาตรา ๗๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๑๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๑๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๕ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท และให้ศาลมีอำนาจห้ามใช้สถานที่นั้นเป็นตลาดต่อไป แต่คำสั่งห้ามที่ว่านี้ให้ระงับไปเมื่อผู้นั้นได้รับใบอนุญาตแล้ว

มาตรา ๑๘ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศห้ามของเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งออกตามมาตรา ๔๗ หรือไม่ยอมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามหมวด ๖ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(๕๘ ร.จ. ๑๙๖๓ ตอนที่ ๕๗ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๔)

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

ที่ ๓/๒๕๕๒

เรื่อง เพิ่มเติมการค้ำบางประเภทเป็นการค้ำซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ
หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (อนุข้อ ๒๓) แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่าการค้ำดังระบุเพิ่มเติมตามประกาศนี้ เป็นการค้ำซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ และให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับแล้วแต่กรณีเพื่อจัดการใด ๆ ตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ คือ

- (๑) การทำอาหารบรรจุกระป๋อง ขวดหรือภาชนะอื่นใด
- (๒) การทำขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ
- (๓) การทำน้ำอัดลม น้ำหวาน น้ำโซดา
- (๔) การทำน้ำตาล
- (๕) การทำนํ้านมข้น
- (๖) การทำแป้งมันสำปะหลัง แป้งสาคู และการทำแป้งอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๗) การสีข้าว
- (๘) การต้มกลั่นแอลกอฮอล์ สุรา เบียร์ และน้ำส้มสายชู
- (๙) การทำไม้ขีดไฟ
- (๑๐) การทำแชลแล็ค
- (๑๑) การทำภาชนะดินเผา
- (๑๒) การทำและมวนยาสูบ
- (๑๓) การทำกระดาษทราย

- (๑๔) การทำรูปโดยใช้เครื่องจักร
- (๑๕) การปั่นฝ้าย หรือนุ่นโดยใช้เครื่องจักร
- (๑๖) การประดิษฐ์ของเครื่องใช้ด้วยกระดูกสัตว์ เขาสัตว์ หนังสัตว์ ขนสัตว์ และยาง
- (๑๗) การสะสมหนังสัตว์ชนิดแผ่นที่ฟอกแล้ว
- (๑๘) การสะสมถ่าน
- (๑๙) การเลื่อยและซอยไม้
- (๒๐) การหลอม หล่อ ที่ กัดึง ถลุงแร่ แก้ว และโลหะทุกชนิด
- (๒๑) การเชื่อม และประสานโลหะด้วยแก๊ส ไฟฟ้า หรือเครื่องจักร

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๒

บริษัท เวชการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

(๖๖ ร.จ. ๗๘๐ ตอนที่ ๑๓ (แผนกราชกิจจา ฯ) ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๔๙๒)

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

ที่ ๔/๒๕๕๘

เรื่อง เพิ่มเติมการห้ามประเภทเป็นการค้าซึ่งเป็นทรงเกยจ
หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (อนุข้อ ๒๓) แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศให้ทราบทั่วกันว่า การค้า ตั้งระบุเพิ่มเติมตามประกาศนี้ เป็นการห้ามซึ่งเป็นที่ทรงเกยจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ และ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อจัดการใด ๆ ตาม คำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ คือ

๑. การต่อ ประกอบหรือซ่อมเครื่องจักร เครื่องยนต์ รถยนต์ เรือยนต์ เรือ-
กลไฟ
๒. การล้าง อัด นืด รถยนต์
๓. การเคลือบ ชุบโลหะด้วยตะกั่ว สังกะสี ดีบุก โครเมียม นิกเกิล
๔. การขัดโลหะด้วยเครื่องจักร
๕. การไม่ ปั่นหินด้วยเครื่องจักร
๖. การอัด เจาะ รีดโลหะด้วยเครื่องจักร
๗. การไม่ บดยาด้วยเครื่องจักร
๘. การประดิษฐ์ไม้หรืองาเป็นสิ่งของต่าง ๆ ด้วยเครื่องจักร
๙. การใส เจาะ ชุตร่องทำคิ้ว และตัดไม้ด้วยเครื่องจักร
๑๐. การทำสังกะสี เหล็ก เหล็กกล้า สังกะสี ดีบุกหรือทองแดงเป็นภาชนะเครื่อง
ใช้ต่าง ๆ
๑๑. การพิมพ์หนังสือด้วยเครื่องจักร (เว้นการพิมพ์หนังสือพิมพ์)

๑๒. การทำกระดาษเป็นกล่อง ซอง ถุง หรือสมุดด้วยเครื่องจักร
๑๓. การพิมพ์
๑๔. การกรอท้าย ทอผ้า ด้วยเครื่องจักร หรือด้วยมือกระตุก ตั้งแต่ ๕ ก้อนขึ้นไป
๑๕. การสะสมหรือล้างครั่ง

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๔๙๘

พล.ท. ประยูร ภมรมนตรี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

(๗๒ ร.จ. ๒๑๖๗ ตอนที่ ๖๘ (แผนกราชกิจจาฯ) ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๔๙๘)

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

ที่ ๕/๒๕๐๔

เรื่อง เพิ่มเติมการค้าบางประเภทเป็นการค้าซึ่งเป็นทรงเกยง
หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (อนุข้อ ๒๓) แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า การค้าซึ่งระบุเพิ่มเติมตามประกาศนี้ เป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ และให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อจัดการใดๆ ตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ คือ

๑. การทำยากันยุงชนิดเผามีควัน

ประกาศ ณ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๐๔

พระบารมีปกเกล้า

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

(๗๘ ร.จ. ๑๘๓๘ ตอนที่ ๖๓ (แผนกราชกิจจา ๖) ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๐๔)

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

ที่ ๖/๒๕๐๘

เรื่อง เพิ่มเติมการค้าบางประเภทเป็นการค้าเชิงเบ็ดเตล็ด
หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (อนุข้อ ๒๓) แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศให้ทราบทั่วกันว่า การค้าดังระบุเพิ่มเติมตามประกาศนี้ เป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพและให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับแล้วแต่กรณีเพื่อจัดการใด ๆ ตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ คือ

๑. การค้ากาแฟ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๐๘

พระบารมีปกเกล้า

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

(๘๒ ร.จ. ๑๘๘๘ ตอนที่ ๕๗ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๐๘)

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

ที่ ๑/๒๕๑๐

เรื่อง เพิ่มเติมการค้าบางประเภทเป็นการค้าเชิงเบ็ดเสร็จ
หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (อนุข้อ ๒๓) แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศให้ทราบทั่วกันว่า การค้าดังระบุเพิ่มเติมตามประกาศนี้ เป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพและให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อจัดการใด ๆ ตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ คือ

- การทอกระสอบด้วยเครื่องจักร
- การสะสมปอหรือบ้าน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๑๐

พระบาราศันราทร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

(๘๔ ร.จ. ๑๘๗๘ ตอนที่ ๕๗ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๑๐)

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

ที่ ๕/๒๕๖๒

เรื่อง เพิ่มเติมการกำบางประเภทเป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ
หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (อนุข้อ ๒๓) แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศให้ทราบทั่วกันว่า การค้า กิ่งระบุเพิ่มเติมตามประกาศนี้ เป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพและ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อจัดการใดๆ ตาม คำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ คือ

๑. การทำกระดาษต่าง ๆ
๒. การทำสิ่งของเครื่องใช้ วัสดุวัตถุซีเมนต์หรือวัตถุคล้ายคลึง
๓. การทำลูกชิ้นด้วยเครื่องจักร
๔. การทำกาว
๕. การประคิษฐ์ของใช้ด้วยยางเทียม พลาสติก, เซลโลลอย, เบเกอร์ไลท์ หรือ วัสดุคล้ายคลึง
๖. การทอเสื้อ, พรหม และสิ่งทออื่น ๆ
๗. การทำหรือบรรจุยาฆ่าแมลง หรือยารักษาสัตว์
๘. การทำผงชูรส
๙. การสะสมอาหารสัตว์
๑๐. การซัด, กะเทาะ, บดเมล็ดพืช
๑๑. การไม่ บด ชัน
๑๒. การทำบรรจุเครื่องสำอาง และยาสีฟัน

๑๓. การปะ เชื่อมยาง
๑๔. การทำยารักษาโรค
๑๕. การทำสี และน้ำมันผสมสี
๑๖. การทำสำลี
๑๗. การทำ สะสมปุ๋ย
๑๘. การทำ และการอัดแบตเตอรี่น้ำและแห้ง
๑๙. การเย็บผ้าด้วยเครื่องจักรเกิน ๕ เครื่อง
๒๐. การทำน้ำกรด
๒๑. การทำน้ำกลั่น, น้ำบริโภคน้ำ, เครื่องดื่มชนิดต่าง ๆ
๒๒. การทำสะสมแก๊ส
๒๓. การประกอบกิจการ อาบ อบ นวด
๒๔. การประกอบกิจการโรงแรม
๒๕. การประกอบกิจการโรงมหรสพ
๒๖. การสะสมน้ำมันเชื้อเพลิง
๒๗. การสะสมซีเมนต์และวัตถุคล้ายคลึง
๒๘. การทำหลอดกาแฟ
๒๙. การอบไม้
๓๐. การซ่อมเครื่องอิเล็กทรอนิกส์
๓๑. การล้างฟิล์มรูปถ่ายและฟิล์มภาพยนตร์
๓๒. การพิมพ์สีสวกลายผ้าและสิ่งอื่น ๆ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๑๒

พลตำรวจเอก ป. รุจิรวงศ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

(๘๖ ร.จ. ๒๕๙๕ ตอนที่ ๗๖ (แผนกราชกิจจา ฯ) ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๑๒)

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

ที่ ๑๒/๒๕๑๕

เรื่อง เพิ่มเติมการกำกับประเภทเป็นการค้าซึ่งเป็นทรงเกยง
หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (๒๓) แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศให้ทราบทั่วกันว่า การค้าดังระบุเพิ่มเติมตามประกาศนี้ เป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ และให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับแล้วแต่กรณีเพื่อจัดการใดๆ ตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ ตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ คือ

๑. การทำหรือประดิษฐ์ผ้าเย็บและสิ่งทีคล้ายกันที่ไม่บรรจุหรือบรรจุในกล่องหรือซอง

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๑๕

ก. เพ็งศิริทอง

ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้ใช้อำนาจของ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

(๘๘ ร.จ. ๗ ตอนที่ ๑๓๑ (ฉบับพิเศษ แผนกราชกิจฯ) ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๑๕)

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

ที่ ๑/๒๕๒๔

เรื่อง เพ็เพิ่มเติมและปรับปรุงกิจการบางประเภทเป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจ
หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (๒๓) แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศให้กิจการดังที่ได้กำหนดเพิ่มเติมและปรับปรุงตามประกาศนี้ เป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ คือ

๑. เพ็เพิ่มเติมกิจการบางประเภทเป็นการค้าซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพดังต่อไปนี้

- (๑) การตัดโลหะโดยใช้ไฟฟ้า แก๊ส หรือเครื่องจักร
- (๒) การเจียรระไนเพชร พลอย หิน กระจก หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (๓) การเลื่อย ตัดหรือประคิษฐ์หินเป็นสิ่งของต่าง ๆ
- (๔) การประคิษฐ์กระจก
- (๕) การเคลือบ ชุบ วัตถุด้วยพลาสติก เซลโลลอยด์ เบเกอร์ไลท์หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (๖) การทำไม้ บด หลอม หล่อพลาสติก เซลโลลอยด์ เบเกอร์ไลท์หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (๗) การอัดผ้าเบรค ผ้าครัทช์
- (๘) การสะสม แยก คัดเลือก หรือล้างแร่
- (๙) การทำหรือบรรจุสารเคมีดับเพลิง
- (๑๐) การทำน้ำแข็งแห้ง

- (๑๑) การทำซอลต์ ปูนปาสเตอร์
- (๑๒) การซักกรีต อัดกลีบ กัดสีผ้า โดยใช้เครื่องจักร
- (๑๓) การทำใยมะพร้าว หรือวัตถุที่คล้ายคลึงด้วยเครื่องจักร
- (๑๔) การทำเทียน เทียนไข หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (๑๕) การพิมพ์แบบ พิมพ์เขียว
- (๑๖) การเก็บ ถนอมอาหาร โดยใช้เครื่องจักรที่มีกำลังตั้งแต่ ๕ แรงม้าขึ้นไป
- (๑๗) การทำ บรรจุน้ำแข็ง ช่าง
- (๑๘) การทำไอศกรีม
- (๑๙) การทำ บะหมี่ มักกะโรนี

๒. ให้ยกเลิกข้อ ๓, ข้อ ๑๐, ข้อ ๑๑, และข้อ ๑๒ ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๔/๒๔๘๘ เรื่อง เพิ่มเติมการค้าบางประเภทเป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๔๘๘ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“๓. การเคลือบ ชุบโลหะด้วยตะกั่ว สังกะสี ติบุก โครเมียม นิกเกิล หรือโลหะอื่นใด

- ๑๐. การทำโลหะเป็นภาชนะ หรือเครื่องใช้ต่าง ๆ
- ๑๑. การพิมพ์หนังสือด้วยเครื่องจักร
- ๑๒. การประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้ เครื่องเขียนด้วยกระดาษ”

๓. ให้ยกเลิกข้อ ๗, ข้อ ๑๔, ข้อ ๑๘, และข้อ ๑๙ ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๕/๒๕๑๒ เรื่อง เพิ่มเติมการค้าบางประเภทเป็นการค้าซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๑๒ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

๑๕๖

- “๗. การทำ การบรรจุ การสะสมยาฆ่าแมลง
๑๔. การทำ การบรรจุ ยารักษาโรค ยารักษาสัตว์
๑๘. การทำ ซ่อม การอัดแบตเตอรี่
๑๙. การเย็บผ้าด้วยจักรเย็บผ้าเกิน ๕ เครื่อง”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๒๔

เส็ม พริงพวงแก้ว

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

(๙๘ ร.จ. ๔ ตอนที่ ๖๔ (ฉบับพิเศษ แผนกราชกิจจา ฯ) ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๒๔)

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

ที่ ๓/๒๕๒๓

เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุข ตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข

พุทธศักราช ๒๕๒๔

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุขเสียใหม่ให้เหมาะสม และเป็นการเพิ่มเติมโดยแก้ไข ให้ถูกต้องตาม ข้อเท็จจริงในปัจจุบันรวมทั้ง กำหนดขอบเขตของ อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุขให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๕๒๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๑๗

ข้อ ๒ ให้บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๕๒๔

๒.๑ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด

๒.๒ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิชาการและบริการสาธารณสุข

๒.๓ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

๒.๔ ผู้อำนวยการกองอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

๒.๕ ผู้อำนวยการกองอาชีพอนามัย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

๒.๖ สาธารณสุขอำเภอ

๒.๗ ผู้อำนวยการกองอนามัยสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร

๒.๘ ผู้อำนวยการศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร

๒.๙ หัวหน้างานอนามัยเขต กรุงเทพมหานคร

๒.๑๐ นายแพทย์เมืองพิทยา

๒.๑๑ นายแพทย์เทศบาล

๒.๑๒ เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข หรือเจ้าพนักงานสุขาภิบาลของเทศบาลซึ่งไม่มีแพทย์เทศบาลประจำอยู่

๒.๑๓ หัวหน้าส่วนสาธารณสุขของสุขาภิบาล

ข้อ ๓ ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขตามข้อ ๒ มีอำนาจหน้าที่ตรวจตราดูแลและรับผิดชอบในการดำเนินการสาธารณสุขให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ ^{๕๕} ทั้งนี้ เฉพาะในเขตท้องที่ที่มีอำนาจ หน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ^{๕๕} ^๕ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๒๗

มารุต บุณนาค

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

ที่ ๔/๒๕๒๗

เรื่อง เพิ่มเติมกิจการบางประเภทเป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจ
หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (๒๓) แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศให้กิจการดังที่ได้กำหนดเพิ่มเติมตามประกาศนี้ เป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ คือ

๑. การจัดให้มีการเต้นรำ รำวง ร้องเง็ง หรือการแสดงอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

๒. การจัดตั้งสระว่ายน้ำ หรือกิจการอื่นในทำนองเดียวกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๗

มารุต บุญนาค

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

ฉบับที่ ๕/๒๕๒๘

เรื่อง เพิ่มเติมกิจการบางประเภทเป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจ
หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (๒๓) แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงสาธารณสุขประกาศให้กิจการดังที่ได้กำหนดเพิ่มเติมตามประกาศนี้เป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ คือ

๑. การจัดให้มีการเล่นสเกตโดยมีแสงหรือเสียงประกอบ หรือการเล่นอื่นในทำนองเดียวกันเพื่อการค้า

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๒๘

มารุต บุณนาค

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

กฎกระทรวง

(พ.ศ. ๒๕๒๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติสาธารณสุข

พุทธศักราช ๒๕๒๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๕๒๘ และมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ อัตราค่าธรรมเนียมให้เป็นไปตามบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมท้ายกฎกระทรวง

นี้

ข้อ ๒ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นออกข้อบัญญัติ เทศบัญญัติหรือข้อบังคับ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมได้ไม่เกินอัตราค่าธรรมเนียมตามข้อ ๑ และตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) อัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บขนมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลตามมาตรา ๖

(๓) ให้กำหนดโดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายเฉพาะการนั้น

(๒) อัตราค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตต่าง ๆ ตามมาตรา ๘ (๓)

มาตรา ๓๑ (๒) มาตรา ๔๔ (๔) มาตรา ๔๖ (๑) และ (๖) มาตรา ๔๘ (๑) มาตรา ๔๙ (๓)

และมาตรา ๕๐ (๒) ให้กำหนดได้ตามที่เห็นสมควร แต่ภายในสามปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับให้กำหนดได้ไม่เกินร้อยละแปดสิบของอัตราค่าธรรมเนียมตามข้อ ๑

(๓) อัตราค่าธรรมเนียมสำหรับการใช้ที่อาบน้ำและที่ซักเสื้อผ้าสาธารณะตามมาตรา ๓๗ ค่าเช่าและค่าใช้ที่ขายของตามมาตรา ๔๔ (๑) ให้กำหนดได้ตามที่เห็นสมควร

๒๐๓

ข้อ ๓ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นต้นไป

ต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๘

มารุต บุณนาค

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียม

ลำดับ	รายการ	บาท
๑	ค่าเก็บขนมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลตามมาตรา ๖ (๓)	
	ก. ค่าเก็บขนมูลฝอยประจำเดือนสำหรับ	
	อาคารหรือเคหะวันหนึ่งไม่เกิน ๒๐ ลิตร เดือนละ	๔๐
	วันหนึ่งเกิน ๒๐ ลิตร	
	แต่ไม่เกิน ๔๐ ลิตร	เดือนละ ๖๐
	วันหนึ่งเกิน ๔๐ ลิตร	
	แต่ไม่เกิน ๖๐ ลิตร	เดือนละ ๑๐๐
	วันหนึ่งเกิน ๖๐ ลิตร	
	แต่ไม่เกิน ๘๐ ลิตร	เดือนละ ๑๕๐
	วันหนึ่งเกิน ๘๐ ลิตร	
	แต่ไม่เกิน ๑๐๐ ลิตร	เดือนละ ๒๐๐
	วันหนึ่งเกิน ๑๐๐ ลิตร	
	แต่ไม่เกิน ๒๐๐ ลิตร	เดือนละ ๓๐๐
	วันหนึ่งเกิน ๒๐๐ ลิตร	
	แต่ไม่เกิน ๓๐๐ ลิตร	เดือนละ ๕๐๐
	วันหนึ่งเกิน ๓๐๐ ลิตร	
	แต่ไม่เกิน ๔๐๐ ลิตร	เดือนละ ๗๐๐
	วันหนึ่งเกิน ๔๐๐ ลิตร	
	แต่ไม่เกิน ๕๐๐ ลิตร	เดือนละ ๘๐๐

ลำดับ	รายการ	บาท
๕.	ค่าธรรมเนียมสำหรับการใช้ที่อาบน้ำและที่ซักเสื้อผ้าสาธารณะ ตามมาตรา ๓๗ คนหนึ่ง	ครึ่งละ ๕
๖.	ค่าเช่าและค่าใช้จ่ายที่ขายของ ตามมาตรา ๔๔ (๑) เกือบหนึ่ง	ตารางเมตรละ ๓๐
๗.	ใบอนุญาตให้เข้าขายของในตลาดสาธารณะ ตามมาตรา ๔๔ (๔)	ฉบับละ ๕
๘.	ใบอนุญาตให้ตั้งตลาดเอกชน ตามมาตรา ๔๖ (๑)	ฉบับละ ๒,๐๐๐
๙.	ใบอนุญาตให้เข้าขายของในตลาดเอกชน ตามมาตรา ๔๖ (๖)	ฉบับละ ๕
๑๐.	ใบอนุญาตให้ตั้งแผงลอย ตามมาตรา ๔๘ (๑)	ฉบับละ ๓๐
๑๑.	ใบอนุญาตให้เป็นผู้เร่ขาย ตามมาตรา ๔๘ (๓)	ฉบับละ ๕
๑๒.	ใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เอกชนเป็นที่ขาย ทำ ประกอบ ปรุงหรือสะสมอาหาร ตามมาตรา ๕๐ (๒) ก. พื้นที่ประกอบการค้า ไม่เกิน ๒๐๐ ตารางเมตร	ฉบับละ ๑,๐๐๐
	ข. พื้นที่ประกอบการค้าเกิน ๒๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป	ฉบับละ ๓,๐๐๐

ลำดับ	รายการ	บาท
๑๓.	<p>ใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เป็นที่ทำน้ำแข็งตามมาตรา ๕๐ (๒)</p> <p>ก. ใช้เครื่องจักรประกอบกิจการ เกิน ๒ แรงม้า ฌบับละ ๑,๐๐๐</p> <p>ข. ใช้เครื่องจักรประกอบกิจการเกิน ๒ แรงม้า แต่ไม่เกิน ๒๐ แรงม้า ฌบับละ ๕,๐๐๐</p> <p>ค. ใช้เครื่องจักรประกอบกิจการเกิน ๒๐ แรงม้า แต่ไม่เกิน ๑๐๐ แรงม้า ฌบับละ ๑๐,๐๐๐</p> <p>ง. ใช้เครื่องจักรประกอบกิจการเกิน ๑๐๐ แรงม้าขึ้นไป ฌบับละ ๑๕,๐๐๐</p>	

ราชกิจจานุเบกษา ฌบับพิเศษ เล่ม ๑๐๒ ตอนที่ ๑๒ ๓๑ มกราคม ๒๕๒๘

ฐานความผิดและอัตราโทษ

พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๗ วรรค ๑, ๑๑	<p>๑. ไม่ยื่นคำขอมีบัตรภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่มีอายุครบ ๑๕ ปีบริบูรณ์</p> <p>ไม่ยื่นคำขอมีบัตรภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้สัญชาติไทยหรือได้กลับคืนสัญชาติไทย ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ</p> <p>ไม่ยื่นคำขอมีบัตรภายใน ๖๐ วัน นับแต่พนักงานเจ้าหน้าที่เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร</p> <p>ไม่ยื่นคำขอมีบัตรภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่พ้นสภาพจากการได้รับยกเว้น</p>	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๗ วรรค ๒, ๑๒	๒. ไม่ขอมีบัตรภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ยื่นคำขอมีบัตร	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๗ วรรค ๓, ๑๒	๓. ไม่ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ยื่นคำขอมีบัตร	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๗ วรรค ๔, ๑๒	๔. ไม่ขอเปลี่ยนบัตรภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุล	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๙, ๑๓	๕. ไม่ส่งมอบบัตรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีเสียสัญชาติไทยตามมาตรา ๙	จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับ ตั้งแต่ สอง หมื่นบาทถึงหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๑๔	๖. ผู้ไม่มีสัญชาติไทยยื่นคำขอมีบัตร โดยแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐาน อันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือกรณีใช้บัตรซึ่งตนหมดสิทธิใช้ตามมาตรา ๙	จำคุกตั้งแต่หกเดือน ถึงห้าปี และปรับ ตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท
๑๕	๗. นำบัตร หรือใบรับ หรือใบแทนใบรับของผู้อื่นไปใช้แสดงว่าตนเป็นเจ้าของบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ	จำคุกตั้งแต่หกเดือน ถึงห้าปี และปรับ ตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท
๑๖	๘. ยินยอม ให้ผู้อื่น นำบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของตนไปใช้ในทางทุจริต	จำคุก ตั้งแต่ สาม เดือน ถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพัน บาท ถึง หก หมื่น บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๗	๙. ไม่อาจ แสดงบัตร หรือใบรับ หรือใบแทนใบรับ เมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ	ปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท

พระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๖ วรรค ๑, ๒๕	๑. จัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน โดยไม่ได้รับ อนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น	ปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๗ วรรค ๑, ๒๕	๒. คำนึง การกิจการ สุธาน และฉาปนสถาน สาธารณะหรือสุธานและฉาปนสถานเอกชนโดยไม่ได้รับ ใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น	ปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท
๑๐ ๒๕	๓. เก็บ ผัง หรือเศษพในสถานที่อื่น นอก จากในสุธาน และฉาปนสถานสาธารณะ หรือสุธานและ ฉาปนสถานเอกชน หรือเก็บศพในสถานพยาบาลตาม กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลหรือเคหสถานเป็นการชั่ว คราวโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นหนังสือ จากเจ้าพนักงาน ท้องถิ่น	ปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท
๑๖ ๕	๔. ไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงสุธานและฉาปนสถาน ภายในเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด	ปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท
๙ ๒๖	๕. ไม่แสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ณ ที่ ทำการสุธาน และฉาปนสถาน สาธารณะ หรือสุธานและ ฉาปนสถานเอกชน	ปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท
๒๐ ๒๖	๖. ไม่ยื่นคำขอรับ ใบแทน ใบอนุญาต ต่อเจ้า- พนักงานท้องถิ่นภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้ทราบ ถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด	ปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท
๑๕ ๒๖	๗. ไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ ของพนักงานสาธารณสุข พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้า- พนักงานท้องถิ่นในการเข้าไปตรวจสอบในบริเวณสุธาน และฉาปนสถาน สาธารณะ หรือสุธาน และฉาปนสถาน เอกชน	ปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๒๑ ๒๖	๘. ไม่แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวันว่าจะเลิกสุสานและฌาปนสถานสาธารณะ หรือสุสาน และฌาปนสถานเอกชน	ปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท
๒๗	๙. ชักขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่เจ้าพนักงานสาธารณสุข พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๕ วรรค ๑	ปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๗๕

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๔๘	๑. เก็บหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ถ้ามิใช่จำหน่ายขาย	จำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๔๘	๒. เก็บหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ถ้าปรากฏว่าเป็นน้ำมันที่มีไว้จำหน่ายขาย	จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับตั้งแต่ ๒,๐๐๐๐ บาท ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๔๙	๓. ละเลยไม่ปิดป้ายเครื่องหมายที่ได้รับอนุญาต	ปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท กับทั้ง ให้ปรับเพิ่มอีก เป็นรายวัน ๆ ละ ๑๐๐ บาท ทุกวัน ตลอดไป จนกว่าจะ ได้กระทำการให้ถูกต้อง
๕๐	๔. ละเลย ไม่ซ่อมแซม ที่เก็บ น้ำมัน เชื้อเพลิง ตามคำสั่ง ของเจ้าพนักงาน หรือละเลย ไม่ขนย้าย น้ำมัน เชื้อเพลิงตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน	จำคุกไม่เกินสามเดือนหรือ ปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ กับให้ ปรับเพิ่มอีก เป็นรายวัน ๆ ละ ๑๐๐ บาท ทุกวันไป ตลอดเวลาที่ไม่ได้ทำตาม คำสั่งนั้น
๕๑	๕. ละเลยไม่แจ้งความเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงาน กรณีมีน้ำมันเชื้อเพลิงในยานพาหนะที่เข้ามาใน ราชอาณาจักร ตามมาตรา ๔๐	ปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท
๕๒	๖. ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบอนุญาตหรือกฎ กระทรวง หรือทำการขนย้ายเชื้อเพลิงชนิดนำกลว อันตรายหรือยินยอมให้มีการขนย้าย โดยไม่ปฏิบัติตามที่ กำหนดไว้ในมาตรา ๔๑	จำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือ ปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๕๓	๗. นอกจากความผิดตามข้อ ๑- ข้อ ๖ ถ้าเป็นความผิดต้องกัวยข้อห้ามตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๓ ของกฎหมายนี้	ปรับไม่เกินครั้งละ ๑,๐๐๐
๕๓	๘. นอกจากความผิดตามข้อ ๑- ข้อ ๖ ถ้าเป็นความผิดต้องกัวยข้อห้ามตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๔ ของกฎหมายนี้	ปรับไม่เกินครั้งละ ๒,๐๐๐

พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๖, ๑๐	๑. ไม่ส่งเด็ก ซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่แปด เข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา	ปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๑๙

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๑ (ก), ๔๐	๑. คนเกิดในบ้าน เจ้าบ้านไม่แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งตามแบบสุติบัตรภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันเกิด	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๑ (ข), ๔๐	๒. คนเกิดนอกร้าน มารดาไม่แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่เกิด หรือท้องที่จะพึงแจ้งได้ในโอกาสแรกตามสุติบัตร ภายใน ๑๕ วัน	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๑๒, ๔๐	(เว้นแต่กรณีจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ตามกำหนด ให้แจ้งภายหลังได้ แต่ต้องไม่เกิน ๑๕ วัน นับแต่วันที่อาจแจ้งได้ ๓. พบคนเกิดใหม่ซึ่งถูกทิ้งไว้ไม่แจ้งต่ออำเภอ ตำรวจหรือนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ตนพบโดยมิชักช้า	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๑๔ (ก), ๔๐	๔. คนตายในบ้าน เจ้าบ้านไม่แจ้งต่อนายทะเบียน ผู้รับแจ้งภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาตาย (ถ้าไม่มีเจ้าบ้านให้ผู้พบศพเป็นผู้แจ้งภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาพบ)	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๑๔ (ข), ๔๐	๕. คนตายนอกบ้าน ผู้ไปกับผู้ตาย หรือผู้พบศพไม่แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๒๔ ชั่วโมง (หรือจะแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจก็ได้แล้วแต่จะสะดวก)	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๑๕ (ก), ๔๐	๖. ลูกตายในท้องในบ้าน เจ้าบ้านไม่แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ลูกตายในท้องนั้นภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาคลอด	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๑๕ (ข), ๔๐	๗. ลูกตายในท้องนอกบ้าน มารดาไม่แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ลูกตายในท้อง หรือท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ในโอกาสแรก ภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาคลอด (หรือจะแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจก็ได้)	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๔๐	๘. ผู้ทำการรักษาพยาบาล หรือผู้ทำคลอด เนื่องด้วยอาชีพของตน ไม่ออกหนังสือรับรองตามแบบ ในกฎกระทรวงให้แก่ผู้มีหน้าที่แจ้ง ในเมื่อมีคนตาย หรือลูกตายในท้อง	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๔๐	๙. เจ้าบ้านหรือมารดา ไม่แจ้งชื่อคนเกิดในบ้าน หรือเกิดนอกบ้านพร้อมกับการแจ้งการเกิดตาม ข้อ ๑ หรือ ๒ ก่อนนายทะเบียนตามแบบสุติบัตร	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๑๔ วรรค ๑, ๔๐	๑๐. เก็บ ผัง เผา หรือย้ายศพไปจากสถานที่ หรือบ้านที่ตายก่อนได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนผู้แจ้ง	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๑๔ วรรค ๒, ๔๐	๑๑. เก็บ ผัง เผา หรือย้ายศพผิดไปจากสถานที่ระบุไว้ในใบอนุญาต (เว้นแต่จะได้รับอนุญาตใหม่)	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๒๔ (ก), ๔๐	๑๒. ผู้อยู่ในบ้านย้ายที่อยู่ เจ้าบ้านไม่แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันย้ายออก	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๒๔ (ข), ๔๐	๑๓. มีผู้ย้ายเข้ามาอยู่ในบ้าน เจ้าบ้านไม่แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันย้ายเข้า	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๒๕ วรรค ๒	๑๔. เจ้าบ้านไม่แจ้งให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่แจ้งว่าจะย้ายในกรณีแจ้งย้ายแล้ว ไม่ได้ย้ายออก	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๒๗, ๔๐	๑๕. ผู้มีชื่อ อยู่ในทะเบียน ไปอยู่ที่อื่น ชั่วคราว เกิน ๓๐ วัน	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
	<p>(๑) ไม่แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนก่อนวันออกจากบ้าน</p> <p>(๒) ถ้าไม่อาจแจ้งความ (๑) ก็ให้แจ้งต่อนายทะเบียน ผู้รับแจ้ง แห่งท้องที่ที่ไปอยู่ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันออกโดยเสียค่าธรรมเนียม ๕ บาท ให้นายทะเบียนออกใบที่อยู่ชั่วคราวให้</p> <p>๓. ผู้ไปอยู่ที่อื่นชั่วคราวตาม (๑) กลับมาอยู่บ้านที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนเมื่อใด ให้นำใบที่อยู่ชั่วคราวคืนให้นายทะเบียนภายใน ๑๕ วัน</p> <p>(๔) เมื่อครบกำหนด ๑ ปี นับแต่วันออกใบชั่วคราว ถ้าผู้นั้นยังไม่กลับไปอยู่บ้านเดิม ให้ถือว่าย้ายที่อยู่ ให้ดำเนินการย้ายที่อยู่ตามกฎหมายนี้ต่อไป</p>	
๒๙ วรรค ๒, ๔๐	๑๖. ในเขตเทศบาลเมื่อสำเนาทะเบียนบ้านข้าราชการหรือสัญญาเช่าบ้านไม่ขอรับสำเนาทะเบียนบ้านใหม่จากนายทะเบียนท้องที่ภายใน ๗ วัน นับแต่วันรู้หรือควรรู้ว่าข้าราชการสัญญาเช่า	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๓๒, ๔๐	๑๗. ไม่มีเลขหมายประจำบ้าน เจ้าของบ้านไม่ร้องขอต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๓๓, ๔๐	๑๘. รื้อบ้านไม่แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันรื้อเสร็จ	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๓๔, ๔๐	๑๙. สร้างบ้านใหม่ไม่แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันสร้างเสร็จ	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๖, ๔๐	๒๐. ไม่มาตามที่นายทะเบียนเรียก หรือไม่ยอมชี้แจงข้อเท็จจริง หรือแสดงหลักฐาน หรือไม่ยอมให้นายทะเบียนเข้าไปตรวจสอบในบ้าน เพื่อความถูกต้องแห่งการทะเบียน	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๓๗, ๔๐	๒๑. ไม่ยอมให้นายทะเบียน หรือบุคคลที่นายทะเบียนมอบหมายเข้าไปในบ้าน เพื่อสำรวจตรวจสอบ ไม่ยอมชี้แจงตอบคำถาม หรือไม่ยอมลงลายมือชื่อตามมาตรา ๓๗	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท

พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๕๓	๑. แจ้งข้อความเท็จ ให้ถ้อยคำเท็จ ตอบคำถามด้วยถ้อยคำเท็จ หรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดง เพื่อหลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีบำรุงท้องที่	จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน ปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๕๔	๒. ไม่มา หรือไม่ยอมช้เขต หรือไม่ยอมแจ้ง จำนวนเนื้อที่ดิน	จำคุกไม่เกิน ๑ เดือน ปรับ ไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ
๕๕	๓. ชักขวางเจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติการตามหน้า ที่ ตามมาตรา ๒๘, มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๗	จำคุกไม่เกิน ๑ เดือน ปรับ ไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ
๕๖	๔. ผ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงาน ซึ่งได้สั่งตามหน้า ที่ ตามมาตรา ๔๐, มาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๕๐	จำคุกไม่เกิน ๑ เดือน ปรับ ไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติภาษีสบายน พ.ศ. ๒๕๑๐

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๓๔	๑. จงใจแจ้งข้อความเท็จ ให้ถ้อยคำเท็จ ตอบ คำถามเท็จ หรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดงเพื่อ หลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีบ้าย	จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน ปรับ ไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ
๓๕, ๑๖	๒. ไม่ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีบ้าย	ปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท
๓๖	๓. ไม่แจ้งการรับโอนบ้ายภายใน ๓๐ วัน นับ แต่วันรับโอน	ปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๓๗	๔. ชักขวาง การปฏิบัติราชการ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๒๗ (๑) หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๗ (๒)	จำคุกไม่เกิน ๑ เดือน ปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติภาษี โรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๔๖	๑. ละเลย ไม่แสดง ข้อความ ตามที่ กล่าวไว้ใน มาตรา ๒๐ เว้นแต่จะเป็นด้วยเหตุสุดวิสัย	ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
๔๗	๒. ละเลยไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกของพนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่แจ้งรายการเพิ่มเติมละเอียดยิ่งขึ้นเมื่อเรียกร้อง ไม่นำพยานหลักฐานมาแสดง หรือไม่ตอบคำถามเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซักถาม ตามความใน มาตรา ๒๑ และ ๒๒	ปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท
๔๘ (ก)	๓. ยื่นข้อความเท็จ หรือให้ถ้อยคำเท็จ หรือ ตอบคำถามด้วยคำอันเป็นเท็จ หรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดง เพื่อหลีกเลี่ยงหรือจักหาทางให้ผู้อื่นหลีกเลี่ยงการคำนวณค่ารายปีแห่งทรัพย์สินตามที่ควร	จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือ ปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๔๘ (ข)	๔. โดยความเท็จ โดยเจตนาละเลย โดย ฉ้อโกง โดยอุบาย โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดทั้งสิ้น ที่จะหลีกเลียง หรือพยายามหลีกเลียงการคำนวณค่าราย ปีแห่งทรัพย์สินของตนตามที่ควร	จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน ปรับ ไม่เกิน ๕๐๐ บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ. ๒๔๘๒

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๘, ๒๕	๑. ไม่นำสัตว์พาหนะ ที่อยู่ในเกณฑ์ ต้องทำตัว รูปพรรณไปทำตัวภายในกำหนด	จำคุกไม่เกิน ๑๐ วัน ปรับ ไม่เกิน ๕๐ บาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ
๑๔ วรรค ๑, ๒๕	๒. เมื่อมีการโอนกรรมสิทธิ์สัตว์ ผู้โอนและ ผู้รับโอนไม่นำสัตว์และตัวรูปพรรณไปจดทะเบียนการ โอนกรรมสิทธิ์	ปรับไม่เกิน ๕๐ บาท
๑๗, ๒๕	๓. ย้ายสัตว์ไปต่างอำเภอเจ้าของไม่นำตัวรูป- พรรณ ไปขึ้นทะเบียนต่ออำเภอที่ไปอยู่ภายใน ๓๐ วัน (เว้นเช่า, เช่าซื้อ, ยืม, ฝาก, จำนำ, รั้งจ้างเลี้ยง, หรือพาไปชั่วคราว)	ปรับไม่เกิน ๕๐ บาท

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๔, ๒๔	๔. นำสัตว์พาหนะมาจากต่างประเทศ ไม่ขออนุญาตเขียนทำตัวรูปพรรณภายใน ๓๐ วัน (เว้นนำเข้ามาชั่วคราว)	จำคุกไม่เกิน ๑๐ วัน ปรับไม่เกิน ๕๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๑, ๒๕	๕. เก็บตัวรูปพรรณสัตว์ได้ ไม่นำส่งเจ้าของหรือเจ้าพนักงานภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันเก็บได้	ปรับไม่เกิน ๕๐ บาท
๑๒, ๒๕	๖. มีตัวรูปพรรณ โดยไม่มีสัตว์พาหนะสำหรับตัวนั้นไว้ในครอบครอง และไม่นำตัวนั้นส่งนายทะเบียน หรือกำนัน	ปรับไม่เกิน ๕๐ บาท
๑๓, ๒๖	๗. เมื่อปรากฏว่า ทำনি รูปพรรณสัตว์คลาดเคลื่อนจากตัวรูปพรรณสัตว์ เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ไม่นำสัตว์ หรือตัวรูปพรรณไปให้นายทะเบียน ตรวจสอบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ทราบ	ปรับไม่เกิน ๑๒ บาท
๑๘, ๒๖	๘. สัตว์พาหนะตายเจ้าของหรือตัวแทนไม่แจ้งหรือส่งมอบตัวรูปพรรณสัตว์ที่ตาย ต่อนายทะเบียนหรือกำนันภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ทราบว่าตาย	ปรับไม่เกิน ๑๒ บาท
๑๙, ๒๖	๙. นำสัตว์พาหนะ ออกนอก ราชอาณาจักรไม่แจ้งนายทะเบียนตรวจแก้สลักหลังตัวรูปพรรณ	ปรับไม่เกิน ๕๐ บาท
๒๑, ๓๐	๑๐. ครอบครองสัตว์พาหนะไว้โดยไม่มีตัวรูปพรรณ หรือมีแต่ไม่ถูกต้องกับสัตว์และแสดงความบริสุทธิ์ไม่ได้	ปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท จำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ (ยึดสัตว์ไว้ด้วยเพื่อส่งคืนเจ้าของหรือไม่มีเจ้าของให้โฆษณาหาเจ้าของ)

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๒๔ วรรค ๑, ๒๗	๑๑. สัตว์พาหนะหายเจ้าของหรือตัวแทนไม่แจ้ง ความต่อเจ้าพนักงานภายใน ๗ วัน นับแต่ทราบเหตุ หรือได้สัตว์คืนแล้วไม่แจ้งภายใน ๗ วัน นับแต่วัน ได้คืน	ปรับไม่เกิน ๑๒ บาท
๔ วรรค ๕, ๒๗	๑๒. สัตว์พาหนะหายและไม่ได้อคืน เจ้าของ หรือผู้แทนไม่ส่งตัวรูปพรรณต่อนายทะเบียนหรือกำนัน ภายใน ๕๐ วัน	ปรับไม่เกิน ๑๒ บาท

พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๔๘๔

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๖๗, ๘	๑. ผ่าฝืนเทศบัญญัติหรือข้อบังคับ ซึ่งออกตาม พระราชบัญญัติสาธารณสุข	ปรับไม่เกิน ๕๐ บาท
๖๘, ๘	๒. ประกอบการค้า ซึ่งเป็น ที่รังเกียจ หรืออาจ เป็นอันตรายแก่สุขภาพ ซึ่งกำหนดให้ควบคุมโดยไม่ ได้รับใบอนุญาต (เช่น สะสมหนังสือ)	ปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท
๖๙	๓. ได้รับอนุญาตให้ประกอบการค้าสิ่งซึ่งเป็น ที่รังเกียจแล้วไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด	ปรับไม่เกิน ๕๐ บาท
๗๐, ๗๑ ๑๓, ๑๕	๔. ไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงาน งานท้องถิ่นเกี่ยวกับอาคาร หรือส่วนของอาคารไม่ถูก ต้องสุขลักษณะหรือคนอยู่มากเกินไป (๑ คน ต่อ ๔ ลูกบาศก์เมตร)	ปรับไม่เกิน ๕๐ บาท

มาตรา	ฐานความผิด	อัตราโทษ
๗/๒, ๗/๓, ๑๖-๑๘	๕. ไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นเกี่ยวกับเรื่องส้วม	ปรับไม่เกิน ๕๐ บาท
๗/๔, ๒๐, ๒๑	๖. ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นเกี่ยวกับเหตุรำคาญ (เช่นหมักหมมสิ่งโสโครกกลิ่นเหม็น)	ปรับไม่เกิน ๕๐ บาท
๓๘, ๔๐, ๗๕	๗. ฝ่าฝืนข้อห้ามเกี่ยวกับการทำให้เกิดโสโครกในบ่อ สระที่ขังน้ำ ทางน้ำหรือที่พักน้ำ	ปรับไม่เกิน ๕๐ บาท
๔๕, ๗๗	๘. ตั้งตลาดเอกชนโดยไม่ได้รับอนุญาต	ปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท (ศาลอาจห้ามใช้เป็นที่ตลาดต่อไป)
๔๗, ๗๘	๙. ฝ่าฝืนประกาศห้ามของเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งออกตามมาตรา ๔๗ หรือไม่ยอมให้เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามหมวด ๖	ปรับไม่เกิน ๕๐ บาท

ข้อบังคับที่ ๑/๒๕๐๕

เรื่อง ระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่นนอกจาก จังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี

โดยที่เป็นการสมควรจัดระเบียบการสอบสวนคดีอาญา ให้เหมาะสม กับสภาพท้องถิ่น
ความเป็นอยู่ของประชาชนและหลักการปกครองในส่วนภูมิภาค และเพื่อที่จะให้ผู้ว่าราชการจังหวัด
และนายอำเภอ ซึ่งเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการในเขตจังหวัดและอำเภอกับ
ตำรวจได้ร่วมกันรับผิดชอบ การป้องกันการกระทำผิดอาญา การปราบปรามและการสอบสวน
คดีอาญา ซึ่งจะเป็นผลนำมาซึ่งความสงบเรียบร้อยและความผาสุกของประชาชน

ฉะนั้น จึงกำหนดระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดพระ-
นครและจังหวัดธนบุรีปฏิบัติดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวน *

(๑) คดีอาญาในเขตอำนาจของกิ่งอำเภอ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่ง
อำเภอหรือผู้รักษาการแทน ซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไป
เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ดำเนินการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๔๐ กับให้นายตำรวจภูธรกิ่งอำเภอซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นร้อย
ตำรวจตรี หรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไป เป็นพนักงานสอบสวน

(๒) คดีอาญาในเขตอำนาจของอำเภอ ให้ผู้บังคับกองสถานีตำรวจภูธรอำเภอ
หรือผู้รักษาการแทน ซึ่งมียศ ตั้งแต่ ชั้น ร้อย ตำรวจตรี หรือ เทียบ เท่าร้อย ตำรวจตรี ขึ้น ไปเป็น

*หลักการในข้อนี้ยกยกรวมโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดี
อาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ ข้อ ๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕

หัวหน้าพนักงานสอบสวน ดำเนินการ สอบสวน ตาม ประมวลกฎหมายวิธี พิจารณา ความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๔๐ กับให้นายตำรวจที่ประจำสถานีตำรวจภูธรอำเภอ ซึ่ง มียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไป เป็นพนักงานสอบสวน

(๓) คดีอาญาในเขตอำนาจของจังหวัด ให้ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการแทนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนตาม ประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๔๐ กับให้นายตำรวจที่มียศตั้งแต่ ชั้นร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไป ในสังกัดกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นพนักงานสอบสวนจะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใด ให้ผู้กำกับการ ตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการแทนเป็นผู้พิจารณาสั่ง

(๔) คดีอาญาในเขตอำนาจของกองบังคับการตำรวจภูธรเขต ให้ผู้บังคับการ ตำรวจภูธรเขต หรือผู้รักษาการแทน เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๔๐ กับให้นาย ตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไป ในสังกัดกองบังคับการ ตำรวจภูธรเขตเป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใด ให้ผู้บังคับการตำรวจภูธรเขตหรือผู้รักษาการแทน เป็นผู้พิจารณาสั่ง

(๕) ให้ผู้บัญชาการตำรวจภูธรหรือผู้รักษาการแทน เป็นหัวหน้าพนักงาน สอบสวนในเขตจังหวัดอื่น นอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี กับให้นายตำรวจที่ สังกัดในกองบัญชาการตำรวจภูธรซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรี หรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใด ให้ผู้บัญชา การตำรวจภูธร รองผู้บัญชาการตำรวจภูธร ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจภูธร เป็นผู้พิจารณาสั่ง

(๖) ให้อธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจและผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนทั่วราชอาณาจักร และมีอำนาจสั่งการเกี่ยวกับคดีได้ทุกกรณี

ข้อ ๒ สถานที่ทำการสอบสวน* ให้ใช้สถานที่ตำรวจเป็นที่ทำการสอบสวน เว้นแต่มีเหตุอันสมควรจะไปทำการสอบสวนในที่ใดก็ได้

ข้อ ๓ การประสานงานระหว่างพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ กับพนักงานสอบสวนอื่น**

(๑) ในกรณีที่หัวหน้าพนักงานสอบสวนจังหวัดหรือเขต เห็นสมควรจะให้พนักงานสอบสวนในสังกัดไปดำเนินการสอบสวนคดีอาญาเรื่องใด ท้องที่ใด ภายในเขตรับผิดชอบ โดยให้พนักงานสอบสวนนั้นเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนแต่ฝ่ายเดียว หรือร่วมกับพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ ก็ให้มีหนังสือแจ้งให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ทราบ พร้อมกับระบุอำนาจและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไป เว้นแต่เป็นเรื่องลับ ซึ่งต้องสอบสวนเป็นพิเศษ หรือในกรณีที่หัวหน้าพนักงานสอบสวนจังหวัดหรือเขตออกไปทำการสอบสวนด้วยตนเอง จะไม่แจ้งให้ทราบก็ได้

(๒) ในกรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจภูธร รองผู้บัญชาการตำรวจภูธร ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจภูธร ได้ส่งพนักงานสอบสวนไปดำเนินการสอบสวนคดีเรื่องใด ในเขตท้องที่ใดแต่ฝ่ายเดียวหรือร่วมกับพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่นั้นก็ย่อมทำได้ โดยมีหนังสือแจ้งให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ทราบ พร้อมกับระบุอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ในกรณีดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนในเขตท้องที่นั้น ๆ ร่วมมือและให้ความสะดวกด้วยดี แต่ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเห็นว่าเป็นเรื่องลับ จะไม่แจ้งให้พนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ทราบก็ได้

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนต่างหน่วยสอบสวนร่วมกัน ให้ผู้มีอาวุโสเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนนั้น

*หลักการในข้อนี้ถูกยกเลิกโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ ข้อ ๓ แต่หลักการก็คงเหมือนเดิม

**หลักการในข้อนี้ถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ ข้อ ๔

(๓) เมื่อมีเหตุสำคัญหรือกรณีจำเป็น สมควรให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนหรือร่วมในการสอบสวนคดีอาญาในท้องที่ใด ก็ให้ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการแทนเสนอเหตุผลต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อส่งการ

(๔) ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอได้ประสบเหตุความผิดอาญา ซึ่งควรจะกระทำการจับกุมได้ ก็ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอทำการจับกุม แต่ถ้าไม่อาจจับกุมได้ทันที ก็สั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ทำการจับกุม และเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนดำเนินคดี ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ ทำการสืบสวนสอบสวนหรือสั่งให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเพื่อรวบรวม หลักฐานต่าง ๆ ที่มีอยู่ในที่เกิดเหตุ หรือดำเนินการทั้งหลายอื่น เช่น ตรวจตัวบุคคล ตรวจสิ่งของ ค้นเพื่อพบสิ่งของ และยึดไว้ซึ่งสิ่งของที่ค้นพบ ตลอดจนสอบปากคำบุคคลและดำเนินการอย่างอื่นเท่าที่จำเป็นเพื่อเป็นหลักฐานในชั้นต้น และบันทึกไว้ แล้วให้ส่งหลักฐานการสืบสวนนั้น และตัวบุคคลที่จับกุมไว้ให้พนักงานสอบสวนท้องที่รับดำเนินการต่อไป

ข้อ ๔ อำนาจการส่งคำร้องให้ปล่อยชั่วคราว*

เมื่อมีคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ไม่ว่าจะผู้ยื่นคำร้องนั้นจะเป็นตัวผู้ต้องหาในเอง หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง ให้พนักงานสอบสวนรับคำร้องนั้นไว้ แล้วรีบพิจารณาสั่ง หากเห็นควรไม่อนุญาตก็ให้รับนำเสนอผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจเหนือตามลำดับโดยเร็ว อำนาจส่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว โดยมีประกัน หรือไม่มีประกันก็ดี ให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวต่อไปนี้ มีอำนาจสั่ง คือ

(๑) พนักงานสอบสวนผู้ทำการสอบสวนในคดีนั้น มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราว ในคดีที่มีโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอหรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๑๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

*หลักการในข้อนี้ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ ข้อ ๕

(๓) ผู้บังคับกองสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราว ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๒๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๔) ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดหรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ใน (๖)

(๕) ผู้บังคับกองตำรวจภูธรเขต หรือผู้รักษาการแทน และผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป ทุกตำแหน่งมีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ใน (๖)

(๖) คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร และความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดเป็นคอมมิวนิสต์ ให้เป็นอำนาจของกรมตำรวจเป็นผู้สั่ง

อำนาจการสั่งปล่อยชั่วคราวตามที่กำหนดมานี้ ถ้าผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจเหนือขึ้นไปเห็นสมควรสั่งห้ามปล่อยชั่วคราว หรือถอนการประกัน หรือสั่งให้ปล่อยชั่วคราวก็ให้ทำได้ตามเหตุผลแห่งความจำเป็น

ข้อ ๕ การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน

คดีที่มีเหตุพิเศษหรือลักษณะลึกลับซับซ้อนหรือร้ายแรง ซึ่งพนักงานสอบสวนได้พยายามทุกทางแล้วก็ไม่ทำให้ได้หลักฐานในคดีนั้นอีก ผู้สอบสวนอาจพิจารณากันผู้ต้องหาคนใดคนหนึ่งที่ไม่ใช่ตัวการสำคัญ แต่เป็นผู้เห็นในคดีพอที่จะให้การเป็นพยานเบิกความชั้นศาลได้ โดยให้ชี้แจงเหตุผลแห่งความจำเป็นเสนอต่อหัวหน้าพนักงานสอบสวนท้องที่เป็นผู้สั่ง เว้นแต่คดีที่มีลักษณะเป็นเหตุอุกฉกรรจ์ หรือเหตุที่ต้องรายงานด่วนตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยที่ ๑/๒๔๘๘ แก้ไขเพิ่มเติมตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยที่ ๖/๒๕๐๒ ให้เสนอผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเป็นผู้สั่ง ถ้าเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร และความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดเป็นคอมมิวนิสต์ให้เสนอกรมตำรวจเป็นผู้พิจารณาสั่ง

ข้อ ๖ การรวบรวมสำนวนการสอบสวนและทำความเข้าใจ

(๑) เมื่อพนักงานสอบสวนเห็นว่า การสอบสวนเสร็จแล้ว ให้รวบรวมบันทึกและเอกสารต่าง ๆ ในการสอบสวนเข้าสำนวนและทำความเข้าใจของตนเสนอหัวหน้าพนักงาน

สอบสวนโดยมิชักช้า และให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้จัดการตามมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ แล้วแต่กรณี

(๒) ในกรณีซึ่งได้มีการระบุอำนาจและหน้าที่ให้พนักงานสอบสวนอื่นดำเนินการสอบสวนคดีเรื่องใดแต่ฝ่ายเดียวตามข้อบังคับนี้ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๘ วรรคท้าย เป็นผู้จัดการตามมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ส่งสำนวนการสอบสวนให้หัวหน้า พนักงานสอบสวน ในเขตท้องที่ แล้วแต่กรณีลง สารบบคดีอาญาแล้วส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการหรือผู้ว่าคดีโดยมิชักช้า

ข้อ ๑ อำนาจการสั่งคดี*

ก. คดีที่มีความเห็นควรสั่งฟ้อง

(๑) พนักงานสอบสวนมีอำนาจ สั่งคดี เฉพาะคดีอาญาที่พนักงาน สอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบได้

(๒) ผู้บังคับกองสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ หรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจสั่งคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๒๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับเว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม (๖) แต่ถ้าเป็นคดีต้องหาประทุษร้ายต่อทรัพย์สินเกินกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไปให้เสนอผู้กำกับกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการแทนเป็นผู้สั่ง

(๓) ผู้กำกับกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจสั่งคดีได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม (๖)

*หลักการในข้อนี้ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓

(๔) ผู้บังคับการตำรวจภูธรเขต หรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจสั่งคดีได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม (๖)

(๕) ผู้บัญชาการตำรวจภูธร รองผู้บัญชาการตำรวจภูธร ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจภูธรมีอำนาจสั่งคดีได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม (๖)

(๖) คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดเป็นคอมมิวนิสต์ ให้เสนอตามลำดับจนถึงกรมตำรวจเป็นผู้สั่ง

ข. คดีที่มีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง

(๑) ผู้บังคับกองสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ หรือผู้รักษาการแทน มีอำนาจสั่งคดีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับและคดีความผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์สินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

(๒) ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจสั่งได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม (๓)

(๓) ผู้บังคับการตำรวจภูธรเขตหรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจสั่งได้ทุกคดี เว้นแต่คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดเป็นคอมมิวนิสต์

(๔) ผู้บัญชาการตำรวจภูธร รองผู้บัญชาการตำรวจภูธร ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจภูธร มีอำนาจสั่งได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม (๓)

สำนักงาน สอ. สอน. ซึ่งผู้ มีอำนาจสั่งการ มีความเห็น ควรสั่ง ไม่ฟ้อง ตามข้อ ๗ ข.

(๑) ให้เสนอผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดตรวจพิจารณา ก่อนส่งไปยังพนักงานอัยการ

ข้อ ๘ อำนาจการสั่งคดีของผู้บังคับกอง สถานีตำรวจภูธรอำเภอ ที่มีศาลจังหวัดตั้ง

อยู่ *

* ถูกยกเลิกโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ ข้อ ๑๐

สถานีตำรวจภูธรอำเภอใดที่มีศาล จังหวัดอยู่ในเขตอำนาจ นอกจากอำเภอเมือง ให้ผู้บังคับกอง สถานีตำรวจภูธร อำเภอหรือผู้รักษา การแทนมี อำนาจเฉพาะ ในการสั่ง ปลดปล่อยชั่วคราว การสั่งฟ้องและการกันผู้ต้องหาเป็นพยานได้เท่ากับผู้กำกับ การตำรวจภูธรจังหวัด

ข้อ ๕ กติกการสอบสวน **

เพื่อมิให้สำนวนการสอบสวนต้องตกอยู่กับพนักงานสอบสวนเกินควร ฉะนั้น กติกที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด หรือรู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับตัว ยังไม่ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเห็นว่าได้สอบสวนมานานพอสมควรที่จะเสนอขอการสอบสวนหรือควรรั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง ให้ปฏิบัติโดยถือตามระยะเวลาที่ดำเนินการสอบสวนมาแล้ว ดังนี้

(๑) กติกาอาญาทั่วไป จะต้องสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ เดือน

(๒) กติกอุกฉกรรจ์ จะต้องสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี เฉพาะสำนวนการสอบสวนที่ จะงการสอบสวน ให้เสนอตามลำดับชั้น ไปยังผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ตรวจสอบพิจารณา ก่อนเสนอพนักงานอัยการ

ข้อ ๑๐ การดำเนินคดีอาญาของผู้ว่าคดีในศาลแขวง ***

(๑) ให้ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้บังคับกองสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง ให้เป็นผู้ว่าคดี และได้แจ้งไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบแล้ว เป็นหัวหน้าผู้ว่าคดีในเขตอำนาจของตน

(๒) ให้นายตำรวจที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย แต่งตั้งเป็นผู้ว่าคดี และได้แจ้งไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบแล้ว เป็นผู้ดำเนินคดีอาญาในศาลแขวง

** ถูกยกเลิกโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ ข้อ ๑๑

*** ถูกยกเลิกโดย พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแขวง ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๓

(๓) เมื่อผู้ว่าคดีได้รับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวน ให้หัวหน้าผู้ว่าคดีหรือผู้ว่าคดีซึ่งได้รับมอบหมายจากหัวหน้าผู้ว่าคดีดังกล่าวใน (๑) เป็นผู้ส่งและดำเนินการตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๘๘ แต่ถ้ายกขึ้น ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหา ก็ให้ผู้ว่าคดีดังกล่าวใน (๒) นำผู้ต้องหาไปฟ้องศาลแขวงตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๘๘ ได้

(๔) ในกรณีที่ผู้ว่าคดีเห็นควรอุทธรณ์ หรือฎีกาหรือเห็นควรไม่อุทธรณ์หรือไม่ฎีกา หรือถอนฟ้อง ถอนอุทธรณ์ หรือถอนฎีกา ให้ผู้ว่าคดีเสนอหัวหน้าผู้ว่าคดี หรือผู้ว่าคดีซึ่งได้รับมอบหมายจากหัวหน้าผู้ว่าคดีดังกล่าวใน (๑) เป็นผู้พิจารณาสั่งหรือทำความเห็นเสนอไปยังพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๑ อำนาจการควบคุมการสอบสวน *

(๑) ให้ผู้บังคับบัญชาตำรวจตั้งแต่รองผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดขึ้นไป จัดการควบคุมตรวจตรา แนะนำ ให้การสอบสวนดำเนินไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน โดยเรียบร้อยมีซักข่า กับให้มีอำนาจตรวจสำนวนและสิ่งปฏิบัติ หากมีเหตุผลอันสมควรเพื่อความเรียบร้อยในการสอบสวนจะเข้าดำเนินการสอบสวนด้วยตนเองก็ได้

(๒) ให้พนักงานสอบสวนจัดทำสมุดบันทึกคดีที่ตนสอบสวน เพื่อผู้บังคับบัญชาตรวจได้ตลอดเวลาโดยมีช่องตามแบบตัวอย่างท้ายข้อบังคับนี้

(๓) ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับกองสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอจัดทำสมุดสถิติคดีอาญาที่เกิดขึ้นในเขตอำนาจ โดยมีแบบตัวอย่างเช่นเดียวกับ (๒) แต่เพิ่มชื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบขึ้นอีกช่องหนึ่ง และเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนลงชื่อรับรองความถูกต้องไว้ เพื่อผู้บังคับบัญชาตรวจสอบได้ตลอดเวลา

(๔) ในกรณีที่มีผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้กล่าวโทษในคดีเรื่องหนึ่งเรื่องใดร้องขอความเป็นธรรมต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หรือในกรณีที่ผู้ว่าราชการ

* ถูกยกเลิกโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ ข้อ ๑๒

จังหวัดเห็นเป็นการสมควร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเรียกหัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตอำนาจของกิ่งอำเภอ อำเภอ หรือจังหวัด แล้วแต่กรณี มาชี้แจงผลการสอบสวนแล้วให้คำแนะนำและเร่งรัดให้ดำเนินการสอบสวนให้เป็นผลดี และเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสมได้

ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า การดำเนินการตามวรรคแรกจะไม่ได้ผล ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจจะเข้าควบคุมการสอบสวน โดยเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและสั่งให้ทำการสอบสวนเพิ่มเติม หรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวน หรือให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ กรณีดังกล่าวในวรรคนี้ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเกี่ยวแก่การสอบสวนคดีอาญาตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ในฐานะเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตจังหวัด การที่จะสั่งแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจของผู้บังคับการตำรวจภูธรหรือผู้บัญชาการตำรวจภูธรให้เป็นอันยกเลิก ยกเว้นแต่ที่เป็นอำนาจของอธิบดีกรมตำรวจ

(๕) ในกรณีที่มีผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้กล่าวโทษในคดีเรื่องหนึ่งเรื่องใดร้องขอความเป็นธรรมต่อนายอำเภอ หรือในกรณีที่นายอำเภอเห็นเป็นการสมควร ให้นายอำเภอเรียกหัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตอำนาจของกิ่งอำเภอหรืออำเภอแล้วแต่กรณี มาชี้แจงผลการสอบสวน แล้วให้คำแนะนำและเร่งรัดให้ดำเนินการสอบสวนให้เป็นผลดี และเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสมได้ และถ้านายอำเภอเห็นว่า การดำเนินการดังกล่าวมาแล้วจะไม่ได้ผลดีให้รายงานชี้แจงเหตุผลไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด

ข้อ ๑๒ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางและกองต่าง ๆ ในกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางกับกองทะเบียนคนต่าง้าวและภาษีอากร ซึ่งมีข้อบังคับกระทรวงกำหนดอำนาจและวิธีการสอบสวนไว้แล้ว ก็ให้คงถือปฏิบัติต่อไป

ข้อ ๑๓ การสอบสวนคดีที่ข้าราชการส่วนภูมิภาค ข้าราชการส่วนท้องถิ่น เทศมนตรี กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล กรรมการสุขาภิบาล และกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ต้องหาคดีอาญา เพราะได้กระทำการตามหน้าที่ หรืออ้างว่าได้กระทำการตามหน้าที่ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษรับมาแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณีทราบโดยด่วน เพื่อสั่งให้พนักงาน

งานสอบสวนฝ่ายปกครองร่วมกับพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจสอบสวนดำเนินคดี และถ้าเป็น
เรื่องที่เสนอมายังส่วนกลาง หรือเป็นเรื่องที่ส่วนกลางดำเนินการเอง ให้กรรมการปกครองและ
กรมตำรวจจัดพนักงานสอบสวนของแต่ละฝ่ายร่วมกันสอบสวนดำเนินคดี

ข้อ ๑๔ การสอบสวนคดีอาญาที่ยังค้างอยู่ในความรับผิดชอบของ พนักงานสอบสวน
ฝ่ายอำเภอก่อนวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ ถ้ายังคงมีอยู่ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นไปตาม
ข้อบังคับที่ ๑/๒๕๐๖ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๐๖

ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๙ เป็นต้นไป และให้ยกเลิกข้อ
บังคับที่ ๑/๒๕๐๖ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ เว้นแต่จะมีคดีค้างอยู่ตามที่กล่าวในข้อ ๑๔
แห่งข้อบังคับนี้และให้ยกเลิกบรรดาค่าส่ง ระเบียบ และข้อบังคับอื่นในส่วนซึ่งได้กำหนดไว้
แล้วในข้อบังคับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้

กระทรวงมหาดไทย

สั่ง ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๙

(ลงชื่อ)

พลเอก ป. จารุเสถียร

(ประกาศ จารุเสถียร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ข้อสังเกต เนื่องจากข้อบังคับที่ ๑/๒๕๐๙ เป็นข้อบังคับที่ใช้มานาน พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจมีความเข้าใจโดยตลอด และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ ก็มีได้ยกเลิกข้อบังคับที่ ๑/๒๕๐๙ โดยชัดแจ้ง เพียงแต่ระบุว่าความที่มีกำหนดไว้ในข้อบังคับฯ พ.ศ. ๒๕๒๓ หรือขัดแย้งกันให้เป็นอันยกเลิก จึงถือว่าเป็นการยกเลิกโดยปริยายบางข้อบางส่วนเท่านั้น และบางข้อก็ยังใช้ให้มีผลบังคับอยู่ จึงได้ทำข้อสังเกตขึ้นเพื่อประกอบการพิจารณาดังนี้

ข้อ ๑ หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวน ได้กำหนดไว้ซ้ำกับในข้อบังคับฯ พ.ศ. ๒๕๒๓ ข้อ ๒ จึงถือว่ายกเลิก

ข้อ ๒ สถานที่สอบสวน ได้กำหนดไว้ซ้ำกับข้อบังคับฯ พ.ศ. ๒๕๒๓ จึงถือว่ายกเลิก

ข้อ ๓ การประสานงานระหว่างพนักงานสอบสวน ได้กำหนดไว้ซ้ำกับข้อบังคับฯ พ.ศ. ๒๕๒๓ จึงถือว่ายกเลิก

ข้อ ๔ อำนาจการส่งคำร้องให้ปล่อยชั่วคราว ได้มีกำหนดไว้ในข้อบังคับฯ พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมเปลี่ยนหลักการใหม่

ข้อ ๕ การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน ยังคงสมบูรณ์ใช้ได้อยู่

ข้อ ๖ การรวบรวมสำนวนและทำความเข้าใจ ยังสมบูรณ์ใช้ได้อยู่ แต่มาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแขวงฯ ที่อ้างไว้ นั้นได้ยกเลิกเสียแล้วโดย พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแขวงฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ หัวหน้าพนักงานสอบสวนจึงต้องส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๐ แต่ฝ่ายเดียว

ข้อ ๗ อำนาจการส่งคดี ได้มีกำหนดไว้ในข้อบังคับฯ พ.ศ. ๒๕๒๓ และได้แก้ไขเพิ่มเติมหลักการเล็กน้อย จึงถือว่ายกเลิก

ข้อ ๘ อำนาจส่งคดีของผู้บังคับกองสถานีตำรวจภูธรอำเภอที่มีศาลจังหวัดตั้งอยู่ ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับฯ พ.ศ. ๒๕๒๓ แล้ว จึงถือว่ายกเลิก

ข้อ ๕ คติทั้งการสอบสวน ได้กำหนดไว้ซ้ำ จึงถือว่ายกเลิก

ข้อ ๑๐ การดำเนินคดีอาญาของผู้ว่าคดีศาลแขวง ถูกยกเลิกหมดตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ อำนาจของผู้ว่าคดีเปลี่ยนเป็นอำนาจของพนักงานอัยการหมดแล้ว

ข้อ ๑๑ อำนาจควบคุมการสอบสวน ได้กำหนดซ้ำและแก้ไขเพิ่มเติม โดยข้อบังคับฯ พ.ศ. ๒๕๒๓ และเป็นเรื่องสำคัญมาก เกี่ยวพันกับพนักงานฝ่ายปกครองมาก ควรศึกษาข้อบังคับฯ ใหม่ให้ละเอียด

ข้อ ๑๒ ยังคงใช้ได้อยู่

ข้อ ๑๓ การสอบสวนคดีที่ข้าราชการส่วนภูมิภาคฯ ต้องหาคดีอาญา ยังใช้ได้อยู่ และเป็นข้อบังคับฯ ที่สำคัญ ใช้อ้างอิงอยู่เสมอ

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๒๓ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕

โดยที่เป็นการสมควรจัดระเบียบการสอบสวนคดีอาญาของเจ้าพนักงาน ให้เป็นไป ด้วยความยุติธรรม มีประสิทธิภาพ รัดกุม ก่อให้เกิดหลักประกันการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ขั้นมูลฐานซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความสงบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น และเป็นผลโดยตรงต่อความมั่นคง ของประเทศชาติเป็นส่วนรวม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกข้อบังคับว่าด้วยการ ดำเนินการคดีอาญาดังต่อไปนี้

๑. ในกรณีที่จะออกหมายจับ ตามมาตรา ๖๖ (๑) หรือ (๒) แห่งประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เว้นแต่คดีความผิดหุโทษ คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วย จราจรทางบกและคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวไม่เกินสองพันบาท เจ้าพนักงานจะต้องรวบรวม พยานหลักฐานให้เพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดแล้วเสนอขอรับความเห็นชอบก่อน ดังนี้

ก. ในกรุงเทพมหานคร ให้ขอความเห็นชอบจากปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือ ผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย

ข. ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการ จังหวัดแห่งท้องที่ที่ความผิดได้เกิดหรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตนหรือผู้ซึ่งได้รับ มอบหมาย

ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่จับตัวตนเองโดยไม่ต้องมีหมายตามความในมาตรา ๗๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากเป็นการจับโดยอาศัยเหตุที่จะออกหมายจับได้ตามมาตรา ๖๖ (๑) หรือ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จะต้องได้รับความเห็นชอบก่อน เช่นเดียวกับการออกหมายจับตามวรรคหนึ่ง

การมอบหมายตาม ก. และ ข. ให้ทำเป็นหนังสือโดยคำนึงถึงระดับ ตำแหน่งหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ที่จะได้รับมอบหมายเป็นสำคัญ

๒. หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวน

๒.๑ โสสารวัตรใหญ่หรือโสสารวัตรสถานีตำรวจภูธรอำเภอ โสสารวัตรหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ โสสารวัตรสถานีตำรวจภูธรตำบล หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไป เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๔๐ ในเขตอำนาจของสถานีตำรวจภูธรนั้นกับให้นายตำรวจที่ประจำสถานีตำรวจภูธรดังกล่าว ซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นพนักงานสอบสวน

๒.๒ ให้ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทน เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๔๐ ในเขตอำนาจของกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัด กับให้นายตำรวจที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปในสังกัดกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใด ให้ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน เป็นผู้พิจารณาสั่ง

๒.๓ ให้ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๔๐ ในเขตอำนาจของกองบังคับการตำรวจภูธร กับให้นายตำรวจที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไป ในสังกัดกองบังคับการ

ตำรวจภูธร เป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใด ให้ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้รักษากรในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนเป็นผู้พิจารณาสั่ง

๒.๔ ให้ผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้รักษากรในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๔๐ ในเขตอำนาจของกองบัญชาการตำรวจภูธร กับให้นายตำรวจที่สังกัดในกองบัญชาการตำรวจภูธร ซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไป เป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใด ให้ผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้รักษากรในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นผู้พิจารณาสั่ง

๒.๕ ให้อธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้รักษากรในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนทั่วราชอาณาจักร และมีอำนาจสั่งการเกี่ยวกับคดีได้ทุกกรณี

๓. สถานที่ทำการสอบสวน

ให้ใช้สถานที่ตำรวจเป็นที่ทำการสอบสวน เว้นแต่มีเหตุอันสมควรจะไปทำการสอบสวนในที่ใดก็ได้

๔. การประสานงานระหว่างพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่กับพนักงานสอบสวนอื่น

๔.๑ ในกรณีที่ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้บังคับการตำรวจภูธร เห็นสมควรจะให้พนักงานสอบสวนในสังกัดไปดำเนินการสอบสวนคดีอาญาเรื่องใดท้องที่ใด ภายในเขตรับผิดชอบ โดยให้พนักงานสอบสวนนั้นเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนแต่ฝ่ายเดียว หรือร่วมกับพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ ก็ให้มีหนังสือแจ้งให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ทราบ พร้อมกับระบุอำนาจและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไป เว้นแต่เป็นเรื่องลับซึ่งต้องสอบสวนเป็นพิเศษ หรือในกรณีที่ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธร ออกไปทำการสอบสวนด้วยตนเอง จะไม่แจ้งให้ทราบก็ได้

๔.๒ ในกรณีที่พนักงานสอบสวนต่างหน่วยสอบสวนร่วมกัน ให้ผู้มีอาวุโส เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนนั้น

๔.๓ เมื่อมีเหตุสำคัญหรือกรณีจำเป็น สมควรให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวน หรือร่วมในการสอบสวน หรือร่วมในการสอบสวนคดีอาญาในท้องที่ใด ก็ให้ผู้กำกับ การตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาราชการแทน เสนอเหตุผลต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อสั่งการ

๔.๔ ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอได้ประสบเหตุความผิดอาญา ซึ่งควรจะกระทำการจับกุมได้ ก็ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอทำการจับกุม แต่ถ้าไม่อาจจับกุมได้ทันทีก็สั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ทำการจับกุมและเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนดำเนินคดี ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอทำการสืบสวนสอบสวน หรือสั่งให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเพื่อรวบรวมหลักฐานต่างๆ ที่มีอยู่ในที่เกิดเหตุหรือดำเนินการทั้งหลายอื่น ๆ เช่น ตรวจตัวบุคคล ตรวจสิ่งของ ค้นเพื่อพบสิ่งของ และยึดไว้ซึ่งสิ่งของที่ค้นพบ ตลอดจนสอบถามปากคำบุคคลและดำเนินการอย่างอื่นเท่าที่จำเป็น เพื่อเป็นหลักฐานในชั้นต้น และบันทึกไว้ แล้วให้ส่งหลักฐานการสืบสวนสอบสวนนั้นและตัวบุคคลที่จับกุมไว้ไปให้พนักงานสอบสวนท้องที่ดำเนินการต่อไป

๕. เมื่อมีคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว โดยมีประกันหรือไม่มีประกัน โดยมีหลักประกันหรือไม่มีหลักประกัน ไม่ว่าผู้ยื่นคำร้องจะเป็นผู้ต้องหาตนเองหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับพนักงานสอบสวนรับคำร้องไว้โดยพลัน แล้วพิจารณาสั่ง หรือถ้าเป็นกรณีที่ตนไม่มีอำนาจสั่งก็ให้รับเสนอคำร้องนั้นไปยังผู้มีอำนาจสั่งโดยเร็ว และให้พนักงานสอบสวนหรือผู้มีอำนาจสั่งตาม ๕.๑ แล้วแต่กรณี แจ้งผลการส่งคำร้องให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในกำหนดเวลาสี่สิบสี่ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่มีการยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวนั้น การพิจารณาคำร้องต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้คือ

๕.๑ ให้สารวัตรใหญ่ สารวัตรที่เป็นหัวหน้ารับผิดชอบหน่วยงานสารวัตรสถานีตำรวจภูธรอำเภอ สารวัตรสถานีตำรวจภูธรตำบล หรือผู้รักษาราชการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจพิจารณาคำร้องได้สำหรับคดีอาญาทั้งปวง เว้นแต่คดีตาม ๕.๒

ข้อ ๔.๔ ความเดิมถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่โดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕

ข้อ ๕ ความเดิมถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่โดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕

ถ้าบุคคลดังกล่าวพิจารณาแล้วมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือไม่มีประกัน หรือโดยมีหลักประกัน หรือไม่มีหลักประกัน คำสั่งนั้นเป็นอันเด็ดขาด

๕.๒ คดีความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ คดีความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร คดีความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดเป็นคอมมิวนิสต์ หรือคดีที่ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ชั้นรองอธิบดีกรมตำรวจขึ้นไป เห็นว่ามีเหตุอันสมควรและสั่งการไว้เป็นการเฉพาะ ให้กรมตำรวจกำหนดตัวบุคคลผู้มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวและให้ส่งคำร้องปล่อยชั่วคราวโดยเร็วที่สุด

๕.๓ ในกรณีที่ผู้ที่มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวพิจารณาแล้วเห็นควรไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ให้รีบเสนอคำร้องพร้อมด้วยความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือเพื่อพิจารณาส่งตามอำนาจหน้าที่ แล้วแจ้งความเห็นให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในกำหนดเวลาที่สืบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่มีการยื่นคำร้อง

ทั้งนี้ ให้กรมตำรวจวางระเบียบปฏิบัติเป็นการภายในเกี่ยวกับการเสนอและส่งคำร้องของผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือ

๖. การแจ้งข้อหา จะกระทำโดยเพิ่มข้อหาที่มีโทษหนักเกินกว่าโทษสำหรับการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้

๗. การสอบสวนบุคคลหนึ่งบุคคลใดในฐานะเป็นพยานที่ดี หรือในฐานะเป็นผู้ต้องหาที่ดีจะต้องกระทำโดยมิชักช้าในโอกาสแรกที่พบตัวบุคคลนั้น โดยพนักงานสอบสวนจะต้องใช้วิธีตั้งคำถามให้ตอบแล้วบันทึกคำถาม และทำให้การตอบคำถามเพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริงเป็นลำดับไป เริ่มตั้งแต่คำถามแรกจนถึงคำถามสุดท้าย ทั้งนี้ ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนใช้วิธีสอบถามปากคำแล้วบันทึกเรียบเรียงขึ้นเองในลักษณะของการบรรยายข้อเท็จจริง

๘. ในกรณีที่ผู้ต้องหาให้การขัดท้อ บุคคลหนึ่งบุคคลใดว่าเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันนั้น ให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติตามความในข้อ ๑ โดยเคร่งครัดก่อนที่จะจับกุมบุคคลนั้นมาดำเนินคดี

๙. อำนาจทำความเข้าใจในคดี

๙.๑ คดีที่มีความเห็นควรส่งฟ้อง

๙.๑.๑ สารวัตรใหญ่หรือสารวัตรสถานีตำรวจภูธรอำเภอ สารวัตรหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ สารวัตรสถานีตำรวจภูธรตำบล หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็นในคดีที่มีโทษจำคุกไม่เกินยี่สิบปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๑.๕ แต่ถ้าเป็นคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินหนึ่งแสนบาทขึ้นไป หรือคดีอุกฉกรรจ์ ให้เสนอผู้กำกับกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน เป็นผู้ทำความเห็น

๙.๑.๒ ผู้กำกับกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๑.๕

๙.๑.๓ ผู้บังคับกับการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๑.๕

๙.๑.๔ ผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๑.๕

๙.๑.๕ คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร และความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดเป็นคอมมิวนิสต์ ให้เสนอตามลำดับจนถึงอธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้ทำความเห็น

๙.๒ คดีที่มีความเห็นควรส่งไม่ฟ้อง

๙.๒.๑ สารวัตรใหญ่หรือสารวัตรสถานีตำรวจภูธรอำเภอ สารวัตรหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ สารวัตรสถานีตำรวจภูธรตำบล หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็นคดีความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินไม่เกินสองหมื่นบาท

๙.๒.๒ ผู้กำกับกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๒.๕

๙.๒.๓ ผู้บังคับกับการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๒.๕

๔.๒.๔ ผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๔.๒.๕

๔.๒.๕ คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร และความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ให้เสนอตามลำดับจนถึงอธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้ทำความเห็น

คดีที่อยู่ในอำนาจทำความเห็นดังกล่าวในข้อนี้ ถ้าคดีใดผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือได้สั่งการไว้โดยเฉพาะ ให้ปฏิบัติไปตามคำสั่งนั้น หรือถ้าพนักงานสอบสวนเห็นสมควรเสนอผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปก็ให้เสนอได้

(เพิ่มเติมวรรคท้าย โดยข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓)

๑๐. อำนาจการทำความเห็นในคดีของสารวัตรใหญ่ หรือสารวัตรสถานีตำรวจภูธรอำเภอ สารวัตรหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ สารวัตรสถานีตำรวจภูธรตำบลที่มีศาลจังหวัดตั้งอยู่

สถานีตำรวจภูธรใดที่มีศาลจังหวัดตั้งอยู่ในเขตอำนาจนอกจากอำเภอเมือง ให้สารวัตรใหญ่ หรือสารวัตรสถานีตำรวจภูธรอำเภอ สารวัตรหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ สารวัตรสถานีตำรวจภูธรตำบล หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจเฉพาะในการปล่อยชั่วคราว ทำความเห็นในคดี และการกันผู้ต้องหาเป็นพยานได้เช่นเดียวกับผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด

๑๑. คดีที่งดการสอบสวน

เพื่อให้มีให้จำนวนการสอบสวนต้องคงอยู่กับพนักงานสอบสวนนานเกินควร ฉะนั้นคดีใดที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเห็นว่าได้สอบสวนมานานพอสมควรที่จะเสนอขอของการสอบสวน ให้ถือปฏิบัติโดยถือตามระยะเวลาที่ดำเนินการสอบสวนมาแล้ว ทั้งนี้

๑๑.๑ คดีอาญาทั่วไป จะต้องสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือน

๑๑.๒ คดีอุกฉกรรจ์ จะต้องสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

เฉพาะสำนวนการสอบสวนที่จะงดการสอบสวนให้เสนอตามลำดับชั้น ไปยังผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน ตรวจสอบพิจารณา ก่อนเสนอพนักงานอัยการ

๑๒. อำนาจการควบคุมการสอบสวน

๑๒.๑ ให้ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่รองผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดขึ้นไปจัดการควบคุมตรวจตรา แนะนำ ให้การสอบสวนดำเนินไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนโดยเรียบร้อยมีชกซ้ำ กับให้มีอำนาจตรวจสอบสำนวนและสั่งปฏิบัติ หากมีเหตุผลอันสมควร เพื่อความเรียบร้อยในการสอบสวนจะเข้าดำเนินการสอบสวนด้วยตนเองก็ได้

๑๒.๒ ให้พนักงานสอบสวนจัดทำสมุดบันทึกคดีที่ตนสอบสวนเพื่อผู้บังคับบัญชาตรวจได้ตลอดเวลา โดยมีช่องตามแบบตัวอย่างท้ายข้อบังคับนี้

๑๒.๓ ให้เป็นหน้าที่ของสารวัตรใหญ่ หรือสารวัตรสถานีตำรวจภูธรอำเภอ สารวัตรหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ สารวัตรสถานีตำรวจภูธรตำบล จัดทำสมุดสถิติคดีอาญาที่เกิดขึ้นในเขตอำนาจ โดยมีแบบตัวอย่างเช่นเดียวกับ ๑๒.๒ แต่เพิ่มชื่อพนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนชั้นอีกช่องหนึ่ง และเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนลงชื่อรับรองความถูกต้องไว้เพื่อผู้บังคับบัญชาตรวจสอบได้ตลอดเวลา

๑๒.๔ ในกรณีที่มีผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้กล่าวโทษในคดีเรื่องหนึ่งเรื่องใดร้องขอความเป็นธรรมต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา รวมทั้งการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นเป็นการสมควร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเรียกหัวหน้าพนักงานสอบสวนในจังหวัดมาชี้แจง แล้วให้คำแนะนำเร่งรัดให้ดำเนินการให้เป็นผลดีและเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสมได้ ในการนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเรียกสำนวนการสอบสวนมาประกอบการชี้แจงแนะนำได้

ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า การดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะไม่ได้ผล ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเข้าควบคุมการสอบสวน โดยเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณา และสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้

ปล่อยชั่วคราว หรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวน หรือให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐ มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความผิดอาญาในเขตอำนาจของจังหวัด การที่จะสั่งแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจของผู้บังคับการตำรวจภูธรหรือผู้บัญชาการตำรวจภูธรให้เป็นอันงก เว้นแต่ที่เป็นอำนาจของอธิบดีกรมตำรวจ

๑๒.๕ ในกรณีที่มีผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้กล่าวโทษในคดีเรื่องหนึ่งเรื่องใดร้องขอความเป็นธรรมต่อนายอำเภอเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา รวมทั้งการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือในกรณีที่นายอำเภอเห็นเป็นการสมควร ให้นายอำเภอเรียกหัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตอำนาจของกิ่งอำเภอหรืออำเภอมาชี้แจง แล้วให้คำแนะนำและเร่งรัดให้ดำเนินการให้เป็นผลดีและเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสมได้ ในการนี้นายอำเภอมีอำนาจเรียกสำนวนการสอบสวนมาประกอบการชี้แจงแนะนำได้

ถ้านายอำเภอเห็นว่า การดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะไม่ได้ผล นายอำเภอมีอำนาจเข้าควบคุมการสอบสวนโดยเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวน หรือให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่า นายอำเภอเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐ มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความผิดอาญาในเขตอำนาจของอำเภอ การที่จะสั่งการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจของผู้กำกับกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้

บัญชาการตำรวจภูธร ให้เป็นอัยก เว้นแต่ที่เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดหรืออธิบดีกรมตำรวจ

๑๒.๖ ในกรณีที่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้กล่าวโทษในคดีเรื่องหนึ่งเรื่องใด ร้องขอความเป็นธรรมต่อปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญารวมทั้งการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือในกรณีที่ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเห็นเป็นการสมควร ให้ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเรียกหัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตอำนาจของกิ่งอำเภอมาชี้แจง แล้วให้คำแนะนำเร่งรัดให้ดำเนินการให้เป็นผลดี และเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสมได้ ในการนี้ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอมีอำนาจเรียกสำนวนการสอบสวนมาประกอบการชี้แจงและแนะนำได้

ถ้าปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเห็นว่าการดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะไม่ได้ผล ให้รายงานชี้แจงเหตุผลไปยังนายอำเภอ และให้นายอำเภอพิจารณาดำเนินการตาม

๑๒.๕ โดยอนุโลม

๑๓. (ยกเลิกโดยข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓)

๑๔. (ยกเลิกโดยข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕)

๑๕. การสอบสวนคดีอาญาที่ยังค้างอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวน ก่อนวันใช้ข้อบังคับนี้ ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑/๒๕๐๔ เรื่องระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรี ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๑๘

บรรดาคำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้วในข้อบังคับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับฉบับนี้ ให้เป็นอันยกเลิก

๒๔๑

ข้อบังคับนี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันครบกำหนด ๓๐ วัน นับจากบังคับเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

(ลงชื่อ) **ประเทือง กীরติบุตร**
(นายประเทือง กীরติบุตร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ

๑. ข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๓
๒. ข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๓) ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๒๓
๓. ข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๒๕

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น

นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบการสอบสวนคดีอาญาให้เหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน และอำนวยความสะดวกรวดเร็วแก่ประชาชนผู้มาติดต่อกับทางราชการ

ฉะนั้น จึงกำหนดระเบียบให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร ดำเนินการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทตามข้อบังคับนี้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คดีอาญาที่ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองสอบสวนได้
คดีอาญาในความผิดตามกฎหมายดังต่อไปนี้ ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนได้

๑. กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร
๒. กฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน
๓. กฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่
๔. กฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย
๕. กฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน
๖. กฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ
๗. กฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง
๘. กฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
๙. กฎหมายว่าด้วยสาธารณสุข
๑๐. กฎหมายว่าด้วยประถมศึกษา

ข้อ ๒ การสอบสวนคดีอาญาในความผิดหลายบท

ความผิดอาญาซึ่งผู้กระทำผิดกรรมเดียว แต่เป็นความผิดหลายบท ถ้าบทใดหรือหลายบทในกรรมนั้น เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติ หรือกฎหมายอื่นนอกจากความผิดตามกฎหมายในข้อ ๑ ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจทำการสอบสวน

ข้อ ๓ หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวน

(๑) คดีอาญาตามกฎหมายในข้อ ๑ ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของกิ่งอำเภอใดให้ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอนั้น หรือผู้รักษาการแทนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๔๐ กับให้ปลัดอำเภอที่ประจำ ณ ที่ว่าการกิ่งอำเภอนั้นซึ่งได้รับแต่งตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัดที่กิ่งอำเภอสังกัดอยู่เป็นพนักงานสอบสวน

(๒) คดีอาญาตามกฎหมายในข้อ ๑ ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของอำเภอใดให้นายอำเภอนั้น หรือผู้รักษาการแทน เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ดำเนินการสอบสวนให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๔๐ กับให้ปลัดอำเภอที่ประจำ ณ ที่ว่าการอำเภอนั้น ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัดที่อำเภอสังกัดอยู่เป็นพนักงานสอบสวน

(๓) คดีอาญาตามกฎหมายในข้อ ๑ ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของจังหวัดใดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น หรือผู้รักษาการแทนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๔๐

(๔) ในกรณีที่ทำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร นายอำเภอจะเข้ามาเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนคดีอาญา คดีใดคดีหนึ่งตามกฎหมายในข้อ ๑ ในเขตอำนาจของกิ่งอำเภอที่อยู่ในเขตอำเภอนั้นก็ได้

(๕) ในกรณีที่ทำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร ผู้ว่าราชการจังหวัดจะเข้ามาเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนในคดีอาญา คดีใดคดีหนึ่งตามกฎหมายในข้อ ๑ ในเขตอำนาจของอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่อยู่ในเขตจังหวัดนั้นก็ได้

ข้อ ๔ สถานที่ทำการสอบสวน

ให้ใช้ที่ว่าการกิ่งอำเภอ หรือที่ว่าการอำเภอ หรือศาลากลางจังหวัดเป็นที่ทำการสอบสวนคดีอาญาตามกฎหมายในข้อ ๑ ที่อยู่ในเขตอำนาจแล้วแต่กรณี เว้นแต่มีเหตุจำเป็นจะไปทำการสอบสวนที่ใดก็ได้ ทั้งนี้ ให้บันทึกเหตุความจำเป็นไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

ข้อ ๕ การร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

ถ้ามีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษว่ามีผู้กระทำความผิดตามกฎหมายในข้อ ๑ ต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจนั้น รับผิดชอบการจัดให้มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษตามกฎหมาย และรับผิดชอบไปยังพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองแห่งท้องที่ที่ความผิดอาญาได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจโดยเร็ว

ข้อ ๖ อำนาจการส่งคำร้องปล่อยชั่วคราว

ในการสอบสวนความผิดอาญาตามกฎหมายในข้อ ๑ ถ้ามีคำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาชั่วคราว ไม่ว่าผู้ยื่นคำร้องนั้นจะเป็นตัวผู้ต้องหาตนเองหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องให้พนักงานสอบสวนรับคำร้องนั้นแล้วรีบพิจารณาสั่ง หากเห็นควรไม่อนุญาตให้รับนำเสนอต่อหัวหน้าพนักงานสอบสวนโดยเร็ว

อำนาจส่งคำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาชั่วคราวโดยมีประกันหรือไม่มีประกัน ให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้มีอำนาจสั่ง

(๑) พนักงานสอบสวนผู้ทำการสอบสวนในคดีนั้น มีอำนาจสั่งปล่อยผู้ต้องหาชั่วคราวในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) หัวหน้าพนักงานสอบสวนตั้งแต่ตำแหน่งปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอขึ้นไป มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวได้ทุกคดี

ข้อ ๗ การควบคุมผู้ต้องหา

ในกรณีที่ทำเป็นจะต้องควบคุมผู้ต้องหาไว้ในระหว่างสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองมอบตัวผู้ต้องหาฝากควบคุมไว้ ณ สถานีตำรวจแห่งท้องถิ่นนั้นและให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบทำการควบคุมไว้

ข้อ ๘ การรวบรวมสำนวนการสอบสวนและทำความเข้าใจ

เมื่อพนักงานสอบสวนเห็นว่า การสอบสวนเสร็จแล้ว ให้จัดทำสำนวนและทำความเข้าใจส่งคดีเสนอหัวหน้าพนักงานสอบสวนโดยมิชักช้า และให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินการตามมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๙ การทำความเข้าใจและการส่งคดี

ก. ความเห็นควรงดการสอบสวน

ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำผิด และความผิดนั้นมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี ให้พนักงานสอบสวนงดการสอบสวนและบันทึกเหตุผลที่กั้นคดีไว้กับสำนวน แล้วให้ส่งบันทึกนั้นพร้อมกับสำนวนผ่านหัวหน้าพนักงานสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ

ในความผิดมีอัตราโทษอย่างสูงเกินกว่าสามปี ให้พนักงานสอบสวนเสนอสำนวนพร้อมทั้งความเห็นที่ควรงดการสอบสวนผ่านหัวหน้าพนักงานสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ

ข. ความเห็นควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง

ถ้ารู้ตัวผู้กระทำผิด แต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ เมื่อได้ความทางการสอบสวนอย่างใด ให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้แล้วทำความเข้าใจควรสั่งฟ้อง หรือสั่งไม่ฟ้องเสนอผ่านหัวหน้าพนักงานสอบสวนพร้อมด้วยสำนวนไปยังพนักงานอัยการ

ถ้ารู้ตัวผู้กระทำผิด และผู้นั้นถูกควบคุมหรือขังอยู่ หรือปล่อยชั่วคราว หรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก ให้พนักงานสอบสวนเสนอความเห็นส่งฟ้องหรือส่งไม่ฟ้องผ่านหัวหน้าพนักงานสอบสวน พร้อมด้วยสำนวนไปยังพนักงานอัยการ

ข้อ ๑๐ ระยะเวลาในการของการสอบสวนและการส่งฟ้องหรือส่งไม่ฟ้อง

เพื่อมิให้สำนวนการสอบสวนต้องตกค้างอยู่กับพนักงานสอบสวนนานเกินควร ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำผิด หรือรู้ตัวผู้กระทำผิดแต่ไม่สามารถเรียกหรือจับตัวมาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเห็นว่าได้สอบสวนมานานพอสมควรที่จะเสนอของการสอบสวนหรือควรส่งฟ้องหรือส่งไม่ฟ้อง ให้ถือปฏิบัติโดยถือตามระยะเวลาที่ดำเนินการสอบสวนมาแล้ว ดังนี้

(๑) กติอาญาที่มีความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จะต้องสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๒๐ วัน

(๒) กติอาญาซึ่งมีความผิดนอกจาก (๑) จะต้องสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒๔๐ วัน

เฉพาะสำนวนการสอบสวนที่จะของการสอบสวนให้เสนอตามลำดับขึ้นไปยังปลัดจังหวัดตรวจพิจารณาก่อนเสนอพนักงานอัยการ

ข้อ ๑๑ อำนาจการควบคุมการสอบสวน

(๑) ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ ซึ่งได้แก่ ปลัดกระทรวงมหาดไทย รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครอง รองอธิบดีกรมการปกครอง ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง และหัวหน้ากองการสอบสวน กรมการปกครอง มีอำนาจควบคุมตรวจตราแนะนำให้การสอบสวนเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน

(๒) ในจังหวัดอื่น ให้ผู้บังคับบัญชาฝ่ายปกครองตั้งแต่ปลัดจังหวัดขึ้นไป มีอำนาจควบคุมตรวจตรา แนะนำให้การสอบสวนเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบแบบ

แผน กับให้มีอำนาจตรวจสอบสำนวนส่งปฏิบัติการตามที่เห็นสมควร เพื่อความเรียบร้อยในการ
 สอบสวน หากจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควรจะทำการสอบสวนด้วยตนเองก็ได้

(๓) ให้พนักงานสอบสวนจัดทำสมุดบันทึกคดีที่ตนสอบสวนเพื่อผู้บังคับ
 บัญชาตรวจได้ตลอดเวลา

(๔) ให้จัดทำสมุดคดีประจำวัน และเปรียบเทียบคดีไว้ ณ ที่ทำการสอบ
 สวนกิ่งอำเภอ อำเภอ หรือจังหวัดนั้น เมื่อรับคดีใด หรือเปรียบเทียบปรับ หรือจำหน่าย
 คดีใด ให้บันทึกไว้ในสมุดรับคดีและสมุดเปรียบเทียบคดีนั้น

ข้อ ๑๒ เงินค่าปรับ

ให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๑๓ อำนาจการสอบสวนคดีอาญาของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองตามข้อ
 บังคับอื่น

การสอบสวนคดีอาญาตามข้อบังคับนี้ไม่กระทบกระเทือนอำนาจการสอบ
 สวนคดีอาญาของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองตามกฎหมายระเบียบหรือข้อบังคับอื่น

ข้อ ๑๔ บทเฉพาะกาล

ข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศ
 ใช้ข้อบังคับเป็นต้นไป เมื่อพ้นกำหนดดังกล่าว ถ้ายังมีคดีตามกฎหมายในข้อ ๑ ค้างดำเนิน
 การอยู่ที่พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ ก็ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจดำเนินการต่อไปจน
 แล้วเสร็จ

กระทรวงมหาดไทย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๒๐

สมัคร สุนทรเวช

(นายสมัคร สุนทรเวช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการเปรียบเทียบและการสอบสวนคดีอาญาบางประเภท

พ.ศ. ๒๕๒๑

เพื่อให้การปฏิบัติ เกี่ยวกับการ เปรียบเทียบและการ สอบสวนคดีอาญาตาม ข้อบังคับ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๒๐ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงวาง ระเบียบเกี่ยวกับการนี้ไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

ข้อความทั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเปรียบเทียบ และการสอบสวนคดีอาญาบางประเภท พ.ศ. ๒๕๒๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๒๑ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ พนักงานสอบสวนตามระเบียบนี้ ให้หมายความถึงพนักงานสอบสวนตาม ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐

ข้อ ๔ การ สอบสวน คดีอาญา ของ พนักงาน สอบสวน ฝ่าย ปกครอง ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นนอกจากข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวน คดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ ให้ปฏิบัติไปตาม กฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการนี้

ข้อ ๕ การปฏิบัติสำหรับกรณีใด ถ้าระเบียบนี้มีได้กำหนดไว้ ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้นำระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีหรือระเบียบการอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๖ การรับและส่งหนังสือตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณที่เกี่ยวกับคดีอาญา ให้แยกเป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหากจากการรับและส่งหนังสือทั่วไปของจังหวัด อำเภอ หรือกิ่งอำเภอ

ข้อ ๗ ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา ให้เจ้าพนักงานปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๘ คดีอาญาใดอยู่ในเขตอำนาจของศาลแขวง การปฏิบัติทางคดีให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง

หมวดที่ ๒

การเปรียบเทียบคดีอาญา

ส่วนที่ ๑

หลักทั่วไป

ข้อ ๘ การเปรียบเทียบคดีอาญา หมายความว่า

(๑) การที่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจ ทำการสอบสวนคดีนั้น ทำการเปรียบเทียบคดีความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ หรือคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวอย่างสูงไม่เกินสองพันบาท

(๒) การที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจทำการเปรียบเทียบคดีอาญาได้ตามกฎหมายอื่น

ข้อ ๑๐ คดีใดที่อยู่ในอำนาจเปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนกำหนดค่าปรับ ถ้าผู้ต้องหาและผู้เสียหายยินยอมตามนั้น ก็ให้บันทึกถ้อยคำผู้ต้องหา ผู้เสียหายและความยินยอมรวมไว้ในสำนวนแล้วทำการเปรียบเทียบปรับ และจดบันทึกการเปรียบเทียบในสมุดเปรียบเทียบคดี

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่พนักงานสอบสวนกำหนดภายในเวลาสมควร แต่ไม่เกินสิบห้าวัน เว้นแต่มีกฎหมายกำหนดเวลาไว้เป็นอย่างอื่น คดีนั้นเป็นอันเสร็จเด็ดขาด

ถ้าผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลา ให้บันทึกถ้อยคำไว้เพื่อดำเนินคดีต่อไป

ข้อ ๑๑ ในคดีที่เปรียบเทียบได้ แต่พนักงานสอบสวนเห็นว่าผู้ต้องหาควรได้รับโทษถึงจำคุกให้ดำเนินคดีต่อไป

ข้อ ๑๒ ถ้าผู้ต้องหาและผู้เสียหายยินยอมให้เปรียบเทียบและพร้อมที่จะชำระค่าปรับ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการเปรียบเทียบโดยมิชักช้า

ข้อ ๑๓ ในคดีมีค่าทดแทน ถ้าผู้เสียหายและผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบ ให้เจ้าหน้าที่กำหนดจำนวนตามที่เห็นสมควร หรือตามที่คู่ความตกลงกัน

ข้อ ๑๔ เมื่อพนักงานสอบสวนได้ทำการเปรียบเทียบเสร็จแล้ว ให้ส่งสำนวนการเปรียบเทียบผ่านหัวหน้าพนักงานสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ

ถ้าพนักงานอัยการไม่มี คำสั่งเป็นอย่างอื่นแก่ พนักงานสอบสวนภายในกำหนดหนึ่งเดือนแล้ว ให้ถือว่าตามที่พนักงานสอบสวนได้ทำการเปรียบเทียบไปนั้นพนักงานอัยการเห็นชอบด้วย

ถ้าพนักงานอัยการ เห็นว่าการ เปรียบเทียบ ไม่ชอบด้วย กฎหมายและมี คำสั่งให้ฟ้องหรือแจ้งให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหามาฟ้องให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามนั้น

ข้อ ๑๕ คดีที่อยู่ในอำนาจ เปรียบเทียบแต่ผู้ต้องหา ไม่ยอม ให้ทำการ เปรียบเทียบ เมื่อพนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการดำเนินการฟ้อง หากพนักงานอัยการเห็นสมควรและผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนขอสำนวนการสอบสวนคืนมาทำการเปรียบเทียบต่อไป

ข้อ ๑๖ ในคดีมีโทษปรับสถานเดียว เมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมเสียค่าปรับในอัตราอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดต่อพนักงานสอบสวนก่อนศาลพิจารณา ให้ดำเนินการเสียค่าปรับและบันทึกพร้อมไว้ในสำนวนการสอบสวน แล้วปฏิบัติตามข้อ ๑๔ โดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

เงินค่าปรับและการถอนเงินค่าปรับ

ข้อ ๑๗ เมื่อผู้ต้องหาชำระเงินค่าปรับแล้ว ให้พนักงานสอบสวนออกใบเสร็จรับเงิน โดยให้พนักงานสอบสวนและผู้รับเงินเป็นผู้ลงลายมือชื่อในใบเสร็จรับเงินนั้น

ข้อ ๑๘ เงินค่าปรับให้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรับจ่าย เก็บรักษา และนำส่งเงินในหน้าที่ของอำเภอ และกิ่งอำเภอ ที่ใช้บังคับอยู่

ข้อ ๑๙ ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่า การเปรียบเทียบไม่ชอบด้วยกฎหมายตามข้อ ๑๔ วรรคสาม ให้พนักงานสอบสวนจัดการคืนเงินค่าปรับนั้นให้ผู้ต้องหา

ข้อ ๒๐ การถอนเงินค่าปรับที่นำส่งแล้วคืนแก่ผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนทำรายงานขอถอนโดยทันที

เมื่อถอนเงินค่าปรับมาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนแจ้งผู้ต้องหามารับเงิน โดยทำบันทึกให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อรับเงินไว้เป็นหลักฐาน ถ้าผู้นั้นไม่มารับให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนเก็บรักษาไว้ตามระเบียบของทางราชการ

หมวดที่ ๓

การสอบสวน

ส่วนที่ ๑

หลักทั่วไป

ข้อ ๒๑ การสอบสวน หมายความว่า การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

ข้อ ๒๒ ในการสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติดังนี้

(๑) ต้องยึดมั่นในความเที่ยงธรรม

(๒) ต้องรีบกระทำโดยมิชักช้า ก่อนที่จะทำการสอบสวน ให้ตั้งรูปคดีและประเด็นของเรื่องไว้แล้วดำเนินการสอบสวนไปตามประเด็นที่ตั้งโดยครบถ้วน ข้อความที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือเหตุแวดล้อมกรณีเมื่ออย่างไรให้ตามและบันทึกให้ครบถ้วน เพื่อประกอบการพิจารณาเหตุผลนั้น ๆ

(๓) การอ้างเหตุขออำนาจศาลในการฝากขัง ให้กระทำในกรณีที่น่าจำเป็นเท่านั้น

(๔) ต้องให้ความสะดวกแก่พยานในคดี ถ้าพนักงานสอบสวนเกิดความจำเป็นที่ไม่สามารถสอบสวนได้ ให้รายงานหัวหน้าพนักงานสอบสวนเพื่อสั่งให้พนักงานสอบสวนอื่นดำเนินการสอบสวนต่อไป

(๕) ต้องติดตามสำนวนการสอบสวนให้สำเร็จโดยเร็ว หากขัดข้องอย่างไรให้รีบแจ้งเหตุผลให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยด่วน

ข้อ ๒๓ การถามปากคำนั้น พนักงานสอบสวนจะให้ผู้ให้ถ้อยคำสาบานหรือปฏิญาณตัวก่อนก็ได้ และต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญาว่าด้วยพยานบุคคล

ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนตักเตือน พุดให้ท้อใจ หรือใช้กลอุบายอื่น ๆ เพื่อบ่อนกัมมิให้บุคคลใดให้ถ้อยคำ ซึ่งอาจจะให้ด้วยความเต็มใจ

ข้อ ๒๔ ให้พนักงานสอบสวนซักความรู้เห็นของพยานและผู้เสียหาย ให้นำข้อความที่รู้จริงมากล่าว อย่าให้พยานเอาความเข้าใจของตน หรือเพียงแค่ได้ยินได้ฟังมาเป็นความรู้เห็นเสียเอง

ก่อนที่จะทำการสอบสวน ให้ชี้แจงแนะนำผู้ให้ถ้อยคำให้เข้าใจว่า การถามปากคำจะต้องกระทำอย่างละเอียด เพื่อจะได้นำไปแสดงต่อศาลให้เข้าใจอย่างชัดแจ้ง

ข้อ ๒๕ พนักงานสอบสวนต้อง บันทึกข้อความให้ตรงกับ ที่พยานและผู้เสียหายให้ถ้อยคำ คำใดไม่เข้าใจให้หมายเหตุในวงเล็บเป็นความเข้าใจของพนักงานสอบสวนไว้ต่อท้ายถ้อยคำตามประเพณีนิยมในท้องที่ของพยานและผู้เสียหายนั้น ไม่ให้ฝืนใจผู้ให้ถ้อยคำให้การผิดแผกจากประเพณีนิยมในท้องที่นั้น

การบันทึกข้อความในสำนวนการสอบสวนต้องชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจเรื่องได้

ข้อ ๒๖ พนักงานสอบสวนพึงระมัดระวังในการบันทึกวัน เวลาและสถานที่เกิด เหตุให้ถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริง

ข้อ ๒๗ เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียก หรือส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือปรากฏว่าผู้ใดซึ่งมาอยู่ต่อหน้าพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานเป็นผู้ต้องหา ให้ถามชื่อ ตัว ชื่อสกุล เชื้อชาติ สัญชาติ บิดามารดา อายุ อาชีพ ที่อยู่ ที่เกิด และแจ้งข้อหาให้ ทราบ และต้องบอกให้ทราบก่อนว่า ถ้อยคำที่ผู้ต้องหากล่าวนั้นอาจใช้เป็นหลักฐานยืนยันเขาใน การพิจารณาได้ เมื่อผู้ต้องหาเต็มใจให้การอย่างใดให้จดคำให้การไว้ ถ้าผู้ต้องหาไม่เต็มใจให้ การเลยก็ให้บันทึกไว้

ข้อ ๒๘ ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำหรือจัดให้ทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการล่อลวง ชูเชิญ หรือให้สัญญากับผู้ต้องหาเพื่อจูงใจให้ผู้ต้องหากให้การอย่างใด ๆ ในเรื่องที่ต้องหา นั้น

ข้อ ๒๙ การสอบสวนให้ใช้ภาษาไทย ถ้ามีความจำเป็นต้องแปลภาษาไทยเป็น ภาษาต่างประเทศ หรือภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยให้ใช้ล่ามแปล ก่อนดำเนินการพนักงาน สอบสวนต้องให้ล่ามสาบานหรือปฏิญาณตนว่า จะทำหน้าที่โดยสุจริต จะไม่แก้ไขเพิ่มเติมหรือ ตัดทอนสิ่งที่แปลเมื่อแปลเสร็จแล้ว ให้ล่ามลงลายมือชื่อในคำแปลนั้น

ผู้ทำหน้าที่ล่ามในวรรคก่อน ให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้จัดหา

ข้อ ๓๐ พนักงานสอบสวนมีอำนาจให้เจ้าพนักงานอื่นทำการแทนได้ ดังนี้

(๑) การใดในการสอบสวนอยู่นอกเขตอำนาจของตน มีอำนาจส่งประเด็นไปให้ พนักงานสอบสวนซึ่งมีอำนาจทำการนั้นจัดการได้

(๒) การใดเป็นสิ่งเล็กน้อยในการสอบสวน ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของตนไม่ว่าทำ เองหรือจัดการตามประเด็น มีอำนาจส่งให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทำการแทนได้ ทั้งนี้ การนั้น ต้องไม่มีกฎหมายใดเจาะจงให้พนักงานสอบสวนต้องกระทำด้วยตนเอง

ข้อ ๓๑ พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนเอง หรือส่งประเด็นไปสอบสวนเพื่อ ทราบความเป็นมาแห่งชีวิตและความประพฤติอันเป็นอาชญาของผู้ต้องหา แต่ต้องแจ้งให้ผู้ต้อง หาทราบข้อความทุกข้อที่ได้มา แล้วให้ทำบันทึกการแจ้งรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน โดย ให้ผู้แจ้งและผู้รับแจ้งลงลายมือชื่อเป็นหลักฐาน

ข้อ ๓๒ การส่งประเด็นไปให้พนักงานสอบสวนท้องถิ่นทำการสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการดังนี้

(๑) ส่งสำนวนการสอบสวนทั้งหมด หรือสำเนาทำให้การกล่าวโทษหรือคำร้องทุกข์ หรือสำเนาทำให้การพยานที่เกี่ยวข้อง หรือสำเนาทำให้การผู้ต้องหา หรือเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องประเด็นเพื่อเป็นหลักในการสอบสวนพยานให้ตรงกับประเด็นที่ต้องการในคดีนั้น และ

(๒) กำหนดประเด็นที่ต้องการให้สอบสวนไปด้วย

การติดต่อส่งหรือรับประเด็นให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนติดต่อกันโดยตรงได้ เว้นแต่จำเป็นหรือไม่สะดวก จะขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดของตนติดต่อกับผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องถิ่นที่จะส่งประเด็นไปสอบสวนจัดการให้ก็ได้

ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับประเด็นรับดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ข้อ ๓๓ การสอบสวนให้กระทำ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ว่าการกิ่งอำเภอ หรือศาลากลางจังหวัดแล้วแต่กรณี เว้นแต่มีความจำเป็นจะทำการสอบสวนที่อื่นใดก็ได้ ทั้งนี้ ให้นับที่ความจำเป็นรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน และการสอบสวนไม่จำเป็นต้องกระทำต่อหน้าผู้ต้องหา

ข้อ ๓๔ พนักงานสอบสวนต้องทำการสอบสวนผู้ร้องทุกข์ หรือผู้กล่าวโทษให้รอบคอบว่า คดีที่เกิดขึ้นนั้นเข้าด้วยลักษณะความผิดตามบทบัญญัติกฎหมายใด มีเหตุผลน่าเชื่อหรือไม่ ถ้าปรากฏเหตุผลไม่น่าเชื่อให้สืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริงต่อไปจนชัดแจ้งก่อน

ถ้าปรากฏว่าคดีที่เกิดขึ้นนั้น เป็นความผิดตามข้อ ๒ แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ ให้พนักงานสอบสวนเสนอหัวหน้าพนักงานสอบสวนเพื่อพิจารณาส่งการให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจทำการสอบสวนต่อไป เว้นแต่หัวหน้าพนักงานสอบสวนเห็นควรจะสั่งให้ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นที่ให้อำนาจไว้ก็ได้

ข้อ ๓๕ ถ้าผู้ร้องทุกข์ ผู้กล่าวโทษ หรือผู้ต้องหาเป็นคนต่างถิ่น ให้ทำบันทึกเลขที่ วัน เดือน ปี สถานที่ออกที่ปรากฏในใบต่างตัวรวมไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

ส่วนที่ ๒

อำนาจการสอบสวน

ข้อ ๓๖ พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนคดีอาญา แต่ถ้าเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัวห้ามมิให้ทำการสอบสวน เว้นแต่จะมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบ

ข้อ ๓๗ พนักงานสอบสวนจะไม่ทำการสอบสวนในกรณีดังนี้ ก็ได้

(๑) ผู้เสียหายขอความช่วยเหลือแต่ไม่ยอมร้องทุกข์ตามระเบียบ

(๒) ผู้เสียหายฟ้องคดีเสียเองโดยมิได้ร้องทุกข์ก่อน

(๓) เมื่อมีหนังสือกล่าวโทษเป็นบัตรสนเท่ห์ หรือบุคคลที่กล่าวโทษด้วยวาจาไม่ยอมบอกว่าเขาคือใคร หรือไม่ยอมลงลายมือชื่อในคำกล่าวโทษหรือบันทึกคำกล่าวโทษ

ข้อ ๓๘ พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน หรือผู้ต้องหามีที่อยู่ หรือถูกจับภายในเขตอำนาจของตนได้

ข้อ ๓๙ ภายใต้บังคับแห่งระเบียบนี้ ในข้อ ๔๐ และข้อ ๔๑ ความผิดอาญาได้เกิดในเขตอำนาจของพนักงานสอบสวนคนใด โดยปกติให้เป็นหน้าที่พนักงานสอบสวนผู้นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนความผิดนั้น ๆ เพื่อดำเนินคดี เว้นแต่เมื่อมีเหตุจำเป็นหรือเพื่อความสะดวก จึงให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ผู้ต้องหามีที่อยู่ หรือถูกจับเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการสอบสวน

ในเขตท้องที่ใดมีพนักงานสอบสวนหลายคน การดำเนินการสอบสวนให้อยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนผู้เป็นหัวหน้าในท้องที่นั้น หรือผู้รักษาราชการแทน

ข้อ ๔๐ ในกรณีอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ให้พนักงานสอบสวน ในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้อง มีอำนาจสอบสวนได้

(๑) เป็นการไม่แน่ว่าการกระทำความผิดอาญาได้กระทำในท้องที่ใดในระหว่างหลายท้องที่

(๒) เมื่อความผิดส่วนหนึ่งกระทำในท้องที่หนึ่ง แต่อีกส่วนหนึ่งในอีกท้องที่หนึ่ง

(๓) เมื่อความผิดนั้นเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องกันในท้องที่ต่าง ๆ

เกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไป

(๔) เมื่อเป็นความผิดซึ่งมีหลายกรรม กระทำลงในท้องที่ต่าง ๆ กัน

(๕) เมื่อความผิดเกิดขึ้นขณะผู้ต้องหากำลังเดินทาง

(๖) เมื่อความผิดเกิดขึ้นขณะผู้เสียหายกำลังเดินทาง

ในกรณีข้างต้น

(ก) ถ้าจับผู้ต้องหาได้แล้ว ให้พนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่จับได้ อยู่ในเขตอำนาจ เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวน

(ข) ถ้าจับผู้ต้องหาไม่ได้ ให้พนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่พบการกระทำความผิดก่อนอยู่ในเขตอำนาจ เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวน

ข้อ ๔๑ ในกรณีที่ไม่ว่าพนักงานสอบสวนคนใดควรเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบบุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้ชี้ขาด คือ

(๑) ในจังหวัดเดียวกันได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด

(๒) ในระหว่างหลายจังหวัดได้แก่ อธิบดีกรมอัยการหรือผู้ทำการแทน

การรื้อคำชี้ขาดนั้นไม่เป็นเหตุให้ส่งการสอบสวน

ข้อ ๔๒ ในกรณีที่ความปรากฏต่อมาว่าความผิดที่ทำการสอบสวนอยู่นั้น ควรอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนท้องที่อื่น ให้ส่งบันทึกการสอบสวนที่จัดทำไว้แล้ว ไปยังพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแห่งท้องที่นั้นดำเนินการต่อไป แต่การส่งนี้ถ้าพนักงานสอบสวนได้พิจารณาเหตุผลโดยรอบคอบแล้ว เห็นว่ามีกรณีจำเป็นหรือเพื่อความสะดวกที่ต้องดำเนินการสอบสวนต่อไปมิฉะนั้นจะเกิดผลเสียหายแล้ว จะส่งก็ไม่ส่งก็ได้ แต่เหตุผลที่ส่งไม่ส่งนี้ พนักงานสอบสวนต้องระมัดระวังอย่าให้เสียหายในทางคดีได้ และให้บันทึกเหตุผลนั้นไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

ข้อ ๔๓ เพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมหลักฐาน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจ
ดังนี้

(๑) ตรวจสอบผู้เสียหายเมื่อผู้นั้นยินยอม หรือตรวจสอบผู้ต้องหา หรือตรวจสอบสิ่งของ หรือสถานที่อันสามารถอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ให้รวมทั้งทำภาพถ่าย แผนที่ หรือภาพวาด จำลอง หรือพิมพ์ลายนิ้วมือ ลายมือหรือลายเท้า กับบันทึกรายละเอียดทั้งหลายซึ่งน่าจะกระทำให้คดีแจ่มกระจ่างขึ้น

(๒) ค้นเพื่อพบสิ่งของซึ่งมีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้ หรือสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ แต่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการค้นและการออกหมายค้น

(๓) หมายเรียกบุคคลซึ่งครอบครองสิ่งของ ซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้

(๔) ยึดไว้ซึ่งสิ่งของที่ค้นพบหรือส่งมาดังกล่าวไว้ใน (๒) และ (๓)

ในกรณีที่จำเป็นต้องพิมพ์ลายนิ้วมือ ลายมือหรือลายเท้า ตาม (๑) ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาไปยังสถานีตำรวจท้องที่นั้นจัดการให้

ข้อ ๔๔ ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจออกหมายเรียกผู้เสียหาย หรือบุคคลใดซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่าถ้อยคำของเขาอาจเป็นประโยชน์แก่คดีให้มาตามวัน เวลา และสถานที่ในหมายเรียก แล้วให้ถามปากคำบุคคลนั้นไว้

ส่วนที่ ๓

การบันทึกการสอบสวน

ข้อ ๔๕ บันทึกที่พนักงานสอบสวนทำขึ้นเป็นสำนวน ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ระบุสถานที่ วัน เดือน ปีที่ทำบันทึก ลายมือชื่อและตำแหน่งเจ้าพนักงาน
ผู้ทำบันทึก

(๒) ถ้าทำบันทึกโดยคำสั่งศาล หรือโดยคำสั่ง หรือคำขอของเจ้าพนักงานอื่น ให้บันทึกไว้ด้วยว่าได้รับคำสั่งหรือคำขอเช่นนั้น และแสดงด้วยว่าได้ทำไปอย่างไร

(๓) อ่านให้ผู้ให้ถ้อยคำฟัง ถ้ามีข้อความแก้ไขทั่วทั้งหรือเพิ่มเติมให้แก้ไขให้ถูกต้องหรือมีฉันทะนั้นก็ให้บันทึกไว้ และให้ผู้ให้ถ้อยคำลงลายมือชื่อรับรองว่าถูกต้อง ถ้าบุคคลที่ต้องลงลายมือชื่อในบันทึกหรือถ้อยคำสำนวน ไม่สามารถหรือไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้บันทึกหรือรายงานเหตุฉันทะไว้

(๔) ถ้าบันทึกถ้อยคำมีหลายแผ่น ให้ผู้ให้ถ้อยคำและพนักงานสอบสวนลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้านล่างของบรรทัดสุดท้ายทุกแผ่น

(๕) เขียนด้วยหมึก หรือพิมพ์ดีด หรือพิมพ์ ถ้ามีผิดที่ใด ห้ามมิให้ลบออกให้เพียงแต่ขีดฆ่าคำผิด แล้วเขียนใหม่ ถ้ามีถ้อยคำต้องตกเติม ก็ตกเติมไว้ เจ้าพนักงานผู้ขีดฆ่าหรือตกเติมต้องลงชื่อรับรองไว้ที่ข้างกระดาษทุกแห่งที่มีการขีดฆ่าหรือตกเติม

ข้อ ๔๖ เมื่อบันทึกปากคำของผู้เสียหายหรือผู้กล่าวโทษ ผู้ต้องหาหรือพยานเสร็จแล้วให้อ่านให้ผู้ให้ถ้อยคำฟัง ถ้าผู้ให้ถ้อยคำโดยอ้างว่าที่ให้ถ้อยคำไปเช่นนั้นเพราะเข้าใจคำถามผิด ให้พนักงานสอบสวนพิจารณา ถ้าเชื่อว่าเป็นความจริงอย่างที่ยัง ก็ให้แก้ไขตกเติมให้ หรือถ้าทำเช่นนั้นไม่เรียบร้อยก็อาจบันทึกเพิ่มเติมต่อใหม่ได้โดยให้บันทึกเหตุผลให้ปรากฏ แต่ถ้าพิจารณาแล้วไม่ควรแก้ไขเพราะเป็นการกลับถ้อยคำก็ให้บันทึกต่อไปว่า กลับถ้อยคำใหม่ว่าอย่างไร

ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำทักท้วงว่าผิดไม่ได้ให้ถ้อยคำเช่นนั้น ความจริงให้ถ้อยคำอีกอย่างหนึ่ง ถ้าพนักงานสอบสวนเชื่อตามที่ทักท้วง ก็ให้แก้ไขให้ แต่ถ้าไม่ยอมแก้ไขให้ตามที่ทักท้วง เพราะความจริงผู้ให้ถ้อยคำได้ให้ถ้อยคำตามที่บันทึกไว้แล้ว ก็ให้บันทึกว่าผู้ให้ถ้อยคำทักท้วงว่าอย่างไร เพราะเหตุใดจึงไม่ยอมแก้ไขให้

ส่วนที่ ๔

วิธีดำเนินการเมื่อสอบสวนเสร็จ

ข้อ ๔๗ เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเห็นว่าได้สอบสวนเสร็จแล้ว ให้รวบรวมบันทึกการสอบสวน เอกสารอื่นซึ่งได้มา พร้อมทั้งบันทึกและเอกสารซึ่งเจ้าพนักงานอื่นผู้สอบสวนคดีเดียวกันนั้นส่งมารวมเข้าสำนวนไว้

เอกสารที่ยื่นเป็นพยานให้รวมเข้าสำนวน ถ้าเป็นสิ่งของอย่างอื่นให้ทำบัญชีรายละเอียดรวมเข้าสำนวนไว้

ข้อ ๔๘ การรวบรวมบันทึกการสอบสวนและเอกสารเข้าสำนวน ถ้ามีให้เรียงตามลำดับ ดังนี้

- (๑) รายงานการสอบสวน
- (๒) บัญชีเอกสารการสอบสวน
- (๓) บันทึกการเปรียบเทียบคดีอาญา
- (๔) บันทึกคำให้การผู้เสียหายหรือผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษ
- (๕) บันทึกคำให้การผู้ต้องหา
- (๖) บันทึกคำให้การพยานของผู้เสียหายหรือผู้ร้องทุกข์ หรือผู้กล่าวโทษ
- (๗) บันทึกคำให้การพยานของผู้ต้องหา
- (๘) บันทึกหรือเอกสารหรือรายงานอื่น ๆ อันเกี่ยวกับคดี
- (๙) แผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา
- (๑๐) สัญญาประกัน
- (๑๑) บัญชีของกลาง

ข้อ ๔๙ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำรายงานการสอบสวนโดยสรุปข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานทุกอย่างซึ่งปรากฏในสำนวนการสอบสวนตามหัวข้อดังนี้

- (๑) วัน เวลา สถานที่เกิดเหตุ
- (๒) ข้อกล่าวหาอันเป็นมูลให้เกิดความผิด
- (๓) คำผู้ต้องหา
- (๔) คำพยานและหรือพยานหลักฐานอื่น
- (๕) ความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ควรเชื่อหรือไม่เชื่อว่าผู้ต้องหากระทำความผิด รวมทั้งเหตุผลในการอ้างให้ฟ้องหรือไม่ฟ้องตามบทกฎหมายใด หรือมีความเห็นของการสอบสวนไว้ก่อน

ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบลงลายมือชื่อในรายงานการสอบสวนแล้วนำเสนอหัวหน้าพนักงานสอบสวนเพื่อพิจารณาคำเนินการต่อไป

ข้อ ๕๐ การปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางให้เป็นไปตามข้อบังคับการเก็บของกลางกระทรวงมหาดไทย

ข้อ ๕๑ เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวน เห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้วให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดดังนี้

(๑) ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด และความผิดนั้นมิใช่อาชญากรรมอย่างสูงไม่เกินสามปี ให้ส่งการสอบสวน และบันทึกเหตุทั้งหมดนั้นไว้ แล้วให้ส่งบันทึกพร้อมกับสำนวนการสอบสวนผ่านหัวหน้าพนักงานสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ

ถ้าอัตราโทษอย่างสูงเกินกว่าสามปี ให้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นที่ควรให้ส่งการสอบสวนผ่านหัวหน้าพนักงานสอบสวนและปลัดจังหวัดตามลำดับไปยังพนักงานอัยการ

ถ้าพนักงานอัยการสั่งให้ส่งหรือให้ทำการสอบสวนต่อไป ให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามนั้น

(๒) ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิด ให้ปฏิบัติดังนี้

(ก) ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ เมื่อได้ความตามทางสอบสวนอย่างไร ให้ทำความเห็นว่าควรส่งฟ้องหรือส่งไม่ฟ้อง พร้อมกับสำนวนการสอบสวนผ่านหัวหน้าพนักงานสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ

ถ้าพนักงานอัยการเห็นชอบด้วยว่าควรส่งไม่ฟ้อง ให้ยุติการสอบสวนโดยส่งไม่ฟ้องหรือถ้าพนักงานอัยการสั่งให้สอบสวนต่อไป ก็ให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามคำสั่งนั้น

ถ้าพนักงานอัยการสั่งฟ้อง ให้พนักงานสอบสวนจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้ได้ผู้ต้องหา

(ข) ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้น ถูกควบคุมหรือขังอยู่หรือปล่อยชั่วคราว หรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก ให้พนักงานสอบสวนทำความเห็นตามสำนวน

การสอบสวนว่าควรสั่งฟ้อง หรือสั่งไม่ฟ้องผ่านหัวหน้า พนักงานสอบสวน ไปยัง พนักงานอัยการ พร้อมด้วยสำนวนการสอบสวน

ในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ส่งแต่สำนวนการสอบสวนพร้อมด้วยความเห็นไปยังพนักงานอัยการ ส่วนตัวผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อยหรือปล่อยชั่วคราว ถ้าผู้ต้องหาถูกขังอยู่ให้ขอเองหรือขอให้พนักงานอัยการขอต่อศาลให้ปล่อย

ในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ เว้นแต่ผู้ต้องหา นั้นถูกขังอยู่แล้ว

(ค) เมื่อได้ส่งความเห็นและสำนวนการสอบสวนไปถึงพนักงานอัยการแล้ว ถ้าพนักงานอัยการสั่งประการใด ให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามนั้นโดยเร็ว

ข้อ ๕๒ เมื่อพนักงานอัยการแจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้ว ให้พนักงานสอบสวนแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ต้องหาและผู้ร้องทุกข์ทราบ และให้ทั้งสองฝ่ายลงลายมือชื่อไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ถ้าผู้ต้องหาถูกควบคุมหรือขังอยู่ ให้จัดการปล่อยตัวไป หรือขอให้ศาลปล่อยแล้วแต่กรณี

ข้อ ๕๓ เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้ว ห้ามมิให้มีการสอบสวนเกี่ยวกับบุคคลนั้นในเรื่องเดียวกันนี้อีก เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดี ซึ่งน่าจะทำให้ศาลลงโทษผู้ต้องหา นั้นได้

หมวดที่ ๔

แบบพิมพ์

ข้อ ๕๔ ให้ใช้แบบพิมพ์ตามตัวอย่างท้ายระเบียบนี้ เว้นแต่ที่ไม่มีให้ใช้แบบพิมพ์ของกรมตำรวจโดยอนุโลม

หมวดที่ ๕

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๕๕ คติอาญาตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวน คติอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ ที่อยู่ในระหว่าง

ดำเนินการของพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจก่อนวันใช้ระเบียบนี้ ให้พนักงานสอบสวนฝ่าย
ตำรวจดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปตามระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี จนกว่าคดีนั้นถึง
ที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๒๑

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์
(เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

คอมพิวเตอร์สำนักงานแล้วก็มีนะ

กรมการปกครอง
บัญชีรับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

ที่ว่าการ _____

๑. กติกา _____ ประเภทคดี _____

๒. วันเวลารับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ _____

๓. ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ _____

๔. ทว่ากระทำความผิดฐาน _____

๕. วันเวลาเกิดเหตุ _____

๖. เหตุเกิดที่หมู่ที่ _____ ตำบล _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____

๗. ชื่อผู้กล่าวร้ายหรือเสียหาย	อายุ	สัญชาติ	ที่อยู่	หมายเหตุ

๘. ชื่อผู้ต้องหา	อายุ	สัญชาติ	ที่อยู่	ผู้ต้องหาถึงที่ทำการ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ	
				เมื่อวันเวลา	โดย

๙. ลงลายมือชื่อ _____ ผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

๑๐. รายการทรัพย์สินที่ต้องประทุษร้ายหรือเสียหายรับแจ้งเมื่อวันที่ _____

ชื่อสิ่งของ	ทำนุรูปพรรณ	ราคา	อาการที่ต้องประทุษร้าย หรือเสียหาย	ได้คืนโดย เมื่อวันที่	ลงลายมือชื่อ พนักงานสอบสวน	หมายเหตุ

๑๑. ลงลายมือชื่อ _____ ผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

ได้คืนผู้ต้องหาแล้วก็มีนะ

๑๒. บากแผลชันสูตรเมื่อวันที่.....

ชื่อผู้ถูกบากเจ็บ	แผลที่	ตรง	กว้าง	ยาว	ลึก	ฐานแผล	พิเคราะห์เห็นว่า	หมายเหตุ

๑๓. ลงลายมือชื่อ..... ผู้บากเจ็บ

๑๔. ลงลายมือชื่อ..... ผู้ชันสูตร
(.....)

๑๕. วันเวลาทำการสอบสวน.....

๑๖. วันเวลาเสร็จการสอบสวน.....

๑๗. ระหว่างสอบสวนผู้ต้องหา.....

๑๘. เหตุที่ต้องควบคุมผู้ต้องหาเกินกว่า ๔๘ ชั่วโมง.....

๑๙. ผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิดที่เห็นควรส่งฟ้อง.....

๒๐. ผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิดที่เห็นควรส่งไม่ฟ้อง.....

๒๑. ผู้ต้องหาที่เปรียบเทียบ.....

๒๒. ได้จัดการ.....

๒๓. ลงลายมือชื่อ..... พนักงานสอบสวน
(.....)

๒๔. ผลที่สุดของคดี.....

๒๕. ลงลายมือชื่อ..... ผู้บันทึก
(.....)

หมายเหตุ ข้อความช่องนี้ไม่มีให้ขีด --

กรมการปกครอง
รายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี

ที่ว่าการ..... จังหวัด.....

เลขลำดับ	วัน เดือน ปี และเวลารับแจ้ง	รายการรับแจ้ง ลายมือผู้แจ้งเหตุ และรับแจ้งเหตุ	หมายเหตุ

หมายเหตุ เมื่อบันทึกแล้วให้ลงลายมือชื่อผู้แจ้ง ผู้รับแจ้งเหตุ และวงเล็บชื่อเต็มไว้ด้วย.

กรมการปกครอง

บันทึกคำให้การของผู้ร้องทุกข์ ผู้กล่าวโทษหรือพยาน

คำให้การของ.....
.....
เป็น.....
.....

ที่ว่าการ.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คดีระหว่าง { ผู้กล่าวหา
ผู้ต้องหา

ต่อหน้า.....

สอบสวนที่.....

ชื่อ.....อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....

สัญชาติ.....ศาสนา.....อาชีพ.....

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....

ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....เกิดที่.....จังหวัด.....ประเทศ.....

ชื่อบิดา.....ชื่อมารดา.....

ชื่อผู้ใหญ่บ้าน.....ชื่อกำนัน.....

เกี่ยวข้องกับอะไรกับคดี.....

หมายเหตุ อาชีพ (ลงให้ชัดว่าอาชีพชนิดใด ถ้าเป็นข้าราชการให้ปรากฏว่าในหรือนอกราชการ มีเบี้ยหวัดหรือมีบำเหน็จให้ลงตามประเภทที่รับ)

(ลงชื่อ).....ผู้ให้ถ้อยคำ
(.....)

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน
(.....)

กรมการปกครอง

บันทึกคำให้การของผู้ต้องหา

คำให้การของ..... ที่ว่าการ..... จังหวัด.....

..... วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

เป็น..... คดีระหว่าง { ผู้กล่าวหา ผู้ต้องหา

ต่อหน้า.....

สอบสวนที่.....

ชื่อ..... อายุ..... ปี เชื้อชาติ.....

สัญชาติ..... ศาสนา..... อาชีพ..... อยู่บ้านเลขที่.....

หมู่ที่..... ตรอก/ซอย..... ถนน..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด.....

เกิดที่..... จังหวัด..... ประเทศ.....

ชื่อบิดา..... มารดา.....

ชื่อผู้ใหญ่นบ้าน..... ชื่อกำนัน.....

เจ้าพนักงานได้แจ้งข้าพเจ้าว่า ข้าพเจ้าต้องหาว่า.....

และได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบด้วยว่า.....

ข้าพเจ้าทราบแล้ว ขอให้ถ้อยคำด้วยความเต็มใจดังต่อไปนี้

หมายเหตุ อาชีพ (ลงให้ชัดว่าอาชีพชนิดใด ถ้าเป็นข้าราชการให้ปรากฏว่าในหรือนอกราชการ มีเบาะหวัดหรือบำเหน็จให้ลงตามประเภทที่รับ)

(ลงชื่อ)..... ผู้ต้องหา (.....)

(ลงชื่อ)..... พนักงานสอบสวน (.....)

ที่...../.....วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

เสนอ พนักงานอัยการ จังหวัด.....

ขอส่งสำนวนคดีเปรียบเทียบตามความ

ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. ๒๔๗๗

ม. ๑๔๒ วรรคท้าย รวม.....แผ่น เพื่อพิจารณา.

(.....)

หัวหน้าพนักงานสอบสวน

กบ. ๕

กรมการปกครอง

บันทึกการเปรียบเทียบคดีอาญา

คดีที่...../.....

คดีเปรียบเทียบที่.....

ที่ว่าการ.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

คดีระหว่าง { ผู้กล่าวหา
ผู้ต้องหา

ข้อกล่าวหา.....

ทำว่า เมื่อวันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

เวลา.....นาฬิกา ผู้ต้องหา.....

เหตุเกิดที่ หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

การสอบสวนปรากฏว่าผู้ต้องหาไม่มีความผิดตาม.....

ผู้กล่าวหา และผู้ต้องหายอมให้.....

จึงเปรียบเทียบให้ผู้ต้องหาเสียค่าปรับ.....บาท (.....)

และค่าทดแทนความเสียหายแก่ผู้เสียหาย.....บาท (.....)

ผู้เสียหายและผู้ต้องหาได้ยินยอมตามคำเปรียบเทียบ และได้ชำระเงินแล้ว ผู้เสียหายได้รับเงินค่าทดแทนความเสียหาย
ไว้ถูกต้องแล้วเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกนี้ได้อ่านให้ทั้งสองฝ่ายฟังแล้วรับรองว่าถูกต้องจึงได้ให้ลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน
แล้วจึงปล่อยตัวผู้ต้องหาไปในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

(ลงชื่อ).....ผู้ต้องหา
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้เสียหาย
(.....)

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้เขียน-อ่าน

หมายเหตุ ในกรณีไม่มีค่าทดแทนให้ขีดฆ่าความตอนที่ว่าด้วยเงินทดแทนความเสียหายออกทุกแห่ง.

คำให้การผู้กล่าวหา

ที่ว่าการ.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อาชีพ.....
เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....ขอให้การด้วยความสัตย์จริงว่า.....
.....
เหตุเกิดที่หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.
ฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงขอให้พนักงานสอบสวนทำการเปรียบเทียบต่อไป อ่านให้ฟังแล้วรับรองว่าถูกต้อง.

(ลงชื่อ).....ผู้กล่าวหา

(.....)

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน

(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้เขียน

(.....)

บันทึกคำให้การของผู้ต้องหา

ที่ว่าการ.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....
สัญชาติ.....อาชีพ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
เกิดที่.....จังหวัด.....ประเทศ.....
ชื่อบิดา.....ชื่อมารดา.....
เจ้าพนักงานได้แจ้งแก่ข้าพเจ้าว่า ข้าพเจ้าต้องหาว่า.....
และได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบด้วยว่า.....
.....
ข้าพเจ้าทราบแล้วขอให้การ.....

(ลงชื่อ).....ผู้ต้องหา

(.....)

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน

(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้เขียน

(.....)

ที่...../.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เสนอ พนักงานอัยการ จังหวัด.....

พร้อมหนังสือนี้ ขอส่งบันทึกคำให้การผู้ต้องหาที่ยินยอมเสียค่าปรับในอัตราอย่างสูง มาดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป.

(ลงชื่อ).....

(.....)

หัวหน้าพนักงานสอบสวน

คป. ๖

บันทึกคำให้การผู้ต้องหาเมื่อยินยอมเสียค่าปรับในอัตราอย่างสูง

คดีที่...../.....

คดียินยอม ฯ ที่...../.....

ที่ว่าการ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....

สัญชาติ.....ศาสนา.....อาชีพ.....อยู่บ้านเลขที่.....

หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

เกิดที่.....จังหวัด.....ประเทศ.....

ชื่อบิดา.....ชื่อมารดา.....

ชื่อผู้ใหญ่บ้าน.....ชื่อกำนัน.....

เจ้าพนักงานได้แจ้งข้าพเจ้าว่า.....

เหตุเกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

ที่หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ข้าพเจ้าทราบแล้วและยินยอมเสียค่าปรับในอัตราอย่างสูง เป็นเงิน.....บาท

(.....) เงินค่าปรับจำนวนนี้ ข้าพเจ้าตกลงจะนำมาชำระให้ภายใน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... หากข้าพเจ้าไม่นำเงินจำนวนดังกล่าวมา

ชำระภายในวันที่กำหนด ให้เจ้าพนักงานดำเนินคดีต่อไป และเจ้าพนักงานได้อ่านให้ข้าพเจ้าฟังแล้วรับว่าถูกต้อง.

(ลงชื่อ).....ผู้ต้องหา

(.....)

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน

(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน

(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้เขียน-อ่าน

(.....)

บันทึกเพิ่มเติม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ตามบันทึกคำให้การของ.....ผู้ต้องหาตั้งกล่าวข้างต้น ได้บันทึกความยินยอม
ที่จะชำระค่าปรับเป็นเงิน.....บาท (.....)
ภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....บัดนี้ถึงกำหนดเวลาคงกล่าวแล้ว
.....ผู้ต้องหาไม่ได้นำเงินค่าปรับจำนวนดังกล่าวมาชำระตาม
กำหนด ดังนั้น จึงได้บันทึกไว้เป็นหลักฐาน.

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน
(.....)

คำให้การผู้กล่าวหา

ที่ว่าการ.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อาชีพ.....
เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....ขอให้การด้วยสัตย์จริงว่า.....
.....
.....
เหตุเกิดที่หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....เมื่อวันที่.....เดือน.....
พ.ศ.....เวลา.....น.

ฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงขอให้พนักงานสอบสวนทำการดำเนินคดีต่อไป อ่านให้ฟังแล้วรับรองว่าถูกต้อง.

(ลงชื่อ).....ผู้กล่าวหา
(.....)

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้เขียน
(.....)

กรมการปกครอง

คำสั่งให้ควบคุมตัวผู้ต้องหาระหว่างสอบสวน

ที่...../..... ทว่าการ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ให้ควบคุมตัวผู้ต้องหา

เรียน

ด้วย.....

ต้องหาว่ากระทำความผิดฐาน.....

พร้อมหนังสือได้ให้ นาย.....

เป็นผู้นำผู้ต้องหามาสง จึงให้ท่านควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้จนกว่าจะได้คำสั่งเปลี่ยนแปลงต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง หัวหน้าพนักงานสอบสวน

ที่ทำการปกครอง.....

โทร.....

ได้รับตัวผู้ต้องหาไว้แล้วเมื่อ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

ลงชื่อ.....ผู้รับ

(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ

- ๑. คำสั่งให้ควบคุมตัวผู้ต้องหาให้ทำ ๒ ฉบับ ส่งไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะทำการควบคุม ๑ ฉบับ เก็บรักษาไว้ที่อำเภอ ๑ ฉบับ
- ๒. ควรเจาะเก็บหรือเก็บรวมไว้เป็นเล่มเดียวกัน.

กรมการปกครอง

คำสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาระหว่างการสอบสวน

ที่...../..... ทว่าการ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ให้ปล่อยตัวผู้ต้องหา

เรียน

ตามคำสั่งที่.....ลงวันที่.....

ให้ควบคุมตัว.....ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดฐาน.....

.....นั้น

บัดนี้.....

จะนั้น ให้ท่านปล่อย.....
ไปที่.....

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

หัวหน้าพนักงานสอบสวน

ที่ทำการปกครอง.....

โทร.....

ได้ปล่อยตัว.....ผู้ต้องหาไปแล้ว แต่

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕..... เวลา.....น.

ลงชื่อ.....ผู้ปล่อยตัวผู้ต้องหา

(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ

- คำสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาระหว่างการสอบสวนให้ทำเป็น ๒ ฉบับ ส่งไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ทำการควบคุม ๑ ฉบับ เก็บรักษาไว้ที่อำเภอ ๑ ฉบับ
- ควรเจาะเก็บหรือเขียนไว้บนเล่มเดียวกัน
- ผู้ปล่อยตัวได้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มอบหมายควบคุมผู้ต้องหานั้น

กรมการปกครอง

บันทึกการควบคุมและขังผู้ต้องหา

ที่ ทว่าการ.....

คดีที่...../.....

หาว่ากระทำความผิดฐาน.....

คดีระหว่าง

{ ผู้เสียหาย, ผู้กล่าวหา
ผู้ต้องหา

ชื่อผู้จับกุม.....

จับผู้ต้องหา.....

ผู้ต้องหามาถึงที่ทำการพนักงานฝ่ายปกครอง วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕.....เวลา.....น.

พนักงานสอบสวนรับตัวผู้ต้องหา วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕.....เวลา.....น.

เริ่มควบคุม วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕.....เวลา.....น.

ครบกำหนดควบคุม วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕.....เวลา.....น.

รายการประจำวัน

วัน เดือน ปี	รายการประจำวัน	ลงชื่อพนักงานสอบสวน	หมายเหตุ

คำร้องขอประกัน

กป. ๑๐

อากร
แสตมป์

ที่ว่าการ.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี ขอประกันตัว.....
.....ตั้งหาว่า.....

โดยข้าพเจ้ามีหลักทรัพย์ตามบัญชีท้ายสัญญา

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำร้อง
(.....)
(ลงชื่อ).....ผู้เขียน
(.....)

สัญญาประกัน

อากร
แสตมป์

ที่ว่าการ.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....
สัญชาติ.....ศาสนา.....อาชีพ.....
อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
ทำสัญญาประกันให้ไว้แก่พนักงานสอบสวน.....มีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้าพเจ้าได้ประกันตัว.....
ไปจากความควบคุมของพนักงานสอบสวน เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
และสัญญาว่าจะส่งผู้ต้องหาให้ตามกำหนดนัดของพนักงานสอบสวนทุกคราวที่นัด และยินยอมรับผิดชอบตามสัญญาจนถึง
วันเวลาที่ศาลประทับรับฟ้องผู้ต้องหาที่ข้าพเจ้ารับประกันนี้ด้วย

ข้อ ๒ ถ้าข้าพเจ้าผิดสัญญาตามข้อ ๑ ข้าพเจ้ายอมใช้เงิน.....บาท
(.....)

ข้อ ๓ เพื่อเป็นหลักประกัน ข้าพเจ้าได้.....

ให้พนักงานสอบสวนไว้เป็นหลักฐาน และรับรองว่าทรัพย์สินเหล่านี้เป็นกรรมสิทธิ์ของข้าพเจ้าแต่ผู้เดียว และไม่ได้
อยู่ในภาวะติดพันใด ๆ

ข้าพเจ้าเข้าใจข้อความในสัญญานี้ โดยตลอดแล้ว.

เสนอ.....

(ลงชื่อ).....ผู้ขอประกัน

.....

(.....)

ลงชื่อ

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน

(.....)

(.....) ผู้รับสัญญา

ตำแหน่ง.....

(ลงชื่อ)..... พยาน

(.....)

คำสั่ง.....

(ลงชื่อ).....พยานผู้เขียน

.....

ลงชื่อ

หมายเหตุ เมื่อทำสัญญาประกันตัวเรียบร้อยแล้วให้เสนอปล่อย แต่ถ้า

(.....)

พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อยได้เองก็ส่งปล่อยไป.

ตำแหน่ง.....

บัญชีทรัพย์สิน

ของ.....ผู้ประกันตัว.....ผู้ต้องหา
 ข้าพเจ้า.....ขอรับรองว่า ข้าพเจ้ามีทรัพย์สิน อยู่ตามรายการ ในบัญชี
 ต่อไปนี้

ลำดับ	รายการทรัพย์สิน	จำนวน	ราคา		รวมราคา		หมายเหตุ
			บาท	สต.	บาท	สต.	

(ลงชื่อ).....ผู้ประกัน
 (.....)

กำหนดวันเวลาให้.....ผู้ประกัน

ส่ง.....ผู้ต้องหามายังเจ้าพนักงานผู้ให้ประกัน

ครั้งที่	วัน เดือน ปี เวลา	สถานที่ส่งตัว	ลายมือชื่อผู้ประกันทราบวันนัด

บัญชีของกลางคดีอาญา

สมุดคดีทรัพย์สินของกลางลำดับที่.....ตามสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน กิ่ง อำเภอ....
คดีที่...../๒๕.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คดีระหว่าง {ผู้กล่าวหา
.....ผู้ต้องหา

หาว่ากระทำความผิดฐาน.....

ปรากฏของกลางตามบัญชีข้างท้ายนี้ จึงได้ส่งมายัง.....
เพื่อจัดการต่อไป.

ลำดับที่	รายการของกลาง	จำนวน	ราคา		ใครเป็นเจ้าของ	จับได้จากใคร เมื่อ วัน เดือน ปี	หมายเหตุ
			บาท	สต.			

(ลงชื่อ).....ผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ต้องหา
(.....)

ลงชื่อ.....พนักงานสอบสวน
(.....)

- หมายเหตุ
๑. ช่องรายการของกลางให้ลงรายละเอียดของกลางถ้าของกลางมีเลขหมายก็ให้ลงเลขหมายไว้ด้วย
 ๒. เมื่อรายการของกลางสิ้นสุดแล้ว ให้พนักงานสอบสวนลงชื่อกำกับไว้.

กรมการปกครอง

หมายเรียก

สถาน^๔ที่ออกหมาย.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความ.....

คดี^๔ในระหว่าง

{ผู้กล่าวหา
.....ผู้ต้องหา

อาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ มาตรา ๕๒

หมายมายัง.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

ด้วยเหตุ.....

ฉะนั้น ให้

ไป ณ ที่.....ในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เวลา.....น.

(ลงชื่อ).....ผู้ออกหมาย

(.....)

ตำแหน่ง.....

ใบรับหมายเรียก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

ข้าพเจ้า.....ได้รับหมายเรียกของ.....

ซึ่งกำหนดให้ไป ณ ที่.....ในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เวลา.....น. ไว้แล้ว

(ลงชื่อ).....ผู้รับหมาย

(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้ส่งหมาย

(.....)

กรมการปกครอง

หมายจับ

สถาน^๔ที่ออกหมาย.....
วัน^๔.....เดือน^๔.....พ.ศ.....
ความอาญา.....

คดี^๔ในระหว่าง { ผู้กล่าวหา
ผู้ต้องหา

อาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ มาตรา ๕๘

ตำแหน่ง.....

เห็น^๔เหตุผลอันสมควร กล่าวคือ.....

จึงให้จับ.....

อยู่^๔บ้านเลขที่.....หมู่^๔.....ต.รอก/ชอย.....

ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....ซึ่ง^๔ต้องหา^๔ว่ากระทำผิดฐาน.....

.....เพื่อ^๔จัดการตามกฎหมายต่อไป.

(ลง^๔ชื่อ).....ผู้^๔ออกหมาย

(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ

ผู้^๔จัดการตามหมายนี้ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.

กรมการปกครอง

หมายค้น

สถานที่ออกหมาย.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความอาญา.....

คดีในระหว่าง

{ ผู้กล่าวหา
ผู้ต้องหา

อาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ มาตรา ๕๘

ตำแหน่ง.....

ด้วยปรากฏว่า.....

เห็นเหตุอันสมควร คือ.....

จึงออกหมายค้นให้.....

ตำแหน่ง.....

มีอำนาจค้นสถานที่ต่อไป คือ.....

ได้ในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....นาฬิกา

ถึง.....

เพื่อ.....

เมื่อคนใดตามหมายจนแล้วให้นำส่งไปที่.....

เพื่อจัดการตามกฎหมายต่อไป.

(ลงชื่อ).....ผู้ออกหมาย

(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ ผู้จัดการตามหมายจนต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรา ๖๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ท...../..... วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕.....

เสนอ พนักงานอัยการ จังหวัด.....

พร้อมหนังสือ ขอส่งสำนวนการสอบสวน

มาตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

รวม.....แผ่น เพื่อดำเนินการต่อไป.

ลงชื่อ.....

(.....)

หัวหน้าพนักงานสอบสวน

กรมการปกครอง

รายงานการสอบสวน

คดีท...../.....

ทว่าการ.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กคระหว่าง

{ผู้เสียหาย ผู้กล่าวหา
.....ผู้ต้องหา

หาว่ากระทำความผิดฐาน.....

เหตุเกิดที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

จับผู้ต้องหาได้เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

สอบสวนเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

ระหว่างสอบสวนผู้ต้องหา.....

.....

สอบสวนแล้วได้ความว่า.....

.....

เห็นควร.....

ได้ส่ง.....

.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

หัวหน้าพนักงานสอบสวน

ข้อเท็จจริงและความเห็นของพนักงานสอบสวน

ลงชื่อ.....

(.....)

พนักงานสอบสวน

กรมการปกครอง
บัญชีเอกสารการสอบสวน

คดีที่...../.....

ที่ว่าการ.....

ลำดับ	รายการ	จำนวน	หมายเหตุ

กป. ๑๘

กรมการปกครอง

ปกสำนวน

คดีที่...../.....

ที่ทำการสอบสวน.....

หาว่ากระทำความผิดฐาน.....

ผู้เสียหาย.....

ผู้ต้องหา.....

รับแจ้งเหตุวันที่...../...../.....ของกลางตามบัญชีของกลางลำดับที่.....

เจ้าของสำนวน.....

การควบคุมผู้ต้องหา

(๑) ปลดปล่อยชั่วคราวแต่วันที่...../...../.....

(๒) ควบคุมแต่วันที่...../...../.....

ครบวันที่...../...../.....

(๓) ศาลสั่งขังแต่วันที่...../...../.....

ครบวันที่...../...../.....

พยานที่อ้าง.....

วันนัดสอบพยาน

ครั้งที่หนึ่ง วันที่...../...../.....

ข้อพยาน.....

ข้อผู้สอบสวน.....

ครั้งที่สอง วันที่...../...../.....

ข้อพยาน.....

ข้อผู้สอบสวน.....

ครั้งที่สาม วันที่...../...../.....

ข้อพยาน.....

ข้อผู้สอบสวน.....

ส่งสำนวนไปยัง.....โดยรายงาน

การสอบสวนที่.....ลงวันที่...../...../.....

หมายเหตุ.....

การรับมอบอำนาจ

ครั้งที่หนึ่ง วันที่...../...../..... ขอผู้มอบ.....

ขอผู้รับ.....

ครั้งที่สอง วันที่...../...../..... ขอผู้มอบ.....

ขอผู้รับ.....

ครั้งที่สาม วันที่...../...../..... ขอผู้มอบ.....

ขอผู้รับ.....

คำอธิบาย

แบบปกสำนวน

แบบนี้สำหรับใช้เป็นใบปะหน้าสำนวนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนกำลังดำเนินการอยู่ เพื่อสะดวกแก่การตรวจสอบและกำหนดนัดหมายวันสอบสวน ถ้าหากมีการมอบหมายสำนวนให้ผู้ใดจัดแทนก็จะได้ลงบันทึกข้อความไว้เป็นหลักฐาน

การกรอกรายละเอียดตามรายการต่าง ๆ นั้น มีข้อความชัดเจนแล้ว แต่เมื่อนำสำนวนการสอบสวนไปยัง.....ไม่ต้องส่งใบปกสำนวนนี้ไป ให้รวมไว้กับต้นเรื่องและเอกสารอื่น ๆ ที่ไม่ต้องส่งไปกับสำนวนการสอบสวน.

กบ. ๑๕

ใบเสร็จรับเงิน

เล่มที่..... เลขที่.....

ที่ว่าการ.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ได้รับเงินค่าปรับคดีอาญา

จาก.....กระทำผิดฐาน.....

ตามคดีที่.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เป็นเงิน.....บาท (.....) ไว้ยกต้องแล้ว.

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....

(.....)

(.....)

พนักงานสอบสวน

ผู้รับเงิน

(คู่ฉบับ)

ใบเสร็จรับเงิน

เล่มที่..... เลขที่.....

ที่ว่าการ.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ได้รับเงินค่าปรับคดีอาญา

จาก.....กระทำผิดฐาน.....

ตามคดีที่.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เป็นเงิน.....บาท (.....) ไว้ยกต้องแล้ว.

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....

(.....)

(.....)

พนักงานสอบสวน

ผู้รับเงิน

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

สมุดประจำตัว

พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง

กิ่งอำเภอ.....

อำเภอ.....

จังหวัด.....

คำแนะนำ

๑. สมุดประจำตัว พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง ให้ใช้ประจำตัวของพนักงานสอบสวนแต่ละคน
๒. เมื่อรับแต่งตั้งเป็นพนักงานสอบสวนท้องที่ใดเมื่อใดให้ใช้สมุดนี้ทันที
๓. ต้องกรอกรายละเอียดให้ครบทุกช่อง และลงรายการคดีอาญาที่ตนรับไว้จากสมุดรายการประจำวันเกี่ยวกับคดี
๔. เมื่อได้รับแต่งตั้งไปดำรงตำแหน่งที่อื่นหรือพ้นหน้าที่การสอบสวน ให้ส่งมอบแก่หัวหน้าพนักงานสอบสวน
๕. สำหรับให้ผู้บังคับบัญชา พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตรวจและให้ลงความเห็นการตรวจไว้ในสมุดต่อจากคดีสุดท้ายที่พนักงานสอบสวนรับเรื่องไว้
๖. พนักงานสอบสวนเก็บรักษาสมุดนี้ไว้ อย่าทำให้ชำรุดหรือสูญหาย

คำอธิบาย

๑. ช่อง “ที่” หมายถึงลำดับคดีที่ทำการสอบสวน และให้ลงไปตามลำดับ
๒. ช่อง “คดีที่ วัน เดือน ปี” หมายถึง เลขคดีที่รับไว้ในสารบบคดี บัญชีสำนวนการสอบสวน และวันที่รับคดีนั้นให้ลงโดยย่อ เช่น ๒๔ พ.ค. ๒๑
๓. ช่อง “เรื่องโดยย่อ” หมายถึง การย่อสาระในคดีอาญาโดยกล่าวไว้เพียงสั้น ๆ พอเข้าใจ
๔. ช่อง “ผลการปฏิบัติ” หมายถึง การเปรียบเทียบปรับ ส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ พร้อมทั้ง วัน เดือน ปี
๕. ช่อง “ผลคดี” หมายถึง การจำหน่ายคดี ตามคำสั่งพนักงานอัยการ หรือศาล
๖. ช่อง “ลงชื่อพนักงานสอบสวน” ให้ลงชื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบไว้ทุกคดี

หมายเหตุ การลำดับที่ ควรเว้นระยะห่างพอสมควร เพื่อให้บันทึกข้อความได้ครบถ้วน

รายการปฏิบัติงานสอบสวนคดีอาญา

นาย.....ตำแหน่ง.....

อำเภอ.....จังหวัด.....อายุ.....ปี วุฒิ.....

ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นพนักงานสอบสวน อำเภอ.....ตามคำสั่ง จังหวัดที่.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เริ่มปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวน ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

รายการปฏิบัติหน้าที่

ที่	คดีที่ วัน เดือน ปี	เรื่องโดยย่อ	ผลการปฏิบัติ วัน เดือน ปี	ผลคดี	ลงชื่อพนักงานสอบสวน

ที่	คดีที่ วัน เดือน ปี	เรื่องโดยย่อ	ผลการปฏิบัติ วัน เดือน ปี	ผลคดี	ลงชื่อพนักงานสอบสวน

ที่	กคท วัน เดือน ปี	เรื่องโดยย่อ	ผลการปฏิบัติ วัน เดือน ปี	ผลคดี	ลงชื่อพนักงานสอบสวน

ที่	กคท วัน เดือน ปี	เรื่องโดยขอ	ผลการปฏิบัติ วัน เดือน ปี	ผลกคท	ลงชอพนก งานสอบสวน

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการเปรียบเทียบและการสอบสวนคดีละเมิดเทศบัญญัติ
ข้อบัญญัติจังหวัด และข้อบังคับสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๒๑

โดยที่เป็นการสมควรให้มีข้อบังคับเกี่ยวกับการเปรียบเทียบและการสอบสวนคดีละเมิดเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติจังหวัด และข้อบังคับสุขาภิบาล เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน และเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ตลอดจนเพื่อให้การบริหารงานของเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และสุขาภิบาลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงกำหนดข้อบังคับขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้นายกเทศมนตรี เทศมนตรี ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล หรือหัวหน้าแขวงทำการเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติที่เกิดขึ้นภายในเขตเทศบาลนั้น

ข้อ ๓ สถานที่ทำการเปรียบเทียบตามปกติให้ใช้สำนักงานเทศบาล หรือที่ทำการแขวงแล้วแต่กรณี เว้นแต่มีเหตุจำเป็นจะทำการเปรียบเทียบ ณ ที่ใดภายในเขตเทศบาลนั้นก็ ได้ ทั้งนี้ให้บันทึกเหตุจำเป็นไว้ในบันทึกการเปรียบเทียบนั้นด้วย

ข้อ ๔ การเปรียบเทียบจะกระทำได้ในเมื่อผู้ต้องหาและผู้เสียหายยินยอม เมื่อทำการเปรียบเทียบเสร็จแล้ว ให้รีบส่งบันทึกการเปรียบเทียบและสำนวนไปยังพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองแห่งเขตท้องที่ซึ่งเทศบาลนั้นตั้งอยู่เพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๕ เมื่อพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองได้รับบันทึกการเปรียบเทียบและสำนวนตามข้อ ๔ แล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ถ้าเห็นว่าบันทึกการเปรียบเทียบและสำนวนนั้นไม่เรียบร้อย ให้ส่งคืนผู้ทำการเปรียบเทียบเพื่อแก้ไขให้เรียบร้อย แล้วส่งกลับคืนไปให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเพื่อดำเนินการต่อไปโดยมิชักช้า

(๒) ถ้าเห็นว่าการเปรียบเทียบนั้นชอบด้วยกฎหมาย ให้บันทึกความเห็นชอบแล้วเก็บรักษานบันทึกการเปรียบเทียบและสำนวนนั้นไว้

(๓) ถ้าเห็นว่าการเปรียบเทียบนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้บันทึกความเห็นไม่ชอบพร้อมด้วยเหตุผล แล้วดำเนินการต่อไป

ข้อ ๖ ถ้าผู้ต้องหาและหรือผู้เสียหายไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้ผู้ทำการเปรียบเทียบบันทึกไว้ แล้วส่งเรื่องไปให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองแห่งเขตท้องที่ ซึ่งเทศบาลนั้นตั้งอยู่เพื่อดำเนินการต่อไปโดยมิชักช้า ในชั้นนี้ถ้าผู้ต้องหาและผู้เสียหายยินยอมให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเปรียบเทียบก็ให้เปรียบเทียบไปตามอำนาจหน้าที่

ข้อ ๗ ถ้าผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบแล้วไม่ชำระค่าปรับตามที่ผู้ทำการเปรียบเทียบกำหนดภายในเวลาอันสมควร แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวัน ให้ผู้ทำการเปรียบเทียบบันทึกไว้ แล้วส่งเรื่องไปให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองแห่งเขตท้องที่ซึ่งเทศบาลนั้นตั้งอยู่เพื่อดำเนินการต่อไปโดยมิชักช้า

ข้อ ๘ ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองมีอำนาจเปรียบเทียบและสอบสวนคดีละเมิดเทศบัญญัติตามที่ผู้ทำการเปรียบเทียบส่งมาตั้งกล่าวข้างต้นแล้วแต่กรณี

ข้อ ๙ ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองมีอำนาจเปรียบเทียบและสอบสวนคดีละเมิดข้อบัญญัติจังหวัด และข้อบังคับสุขาภิบาลในเขตอำนาจของตนทุกคดี

ข้อ ๑๐ พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองตามข้อบังคับนี้ หมายความว่าพนักงานสอบสวนตามข้อ ๓ แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐

ข้อ ๑๑ กรณีใดที่ข้อบังคับนี้มีได้กำหนดไว้ให้นำข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๒ คติละเมิดเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติจังหวัด และข้อบังคับสุขาภิบาล ที่ยัง
ค้างดำเนินการอยู่ที่พนักงานสอบสวนใดในวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ ให้พนักงานสอบสวนนั้น
ดำเนินการต่อไปจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๑

(ลงชื่อ) พลเอก เล็ก แนวมาลี

(เล็ก แนวมาลี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการเปรียบเทียบและการสอบสวนคดีละเมิดเทศบัญญัติ
ข้อบัญญัติจังหวัด และข้อบังคับสุขาภิบาล

พ.ศ. ๒๕๒๒

เพื่อให้การปฏิบัติตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเปรียบเทียบและการ
สอบสวนคดีละเมิดเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติจังหวัด และข้อบังคับสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็น
ไปด้วยความเรียบร้อย จึงกำหนดระเบียบขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

ชื่อความทั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเปรียบเทียบ
และการสอบสวนคดีละเมิดเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติจังหวัด และข้อบังคับสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๒๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ และคำสั่งอื่นในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้หรือ
ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

(๑) “ผู้ทำการเปรียบเทียบ” หมายความว่า นายกเทศมนตรี เทศมนตรี ปลัด
เทศบาล รองปลัดเทศบาล หรือหัวหน้าแขวง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องแต่งตั้ง
เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.
๒๔๙๖ ประกาศ ณ วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๒๑

(๒) “หัวหน้าพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองและพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง” หมายความว่าหัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนตามข้อ ๓ แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ แห่งเขตท้องที่ซึ่งเทศบาลนั้นตั้งอยู่

(๓) “เทศบาล” หมายความว่าเทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบลหรือแขวงของเทศบาลแล้วแต่กรณี

ข้อ ๕ แบบพิมพ์ที่ใช้ตามระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ข้อ ๖ การรับและส่งหนังสือตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับคดีละเมิดเทศบัญญัติ ให้เทศบาลแยกเป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหากจากการรับและส่งหนังสือทั่วไปของเทศบาล

ข้อ ๗ การติดต่อระหว่างผู้ทำการเปรียบเทียบกับพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้กระทำในนามของนายกเทศมนตรีหรือหัวหน้าแขวงแล้วแต่กรณีกับหัวหน้าพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง

ข้อ ๘ กรณีใดซึ่งระเบียบนี้มีได้กำหนดไว้ ให้นำระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเปรียบเทียบและการสอบสวนคดีอาญาบางประเภท พ.ศ. ๒๕๒๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

การดำเนินคดีละเมิดเทศบัญญัติ

ข้อ ๙ ให้นายกเทศมนตรีออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ทำการเปรียบเทียบเป็นเวรประจำวัน ปฏิบัติหน้าที่เปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติประจำสำนักงานเทศบาล และที่ทำการแขวง

ข้อ ๑๐ เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียก หรือส่งตัวมา หรือมาพบผู้ทำการเปรียบเทียบเอง หรือปรากฏว่าผู้ใดซึ่งอยู่ต่อหน้าผู้ทำการเปรียบเทียบเป็นผู้ต้องหา ให้ผู้ทำการเปรียบเทียบปฏิบัติ

ดังนี้

(๑) ตามชื่อตัว ชื่อสกุล อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ บิดา มารดา อาชีพที่อยู่ และที่เกิด

(๒) แจงข้อหาให้ทราบ

(๓) แจงให้ทราบก่อนว่า ถ้อยคำที่ผู้ต้องหากล่าวนั้นอาจใช้เป็นหลักฐานยืนยันเขา
ในการพิจารณาได้

(๔) เมื่อผู้ต้องหาเต็มใจให้การอย่างใดให้บันทึกคำให้การไว้ ถ้าไม่เต็มใจให้การ
ก็ให้บันทึกไว้

ห้ามผู้กระทำการเปรียบเทียบกระทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการล่อลวง ชูเชิญ หรือให้
สัญญากับผู้ต้องหาเพื่อจูงใจให้การอย่างใด ๆ ในเรื่องที่ต้องหา

ข้อ ๑๑ ให้ผู้ทำการเปรียบเทียบสอบถามผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษ และผู้ต้องหา
แล้วรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เพื่อให้ได้ความแน่ชัดว่าความผิดที่เกิดขึ้นนั้นเข้าด้วยลักษณะ
ความผิดตามเทศบัญญัติใด และอยู่ในอำนาจที่ตนจะทำการเปรียบเทียบได้หรือไม่

ข้อ ๑๒ ถ้าผู้ทำการเปรียบเทียบเห็นว่าผู้ต้องหาได้ละเมิดเทศบัญญัติ และอยู่ใน
อำนาจของตนที่จะทำการเปรียบเทียบได้ ก็ให้ดำเนินการเปรียบเทียบโดยคำนึงถึงพฤติการณ์
แห่งการกระทำ ความหนักเบาแห่งข้อหา และฐานะของผู้ต้องหาเป็นสำคัญ ทั้งจะ
ต้องไม่กำหนดจำนวนเงินค่าปรับสูงหรือต่ำกว่าอัตราโทษที่กำหนดไว้ในเทศบัญญัตินั้น เมื่อผู้
ต้องหาและผู้เสียหายยินยอมให้เปรียบเทียบแล้ว ให้บันทึกถ้อยคำผู้ต้องหาและผู้เสียหายรวมไว้
ในสำนวน และบันทึกการเปรียบเทียบนั้นไว้โดยมิชักช้า

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามที่ผู้ทำการเปรียบเทียบกำหนดภายในเวลาอัน
สมควร แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวัน คดีนั้นเป็นอันเสร็จเด็ดขาด

คดีมีค่าทดแทน ให้ผู้ทำการเปรียบเทียบกำหนดจำนวนค่าทดแทนตามที่เห็นสม-
ควร ถ้าผู้ต้องหาและผู้เสียหายยินยอมให้เปรียบเทียบหรือตามที่ผู้ต้องหาและผู้เสียหายตกลงกัน
หากตกลงหรือไม่ตกลงกันอย่างไร ให้บันทึกไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๓ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับแล้ว ให้เทศบาลออกใบเสร็จรับเงินโดยให้ผู้ทำการเปรียบเทียบและผู้รับเงินลงลายมือชื่อในใบเสร็จรับเงินนั้น แล้วให้ผู้ทำการเปรียบเทียบส่งบันทึกการเปรียบเทียบและสำนวนไปให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับเงินค่าปรับ

ข้อ ๑๔ เงินค่าปรับที่เทศบาลได้รับนั้น ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินเทศบาล ที่ใช้บังคับอยู่

ข้อ ๑๕ ถ้าผู้ทำการเปรียบเทียบเห็นว่า

(๑) ผู้ต้องหาได้ละเมิดเทศบัญญัติ แต่ผู้ต้องหาและหรือผู้เสียหายไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบหรือ

(๒) ผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบ แล้วไม่ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่กำหนด ภายในเวลาอันสมควร แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวัน หรือ

(๓) สิทธิในการนำคดีนั้นมาฟ้องได้ระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือ

(๔) ไม่สามารถทำการเปรียบเทียบได้ด้วยเหตุอื่นใด

ให้ผู้ทำการเปรียบเทียบส่งเรื่องไปให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง เพื่อกำหนดการต่อไปโดยมิชักช้า

ข้อ ๑๖ ภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับบันทึกการเปรียบเทียบและสำนวน ถ้าพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเห็นว่าบันทึกการเปรียบเทียบและสำนวนนั้นไม่เรียบร้อย ให้ส่งคืนผู้ทำการเปรียบเทียบเพื่อแก้ไขให้เรียบร้อย แล้วให้ผู้ทำการเปรียบเทียบส่งกลับคืนพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับบันทึกการเปรียบเทียบและสำนวนนั้น ถ้าพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเห็นว่าเรียบร้อยแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อ ๑๗ หรือข้อ ๑๘ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๗ ถ้าพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเห็นว่าการเปรียบเทียบนั้นชอบด้วยกฎหมายแล้ว ให้บันทึกความเห็นไว้ในบันทึกการเปรียบเทียบ และให้แจ้งผู้ทำการเปรียบเทียบ

ภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับบันทึกการเปรียบเทียบและสำนวน แล้วให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเก็บรักษานับที่การเปรียบเทียบและสำนวนนั้นไว้จนครบหนึ่งปี จึงให้ทำลายตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ

ข้อ ๑๘ ถ้าพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเห็นว่าการเปรียบเทียบนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายให้บันทึกความเห็นไว้ในบันทึกการเปรียบเทียบ แล้วให้ดำเนินการดังนี้

(๑) กรณีที่เห็นว่าไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะผู้ต้องหามิได้กระทำความผิด หรือสิทธิในการนำคดีมาฟ้องได้ระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนแล้วส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังพนักงานอัยการ

(๒) กรณีที่เห็นว่าไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะผู้ต้องหามิได้ละเมิดเทศบัญญัติ แต่เป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายอื่น ถ้าพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเห็นว่าการกระทำความผิดตามกฎหมายนั้นอยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน ให้ดำเนินการต่อไป แต่ถ้าเห็นว่าไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน ให้รีบส่งเรื่องไปให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการต่อไป

(๓) กรณีที่เห็นว่าไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะผู้ทำการเปรียบเทียบ กำหนดจำนวนเงินค่าปรับสูงหรือต่ำกว่าอัตราโทษที่กำหนดไว้ในเทศบัญญัติ ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการเปรียบเทียบหรือสอบสวนต่อไป

(๔) กรณีที่เห็นว่าไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะเหตุอื่น ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองแจ้งเหตุที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้นไปให้ผู้ทำการเปรียบเทียบทราบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับบันทึกการเปรียบเทียบและสำนวน แล้วให้เทศบาลรีบแจ้งผู้ต้องหารับเงินค่าปรับคืน โดยให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อรับเงินไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๙ เมื่อพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองได้รับเรื่องจากผู้ทำการเปรียบเทียบตามข้อ ๑๘ แล้ว ถ้าเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน ให้ทำการเปรียบเทียบหรือ

สอบสวนต่อไปแล้วแต่กรณี แต่ถ้าเห็นว่าคดีนั้นไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน ให้รีบส่งเรื่อง
ไปให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการต่อไป

ข้อ ๒๐ ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองแจ้งผลการดำเนินคดีตามข้อ ๑๘ หรือ
ข้อ ๑๙ แล้วแต่กรณีไปให้ผู้ทำการเปรียบเทียบทราบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ทราบผล
การดำเนินคดีนั้น

ข้อ ๒๑ กรณีคดีละเมิดเทศบัญญัติที่พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเป็นผู้ทำการ
เปรียบเทียบนั้น เมื่อผู้ต้องหาชำระเงินค่าปรับแล้ว ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองออกใบ
เสร็จรับเงินโดยให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองและผู้รับเงินลงลายมือชื่อในใบเสร็จรับเงินนั้น
แล้วให้ส่งเงินค่าปรับดังกล่าวเป็นรายได้ของเทศบาล

ข้อ ๒๒ การเปรียบเทียบและการสอบสวนคดีละเมิดเทศบัญญัติที่พนักงานสอบสวน
ฝ่ายปกครองดำเนินการตามระเบียบนี้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการ
เปรียบเทียบและการสอบสวนคดีอาญาบางประเภท พ.ศ. ๒๕๒๑

หมวด ๓

การดำเนินคดีละเมิดข้อบัญญัติจังหวัด และข้อบังคับสุขาภิบาล

ข้อ ๒๓ การเปรียบเทียบและการสอบสวนคดีละเมิดข้อบัญญัติจังหวัด และข้อ
บังคับสุขาภิบาล ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเปรียบเทียบและการสอบสวน
คดีอาญาบางประเภท พ.ศ. ๒๕๒๑

ข้อ ๒๔ เงินค่าปรับคดีละเมิดข้อบัญญัติจังหวัด และข้อบังคับสุขาภิบาล ให้ส่ง
เป็นรายได้ของแผ่นดินหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือสุขาภิบาลตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว
แต่กรณี

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๒

พลเอก เล็ก แนวนมาลี

(เล็ก แนวนมาลี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการสอบสวนคดีละเมิดข้อบัญญัติเมืองพัทยา

พ.ศ. ๒๕๒๒

โดยที่เป็นการสมควรให้มีข้อบังคับเกี่ยวกับการสอบสวนคดีละเมิดข้อบัญญัติเมืองพัทยาเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและเพื่อให้การบริหารงานของเมืองพัทยามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงกำหนดข้อบังคับขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสอบสวนคดีละเมิดข้อบัญญัติเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๒”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้พนักงานสอบสวน ตามข้อ ๓ แห่ง ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ มีอำนาจสอบสวนคดีละเมิดข้อบัญญัติเมืองพัทยาในกรณีที่ปลัดเมืองพัทยาเห็นว่า

- (๑) ผู้ต้องหาควรได้รับโทษจำคุก หรือ
- (๒) ผู้ต้องหาและหรือผู้เสียหายไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบ หรือ
- (๓) ผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบ แล้วไม่ชำระค่าปรับตามจำนวนที่กำหนดภายในเจ็ดวัน หรือ

(๔) สิทธิในการนำคดีมาฟ้องได้ระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือ

- (๕) ไม่สามารถทำการเปรียบเทียบได้ด้วยเหตุอื่นใด

ข้อ ๔ กรณีใดที่ข้อบังคับนี้มิได้กำหนดไว้ให้นำข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๕ คดีละเมิดข้อบัญญัติเมืองพัทยา ที่ยังค้างดำเนินการอยู่ที่พนักงานสอบสวนใด ในวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ ให้พนักงานสอบสวนนั้นดำเนินการต่อไปจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๒

(ลงชื่อ) พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
(เปรม ติณสูลานนท์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการเปรียบเทียบและการสอบสวนคดีละเมิดข้อบัญญัติเมืองพัทยา

พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการเปรียบเทียบและการสอบสวนคดีละเมิดข้อบัญญัติเมืองพัทยาไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเปรียบเทียบและการสอบสวนคดีละเมิดข้อบัญญัติเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ และคำสั่งอื่นในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ กรณีใดที่ระเบียบนี้มีได้กำหนดไว้ให้นำระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเปรียบเทียบและการสอบสวนคดีอาญาบางประเภท พ.ศ. ๒๕๒๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๕ แบบพิมพ์ที่ใช้ตามระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ข้อ ๖ ปลัดเมืองพัทยาทามระเบียบนี้ ให้หมายความรวมถึงรองปลัดเมืองพัทยา หัวหน้าฝ่าย หรือหัวหน้าส่วนราชการของเมืองพัทยาซึ่งปลัดเมืองพัทยามอบอำนาจให้ทำการเปรียบเทียบคดีละเมิดข้อบัญญัติเมืองพัทยา

ข้อ ๗ สถานที่ทำการเปรียบเทียบตามปกติให้ใช้ศาลว่าการเมืองพัทยาหรือที่ทำการสาขาของเมืองพัทยา เว้นแต่มีเหตุจำเป็นจะทำการเปรียบเทียบ ณ ที่ใดภายในเขตเมืองพัทยาก็ได้ ทั้งนี้ให้บันทึกเหตุจำเป็นไว้ในบันทึกการเปรียบเทียบ

ข้อ ๘ เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียก หรือส่งตัวมา หรือมาพบปลัดเมืองพัทยาเอง หรือปรากฏว่า ผู้ใดซึ่งอยู่ต่อหน้าปลัดเมืองพัทยาคือผู้ต้องหา ให้ปลัดเมืองพัทยาปฏิบัติดังนี้

- (๑) ถามชื่อตัว ชื่อสกุล อายุ เชื้อชาติ บิดา มารดา อาชีพ ที่อยู่และที่เกิด
- (๒) แจ้งข้อหาให้ทราบ
- (๓) แจ้งให้ทราบก่อนว่า ถ้อยคำที่ผู้ต้องหากล่าวนั้นอาจใช้เป็นหลักฐานยืนยันเขา

ในการพิจารณาได้

(๔) เมื่อผู้ต้องหาเต็มใจให้การอย่างไร้เงื่อนไขให้บันทึกคำให้การไว้ ถ้าไม่เต็มใจให้การก็ให้บันทึกไว้

ห้ามปลัดเมืองพัทยาระทำการใดๆ ซึ่งเป็นการล่าช้า ชูเชิญ หรือให้สัญญากับผู้ต้องหาเพื่อจูงใจให้การอย่างไร้เงื่อนไข ในเรื่องที่ต้องหา

ข้อ ๙ ให้ปลัดเมืองพัทยาสอบถามผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษ และผู้ต้องหาแล้วรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ เพื่อให้ได้ความแน่ชัดว่าความผิดที่เกิดขึ้นนั้น เข้าด้วยลักษณะความผิดตามข้อบัญญัติเมืองพัทยาใด และอยู่ในอำนาจที่ตนจะทำการเปรียบเทียบได้หรือไม่

ข้อ ๑๐ ถ้าปลัดเมืองพัทยาเห็นว่าผู้ต้องหาได้ละเมิดข้อบัญญัติเมืองพัทยาและไม่ควรได้รับโทษจำคุก ก็ให้ดำเนินการเปรียบเทียบโดยคำนึงถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด ความหนักเบาแห่งข้อหา และฐานะของผู้ต้องหาเป็นสำคัญ ทั้งนี้จะต้องไม่กำหนดค่าปรับให้สูงหรือต่ำกว่าอัตราโทษที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติเมืองพัทยานั้น เมื่อผู้ต้องหาและผู้เสียหายยินยอมให้เปรียบเทียบแล้ว ให้บันทึกถ้อยคำผู้ต้องหาและผู้เสียหายรวมไว้ในสำนวน และบันทึกการเปรียบเทียบนั้นไว้โดยมิชักช้า แล้วให้เก็บรักษานักการเปรียบเทียบและสำนวนนั้นไว้เมื่อครบกำหนดห้าปีแล้วให้จัดการทำลายโดยปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามที่เมืองพัทยากำหนดภายในเจ็ดวัน คดีนั้นเป็นอันเลิกกัน

คดีมีค่าทดแทน ให้ปลัดเมืองพัทยากำหนดจำนวนค่าทดแทนตามที่เห็นสมควรในเมื่อผู้ต้องหาและผู้เสียหายยินยอมให้เปรียบเทียบหรือตามที่ผู้ต้องหาและผู้เสียหายตกลงกัน หากตกลงหรือไม่ตกลงกันอย่างไรให้บันทึกไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๑ ถ้าปลัดเมืองพัทยาเห็นว่า

(๑) ผู้ต้องหาได้ละเมิดข้อบัญญัติเมืองพัทยาและควรได้รับโทษจำคุก หรือ

(๒) ผู้ต้องหาได้ละเมิดข้อบัญญัติเมืองพัทยา แต่ผู้ต้องหาและหรือผู้เสียหายไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบ หรือ

(๓) ผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบ แล้วไม่ชำระค่าปรับตามจำนวนที่กำหนดภายในเจ็ดวัน หรือ

(๔) สิทธิในการนำคดีนั้นมาฟ้องได้ระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือ

(๕) ไม่สามารถทำการเปรียบเทียบได้ด้วยเหตุอื่นใด

ให้ปลัดเมืองพัทยาส่งเรื่องไปให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการสอบสวนคดีละเมิดข้อบัญญัติเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อดำเนินการต่อไปโดยเร็ว

ข้อ ๑๒ เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับเรื่องจากปลัดเมืองพัทยาตามข้อ ๑๑ แล้วให้ทำการเปรียบเทียบหรือสอบสวนต่อไปแล้วแต่กรณี แต่ถ้าเห็นว่าคดีนั้นไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน ก็ให้รีบส่งเรื่องไปให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นที่มีอำนาจเพื่อดำเนินการต่อไปโดยเร็ว

ให้พนักงานสอบสวน แจ้งผลการ ดำเนินการตาม วรคหนึ่ง ไปให้ ปลัดเมืองพัทยาทราบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ทราบผลการดำเนินคดีนั้น

ข้อ ๑๓ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามที่ปลัดเมืองพัทยากำหนดแล้ว ให้เมืองพัทยาออกใบเสร็จรับเงิน โดยให้ปลัดเมืองพัทยาและผู้รับเงินเป็นผู้ลงลายมือชื่อในใบเสร็จรับเงินนั้น

ข้อ ๑๔ เงินค่าปรับที่เมืองพัทยาได้รับนั้นให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินเมืองพัทยาที่ใช้บังคับอยู่

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๒

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
(เปรม ติณสูลานนท์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ข้อบังคับการเก็บของกลางกระทรวงมหาดไทย*

ความเบื้องต้น

การเก็บรักษาของกลางในส่วนภูมิภาคนั้น กระทรวงมหาดไทยได้เคยวางระเบียบไว้ เรียกว่า “ข้อบังคับการรักษาของกลางในมณฑลต่าง ๆ พ.ศ. ๒๔๕๗” บัดนี้เห็นว่าข้อบังคับที่กล่าวนี้เป็นกาลล่วงสมัยและไม่สะดวกแก่เจ้าหน้าที่ จึงเป็นการสมควรที่จะต้องแก้ไขเสียใหม่ เพราะฉะนั้นจึงได้กำหนดข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้ :-

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ให้เรียกว่า “ข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง พ.ศ. ๒๔๘๐”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้เป็นหลักปฏิบัติในการเก็บรักษาของกลาง ตั้งแต่วันที่ ๑

ตุลาคม ๒๔๘๐

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับว่าด้วยการรักษาของกลางในมณฑลต่าง ๆ ของกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๗ และคำสั่งซึ่งเกี่ยวแก่การรักษาของกระทรวงมหาดไทยที่ขัดแย้งกับข้อบังคับนี้

ลักษณะ ๑

ว่าด้วยของกลาง

ข้อ ๔ ของกลางนั้นคือ วัตถุใด ๆ หรือทรัพย์สินซึ่งตกมาอยู่ในความคุ้มครองของเจ้าพนักงาน โดยอำนาจแห่งกฎหมาย หรือโดยหน้าที่ในทางราชการ และยึดไว้เป็นของกลางเพื่อพิสูจน์ในทางคดี หรือเพื่อจัดการอย่างอื่นตามหน้าที่ราชการ

ข้อ ๕ ของกลางนั้นแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑) ของกลางในคดีอาญา และ

๒) ของกลางอย่างอื่น

*แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๔

ของกลางในคดีอาญา คือของกลางที่เกี่ยวข้องต้องจัดการทางคดีอาญา เช่นของ
ที่บุคคลมีไว้หรือใช้เป็นความผิด หรือของที่ใช้เป็นหลักฐานพิสูจน์ความผิดเป็นต้น

ของกลางอย่างอื่น คือของกลางที่ไม่เข้าอยู่ในลักษณะของกลางในคดีอาญา เช่น
ของที่เก็บตก หล่น หลุด ลอยได้ เป็นต้น

ลักษณะ ๒

ว่าด้วยการรักษาของกลางในส่วนภูมิภาค

ข้อ ๖ การรักษาของกลางในส่วนภูมิภาค แบ่งออกเป็น ๒ ชั้น คือ

- ๑) ของกลางชั้นอำเภอ
- ๒) ของกลางชั้นจังหวัด

ของกลางชั้นอำเภอ คือของกลางที่อยู่ในระหว่างคณะกรรมการอำเภอจัดการและ
รักษา

ของกลางชั้นจังหวัด คือของกลางที่อยู่ในระหว่าง คณะ กรรมการ จังหวัดจัดการ
และรักษา

ส่วนที่ ๑

ว่าด้วยการรักษาของกลาง

หมวด ๑

ผู้หน้าที่เกี่ยวข้องในการรักษาของกลาง

ข้อ ๗ * ผู้หน้าที่รักษาของกลาง ได้แก่

- ๑) ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ
- ๒) ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร

อำเภอ หรือกิ่งอำเภอ

*ความในข้อ ๗ ได้แก้ไขใหม่โดยฉบับกฤษฎีกากระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๔ แล้ว

๓) สรรพสามิตจังหวัด

๔) นายค่านศุลกากรหรือศุลกากรจังหวัด

ข้อ ๘ ถ้าในทศใดไม่มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในข้อ ๗ แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ในแผนกการนั้น ๆ ที่รองลงไปเป็นผู้มีหน้าที่รักษา

อำเภอใดมีศาลจังหวัด หรือศาลแขวงตั้งอยู่ แต่มิใช่อำเภอซึ่งเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด ผู้มีหน้าที่รักษาของกลางชั้นจังหวัด ก็คือหัวหน้าแผนกการนั้น ๆ ที่ประจำอำเภอ ตามลักษณะที่กล่าวมาในวรรคก่อน และในข้อ ๗ ข้างต้น

หมวด ๒

สถานที่รักษาของกลาง

ข้อ ๙ นอกจากจะมีบทกฎหมายบังคับไว้เป็นอย่างอื่นแล้ว ให้จัดการรักษาของกลาง และในสถานที่ต่อไปนี้ คือ

ก) ตามปกติให้รักษาไว้ในสถานที่ทำงานของรัฐบาล ตามแผนกการของผู้รักษา และให้บรรจุไว้ในหีบถันกุญแจเท่าที่สามารถและสมควรจะบรรจุได้

ข) ถ้าเป็นสิ่งของหรือหลักทรัพย์มีราคาเช่น เงิน ทองรูปพรรณต่าง ๆ และโฉนดที่ดินพินัยกรรม หรือเอกสารสำคัญเหล่านี้เป็นต้น ให้บรรจุไว้ในกำปั่นถันกุญแจที่มั่นคงอย่างน้อย ๒ ดอก โดยมีโซ่ล่ามกำปั่นกุญแจอีกชั้นหนึ่ง หรือจะนำกำปั่นนั้นไปฝากเก็บไว้ในห้องคลังจังหวัดที่สำหรับเก็บเงินของรัฐบาลก็ได้

ค) ถ้าเป็นบุคคลหรือสัตว์พาหนะให้ทำคอก หรือสถานที่ขังไว้สำหรับเลี้ยง หรือจะมอบให้ผู้ที่สมควรเลี้ยงไว้แทนก็ได้

ถ้าเห็นเป็นการจำเป็นจะต้องจ้างผู้รักษาแทน ก็ให้มีอำนาจจัดจ้างผู้รักษาแทนได้ แต่ให้รายงานรับอนุญาตจากข้าหลวงประจำจังหวัดก่อน เว้นแต่มีความจำเป็นซึ่งรอไว้ไม่ได้

ง) ถ้าเป็นของใหญ่โตพิเศษ และลำพังพนักงานเจ้าหน้าที่ย่อมไม่สามารถจะรักษาของนั้น ๆ ไว้ได้แล้ว จะมอบให้ผู้ที่สมควรรักษาไว้แทนก็ได้ หากจำเป็นก็ให้จัดจ้างผู้รักษาแทน และปฏิบัติตามนี้เกี่ยวกับที่กล่าวมาแล้วในข้อ (ค)

จ) นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น ถ้าข้าหลวงประจำจังหวัดเห็นสมควรและจำเป็นจะ
ให้จัดการรักษาในที่ใดเห็นว่ามั่นคงแข็งแรงก็ให้มีอำนาจสั่งได้ แต่ต้องบันทึกเหตุการณ์จำเป็น
พร้อมด้วยเหตุผลสมควรไว้ให้ปรากฏ

หมวด ๓

หน้าที่ในการรักษาของกลาง

ข้อ ๑๐ ก. ของกลางในคดีอาญา

ชั้นอำเภอ ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอหรือ
กิ่งอำเภอรักษา เว้นแต่ของกลางที่เกี่ยวกับหน้าที่ของสรรพสามิต ให้เป็นหน้าที่ของสรรพสามิต
จังหวัดรักษา โดยจะรับจากอำเภอไปรักษาเองหรือจะมอบหมายให้สรรพสามิตอำเภอรักษาไว้ก็
แล้วแต่จะเห็นสมควร

ชั้นจังหวัด ให้เป็นหน้าที่ของ ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดรักษา เว้นแต่ของ
กลางที่เกี่ยวกับหน้าที่ของสรรพสามิต ให้เป็นหน้าที่ของสรรพสามิตจังหวัดรักษา

ทั้งนี้ สำหรับของกลางที่เกี่ยวกับคดีภาษีศุลกากร ให้เป็นหน้าที่นายด่านศุลกากร
หรือศุลกากรจังหวัดเป็นผู้รักษาตามกฎหมายและระเบียบการว่าด้วยกันนั้น

ข. ของกลางอย่างอื่น

ชั้นอำเภอ ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำ
กิ่งอำเภอรักษา

ชั้นจังหวัด ให้เป็นหน้าที่ของปลัดจังหวัดรักษา

ข้อ ๑๑ ผู้มีหน้าที่รักษาของกลาง ย่อมมีหน้าที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องแก่ของนั้น บุคคลทรัพย์สิน
ของตนเองและต้องรักษาของนั้น ๆ ไว้ในสถานที่ที่ปรากฏตามข้อบังคับนี้ด้วยความระมัดระวัง
โดยกวดขัน ทั้งให้เป็นอยู่สภาพเดิมเท่าที่สามารถจะรักษาไว้ได้ และต้องคอยตรวจตราอยู่
เสมอตลอดเวลาที่จะต้องส่งมอบต่อกันและกัน

ส่วนที่ ๒
วิธีปฏิบัติการ

หมวด ๑

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับแห่งกลางชั้นอำเภอ

ข้อ ๑๒ เมื่อคณะกรรมการอำเภอได้รับของกลางไว้ ให้จัดการลงบัญชีแล้วให้ปฏิบัติการดังต่อไปนี้

ก) ถ้าเป็นของกลางในคดีอาญา เมื่อได้จัดการสอบสวนตามกฎหมายแล้วตามปกติให้จัดส่งของกลางนั้นไปยังเจ้าหน้าที่ชั้นจังหวัดผู้มีหน้าที่รักษา ให้ทำบัญชีของกลางเป็นใบปลิวแยกส่งมาพร้อมกับสำนวน เป็นหน้าที่ของผู้รับส่งของกลางกับบัญชีใบปลิวมอบแก่เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รักษา ก่อนเมื่อเจ้าหน้าที่นั้น ๆ ได้ลงนามรับใบบัญชีของกลางใบปลิวแล้วจึงให้ผู้นำส่งทำบัญชีของกลางใบปลิวพร้อมด้วยสำนวนส่งพนักงานอัยการจัดการต่อไป เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการจะต้องนำบัญชีของกลางใบปลิวรวมทั้งสำนวนไว้ ถ้าเป็นกรณีที่จะไม่ส่งของกลาง ก็ให้คณะกรรมการอำเภอทำแต่บัญชีใบปลิวรวมสำนวนแล้วบันทึกข้อความไว้ให้ชัดเจน

ข) ถ้าเป็นของกลางอย่างอื่นตามปกติให้รักษาไว้ที่อำเภอ และจัดการต่อไปตามกฎหมาย

แต่ของกลางทั้งสองประเภทนี้ คณะกรรมการอำเภอมีอำนาจพิจารณาว่าควรจะส่งไปหรือไม่ ซึ่งแล้วแต่เหตุการณ์และความจำเป็น เป็นเรื่อง ๆ ไป ทั้งนี้ย่อมไม่ตัดอำนาจของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย หรือข้าหลวงประจำจังหวัดที่จะสั่ง ให้ส่งไปหรือรักษาไว้ที่อำเภอ

หมวด ๒

วิธปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางชั้นจังหวัด

ข้อ ๑๓ เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รักษาของกลางชั้นจังหวัด ตามที่ได้กล่าว ไว้ ในข้อ ๑๐ มีหน้าที่ตรวจสอบของกลางที่ส่งมาจากคณะกรรมการอำเภอ เมื่อเห็นว่าถูกต้องแล้วก็จัดการลงบัญชีในแผนกของตนไว้ แล้วบันทึกเลขหมายลำดับในบัญชีของกลางลงในบัญชีใบปลิวพร้อมด้วยนามผู้รับ และมอบบัญชีใบปลิวนั้นแก่ผู้นำส่งไป

หมวด ๓

การจำหน่ายบัญชีและสำรวจของกลาง

ข้อ ๑๔ ของกลางทั้งหลายเมื่อได้ยึดไว้ และได้จัดการตามกฎหมายเสร็จเด็ดขาดแล้ว หากปรากฏว่าต้องรับไว้หรือคืนแก่ผู้ใด ก็ให้บันทึกไว้ในบัญชีของกลางให้ชัดเจน เมื่อได้ส่งมอบของนั้นพ้นจากการรักษาของตนไป ก็ให้จัดการจำหน่ายบัญชีเสียตามเหตุการณ์ที่ได้มอบไปนั้น

ข้อ ๑๕ นอกจากเหตุการณ์ที่ต้องจำหน่าย บัญชี ดังกล่าวมาแล้ว ภายใน ๖ เดือนนับแต่วันใช้บังคับนี้เป็นต้นไป และทุก ๆ ระยะเวลาภายใน ๖ เดือนต่อไป ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาของกลางสำรวจของกลาง เพื่อจัดการขายทอดตลาด หรือริบ หรือคืน แก่ผู้มีสิทธิ์ควรได้รับ

ข้อ ๑๖ ถ้าเจ้าหน้าที่ที่จัดการเกี่ยวกับของกลาง ได้จัดการไปเสร็จเด็ดขาดถึงที่สุดแล้ว ให้ปฏิบัติการดังนี้ คือ

ก) ของกลางในคดีอาญา เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการจะจัดแจ้งผลเกี่ยวกับของกลางนั้นให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รักษาทราบทุก ๆ เรื่อง

ข) ของกลางอย่างอื่น เป็นหน้าที่ของปลัดจังหวัดจะต้องแจ้งตามนัยที่กล่าว ในข้อ ก.

ทั้งนี้ เพื่อเจ้าหน้าที่ผู้รักษาของกลางเหล่านั้นจะได้จัดการบันทึกไว้ในบัญชี และจัดการสำรวจต่อไปตามความในข้อ ๑๔ และ ๑๕

ข้อ ๑๗ เมื่อได้สำรวจแล้วให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษานำบัญชีของที่ต้องรีบ หรือตกเป็น
ของรัฐบาลเพื่อจำหน่ายบัญชีของกลางหรือขายทอดตลาดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน ส่วนของที่ต้อง
คืนแก่ผู้ใดก็ให้แจ้งหรือประกาศแก่เจ้าของมารับคืนไป

ข้อ ๑๘ ของกลางในคดีอาญา ที่ทราบตัวผู้มีสิทธิจะได้รับของคืนอยู่แล้ว เมื่อ
เจ้าหน้าที่ได้แจ้งหรือประกาศให้ทราบ แต่ผู้นั้นยังไม่มารับของไปเกินกว่า ๑ ปี นับแต่วันที่
แจ้งหรือประกาศให้ทราบ ก็ให้รับของนั้น ๆ เป็นของรัฐบาล และหมายเหตุไว้ในบัญชีแล้ว
จัดการต่อไปดังเช่นของที่ต้องรีบ

ข้อ ๑๙ ของกลางในคดีอาญา ที่ไม่ทราบตัวผู้มีสิทธิจะได้รับของคืนให้ประกาศ
หาเจ้าของและภายใน ๕ ปี นับแต่วันประกาศไม่ได้ตัวผู้มีสิทธิมารับของนั้นก็ให้รับเป็นของรัฐ
บาล และให้จัดการทำนองเดียวกับที่กล่าวมาในข้อ ๑๘

อนึ่ง ถ้าปรากฏตัวผู้มีสิทธิจะได้รับขึ้นในระหว่างเวลาประกาศ และเจ้าหน้าที่ผู้
รักษาได้แจ้งให้ทราบแล้ว แต่ผู้นั้นยังไม่มารับของคืนไป เช่นนี้การที่จะรีบเป็นของรัฐบาล
ให้ถือกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้มีสิทธิได้ทราบ ถ้ากำหนด ๕ ปี ที่ประกาศไว้ถึงกำหนด
เวลาที่เร็วกว่านั้น

ข้อ ๒๐ ของกลางอย่างอื่น ที่ปรากฏตัวผู้มีสิทธิจะได้รับตามกฎหมายแล้วแต่ผู้
นั้นยังไม่มารับของไปภายในกำหนดเวลา ๑๐ ปี นับแต่วันที่ผู้นั้นมีสิทธิจะได้รับของเจ้าหน้าที่
ผู้รักษาก็ให้รับเป็นของรัฐบาล และจัดการทำนองเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในข้อ ๑๘ และทั้งนี้
ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาแจ้งหรือประกาศให้ผู้นั้นมารับของคืนเสียตามที่กล่าวในข้อ ๑๘ นั้นด้วย

ข้อ ๒๑ การแจ้งหรือประกาศของเจ้าหน้าที่ตามที่กล่าวในข้อ ๑๘ ข้อ ๑๙ ตอน
๑ ข้อ ๒๐ นั้น เจ้าหน้าที่ผู้รักษาไม่จำเป็นจะต้องฟังว่า ผู้มีสิทธิควรจะได้รับ ไม่ได้ทราบข้อความ
ที่แจ้ง หรือประกาศเป็นเหตุให้ผู้นั้นได้รับของคืน แต่ถ้าภายในกำหนดเวลาที่กล่าวไว้ในข้อ
๑๘, ๑๙, ๒๐ นั้น ผู้มีสิทธิควรได้รับได้แสดงความประสงค์ที่จะรับของคืน แต่ถ้ามีเหตุขัดข้อง
มารับของนั้นไปไม่ได้ ก็ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาพิจารณา ถ้าเห็นเป็นความจำเป็นจะผ่อนผันให้
เวลาแก่ผู้นั้นต่อไปอีกตามสมควรก็ได้

ข้อ ๒๒ ถ้าผู้มีสิทธิ์ควรได้รับของกลางนั้น แสดงความจำเป็นว่าไม่ต้องการรับของคืน และขอมอบให้แก่รัฐบาลดังนี้ ก็ให้ผู้หน้าที่จัดการบันทึกให้ผู้นั้นลงนามไว้เป็นหลักฐาน ถ้าเป็นการสะดวกก็ให้บันทึกไว้ในบัญชีของกลางด้วย แล้วจัดการจำหน่ายต่อไป

ส่วนที่ ๓

การขายของกลาง

หมวด ๑

วิธีการขายทอดตลาด

ข้อ ๒๓ ของสิ่งใดที่ควรขายได้ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษานำบัญชีเสนอข้าหลวงประจำจังหวัดส่งอนุญาต เมื่อได้ขายไปเสร็จแล้วให้จำหน่ายบัญชีของกลางเสีย เว้นแต่ของที่ยังขายไม่ได้ก็ยังไม่ต้องจำหน่ายบัญชี แต่ให้หมายเหตุไว้ให้รู้ว่าได้สำรวจเพื่อขายแล้ว และเก็บบัญชีของที่ยังขายไม่ได้รักษาไว้ด้วย เพื่อนำออกขายในคราวต่อไป

ข้อ ๒๔ เมื่อผู้รักษาของกลางได้รับคำสั่งข้าหลวงประจำจังหวัด ให้จัดการขายทอดตลาดได้แล้วให้ผู้หน้าที่ขายตามข้อบังคับนี้ โฆษณาให้มีการรับทราบอย่างน้อย ๑๕ วัน ในคำโฆษณาต้องให้ปรากฏรายการ จำนวนสิ่ง ของ พร้อมด้วยวัน เวลา และ สถานที่ ที่จะขาย ตลอดจนวิธีการรับเงินราคาของเมื่อได้รับซื้อแล้วปิด ไว้ ในที่เปิดเผยและชุมนุมชน อย่างน้อย ๒ ฉบับ ถ้าของนั้นมีราคามาก และเห็นเป็นการสมควรก็ให้แจ้งไปยังสำนักงานโฆษณาด้วย

ข้อ ๒๕ ของกลางชั้นอำเภอ ให้นายอำเภอและสมุหบัญชีเป็นกรรมการจัดการขาย

ข้อ ๒๖ ของกลางชั้นจังหวัด ให้ปลัดจังหวัด สรรพสามิตจังหวัด และผู้บังคับกองตำรวจภูธรจังหวัดเป็นกรรมการจัดการขาย

ข้อ ๒๗ ให้กรรมการจัดการขายทอดตลาด โดยให้ผู้ซื้อชื่อเป็นผู้ให้ราคาสูงผู้นั้น เป็นผู้ได้รับซื้อ

ถ้ามีเหตุที่ทำให้ราคาสูงไม่สามารถจะซื้อได้ กรรมการจะจัดการขายใหม่หรือขายให้แก่ผู้ที่ทำให้ราคาสูงที่รองลงมาก็แล้วแต่จะเห็นสมควร

อนึ่ง กรรมการย่อมทรงไว้ซึ่งอำนาจที่จะไม่ยอมขายให้ผู้ให้ราคาสูงก็ได้ เมื่อพิจารณาเห็นว่าหลักฐานและฐานะของผู้ให้ราคาสูง ไม่สมควรหรือราคาที่กำหนดมานั้นไม่สมกับของที่ขาย

ข้อ ๒๘ ห้ามมิให้กรรมการ หรือผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องแก่การจัดการขายราคาเข้าสู่ราคาหรือใช้ให้ผู้อื่นผู้ใดเข้าสู่ราคา เว้นแต่จะกระทำเพื่อประโยชน์ในทางราชการและได้แถลงไว้ในคำโฆษณาบอกขายแล้ว

ข้อ ๒๙ ตามธรรมดาให้ผู้ชำระเงินสดและรับของไปในวันขาย เว้นแต่จะเป็นของใหญ่โตหรือมีราคามาก จะขอรับชำระราคาในวันหลังก็ได้เรียกเงินมัดจำไว้ร้อยละสิบห้าแห่งราคาของที่ตกลงซื้อขาย แล้วให้ทำสัญญาไว้เป็นหลักฐานโดยมีเงื่อนไขให้ชำระราคา และรับของไปตามที่ได้ตกลงกันแต่ต้องไม่ช้ากว่า ๒๕ วัน นับแต่วันที่ทำสัญญาเป็นคັນไป

ถ้าผู้ซื้อไม่ปฏิบัติตามหรือผิดสัญญาให้จัดการตามนัยที่กล่าวมา ในข้อ ๒๗ วรรค ๒ และให้ริบเงินค้ำมัดจำเป็นของรัฐบาล

ข้อ ๓๐ เมื่อขายได้เงินเท่าใด ต้องให้ข้าหลวงประจำจังหวัดทราบแล้วนำเงินราคาที่ยขายไปตลอดจนเงินมัดจำที่รับส่ง เป็นรายได้ของรัฐบาลตามระเบียบ เว้นแต่จะเป็นการขายของกลางที่ยังไม่เด็ดขาดตามที่ได้กล่าวไว้ในข้อ ๓๔ ซึ่งต้องรักษาเงินไว้แทนของ

หมวด ๒

ของที่ควรขายและไม่ควรขาย

ข้อ ๓๑ ของกลางซึ่งตกเป็นของรัฐบาลและเป็นของที่บุคคลมิได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ของเหล่านั้นเป็นของที่ควรขาย ทั้งนี้ หมายความว่าสิ่งซึ่งบุคคลอาจมิได้เมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว เช่น อาวุธปืน ซึ่งอาจขายแก่บุคคลผู้ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มิได้เป็นคັນ เว้นแต่จะมีระเบียบให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๓๒ ของกลางซึ่งตกเป็นของรัฐบาล และเป็นของที่ชำรุดเสียหายไม่มีราคา หรือเป็นของที่ปราศจากราคาโดยสภาพของมันเอง หรือเป็นของบุคคลไม่อาจมีได้โดยเป็นผิดต่อกฎหมาย เป็นของที่ไม่ควรขาย ให้สำรวจเสนอข้าหลวงประจำจังหวัดส่งทำลายเสีย หรือให้ส่งไปยังเจ้าหน้าที่แผนกการแห่งของนั้น แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓๓ ของกลางอย่างใดที่เป็นโบราณวัตถุ หรือเป็นของแปลกประหลาดซึ่งควรจะเก็บไว้เป็นเครื่องประดับสถานที่ราชการ หรือพิพิธภัณฑ์สถานเหล่านี้เป็นของที่ไม่ควรขายหรือทำลาย

อนึ่ง ถึงแม้ของกลางที่ควรขายตามที่กล่าวมาในข้อ ๓๑ นั้น หากข้าหลวงประจำจังหวัดเห็นควรจะไว้ใช้ในราชการจะไม่ขายก็ได้

หมวด ๓

ของเสี้ยง่ายและเสียมราคา

ข้อ ๓๔ ของกลางที่เป็นของสุดและเสี้ยง่ายหรือของที่จะเก็บไว้นาน ซึ่งจะเห็นว่าสูญเสียมสภาพ หรือถ้ารักษาไว้เข้าไปจะเป็นการเสียหาย หรือถ้าใช้จ่ายจะเกินส่วนกับค่าแห่งของนั้นแล้ว ให้พึงพิเคราะห์ดังนี้คือ

ก. ถ้าเป็นของกลางในคดีอาญา ที่พึงเห็นได้ว่าไม่เป็นประโยชน์ในการที่จะพิสูจน์ทางคดี หรือหากปล่อยไว้ให้สูญเสียมสภาพแล้วจะไม่เกิดผลในการพิสูจน์ในทางคดีได้ ก็ให้จัดการคืนเจ้าของ หรือขายทอดตลาดเสียแล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีบทกฎหมายบังคับไว้เป็นอย่างอื่น

ข. ถ้าเป็นของกลางอย่างอื่น ให้จัดการขายทอดตลาดได้ เว้นแต่จะมีบทกฎหมายบังคับไว้เป็นอย่างอื่น

การคืนหรือขายในลักษณะเช่นนั้น ถ้าเป็นของกลางที่ยังไม่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งเสร็จเด็ดขาดประการใด ให้ผู้มีหน้าที่รักษาจัดการบันทึกรายการอันเป็นเครื่องพอจะให้พิสูจน์ในทางคดีได้ หรือให้บุคคลผู้มีสิทธิจะได้รับของนั้น ๆ อาจทราบได้ว่าเป็นของของตน และพิสูจน์สิทธิได้แล้ว รักษาตัวเงินราคาขายไว้แทนของกลางนั้น ถ้าเป็นจำนวนมากหรือมีเหตุ

สมควรให้นำฝากคลังรักษาไว้ ถ้าเป็นของกลางที่มีคำสั่งหรือคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาด ก็ไม่ต้องบันทึกข้อความดังกล่าวข้างต้น และให้คืนตัวเงินแก่ผู้มีสิทธิควรได้รับ หรือรวบรวมส่งคลังเป็นของรัฐบาล แล้วแต่กรณี

การคืนหรือขายตามทีกล่าวข้างต้น ถ้าของที่ไม่จำเป็นจะต้องจัดการขายอย่างรีบด่วน เพื่อประโยชน์แก่ของนั้นแล้ว ให้รายงานขออนุญาตข้าหลวงประจำจังหวัดก่อน

ข้อ ๓๕ การขายทอดตลาดของเสียง่ายและเสื่อมราคาตามความในข้อ ๓๔ ก็ดี หรือการขายทอดตลาดของที่บุคคลอาจมีได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ดี ถ้าไม่อาจจะปฏิบัติการให้ครบตามความในข้อ ๒๔, ๒๕, ๒๖ ได้ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษามีอำนาจพิจารณาจัดการได้ตามที่เห็นสมควร

ส่วนที่ ๔

หน้าที่รักษาของกลางในคดีอาญาชั้นจังหวัดระหว่างปลัดจังหวัดและอัยการจังหวัด

ข้อ ๓๖ การจัดสถานที่เก็บของกลาง การจัดหาเครื่องใช้ในการรักษาและการทำบัญชีของกลาง การนำของกลางเข้าเก็บหรือนำออก การนำของกลางไปศาลหรือนำไปเพื่อสอบสวน สำหรับของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา ให้เป็นหน้าที่ของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับกองหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอหรือกิ่งอำเภอแล้วแต่กรณี

ข้อ ๓๗ ยกเลิก

ข้อ ๓๘ ยกเลิก

ลักษณะ ๓

ว่าด้วยการรักษาของกลางในราชการบริหารส่วนกลาง

ข้อ ๓๙ ภายใต้บังคับของข้อ ๔๐, ๔๑ การรักษาของกลางในราชการบริหารส่วนกลางให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของกรมเจ้าหน้าที่นั้น ๆ

ข้อ ๔๐ ของกลางในคดีอาญาทั้งปวง ซึ่งไม่สามารถติดสำนวนได้นั้น ถ้าเห็นว่าจะส่งไปพร้อมกับเวลาส่งสำนวน พนักงานอัยการก็ยังไม่พิจารณาสำนวนไม่เสร็จ หรือว่าการวินิจฉัยสำนวนยังจำเป็นจะต้องพิจารณาถึงของกลาง ก็ให้พนักงานสอบสวนรักษาไว้ก่อน

ข้อ ๔๑ ของกลางที่พนักงานสอบสวนส่งไปยังพนักงานอัยการก็ดี หรือของกลางที่พนักงานสอบสวนยังไม่นำส่ง แต่พนักงานอัยการเห็นว่าจำเป็นจะต้องพิจารณาประกอบการวินิจฉัยสำนวน จะต้องให้พนักงานสอบสวนส่งไปเพื่อพิจารณา หรือว่าเป็นของกลางที่จำเป็นจะต้องส่งศาล พนักงานอัยการจะเรียกให้พนักงานสอบสวนนำส่งไปยังพนักงานอัยการ หรือขอให้ศาลออกหมายเรียกก็ได้

ของกลางที่ส่งไปยังพนักงานอัยการนั้น ตามปกติให้พนักงานอัยการสั่งให้นำส่งต่อศาลพร้อมกับฟ้อง เว้นแต่จะเป็นของใหญ่โต ไม่สะดวกแก่การนำส่ง หรือพนักงานอัยการเห็นไม่สมควรจะนำส่ง หรือยังพิจารณาจัดการไม่ทัน จะส่งคืนให้พนักงานสอบสวนไปเก็บรักษาไว้ก่อนก็ได้

อนึ่ง ของกลางที่จะพิจารณา ซึ่งพนักงานอัยการวินิจฉัยสำนวน หรือในการพิจารณาของศาลก็ดี ถ้าเป็นของใหญ่โต ซึ่งพนักงานสอบสวนไม่สามารถจะนำส่งได้ หรือการนำส่งจะเป็นความลำบาก ยิ่งกว่าที่พนักงานอัยการหรือศาลจะไปตรวจดูเองเช่นนี้แล้วก็ได้ พนักงานอัยการไปตรวจพิจารณายังสถานที่ที่ของกลางนั้นตั้งอยู่ หรือแถลงให้ศาลไปเดินเผชิญสืบแล้วแต่กรณี

ลักษณะ ๔

ว่าด้วยความผิดและโทษ

ข้อ ๔๒ ผู้รักษาของกลางคนใดจงใจ หรือเลินเล่อ ละเลย หรือดัดแปลงแก้ไขของกลางให้เปลี่ยนไปจากสภาพที่เป็นอยู่เดิม จงใจหรือเลินเล่อสำรวจของกลางให้ผิดไปจากความจริง หรือเอาของกลางที่ยังไม่ควรขายไปขาย เป็นเหตุให้เกิดการเสียหายขึ้น หรือเอาของกลางไปใช้โดยมิใช่เพื่อการรักษาของนั้น หรือยกยอกไว้เป็นของตนเสีย นอกจากจะต้องได้รับโทษอันจะพึงมีตามกฎหมายหรือโทษตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ในเวลานั้นแล้ว จะต้องชดใช้ราคาของหรือค่าเสียหายแทนอีกส่วนหนึ่ง

ข้อ ๔๓ ในเวลาโอนหน้าที่การรักษาของกลางจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง เป็นหน้าที่ผู้รับจะต้องตรวจของนั้นให้ถูกต้องตรงกับรายการในบัญชี เมื่อผู้รับได้รับหน้าที่และเข้า

รักษาโดยมิได้มีการคัดค้านว่าไม่ถูกต้องประการใดแล้ว ต้องถือว่าผู้รับได้รับไว้ถูกต้องตามจำนวนที่ปรากฏในบัญชีแล้ว และทันทีที่ผู้มอบยอมพ้นจากหน้าที่และความรับผิดชอบในจำนวนสิ่งของ ถ้าปรากฏว่าการขาดตกบกพร่องในจำนวนสิ่งของขึ้นภายหลัง ผู้รับจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ และใช้ราคาของนั้น หรือต้องได้รับโทษทั้งสองสถาน

ลักษณะ ๕

ว่าด้วยการตั้งผู้แทน

ข้อ ๔๔ ผู้มีหน้าที่รักษาของกลางจะมอบหมายหน้าที่รักษาของกลางให้ผู้อยู่ในบังคับบัญชารักษาแทนก็ได้ ในเมื่อของกลางบางสิ่งบางอย่างนั้นเป็นที่ไม่สลักสำคัญ หรือเป็นที่สมควรจะมอบหมายได้ หรือด้วยความเป็นในหน้าที่ชั่วคราว แต่การมอบหมายนั้นจะต้องรับผิดชอบในเมื่อเกิดการเสียหายขึ้น เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยหรือไม่สามารถจะคุ้มครองได้

ส่วนผู้รับมอบหมายให้รักษาของกลางแทนนั้น ย่อมมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการรักษาเช่นเดียวกับผู้มีหน้าที่รักษาของหลวง

กระทรวงมหาดไทย

วันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐

(ลงนาม) **ธำรงนาวาสวัสดิ์**

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ

คำว่า “คณะกรรมการอำเภอ” ที่ปรากฏตามข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ ให้หมายความถึงนายอำเภอ ในกรณีของกลางที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญา และผู้บังคับกองหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือกิ่งอำเภอในกรณีของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา

คำว่า “คณะกรรมการจังหวัด” ที่ปรากฏตามข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ ให้หมายความถึงปลัดจังหวัดในกรณีของกลางที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญา และผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดในกรณีของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา

(ข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๔ ข้อ ๗)

การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนในส่วนที่เกี่ยวกับคดี

ข้อ ๔๔๑ การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนเมื่อต้องหาคดีอาญา ให้ถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) จะทำการจับกุมเด็กอายุตั้งแต่ ๗ ปี ถึง ๑๔ ปีบริบูรณ์ฐานสงสัยไม่ได้ นอกจากจะทำการจับกุมในเวลากระทำผิดซึ่งหน้า หรือผู้เสียหายชี้ตัวและยืนยันให้จับหรือมีหมายจับเมื่อจับได้แล้วห้ามใช้เครื่องพันธนาการ ถ้ามีความจำเป็นจริง ๆ จะต้องใช้เครื่องพันธนาการ เช่น มีเด็กหลายคนต้องหาคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไปและแสดงกิริยาจะหลบหนีให้ใช้ผ้าหรือเชือกผูกมัดเพียงมิให้หลบหนีได้ง่ายเท่านั้น ส่วนเยาวชน (อายุ ๑๔ ถึง ๑๘ ปีบริบูรณ์) ให้ทำการจับกุมและอาจใช้เครื่องพันธนาการได้เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ แต่ถ้าจำเป็นจะต้องใช้เครื่องพันธนาการ ให้บันทึกเหตุผลและความจำเป็นแนบไว้ในสำนวนการสอบสวน ส่วนเยาวชนที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรสไม่อยู่ในข่ายที่กล่าวนี้

(๒) การแจ้งการจับกุม หรือควบคุมและส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปยังผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กให้ใช้แบบหนังสือหมายเลข ๑ ส่วนการแจ้งไปยังบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่ให้ใช้แบบหนังสือหมายเลข ๒ ท้ายระเบียบนี้ แล้วให้บันทึกชื่อผู้แจ้งรับแจ้ง และรายละเอียดในการแจ้งไว้ในประจำวันเป็นหลักฐานด้วย

เมื่อได้ส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปยังสถานพินิจหรือสำนักงานคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กแล้ว ต่อมาถ้าปรากฏว่ารายการใดที่แจ้งไปคลาดเคลื่อนหรือไม่ครบถ้วนให้แจ้งเพิ่มเติมไปอีก และหากพนักงานสอบสวนต้องการสอบสวนเด็กหรือเยาวชนเพิ่มเติมให้ไปสอบสวน ณ ที่ที่เด็กหรือเยาวชนถูกควบคุมตัวอยู่

(๓) ในกรณีจำเป็นต้องควบคุมเด็กหรือเยาวชนไว้ก่อนส่งตัวไปยังสถานพินิจหรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน ถ้าสามารถทำได้ ให้พยายามจัดหาที่ควบคุมแยกต่างหาก อย่าให้ปะปนกับผู้ใหญ่ และให้พยายามควบคุมเด็กหรือเยาวชนชายและหญิงอย่าให้ปะปนกัน เด็กหรือ

เยาวชนเจ็บป่วยให้การรักษายาบาลตามสมควร แต่ถ้าผู้อำนวยการสถานพินิจคุ้มครองเด็กส่งให้ไปรับการรักษาพยาบาล ณ ที่อื่น ให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามแม้จะสอบสวนเด็กหรือเยาวชนนั้นยังไม่เสร็จ

(๔) ถ้าปรากฏว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นเคยต้องโทษมาก่อนแล้ว ให้แผนกตรวจสอบพิมพ์ลายนิ้วมือทำใบแดงแจ้งโทษเพิ่มขึ้นอีก ๑ ฉบับจากระเบียบที่วางไว้ ฉบับที่เพิ่มเติมนี้ให้ส่งพนักงานสอบสวนเพื่อส่งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ถ้าไม่เคยต้องโทษก็ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้อำนวยการพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กทราบด้วย

(๕) โดยที่วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนต้องการให้การฟ้องคดีเด็กและเยาวชนเป็นไปโดยเร็ว โดยต้องฟ้องภายในกำหนดสามสิบวัน นับตั้งแต่วันจับกุม กระทรวงยุติธรรมได้ทำการตกลงไว้ว่าสถานพินิจจะรีบจัดทำรายงานการสืบเสาะข้อเท็จจริงให้เสร็จโดยเร็ว คือคดีที่ไม่มีปัญหายุ่งยาก หรือไม่มีเหตุพิเศษที่จะต้องมีการสืบเสาะล่าช้า ทางสถานพินิจจะได้ทำรายงานให้เสร็จภายใน ๑๘ วัน นับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนนั้นถูกจับกุม แต่ถ้าพนักงานสอบสวนไม่ได้รับรายงานการสืบเสาะข้อเท็จจริงจากสถานพินิจภายในกำหนดที่จะยื่นฟ้องได้ทันที ก็ให้พนักงานสอบสวนยื่นคำร้องขอผิดฟ้องต่อศาลโดยอ้างเหตุว่ายังไม่ได้รับรายงานสืบเสาะข้อเท็จจริงจากสถานพินิจ ๆ ได้

ในกรณีที่ผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กส่งคดีสืบเสาะเฉพาะข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน จะได้มีหนังสือแจ้งให้พนักงานสอบสวนที่เกี่ยวข้องทราบตามแบบหนังสือหมายเลข ๓ ในกรณีเช่นนี้ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนและส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการพิจารณาดำเนินการต่อไป โดยไม่ต้องรอรายงานการสืบเสาะข้อเท็จจริงของสถานพินิจ ๆ

(๖) สำหรับกรณีที่มีการกระทำผิดเกิดขึ้นนอกเขตอำนาจของศาลคดีเด็กและเยาวชน แต่จะต้องชำระคดีในศาลคดีเด็กและเยาวชน โดยพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแห่งท้องที่นอกเขตอำนาจของศาลคดีเด็กและเยาวชนเป็นผู้ดำเนินการสอบสวน ซึ่งไม่ต้องมีการขอผิดฟ้องนั้น กระทรวงยุติธรรมได้ขอความร่วมมือให้ได้มีการฟ้องคดีโดยเร็วด้วย จึงให้พนักงานสอบสวนรีบดำเนินการสอบสวนให้เสร็จสิ้นโดยเร็วเช่นกัน

(๗) เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดนั้น จะส่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง พนักงานสอบสวนถือหลักฐานทางคดีที่มีมูลน่าเชื่อว่าเด็กหรือเยาวชนจะได้กระทำความผิดจริง แม้หลักฐานนั้นจะไม่มั่นคง ก็ให้มีความเห็นควรส่งฟ้องไว้ก่อน ทั้งนี้เพื่อให้ศาลมีโอกาสใช้ดุลยพินิจตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนอีกส่วนหนึ่ง เพื่อประโยชน์ของเด็กและเยาวชนในอนาคต

อย่างไรก็ดี คดีใดที่พนักงานสอบสวนเห็นควรฟ้องหรือไม่ควรฟ้องก็ตาม ต้องรีบแจ้งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กทราบโดยเร็ว

(๘) ถ้าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดอาญาร่วมกับบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป หรือบุคคลนั้นบรรลุนิติภาวะแล้วด้วยการสมรส พนักงานสอบสวนต้องทำสำนวนการสอบสวนและความเห็นในการส่งคดีแยกกันเป็น ๒ สำนวน เสนอพนักงานอัยการประจำศาลคดีเด็กและเยาวชนสำนวนหนึ่ง และเสนอพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอีกสำนวนหนึ่ง

(๙) การส่งสำนวนการสอบสวน ให้พนักงานอัยการโดยปกติให้ถือปฏิบัติดังนี้

ก. ถ้าเด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่ในอำนาจของศาลคดีเด็กและเยาวชน ให้ส่งไปยังพนักงานอัยการแห่งศาลคดีเด็กและเยาวชนที่มีเขตอำนาจอยู่ในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่โดยปกติ

ข. ในกรณีที่ศาลแห่งท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่โดยปกติ มิใช่เป็นศาลคดีเด็กและเยาวชนให้ส่งไปยังพนักงานอัยการแห่งศาลคดีเด็กและเยาวชนท้องที่เกิดเหตุ

(๑๐) ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนไม่มีถิ่นที่อยู่ปกติในเขตที่มีศาลคดีเด็กและเยาวชน แต่ไปกระทำความผิดในเขตที่มีศาลคดีเด็กและเยาวชน หากในที่สุดศาลส่งปล่อยโดยมีเงื่อนไขให้เด็กหรือเยาวชนนั้นต้องประพฤติหรือละเว้นการประพฤติบางอย่าง ในกรณีเช่นนั้น ถ้าพนักงานควบคุมความประพฤติในจังหวัดอื่นนั้น หรือศาลร้องขอให้ตำรวจท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่ปกติช่วยสืบเสาะหรือสอดส่องความประพฤติและพฤติกรรมของเด็กหรือเยาวชนก็ให้ตำรวจช่วยเหลือร่วมมือตามที่ได้รับคำร้องขอ

(๑๑) ให้พนักงานสอบสวนพยายามสอบสวนอายุผู้ต้องหาที่เป็นเด็กและเยาวชน โดยละเอียดรอบคอบให้ได้หลักฐานที่ชัดเจน เป็นต้นว่า ตรวจสอบจากใบสำคัญต่าง ๆ เช่น ทะเบียนสำมะโนครัว สูจิบัตรใบสำคัญทางโรงพยาบาล ตลอดจนพยานหลักฐานอื่น ๆ ที่แน่นอนเพื่อให้ทราบอายุที่แท้จริงถูกต้องแน่นอนของเด็กและเยาวชนนี้ ๆ

นอกจากสอบสวนให้ได้อายุที่แน่นอนแล้วให้สอบสวนเกี่ยวกับความเป็นไปของผู้ต้องหาที่เป็นเด็กและเยาวชนให้ได้รายละเอียดดังต่อไปนี้

ก. สถานศึกษาในขณะกระทำผิดว่า ผู้ต้องหาอยู่ในโรงเรียนใด เป็นโรงเรียนราษฎร์หรือโรงเรียนรัฐบาล หรือโรงเรียนประชาบาล

ข. สิ่งแวดล้อมในด้านการศึกษา เช่น สำเร็จการศึกษาชั้นใด หรือกำลังศึกษาอยู่ชั้นใด ไปโรงเรียนเป็นประจำ หรือหนีการเรียนเสมอ

ค. สถานที่อยู่อาศัยปัจจุบัน สอบให้ทราบว่าในปัจจุบันอยู่ที่บ้านใคร เจ้าของบ้านมีอาชีพอะไร และเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับเจ้าของบ้านในทางใดหรือไม่

ง. ความประพฤติที่ไม่สมควรมีอย่างใดบ้าง เช่น มีพฤติกรรมหนีโรงเรียนหรือชอบเที่ยวเตร่กลางคืน หรือชอบกล่าวคำหยาบหรือล้อเลียนสตรีเพศ เป็นต้น

จ. สิ่งแวดล้อมในครอบครัวสอบให้ได้ความชัดว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดนั้น ความเป็นไปอย่างไรภายในครอบครัว เช่น อยู่ร่วมกับบิดามารดา แยกกัน หรืออยู่ร่วมบิดาโดยมีมารดาเลี้ยง เป็นต้น

ช. สอบให้ทราบถึงฐานะความเป็นอยู่ของบิดามารดา หรือผู้ปกครองว่ามีความเป็นอยู่อย่างไร มีอาชีพอะไร มีบุตรและผู้ที่ต้องอุปการะกี่คน มีรายได้พอเลี้ยงหรือไม่

ซ. สอบให้ทราบถึงมูลเหตุที่เด็กและเยาวชนมากระทำผิดขึ้นว่า เนื่องจากอะไร และวิธีการที่กระทำนั้น ทำอย่างไร กระทำโดยความคิดของตนหรือว่ามีผู้ชักจูงตน สั่งสอนหรือบังคับให้กระทำ ก็ให้สอบว่าผู้ชักจูงเป็นใคร มีอาชีพอะไร ทั้งนี้เพื่อให้เป็นการสอดคล้องและได้รายละเอียดเพียงพอที่จะรายงานกรณีเด็กและเยาวชนกระทำความผิดตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ที่ ๗/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๒ อีกด้วย

(๑๒) หนังสือแจ้งการจับกุมที่พนักงานสอบสวนส่งพร้อมตัวเยาวชนไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ซึ่งต้องระบุวันที่จับกุมเด็กหรือเยาวชนนั้น ถ้าเป็นกรณีรับตัวเยาวชนคืนมาจากศาลผู้ใหญ่เพราะเพิ่งทราบว่าผู้ต้องหาเป็นเยาวชน พนักงานสอบสวนต้องหมายเหตุให้ทราบวันที่รับตัวเยาวชนคืนมาจากศาลผู้ใหญ่ เพื่อสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจะได้ทราบกำหนดอำนาจการควบคุมเยาวชนตามบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖ ด้วย เพราะในการขอผิดฟ้องครั้งที่ ๑ ต่อศาลคดีเด็กและเยาวชน ศาลจะส่งสอบสวนพินิจ ฯ เกี่ยวกับตัวเด็กหรือเยาวชนก่อน ถ้าพนักงานสอบสวนยื่นคำร้องขอผิดฟ้องครั้งที่ ๑ ตรงต่อผู้พิพากษาในวันหยุดราชการ จะต้องรับรองว่ายังมีตัวเด็กหรือเยาวชนอยู่ในอำนาจการควบคุมของสถานพินิจ ฯ

ในการยื่นคำร้องขอผิดฟ้องทุกครั้ง ให้ผู้ยื่นมีสำเนาส่งให้สถานพินิจ ฯ ด้วยเพื่อตรวจสอบวันจับกุม และเกี่ยวกับตัวเด็กหรือเยาวชนเสนอให้ศาลทราบ.

หมายเหตุ คัดจากระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี

ที่.....

ตำบล.....

เรื่อง แจ้งการจับกุม.....

แจ้งความมายัง ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

ด้วย..... ได้ทำการจับกุมและพนักงานสอบสวนได้สอบถาม

ปากคำเด็กหรือเยาวชนครั้งรายการละเอียดข้างกลางแล้ว และเด็กหรือเยาวชนเป็นผู้จะต้องได้รับการพิจารณา
พิพากษาในศาลคดีเด็กและเยาวชน จึงแจ้งมาเพื่อจัดการรับตัวเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหามาควบคุมไว้ยังสถาน
พินิจต่อไป

๑. ชื่อเด็กหรือเยาวชน..... เพศ.....

๒. เกิดเมื่อวันที่..... อายุ..... ปี.....

๓. เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... ศาสนา.....

๔. นามบิดามารดา.....

๕. เวลานอยู่ในปกครองของใครและเกี่ยวข้องกับเด็กหรือเยาวชนอย่างไร.....

.....

๖. ที่อยู่ปัจจุบัน.....

๗. อาชีพของเด็กหรือเยาวชนและของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง.....

๘. การศึกษาอบรม ยังศึกษาอยู่โรงเรียนใดหรือออกจากโรงเรียนแล้ว.....

.....

๙. เคยต้องหาว่าได้กระทำความผิดหรือเคยถูกจับมาแล้วว่าผิดก่อนมาก่อนหรือไม่.....

๑๐. ครั้งนี้ต้องหาว่ากระทำความผิดในข้อหาใด เมื่อใด ที่ไหน.....

.....

๑๑. ครั้งนี้กระทำความผิดร่วมกับใครหรือไม่.....

๑๒. สอบปากคำแล้วให้การว่าอย่างไร.....

๑๓. ถูกจับเมื่อวันใด เวลาใด โดยอย่างไร.....

.....

๑๔. ถูกควบคุมตัววัน เวลาใด และที่ไหน.....

.....

.....พนักงานสอบสวน

ที่.....

ตำบล.....

เรื่อง แจ้งการจับกุม.....

แจ้งความมายัง.....

ด้วย.....ซึ่งเป็นผู้.....

.....ท่าน ได้ถูกจับกุมโดยต่องหาว่า.....

ที่ตำบล.....เมื่อวันที่.....

เวลา.....นาฬิกา เวลาที่ถูกควบคุมตัวอยู่ที่.....

ฉะนั้น จึงแจ้งมาให้ทราบ.

ขอแสดงความนับถือ

(พนักงานผู้จับกุมหรือพนักงานสอบสวน)

หมายเหตุ

แบบนี้เป็นแบบพนักงานผู้จับกุม หรือพนักงานสอบสวนแจ้งไปยังบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ตามความในมาตรา ๒๔ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็ก ฯ.

ที่.....

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

เรื่อง ขอรับตัวเด็กหรือเยาวชน

แจ้งความมายัง.....

ด้วยได้ให้.....พนักงานคุมประพฤติของสถานพินิจ
และคุ้มครองเด็กกลาง นำหนังสือมาเพื่อขอรับตัวเด็กหรือเยาวชนดังรายชื่อต่อไปนี้.-

.....
.....
.....
.....

รวม.....คน

ฉะนั้น ขอให้จัดให้รับตัวเด็กหรือเยาวชนดังกล่าวไปด้วย และหากพนักงานคุม
ประพฤตร้องขอกำลังตำรวจไม่แต่งเครื่องแบบช่วยควบคุมไปด้วย ก็ขอได้โปรดให้ความร่วมมือ
จัดการตามขอโดยสถานพินิจยินดีออกค่าพาหนะให้ตามความจำเป็น

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้อำนวยการ

(ให้พนักงานคุมประพฤติที่ไปรับ เอาสำเนาติดไปด้วย ๑ แผ่น เพื่อให้ฝ่ายผู้มอบ
บันทึกมาด้วยว่า ได้มอบให้ตรงตามหนังสือที่ไปขอรับหรือระเบียบประการใด)

ที่ ยธ. ๐๒๑๔/ค.

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง
ถนนราชินี กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

เรื่อง งดการทำรายงานแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน
เรียน พนักงานสอบสวน.....
อ้างถึง หนังสือแจ้งการจับกุมที่.....ลงวันที่.....
ตามที่แจ้งไปว่า.....
ซึ่งต้องหาว่า.....
เป็นผู้จะต้องได้รับการพิจารณาพิพากษาในศาลคดีเด็กและเยาวชน จึงส่งตัวไปยังสถานพินิจ ฯ
นั้น

สถานพินิจ ฯ เห็นว่า คดีนี้ไม่จำเป็นต้องทำการสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและ
เยาวชนที่ต้องหา และได้ส่งการสืบเสาะข้อเท็จจริงตามนัยแห่งมาตรา ๒๖ (๑) แห่งพระราช
บัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธี
พิจารณาคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖ แล้ว จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

กองคุมประพฤติ เลขประจำตัว

โทร. ๒๒๒๑๘๒๑, ๒๒๔๘๓๐

ข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย

ข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง การปฏิบัติและประสานงานเกี่ยวกับกรณีทหารเป็นผู้เสียหาย

หรือเป็นผู้ต้องหาในความผิดอาญา พ.ศ. ๒๔๘๘

แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อตกลงฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗ ข้อตกลง (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๑๒ และข้อตกลง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘

ลักษณะ ๑

การประสานงานระหว่างทหาร พนักงานฝ่ายปกครอง และตำรวจ

ข้อ ๑ ให้ผู้บังคับบัญชาของพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ แต่ละแห่งที่อยู่ใกล้เคียงที่ตั้งของทหารพยายามหาทางส่งเสริมสามัคคีกับทหาร ทางฝ่ายทหารก็ให้ผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารที่อยู่ใกล้เคียงกับสถานที่ดังกล่าวแล้ว พยายามส่งเสริมความสามัคคีกับพนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจเช่นเดียวกัน หากมีเรื่องผิดพ้องหมองใจกัน ก็ให้ผู้บังคับบัญชาแต่ละฝ่ายหาทางระงับ และเรียกตัวมาชี้แจงเหตุผลให้เข้าใจดีซึ่งกันและกันแต่ต้นมือ อย่าให้เรื่องลุกลามใหญ่โตขึ้นได้

เขตที่ตั้งของทหาร หมายความว่า อาคาร สถานที่หรือบริเวณซึ่งมีหน่วยทหารตั้งอยู่ (ข้อความเดิมถูกยกเลิก โดยข้อตกลงฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗)

ข้อ ๒ เมื่อพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจได้ทราบว่า ทหารจะกระทำความผิดอันเป็นการส่อไปในทางไม่ชอบไม่ควรภายนอกเขตที่ตั้งของทหารก็ให้พิจารณา หากเห็นว่าเป็นการสมควรที่จะคัดเตือนหรือแจ้งให้ฝ่ายทหารทราบเป็นการร่วมมือ ก็ให้คัดเตือนหรือแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทหาร สารวัตรทหารหรือหน่วยทหารที่อยู่ใกล้ที่สุดทราบแล้วแต่กรณี ให้ฝ่ายทหารรับผิดชอบกับพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจจัดการระงับมิให้เหตุการณ์อันไม่ควรนั้นเกิดขึ้น

ข้อ ๓ สถานที่ใดมีทหารไปเที่ยวเตร่มาก เช่น โรงมหรสพ ตลาด สถานีรถไฟ ท่าเรือ ที่ชุมนุมชน งานนักชดถุกซ์ประจำปี เป็นต้น ให้ฝ่ายทหารที่ตั้งอยู่โดยใกล้ชิดจัดส่ง

สารวัตรทหาร หรือหมู่ระงับเหตุไปร่วมรักษาความสงบเรียบร้อยประสานงานกับพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจท้องที่ในเมื่อฝ่ายทหารเห็นสมควร หรือเมื่อพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจท้องที่ร้องขอแล้วแต่กรณี

(แก้ไขโดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗)

ข้อ ๔ กรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจท้องที่สืบทราบว่ามีทหารสมคบกับราษฎรจะกระทำความผิดอาญาก็ดี ราษฎรยุ้งส่งเสริมให้ทหารเป็นเครื่องมือกระทำความผิดอาญาก็ดีหรือใช้อิทธิพลในทางอันมิชอบ หรือพยายามจะก่อความเคียดรื้อนรำคาญให้กับประชาชนพลเมืองก็ดี ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจท้องที่รีบแจ้งเหตุให้ผู้บังคับบัญชาทหาร สารวัตรทหาร หรือหน่วยทหารที่อยู่ใกล้ที่สุดทราบโดยด่วน ให้ฝ่ายทหารที่รับแจ้งเหตุร่วมมือกับพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจท้องที่จัดการสอดส่อง และตรวจตราพยายามระงับอย่าให้มีเหตุเกิดขึ้น

ข้อ ๕ กรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจท้องที่สืบทราบว่ามีทหารยกพวกจะก่อเหตุวิวาทกับพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจก็ดี จะก่อเหตุวิวาทกับราษฎรก็ดี จะก่อเหตุวิวาทในระหว่างทหารด้วยกันเองก็ดี ให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจท้องที่รีบแจ้งเหตุไปยังผู้บังคับบัญชาทหาร สารวัตรทหาร หรือผู้บังคับหน่วยทหารที่อยู่ใกล้ที่สุดทราบโดยด่วน ให้ฝ่ายทหารรีบส่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารไปช่วยระงับและจัดการป้องกันโดยเร็วที่สุด โดยให้ติดต่อกับพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจท้องที่ให้ทราบล่วงหน้าอย่าให้มีเหตุการณณ์เกิดขึ้น แต่ถ้าไม่สามารถจะแจ้งให้ทราบล่วงหน้าได้ ก็ให้แจ้งให้ทราบทันที ทั้งนี้อย่าให้เกิดการเข้าใจผิดกันขึ้นให้ห้ามการใช้อาวุธ เว้นแต่เมื่อมีความจำเป็นจริง ๆ

ในกรณีที่ทหารยกพวกจะก่อเหตุวิวาทกับราษฎรก็ดี หรือกับในระหว่างทหารด้วยกันเองก็ดี ถ้าฝ่ายทหารยังไม่มา ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจท้องที่รีบดำเนินการไปก่อนได้โดยใช้กำลังตำรวจพอสมควรแก่กรณีที่เกิดขึ้น ถ้ามีสารวัตรทหารอยู่ใกล้บริเวณที่เกิดเหตุก็ให้สารวัตรทหารร่วมมือกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการป้องกันและจับกุมผู้กระทำความผิดส่งพนักงานสอบสวน จัดการตามกฎหมายต่อไป

กรณีที่ทหารกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะวิวาทกัน ไม่ว่าจะเป็จำนวนน้อยหรือมากก็ตาม ให้บริรายงานให้ผู้บังคับบัญชาของแต่ละฝ่ายทราบ และจัดการหาทางระงับเหตุโดยด่วน

ข้อ ๖ เจ้าหน้าที่ฝ่ายตำรวจและฝ่ายทหารที่จะออกกระงับเหตุดังกล่าวข้างต้นให้สวมเครื่องแบบ ส่วนอาวุธที่จะนำไปด้วยหรือไม่นั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชาแต่ชั้นผู้บังคับกองร้อย หรือผู้บังคับกองตำรวจ หรือสารวัตรท้องที่ หัวหน้าสถานีตำรวจ หรือผู้รักษาการแทนในตำแหน่งนั้น ๆ ขึ้นไปเป็นผู้สั่งการ หัวหน้าที่จะควบคุมไปนั้น ต้องเป็นนายทหาร นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร หรือหัวหน้าสถานีตำรวจแล้วแต่กรณี ห้ามมิให้ทหารหรือตำรวจที่มีได้รับคำสั่งไปยังสถานที่เกิดเหตุเป็นอันขาด

ลักษณะ ๒

วิธปฏิบัติร่วมกันเกี่ยวกับกรณีทหารเป็นผู้เสียหาย หรือเป็นผู้ต้องหาในความผิดอาญา

หมวด ๑

การควบคุมทหารกระทำผิดอาญา

ข้อ ๑ ทหารที่มีได้สวมเครื่องแบบกระทำความผิดอาญาทุกกรณีภายนอกเขตที่ตั้งของทหาร ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการจับกุมได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ให้ทำการจับกุมโดยละม่อม

ส่วนนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการ ที่มีได้สวมเครื่องแบบกระทำความผิดอาญาภายนอกเขตที่ตั้งของทหาร ในการจับกุมให้ดำเนินการเช่นเดียวกับทหารที่สวมเครื่องแบบกระทำความผิดภายนอกเขตที่ตั้งของทหารโดยอนุโลม

(ข้อความเดิมถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่ โดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๑)

พ.ศ. ๒๕๐๗)

ข้อ ๘ ทหารสวมเครื่องแบบกระทำความผิดอาญารานลหุโทษ หรือกระทำความผิดต่อกฎหมายอื่น อันมีโทษปรับสถานเดียว ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชี้แจงให้ผู้กระทำความผิดไปสถานี

ตำรวจโดยดี หากปรากฏว่าทหารไม่ยอมไป ก็ให้จด ยศ ชื่อ เครื่องหมาย และสังกัด ไปแจ้งให้พนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการติดต่อกับผู้บังคับบัญชาทหาร ให้ส่งตัวไปให้พนักงานสอบสวนดำเนินการทางคดี แต่ถ้ามีสารวัตรทหารอยู่ในที่เกิดเหตุให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแจ้งให้สารวัตรทหารจับกุมตัวไปส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป

ข้อ ๘ ทหารสวมเครื่องแบบเสพสุราเมาจนเสียกิริยา หรือแสดงกิริยาวาจาเกะกะหยาบคายต่อประชาชนภายนอกเขตที่ตั้งของทหาร ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทหาร สารวัตรทหาร หรือผู้บังคับหน่วยทหารที่อยู่ใกล้ที่สุดทราบ เป็นหน้าที่ของฝ่ายทหารเป็นผู้ดำเนินการ และจัดการตามระเบียบราชการทหารต่อไป แต่ถ้าไม่มีผู้บังคับบัญชาทหาร สารวัตรทหาร หรือผู้บังคับหน่วยทหารที่อยู่ใกล้ที่สุด ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจพิจารณาจัดการโดยสุภาพตามควรแก่กรณี

(ข้อ ๙ แก้ไขโดยข้อตกลงฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗)

ข้อ ๑๐ ทหารหนีราชการ ซึ่งทางฝ่ายทหารได้มีหนังสือขอร้องให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับกุมให้นำนั้น ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับตัวไว้เพื่อมอบให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารที่ผู้นั้นสังกัดอยู่ แต่ถ้าหากว่ามีสารวัตรทหารอยู่ในที่นั้นให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแจ้งให้สารวัตรทหารเป็นผู้จับกุมและดำเนินการตามระเบียบราชการทหารต่อไป

๑๑. ทหารสวมเครื่องแบบกระทำความผิดอาญา นอกจากที่กล่าวมาในข้อ ๘ ภายนอกเขตที่ตั้งของทหาร ไม่ว่าจะกระทำความผิดซึ่งหน้าหรือพยายามจะกระทำความผิด หรือสงสัยว่าจะกระทำความผิดหรือมีผู้บอกให้จับ หรือมีหมายสั่งให้จับก็ดี ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจพิจารณาคู่ก่อนว่า ในที่นั้นมีสารวัตรทหารหรือไม่ ถ้ามีสารวัตรทหาร ก็บอกให้สารวัตรทหารเป็นผู้จับกุมและควบคุมตัวส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไปโดยด่วน แต่ถ้าไม่มีสารวัตรทหารก็ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับกุมได้ โดยบอกให้ทหารไปที่ทำการพนักงานสอบสวนโดยดีห้ามใช้กุญแจมือ หรือผูกมัดจำจองแต่อย่างใด หากขัดขืนไม่ยอมไปโดยดีจึงให้จับกุมตัวไป

ในการจับกุมทหารสวมเครื่องแบบนี้ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ จดยศ ชื่อ เครื่องหมาย และสังกัดไว้ ถ้าหากว่าทหารหลบหนี ให้แจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาทหารผู้นั้น

ทราบ ให้ผู้บังคับบัญชาทหารให้ความสะดวกทุกประการในการที่จะได้ตัวทหารผู้กระทำผิด ให้พนักงานสอบสวนหรือตำรวจดำเนินการต่อไปตามกฎหมาย ถ้าหากมีการต่อสู้ขัดขวางการจับกุม ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พยายามหลีกเลี่ยงการใช้อาวุธให้มากที่สุด เว้นแต่มีความจำเป็นอย่างยิ่งซึ่งไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้

(ข้อ ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗)

ข้อ ๑๒ ทหารสวมเครื่องแบบหรือไม่สวมเครื่องแบบหลายคนกำลังกระทำผิดอาญาภายนอกเขตที่ตั้งทหาร ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจรีบแจ้งเหตุให้ผู้บังคับบัญชาทหาร สารวัตรทหาร หรือผู้บังคับหน่วยทหารที่อยู่ใกล้ที่สุดทราบโดยด่วน ให้ฝ่ายทหารร่วมมือกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจัดการระงับและจับกุมผู้กระทำผิดส่งที่ทำการพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป แต่ถ้าเป็นกรณีที่ทหารกับตำรวจกำลังก่อการวิวาทกันให้ทั้งสองฝ่ายรีบรายงานผู้บังคับบัญชาของตนทราบในโอกาสแรก ให้ผู้บังคับบัญชารีบออกไปยังที่เกิดเหตุ และจัดการระงับโดยเร็ว

(ข้อ ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗)

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ทหารก่อการไม่สงบขึ้นภายนอกเขตที่ตั้งของทหารให้ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจรีบแจ้งเหตุที่เกิดขึ้นนั้นให้ผู้บังคับบัญชาทหาร สารวัตรทหาร หรือผู้บังคับหน่วยทหารที่อยู่ใกล้ที่สุดทราบ และให้ฝ่ายทหารร่วมมือกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจัดการจับกุมส่งไปที่ทำการพนักงานสอบสวนและพยายามหาหลักฐานให้พนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป กับให้ทุกฝ่ายรายงานให้ผู้บังคับบัญชาของตนทราบโดยด่วน

หมวด ๒

การควบคุมทหารกระทำผิดอาญา

ข้อ ๑๔ ทหารกระทำผิดอาญาที่ถูกจับกุมตัวมาจนถึงที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ถ้ามิได้สวมเครื่องแบบ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจนำตัวเข้าห้องควบคุมไว้ ถ้าสถานีตำรวจใดมีห้องควบคุมที่มีคติดัน

ถ้าทหารนั้นสวมเครื่องแบบมิให้เอาตัวเข้าห้องควบคุม เว้นแต่ทหารผู้นั้นแสดง
 กิริยาอาละวาด หรือพยายามจะหลบหนี จึงให้นำตัวเข้าห้องควบคุม และห้ามบังคับให้ถอด
 เครื่องแบบ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจบันทึกเหตุการณ์ที่จำเป็นต้องให้ทหารผู้นั้น
 เข้าห้องควบคุมไว้ในรายงานประจำวันเพื่อเป็นหลักฐานด้วย กับให้ชี้แจงให้ผู้บังคับบัญชา
 ทหารทราบเพื่อมิให้เกิดการเข้าใจผิด

ถ้าทหารผู้กระทำผิดนั้น เป็นทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการจะสวมเครื่องแบบหรือ
 ไม่ก็ตาม ถ้าจำเป็นต้องควบคุมไว้ตามข้อ ๒๑ การควบคุมให้อนุโลมเช่นเดียวกับทหารสวม
 เครื่องแบบ

การควบคุมทหารดังกล่าวข้างต้น ซึ่งจำเป็นต้องพักค้างในขณะที่เดินทางยังไม่ถึง
 ที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจให้ควบคุมไว้เท่าที่จำเป็นเพื่อมิให้หนี

ข้อ ๑๕ ทหารหนีราชการที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับตัวได้นั้น ให้พนักงาน
 งานฝ่ายปกครองหรือตำรวจควบคุมไว้ แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทหารทราบโดยเร็วที่สุด

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่ทหารกระทำผิดวินัย หรือกระทำผิดอาญา และฝ่ายทหารเป็น
 ผู้จับกุมตัว ถ้าหากจะขอร้องพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจอันเกี่ยวกับการใช้สถานที่กักตุน การ
 ใช้เครื่องมือสื่อสารกักตุน การใช้พาหนะกักตุน ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจให้ความสะดวก
 ตามสมควร

(ข้อ ๑๖ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่โดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ.
 ๒๕๐๗)

หมวด ๓

การแจ้งเหตุ การรับตัว และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับตัวทหาร

ข้อ ๑๑ การแจ้งเหตุที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการที่ทหารกระทำผิดอาญาก็ดี หรือกำลัง
 จะกระทำผิดอาญาก็ดี หรือจะขอเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมาร่วมระงับปราบปรามเหตุที่เกิดขึ้นก็ดี
 ในกรุงเทพมหานครให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ติดต่อยังผู้บังคับบัญชาทหารที่กระทำผิดหรือกำลังจะกระทำผิด หรือผู้บังคับหน่วยทหารที่อยู่ใกล้เคียงโดยทางหนังสือ หรือส่งนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร หรือชั้นประทวนไปชี้แจง

(๒) ถ้าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องร้ายแรง เช่น ตำรวจ ทหาร ยกพวกวิวาทกัน หรือเกิดการจลาจลซึ่งมีทหารร่วมอยู่ด้วยเป็นต้น และต้องขอเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารช่วยเหลือโดยรีบด่วน ให้ติดต่อกับทางโทรศัพท์ หรือทางอื่นใดได้ ดังนี้

ก. ทหารบก ให้ติดต่อยังผู้บัญชาการทหารบกที่ ๑ ณ ที่ทำการหรือบ้านพัก หรือติดต่อยังกองพันทหารราบที่ ๑ มณฑลทหารบกที่ ๑

ข. ทหารเรือ ให้ติดต่อยังกองพันสารวัตร กรมนาวิกโยธิน สถานีทหารเรือกรุงเทพฯ

ค. ทหารอากาศ ให้ติดต่อยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ หรือกองพันทหารราบที่ ๑ ทหารอากาศ ถ้าไม่สามารถจะแจ้งไปยังสถานที่ดังกล่าวนี้ๆ ได้ ให้แจ้งตรงไปยังกองบัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๑ ในจังหวัดอื่น ให้แจ้งต่อผู้บังคับหน่วยทหารที่ทหารผู้นั้นสังกัดอยู่ หรือผู้บังคับหน่วยทหารที่อยู่ใกล้เคียงทราบ

(ข้อ ๑๗ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่โดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗ ต่อมาถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่โดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘ และได้นำข้อความใหม่มาพิมพ์ไว้ดังนี้แล้ว)

ข้อ ๑๘ เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับทหารที่กระทำผิดอาญาได้ ให้แจ้งให้ฝ่ายทหารทราบ ในโอกาสแรกที่จะแจ้งได้ นับแต่วันที่น่าควมถึงที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ และให้ฝ่ายทหารรีบมาติดต่อกันในโอกาสแรกที่ได้รับทราบการแจ้งนั้น ส่วนการที่ฝ่ายทหารจะขอรับตัวหรือไม่ ให้ผู้มาติดต่อกับพนักงานสอบสวนโดยตรง หากเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลแขวง ที่จะพิจารณาพิพากษาได้จะต้องไม่ให้เป็นการขัดข้องในการที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ จะปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง

การแจ้งให้ฝ่ายทหารมารับตัวทหารที่ถูกจับกุมตั้งกล่าวในวรรคก่อนในกรุงเทพมหานคร ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ทหารบก ให้แจ้งไปยังหน่วยกองพัน หรือกรม กองทหารที่ผู้ต้องหาสังกัดอยู่ ถ้าเป็นทหารที่มาจากต่างจังหวัด หรือไม่ทราบสังกัดแน่นอน ให้แจ้งไปยังกองบัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๑

(๒) ทหารเรือ ให้แจ้งไปยังกองพันสารวัตร กรมนาวิกโยธิน (สถานีทหารเรือกรุงเทพฯ)

(๓) ทหารอากาศ ให้แจ้งไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ หรือกองพันทหารสารวัตรทหารอากาศ

ในการที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแจ้งไปแล้ว แต่ฝ่ายทหารยังไม่มาติดต่อประการใด ถ้าเป็นคดีอยู่ในอำนาจศาลพลเรือน ให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณีดำเนินการไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา ถ้าเป็นคดีอยู่ในอำนาจศาลทหารให้นำตัวไปมอบให้แก่มณฑลทหารบกที่ ๑ หรือที่ทำการสารวัตรทหารเรือ หรือกองบัญชาการกองทัพอากาศ แล้วแต่กรณี ให้ฝ่ายทหารรับตัวควบคุมไว้และจัดการต่อไป

ส่วนจังหวัดอื่น ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกันโดยอนุโลม แต่การนำตัวไปมอบ ให้มอบให้แก่ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด ถ้าทหารที่กระทำผิดมาจากต่างจังหวัด หรือไม่ทราบสังกัดแน่นอนให้นำตัวส่งผู้บังคับหน่วยทหารที่อยู่ใกล้เคียง รับตัวควบคุมไว้ดำเนินการต่อไป

(ข้อ ๑๘ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่โดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗ ต่อมาถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่โดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘)

ข้อ ๑๙ การรับและมอบตัวทหาร ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ปฏิบัติดังนี้

(๑) การรับตัว ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร เป็นผู้นำหนังสือสำคัญสำหรับรับตัวทหาร (แบบ ๑) ของผู้บังคับบัญชาแต่ชั้นผู้บังคับกองพัน หรือผู้บังคับการเรือ หรือผู้บังคับการกองบินขึ้นไปมาแสดง เว้นแต่ในจังหวัดใดมีหน่วยทหารตั้งอยู่อิสระ หรือหน่วยทหารเคลื่อนที่ไปปฏิบัติราชการฐานะต่ำกว่ากองพัน ก็ให้ใช้หนังสือราชการของผู้บังคับหน่วยนั้นๆ ได้

คดีที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไป ให้นายทหารชั้นสัญญาบัตร คดี
นอกจากนี้ให้นายทหารชั้นประทวนขึ้นไปเป็นผู้ทำหน้าที่สำคัญสำหรับรับตัวทหาร (แบบ ๑)
มารับตัว

(๒) การมอบตัว ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแล้วแต่กรณี คูหนังสือ
สำคัญสำหรับตัวทหารนั้นถูกต้องหรือไม่ เมื่อถูกต้องแล้วจึงให้ทำหนังสือมอบตัว (แบบ ๒)
หนังสือนี้ให้ทำเป็น ๒ ฉบับ ข้อความตรงกัน ลงชื่อผู้รับและผู้มอบทั้ง ๒ ฉบับ พนักงาน
ฝ่ายปกครองหรือตำรวจแล้วแต่กรณี ทิศสำนักงานการสอบสวนฉบับหนึ่ง มอบให้ฝ่ายทหารไป
ฉบับหนึ่งพร้อมกับมอบตัวทหารไป หากมีการกำหนด วัน เวลา นัดหมายอย่างไร ก็ให้ทั้ง
สองฝ่ายติดต่อกันประสานงานกันให้ชัดแจ้ง อย่าให้เสียผลทางราชการได้

ส่วนการรับตัวและมอบตัวทหารต้องทางอาญาที่มีบาดเจ็บ ซึ่งถูกควบคุมตัว
ไว้และส่งตัวไปรักษาที่โรงพยาบาลนั้นให้ปฏิบัติการรับและมอบตัวดังกล่าวมาข้างต้น แต่ให้
พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจแจ้งให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบทันที

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗ และข้อตกลง ฯ (ฉบับ
ที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘)

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับทหารหนีราชการที่ฝ่ายทหาร
มีหนังสือขอร้องให้จับได้ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจและฝ่ายทหารปฏิบัติดังนี้

(๑) ในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือ
ตำรวจแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาทหารโดยเร็วที่สุด และให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมารับตัวไปอย่าง
ช้าไม่เกินกว่า ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่รับแจ้ง

ในการแจ้งให้ฝ่ายทหารมารับตัวทหาร ให้ปฏิบัติตามข้อ ๑๘ วรรค ๒ โดย
อนุโลม

(๒) สำหรับจังหวัดอื่นๆ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจรับแจ้งให้
ผู้บังคับบัญชาทหาร หรือผู้บังคับหน่วยทหารที่อยู่ใกล้เคียงมารับตัวไปโดยเร็ว

จังหวัดใดกรมกองทหารตั้งอยู่ห่างไกลกับที่ตั้งจังหวัด ไม่สะดวกในการที่จะติดต่อให้ฝ่ายทหารทราบ หรือไม่มีกรมกองทหารตั้งอยู่ ก็ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจคุมตัวทหารไปส่งยังกรมกองทหารที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงเป็นผู้รับตัวไว้ แล้วส่งไปยังกรมกองทหารต้นสังกัดจัดการต่อไป

ข้อ ๒๑ นายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการต้องหาในคดีอาญาที่มีโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ให้พนักงานสอบสวนยอมให้นายทหารผู้นั้นประกันตัวเองได้ แต่ถ้าคดีที่ต้องหา มีโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ จะต้องมีประกันหรือหลักประกันที่สมควร แล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทหารทราบ

ในกรณีที่คดีต้องหา มีโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในวรรคต้น และนายทหารผู้ต้องหา นั้นไม่มีผู้ประกัน หรือหลักประกันที่ดี พนักงานสอบสวนเห็นไม่ควรให้ประกันที่ดี ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารมารับตัวตามระเบียบ

(ข้อ ๒๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘)

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่ฝ่ายทหารได้รับแจ้งแล้วไม่มารับตัวทหาร ไปจากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี หรือการมารับตัวนั้นไม่ถูกต้องตามข้อ ๑๙ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทหารชั้นเหนือขึ้นไปทราบ

หมวด ๔

การตรวจค้นทหาร

ข้อ ๒๓ ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีความสงสัยโดยเหตุอันสมควรว่าทหารสวมเครื่องแบบคนหนึ่งคนใด มีสิ่งของไว้ในครอบครอง เพื่อใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาจากการกระทำความผิด หรือมีไว้เป็นความผิดก็ดี ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจกระทำการตรวจค้นได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ถ้ามีสารวัตรทหารอยู่ในที่ที่จะทำการตรวจค้น ก็ให้ร้องขอสารวัตรทหารจัดการให้ ถ้าสารวัตรทหารไม่ยินยอมทำการตรวจค้นให้ ก็ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจัดการตรวจค้นเอง สถานที่ตรวจค้นให้หา

สถานที่เหมาะสมเท่าที่จะหาได้ในภูมิประเทศนั้น ถ้าทหารมิได้สวมเครื่องแบบก็ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจทำการตรวจค้นเหมือนบุคคลธรรมดา

สำหรับนายทหารชั้นสัญญาบัตร การตรวจค้นต้องมีเหตุผลอันสมควรยิ่งกว่า เหตุผลธรรมดา

ข้อ ๒๔ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะตรวจค้นยานพาหนะของทหาร โดยสงสัยว่าจะมีสิ่งของต้องห้ามตามกฎหมายชุกซ่อนมาในยานพาหนะนั้นก็ดี อยู่ในตัวคนซึ่งโดยสารอยู่ในยานพาหนะก็ดี ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจพึงระมัดระวังว่า ก่อนจะทำการตรวจค้นนั้น จะต้องมีความสมควรเป็นพิเศษ ยิ่งกว่าเหตุผลธรรมดา ให้ฝ่ายทหารผู้ครอบครองยานพาหนะให้ความสะดวกตามสมควร แต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจต้องทำการตรวจค้นให้แล้วเสร็จโดยเร็วที่สุด ในกรณีที่เป็นรถสงคราม เครื่องบิน หรือเรือกล และเรือยนต์ซึ่งชักธงราชนาวีขณะปฏิบัติราชการ จะทำการตรวจค้นได้ต่อเมื่อมีหนังสืออนุมัติของผู้บังคับบัญชายานพาหนะนั้น ๆ ดังแต่ชั้นผู้บัญชาการกองพลขึ้นไป

ในการตรวจค้นนั้น ถ้าสิ่งของใดเป็นราชการลับ ให้นายทหารชั้นสัญญาบัตร ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ทำหนังสือรับรองกำกับสิ่งของนั้น และให้ผู้ควบคุมรับแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจทราบก่อน ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจพึงงดเว้นการตรวจค้นเฉพาะสิ่งของดังกล่าว แต่ให้บันทึกเหตุผลงดเว้นการตรวจค้น และลงชื่อรับรองไว้ทั้งสองฝ่าย แล้วรีบรายงานให้ผู้บังคับบัญชาของตนทราบต่อไป

ถ้าพนักงานฝ่ายปกครองแต่ชั้นปลัดอำเภอขึ้นไปหรือตำรวจแต่ชั้นสัญญาบัตร หรือหัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้ากิ่งสถานีตำรวจหรือผู้รักษาราชการแทน ยังตั้งใจสงสัยให้ทำเครื่องหมายลงชื่อทั้งสองฝ่ายปิดกำกับไว้ที่หีบห่อนั้น และเมื่อสิ่งของถึงสถานที่ปลายทาง ให้ฝ่ายทหารตั้งกรรมการเปิดตรวจสิ่งของและทำบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ผู้บังคับบัญชามฝ่ายทหารผู้มีหน้าที่ตั้งกรรมการจะต้องมีตำแหน่งแต่ชั้นผู้บังคับกองพันหรือผู้บังคับการเรือ ผู้บังคับฝูงบินขึ้นไป หรือผู้บังคับหน่วยอิสระ ผลของการตรวจค้นจะพบหรือไม่พบสิ่งของต้องห้ามตามกฎหมายก็ตาม ให้ฝ่ายทหารทำหนังสือแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจทราบโดยด่วน

การตรวจค้นสิ่งของใด ซึ่งอาจเป็นอันตรายหรืออาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งของนั้น ให้ผู้ควบคุมสิ่งของนั้นแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจทราบ แต่ถ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจยังติดใจสงสัยอยู่ ให้ทำบันทึกการตรวจค้นเพื่อเป็นหลักฐานยึดไว้ทุกฝ่าย และให้ทำเครื่องหมายลงชื่อทั้ง ๒ ฝ่ายปิดกำกับไว้ที่สิ่งของหรือหีบห่อนั้น ให้ทั้ง ๒ ฝ่ายรับรายงานให้ผู้บังคับบัญชาของตนทราบ เพื่อตรวจสอบแล้วแจ้งผลให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจทราบต่อไป

การตรวจค้นสิ่งของใดอันจะเป็นเหตุทำให้การปฏิบัติราชการพึงเสียหายเปรียบแล้ว ให้งดเว้นการตรวจค้น

เมื่อตรวจค้นเสร็จแล้วจะได้สิ่งของต้องห้ามตามกฎหมายอย่างใดหรือไม่ก็ตาม ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจทำบันทึกการตรวจค้น พร้อมกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วให้ผู้ค้นและผู้ครอบครองยานพาหนะลงชื่อไว้ในบันทึก ต่างฝ่ายต่างยึดบันทึกไว้เป็นหลักฐานฝ่ายละหนึ่งฉบับ

การตรวจค้นตามข้อนี้ ถ้ามีสารวัตรทหาร ก็ให้ผู้ตรวจค้นขอให้สารวัตรทหารร่วมทำการตรวจค้นด้วย

ข้อ ๒๕ การตรวจค้นที่รื้อฐานของทหารไม่เกี่ยวแก่สถานที่ราชการ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจทำการตรวจค้นได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่การตรวจค้นให้กระทำได้ต่อเมื่อมีเหตุผลอันสมควร และให้กระทำโดยละมุนละม่อม ไม่ให้เป็นการกระทบกระเทือน

การตรวจค้นภายในเขตที่ตั้งของทหาร หรือสถานที่ราชการใดๆ ของฝ่ายทหาร เช่น บั๊อม ค่าย ที่พักผ่อน พักแรมของทหารในขณะที่อยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร เรือรบ เรือเดินทะเลที่ชักธงราชนาวี ให้อธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ ผู้บัญชาการตำรวจ ผู้บังคับการตำรวจ อธิบดีกรมมหาดไทย รองอธิบดีกรมมหาดไทย ผู้ว่าราชการภาค ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้รักษาการแทนในตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้ทำการตกลงกับปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการ

หรือผู้บังคับการมณฑลทหาร หรือผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าหน่วยนั้น ๆ ซึ่งมีตำแหน่ง
 แต่ชั้นผู้บังคับการกรมขึ้นไป หรือผู้บังคับหน่วยนั้น ๆ ซึ่งมีตำแหน่งแต่ชั้นผู้บังคับการกรม
 ขึ้นไป หรือผู้บังคับหน่วยทหารอิสระแล้วแต่กรณีว่า สถานที่ดังกล่าวข้างต้นนั้น ๆ อยู่ในบังคับ
 บัญชาของผู้ใด

หมวด ๕

การสอบสวนในกรณีทหารเป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้ต้องหา

ข้อ ๒๖ การสอบสวนคดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหารซึ่งเกิดขึ้นภายในเขตที่ตั้งทหาร
 หรือเกิดขึ้นระหว่างบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารด้วยกัน หรือคดีอาญาที่เกี่ยวข้องวินัยทหาร
 หรือความลับของทางราชการทหาร โดยปกติให้อยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายทหารทำการสอบ
 สอบตามวิธีพิจารณาความอาญาทหาร แต่ถ้าฝ่ายทหารร้องขอให้พนักงานสอบสวนทำการสอบ
 สอบโดยลำพัง หรือร่วมกับฝ่ายทหาร ก็ให้พนักงานสอบสวนให้ความร่วมมือตามที่ฝ่ายทหาร
 ร้องขอ

ในกรณีที่ฝ่ายทหารร้องขอให้พนักงานสอบสวนดำเนินการอย่างอื่นนอกจากการ
 สอบสวนตามความในวรรคต้น เช่นการสืบสวน การค้น หรือจับกุม เมื่อฝ่ายทหารได้ให้ข้อ
 เท็จจริงหรือหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว
 ก็ให้พนักงานสอบสวนให้ความร่วมมือ

อนึ่ง ถ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ได้รับแจ้งความไว้ หรือได้
 ประสพเหตุ และมีเหตุจำเป็นที่จะต้องสอบสวน ก็ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนไปพลาง
 ก่อน แล้วรีบแจ้งให้ฝ่ายทหารทราบ ถ้าฝ่ายทหารขอรับตัวไปดำเนินการก็ให้มอบตัวและสำนวน
 การสอบสวนให้ไป แต่ถ้าฝ่ายทหารไม่มารับตัวผู้ต้องหาไปดำเนินการหรือไม่แจ้งให้ทราบ ก็ให้
 พนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไปจนเสร็จสำนวน

(ข้อ ๒๖ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่โดยข้อตกลงฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗)

ข้อ ๒๖ ทวิ คดีอาญาที่ทหารเป็นผู้ต้องหานอกจากที่กล่าวในข้อ ๒๖ ให้พนักงาน
 สอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยให้พนักงานสอบสวนแจ้ง
 ให้ฝ่ายทหารมาร่วมฟังการสอบสวนในคดีนั้นในโอกาสแรก ถ้าฝ่ายทหารที่มาร่วมฟังการสอบ

ส่วนมีความสงสัยอย่างหนึ่งอย่างใดในการสอบสวน ก็ให้ร้องขอต่อพนักงานสอบสวนให้ซักถามให้ถ้าพนักงานสอบสวนไม่ซักถามให้ ก็ให้ฝ่ายทหารที่มาร่วมฟังการสอบสวนทำบันทึกในข้อที่พนักงานสอบสวนไม่ซักถามติดไว้ในสำนวนการสอบสวน ส่วนวิธีที่จะนำพยานเข้าสอบสวนนั้นให้อยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวน แต่กรณีที่ฝ่ายทหารจะนำพยานเข้าสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนขัดข้อง ก็ให้ฝ่ายทหารทำบันทึกเหตุที่ขอนำพยานเข้าสอบสวนติดสำนวนไว้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อประกอบการพิจารณาของพนักงานอัยการหรืออัยการทหารต่อไป เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

“การร่วมฟังการสอบสวน” หมายถึงร่วมฟังการสอบสวนตั้งแต่พนักงานสอบสวนเริ่มดำเนินการสอบสวนจนปิดสำนวนการสอบสวน

ในระหว่างสอบสวน ถ้าฝ่ายทหารได้รับทนายผู้ต้องหาไปควบคุม ก็ให้พนักงานสอบสวนและฝ่ายทหารทำความตกลงกำหนดวันและเวลานำตัวทนายผู้ต้องหาไปให้พนักงานสอบสวน ณ ที่ทำการพนักงานสอบสวน หรือ ณ ที่ใด แล้วแต่จะเห็นสมควร

ในกรณีที่ฝ่ายทหารรับตัวทนายผู้ต้องหาไปควบคุมตัวครั้งแรก ถ้าพนักงานสอบสวนประสงค์จะให้ฝ่ายทหารควบคุมตัวผู้ต้องหาครั้งแรกไว้ตั้งแต่เมื่อใดเป็นเวลาเท่าใด ให้บันทึกจำนวนวันที่จะให้ควบคุมตัวลงไว้ในหนังสือมอบและรับตัวทหารกระทำผิดอาญา(แบบ๒) แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๑๕ วัน โดยให้นับตั้งแต่วันที่ฝ่ายทหารได้รับตัวผู้ต้องหาไป

เมื่อคำสั่งควบคุมตัวผู้ต้องหาครั้งแรกครบกำหนดกลงแล้ว ฝ่ายทหารไม่ได้รับแจ้งจากพนักงานสอบสวนขอให้ส่งควบคุมตัวผู้ต้องหาต่อ ให้ฝ่ายทหารปล่อยตัวผู้ต้องหาพ้นจากการควบคุมตัวไป

ในกรณีที่ทหารผู้ต้องหาอยู่ในอำนาจศาลทหาร และพนักงานสอบสวนเห็นจำเป็นให้ควบคุมตัวผู้ต้องหาต่อ ก็ให้พนักงานสอบสวนทำหนังสือตามแบบ ๓ แจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด หรือจังหวัดทหารหรือมณฑลทหาร แล้วแต่กรณี ขอให้ควบคุมตัวไว้เป็นคราว ๆ โดยถือกำหนดเวลาควบคุมตัวตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร คดีที่ฝ่ายทหารเห็นว่า การสอบสวนล่าช้าจะขอให้พนักงานสอบสวนเร่งรัดหรือชี้แจงเหตุผล เพื่อประกอบการ

พิจารณาในการที่จะสั่งให้ควบคุมตัวผู้ต้องหา โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์การควบคุมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ได้

ในกรณีที่ฝ่ายทหารได้รับตัวผู้ต้องหาไปแล้ว ไม่นำตัวทหารผู้ต้องหามอบให้พนักงานสอบสวนความรับผิดชอบย่อมตกอยู่กับฝ่ายทหาร

สำหรับคดีซึ่งจำเป็นจะต้องมีการชี้ตัวผู้ต้องหาเพื่อประกอบการสอบสวน โดยปกติให้นำตัวผู้ต้องหามาทำการชี้ตัว ณ ที่ทำการของพนักงานสอบสวน โดยคละปนกับบุคคลอื่นจำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน และไม่เกิน ๑๐ คน แต่ในบางกรณีจะทำการชี้ตัว ณ ที่อื่นใดก็ย่อมกระทำได้ โดยให้ทั้งสองฝ่ายทำความตกลงกันเป็นราย ๆ ไป ถ้าไม่สามารถที่จะทำความตกลงกันได้ ให้ต่างฝ่ายต่างรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับ ส่วนวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการชี้ตัวนั้น ให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับการชี้ตัวผู้ต้องหาของกรมการปกครองหรือกรมตำรวจ ที่ได้วางไว้แล้วแต่กรณี

คดีที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าทหารผู้ต้องหารับสารภาพตลอดข้อหา ให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง โดยให้ส่งตัวทหารผู้ต้องหาไปให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องด้วยวาจาต่อศาลแขวงโดยไม่ต้องทำการสอบสวน และไม่ต้องแจ้งให้ฝ่ายทหารมาร่วมฟังการสอบสวน แต่ให้แจ้งฝ่ายทหารทราบการจับกุมตามความในข้อ ๑๘ ทั้งนี้ให้แจ้งให้ทราบว่าได้ส่งตัวทหารผู้ต้องหาไปฟ้องด้วยวาจาแล้วหรือไม่ หรือจะส่งไปฟ้องเมื่อใด

คดีอาญาที่เป็นความผิดซึ่งอยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวนเปรียบเทียบได้ตามกฎหมาย หากทหารผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนทำการเปรียบเทียบตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓๘ โดยไม่ต้องแจ้งให้ฝ่ายทหารมาร่วมฟังการสอบสวน

(ข้อ ๒๖ ทวิ เพิ่มขึ้นตาม ข้อตกลง ๖ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗) ต่อมาถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่ตามข้อตกลง ๖ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘)

ข้อ ๒๑ ในคดีอาญาที่ทหารเป็นผู้ถูกทำร้าย ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ฝ่ายทหารมาร่วมฟังการสอบสวนด้วย เว้นแต่คดีที่อยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวนเปรียบเทียบ

ได้ซึ่งผู้ต้องหาและทนายผู้ถูกทำร้ายยินยอมให้เปรียบเทียบหรือคดีที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ซึ่งเกิดขึ้นในท้องที่ที่มีศาลแขวง และผู้ต้องหาได้รับสารภาพตลอดข้อหา

คดีอาญาอื่น ๆ ที่ทหารเป็นผู้เสียหาย ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา แต่ถ้าทหารเป็นผู้เสียหายสงสัยว่าตนมิได้รับความเป็นธรรม ให้ทหารผู้เสียหายรายงานต่อผู้บังคับบัญชาของตน จนถึงชั้นผู้บังคับกองพัน ผู้บังคับการเรือ ผู้บังคับการกองบิน หรือผู้บังคับหน่วยอิสระซึ่งมีฐานะต่ำกว่ากองพัน ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นดังกล่าวพิจารณาโดยติดต่อกับพนักงานสอบสวนอย่างใกล้ชิด หากปรากฏว่ารายงานของผู้เสียหายไม่มีมูลความจริง หรือเป็นการเข้าใจผิด ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวชี้แจงให้ผู้เสียหายเข้าใจ แต่ถ้าผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารยังมีข้อข้องใจในการสอบสวนนั้นอยู่ ก็ให้ติดต่อกับผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนนั้น เพื่อหาทางแก้ไข ถ้าเห็นเป็นการสมควรจะให้ผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารเข้าร่วมฟังการสอบสวนด้วยก็ได้

(ข้อ ๒๗ ข้อความเดิมถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่ โดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๑)

พ.ศ. ๒๕๐๗ ต่อมาได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘)

ข้อ ๒๘ การแจ้งให้ฝ่ายทหารมาร่วมฟังการสอบสวนดังกล่าวมาในข้อ ๒๖ ทวิ และข้อ ๒๗ ให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้แจ้งทางหนังสือโดยกำหนดนัดหมายให้ฝ่ายทหารได้มีเวลาพอสมควร ไปยังผู้บังคับบัญชาของทหารที่เป็นผู้ต้องหาหรือผู้เสียหาย แต่ชั้นผู้บังคับกองพัน ผู้บังคับการเรือ หรือผู้บังคับการกองบินขึ้นไป หรือผู้บังคับหน่วยอิสระ

ถ้ามีความจำเป็นจะต้องแจ้งทางโทรศัพท์ก็ให้พนักงานสอบสวนบันทึกการแจ้งติดสำนวนไว้ให้ปรากฏด้วยว่า แจ้งไปเมื่อใด ใครเป็นผู้แจ้ง ใครเป็นผู้รับแจ้ง แจ้งให้มาร่วมฟังการสอบสวนในวัน เดือน ปี เวลาใด ณ ที่ใด และมีหนังสือยืนยันการแจ้งทางโทรศัพท์ไปอีกด้วย

นอกจากนั้น ถ้าจำเป็นต้องแจ้งทางโทรเลข หรือวิทยุ ก็ให้ทำได้โดยให้ปรากฏหลักฐานว่าได้แจ้งไปแต่เมื่อใด

(ข้อ ๒๘ ข้อความเดิมถูกยกเลิก โดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗ ต่อมาได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘)

ข้อ ๒๕ เมื่อฝ่ายทหารรับแจ้งจากพนักงานสอบสวนดังกล่าวมาในข้อ ๒๔. ให้ผู้บังคับบัญชาของทหารที่เป็นผู้เสียหาย หรือเป็นผู้ต้องหา จัดนายทหารชั้นสัญญาบัตร ไปร่วมฟังการสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนไม่ได้แจ้งให้ฝ่ายทหารทราบ ฝ่ายทหารจะส่งนายทหารชั้นสัญญาบัตรไปร่วมฟังการสอบสวนด้วยก็ได้

ในกรณีที่ฝ่ายทหารไม่ไปร่วมฟังการสอบสวนตามกำหนดวันเวลาที่นัดหมายไว้ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนต่อไป ไม่ต้องรอฝ่ายทหาร แต่ให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้เป็นหลักฐานไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วยว่าฝ่ายทหารไม่มาร่วมฟังการสอบสวนตามกำหนดที่นัดหมายกันไว้

ข้อ ๓๐ ในกรณีที่ทหารกับตำรวจมีกรณีวิวาทกัน ให้ผู้บังคับบัญชาทั้งสองฝ่ายรับผิดชอบปรึกษาหารือกัน เพื่อหาทางระงับข้อพิพาทโดยด่วน คือ

ก. ในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ให้สารวัตรหรือหัวหน้าสถานีตำรวจท้องที่ที่เกิดเหตุหรือผู้รักษาการแทนรายงานด่วนแจ้งเหตุที่เกิดขึ้น ถึงผู้บัญชาการตำรวจนครบาลในรายงานให้ปรากฏข้อหาวัน เวลาที่เกิดเหตุ ตำบลที่เกิดเหตุ ยศ ชื่อ เครื่องหมาย และสังกัดของทหารและตำรวจ ซึ่งเป็นคู่กรณีด้วยแล้วให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลปรึกษารื้อกับผู้บัญชาการมณฑลทหารบก หรือผู้บัญชาการทหารเรือ หรือผู้บัญชาการทหารอากาศแล้วแต่กรณี

ข. ในจังหวัดอื่น ถ้าทหารซึ่งเป็นคู่กรณีเป็นทหารที่สังกัดอยู่ในหน่วยทหารซึ่งตั้งอยู่ในเขตจังหวัดที่เกิดเหตุ ให้ผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจท้องที่ที่เกิดเหตุ หรือผู้รักษาการแทนรายงานด่วนดังกล่าวในข้อ ก. ไปยังผู้กำกับการตำรวจ แต่ถ้าจังหวัดที่เกิดเหตุเป็นจังหวัดที่ตั้งกองบังคับการตำรวจให้รายงานด่วนถึงผู้บังคับการตำรวจ แล้วให้ผู้บังคับการหรือผู้กำกับการตำรวจแล้วแต่กรณี ปรึกษารื้อกับผู้บังคับหน่วยทหารในจังหวัดนั้น

ถ้าทหารซึ่งเป็นคู่กรณีเป็นทหารที่สังกัดอยู่ในหน่วยทหาร ซึ่งมีได้ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดที่เกิดเหตุและการพบปะหารือกับผู้บังคับหน่วยทหารไม่อาจทำได้โดยสะดวก หากผู้กำกับการตำรวจจังหวัดที่เกิดเหตุเห็นเป็นการสมควรที่จะได้มีการติดต่อประสานงานกับผู้บังคับหน่วย

ของทหาร ซึ่งเป็นคู่กรณีก็ให้รับผิดชอบโดยตรงกับผู้กำกับการตำรวจจังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งหน่วยทหารที่ทหารคู่กรณีสังกัดอยู่ แต่ถ้าจังหวัดดังกล่าวเป็นจังหวัดที่ตั้งกองบังคับการ ก็ให้ติดต่อโดยตรงกับผู้บังคับการตำรวจ

การติดต่อดังกล่าวมาในวรรคก่อนนี้ ให้ปรากฏชื่อหาวัน เวลาเกิดเหตุ ตำบลที่ เกิดเหตุ ยุศ ชื่อ เครื่องหมาย และสังกัดของทหารและตำรวจคู่กรณี นอกจากนี้ให้ปรากฏข้อเท็จจริงโดยละเอียดอีกด้วยเมื่อผู้บังคับการหรือผู้กำกับการตำรวจแล้วแต่กรณี ได้รับรายงานดังกล่าวมาแล้ว เห็นว่าการดำเนินการแทนจะเป็นการสะดวก เพราะระยะทางอยู่ใกล้กว่า ก็ให้รีบปรึกษาหารือกับผู้บังคับหน่วยทหาร ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของทหารคู่กรณี เพื่อเป็นการติดต่อประสานงานทำนองเดียวกับที่ไต่กล่าวมาแล้วในข้อ ก. และข้อ ข.

กรณีวิวาทระหว่างทหารกับตำรวจ ไม่มีบุคคลพลเรือนร่วมด้วย ให้ผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารและตำรวจ ตั้งกรรมการร่วมกันชั้นคณะหนึ่งทำการสอบสวนเป็นการภายใน และเมื่อเสร็จการสอบสวนแล้วถ้าคณะกรรมการมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ ก็ให้เสนอสำนวนนั้นต่ออธิบดีกรมตำรวจเพื่อสั่งการ ถ้าคณะกรรมการมีความเห็นขัดแย้งกัน ก็ให้เสนอสำนวนนั้นต่ออธิบดีกรมตำรวจ เพื่อเสนอต่อไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งการประการใด จึงให้ผู้บังคับบัญชาทั้ง ๒ ฝ่าย ปฏิบัติไปตามนั้น

ถ้าได้มีการตายเกิดขึ้นในที่วิวาทนั้นก็ดี หรือได้มีการตายขึ้นภายหลัง เนื่องจากกรณีวิวาทนั้นก็ดี ให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการชันสูตรพลิกศพตามข้อ ๓๖ โดยอนุโลมแล้วส่งให้คณะกรรมการรวมไว้ในสำนวนเพื่อพิจารณาคำเนินการต่อไป และถ้าคณะกรรมการนั้นมีความสงสัยในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการตายประการใด ก็มีอำนาจที่จะทำการสอบสวนเป็นการภายในต่อไปได้

กรณีดังกล่าวมา ถ้าเป็นกรณีที่มีบุคคลพลเรือนร่วมด้วย จะจับตัวได้หรือไม่ก็ตาม ให้ดำเนินการตามข้อ ๒๖ ทวิ

(ข้อ ๓๐. แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อตกลง ๖ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗)

ข้อ ๓๑ คณะกรรมการสอบสวนกรณีทหารกับตำรวจ ดังกล่าวมาในข้อ ๓๐ นั้น ให้ประกอบด้วย

(๑) ผู้บังคับบัญชาทหารที่เป็นคู่กรณีหรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหาร

(๒) ผู้บังคับบัญชาตำรวจที่เป็นคู่กรณี หรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนผู้บังคับบัญชาฝ่ายตำรวจ

(๓) พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่เกิดเหตุ

ข้อ ๓๒ ถ้ากรณีทหารกับตำรวจเกิดขึ้นตามมาข้อ ๓๐ ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าพนักงานสอบสวนในท้องที่เกิดเหตุเป็นผู้รายงาน เพื่อขอตั้งกรรมการ โดยแจ้งข้อกล่าวหาวันเวลาเกิดเหตุ สถานที่ที่เกิดเหตุ ยศ ชื่อ เครื่องหมายและสังกัดของทหารและตำรวจที่เป็นคู่กรณี ในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีให้รายงานไปยังอธิบดีกรมตำรวจ ในจังหวัดอื่นให้รายงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด

ในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ให้อธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการฝ่ายตำรวจในจังหวัดอื่นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการ และให้อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาของทหารที่เป็นคู่กรณี

ทางฝ่ายทหารนั้น ให้นายทหารซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้บังคับกองพัน หรือผู้บังคับหน่วยทหารอิสระเป็นผู้มีอำนาจตั้งกรรมการฝ่ายทหาร

ให้พนักงานสอบสวนท้องที่เกิดเหตุเป็นกรรมการ โดยตำแหน่งและนัดหมายให้กรรมการดังกล่าวแล้วมาดำเนินการสอบสวนต่อไป

ข้อ ๓๓ ในกรณีที่ต้องตั้งกรรมการสอบสวน อันเกี่ยวกับทหารตำรวจวิวาทกัน ให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปก่อนได้ คือในการลงประจำวัน การจัดส่งผู้บาดเจ็บไปโรงพยาบาล การตรวจบาดแผล การถ่ายภาพ ทำแผนที่ที่เกิดเหตุ การรับและมอบตัวผู้ต้องหา การรักษาของกลาง และการจัดอัยการผู้ใกล้จะตาย หรือไปต่างประเทศ เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ความเที่ยงธรรมของคดี ส่วนการชันสูตรพลิกศพนั้นให้ดำเนินการตามข้อ ๓๐.

ข้อ ๓๔ ในการดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการนั้น ให้อนุโลมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อันว่ากัวยพยานหลักฐานเท่าที่จะปฏิบัติได้ ส่วนการเรียกพยานในการสอบสวนนั้นให้กรรมการที่เป็นพนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินการ

ข้อ ๓๕ ในกรณีที่กรรมการฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ไม่ได้มาร่วมการสอบสวนตามกำหนดนัดโดยมิได้แจ้งเหตุขัดข้องประการใด ให้กรรมการดำเนินการสอบสวนต่อไปได้ทีเดียวตลอดทั้งการเสนอความเห็นในสำนวนกัวย ทั้งนี้เพื่อตัดปัญหาการสอบสวนเนิ่นนาน อันเป็นผลให้ผู้ต้องหาลูกควบคุมอยู่นาน แต่ให้กรรมการซึ่งทำการสอบสวนบันทึกการที่กรรมการไม่มาร่วมทำการสอบสวนติดสำนวนไว้

ข้อ ๓๖ ในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงาน ซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่โดยผู้ตายเป็นทหาร ก็ให้จัดการให้มีการสอบสวนและชันสูตรพลิกศพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กับให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารตามข้อ ๒๘. ส่งนายทหารชั้นสัญญาบัตรเข้าฟังการสอบสวนในโอกาสแรกที่กระทำได้ และถ้าในท้องที่นั้นมีแพทย์ประจำโรงพยาบาลทหารอยู่ ก็ให้ใช้แพทย์ประจำโรงพยาบาลทหารเป็นเจ้าพนักงานแพทย์ทำการชันสูตรพลิกศพ แต่ถ้าในท้องที่ไม่มีแพทย์ประจำโรงพยาบาลทหารหรือแพทย์ประจำโรงพยาบาลทหารไม่สามารถจะมาได้ จึงให้ใช้แพทย์หรือบุคคลอื่นตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๐ แต่ถ้าเป็นกรณีที่ได้นำผู้บาดเจ็บไปเพื่อรักษาพยาบาลก่อนตายและได้นำไปไว้ ณ โรงพยาบาลซึ่งมีแพทย์อยู่ประจำ ก็ให้ใช้แพทย์นั้นเป็นผู้ทำการชันสูตรพลิกศพ ถ้าฝ่ายทหารไม่มานั่งฟังการสอบสวนตามกำหนดนัด ก็ให้พนักงานชันสูตรพลิกศพทำการชันสูตรพลิกศพต่อไป ในกรณีที่ผู้แทนฝ่ายทหารเข้าฟังการสอบสวนด้วยนั้นจะทำบันทึกหลักฐานเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพ เช่น ทำแผนที่ ถ่ายรูป และขอส่งเอกสารนั้นต่อพนักงานชันสูตรพลิกศพ ก็ให้พนักงานชันสูตรพลิกศพรับบันทึกพร้อมสำนวนไว้เพื่อดำเนินการต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าการตายเกิดขึ้นในจังหวัดที่ไม่มีที่ตั้งกรมกองทหาร การแจ้งคังกล่าวมาในวรรคก่อน ให้แจ้งไปยังสัสดีจังหวัด หรือกรมกองทหารอื่นที่ใกล้เคียง

(ข้อ ๓๖. ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่ โดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗ ต่อมาถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่โดยตกลง ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘)

หมวด ๖

การส่งสำนวนการสอบสวนที่เกี่ยวกับทหาร

ข้อ ๓๖) สำนวนการสอบสวนที่เกี่ยวข้องด้วยทหารกระทำผิดในทางอาญาซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหารนั้น ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนไปยังกรมอัยการศาลทหารดำเนินการต่อไป ส่วนตัวผู้ต้องหา ถ้าได้มอบให้ผู้บังคับบัญชารับตัวไปควบคุมไว้แล้ว ก็ไม่ต้องขอรับตัวมาแต่ให้บันทึกไว้ด้วยว่า ได้มอบตัวผู้ต้องหาให้ผู้บังคับบัญชารับไปแต่เมื่อใด ถ้าเป็นกรณีที่ทหารกระทำผิดซึ่งอยู่ในอำนาจศาลพลเรือน ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมด้วยตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการดำเนินการต่อไป

การส่งตัวทหารผู้ต้องหา ซึ่งผู้บังคับบัญชารับตัวไปควบคุมไว้ไปยังพนักงานอัยการนั้น ให้พนักงานสอบสวนนัดหมายให้ผู้บังคับบัญชาของทหาร ส่งตัวผู้ต้องหามายังพนักงานสอบสวนเพื่อนำส่งพนักงานอัยการพร้อมกับสำนวน

ในกรณีที่พนักงานอัยการส่งฟ้องไม่ทันในวันนั้น หากมิได้มีการส่งให้ปล่อยชั่วคราวในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ให้พนักงานอัยการมอบตัวผู้ต้องหาให้อยู่ในความควบคุมของพนักงานตำรวจผู้สอบสวน ในจังหวัดอื่นให้พนักงานอัยการฝากตัวผู้ต้องหาให้เรือนจำควบคุมไว้

(ข้อ ๓๗. แก้ไขโดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗)

ข้อ ๓๘) ทหารกระทำผิดคดีอาญาซึ่งพนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบได้ไม่ว่าจะเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหารหรือศาลพลเรือนก็ตาม ให้พนักงานสอบสวนทำการเปรียบเทียบตามอำนาจหน้าที่ ถ้าไม่ตกลงกันจึงให้ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังผู้ว่าคดี พนักงานอัยการ หรืออัยการทหาร แล้วแต่กรณีดำเนินการต่อไป

(ข้อ ๓๘. ถูกยกเลิกและให้ใช้ข้อความใหม่โดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗)

ข้อ ๓๘ คดีอาญาซึ่งผู้ต้องหาอยู่ในอำนาจศาลทหารนั้น ถ้าจับตัวผู้กระทำความผิดไม่ได้ก็คดีหรือจับตัวได้แต่หลักฐานไม่พอฟ้องก็คดี หรือพนักงานสอบสวนเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง รวมตลอดทั้งสำนวนเปรียบเทียบที่เสร็จสิ้นแล้วให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนนั้น ๆ ไปยังอัยการทหาร

ในกรณีที่ความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าหน้าที่ทหาร ซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนไปยังอัยการทหาร เพื่อมีคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร เป็นผู้ทำการสอบสวนเกี่ยวกับคดีที่ต้องทำการชันสูตรพลิกศพ เมื่อพนักงานสอบสวนชันสูตรพลิกศพเสร็จแล้ว ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนชันสูตรพลิกศพไปให้เจ้าหน้าที่สอบสวนฝ่ายทหารตามที่ได้รับการร้องขอ

(ข้อ ๓๙ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่โดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗ และต่อมาถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่โดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘)

ข้อ ๔๐ การแจ้งผลคดีที่ทหารกองประจำการหรือประจำการกระทำความผิดคดีอาญาซึ่งอยู่ในอำนาจศาลพลเรือนให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ในชั้นสอบสวนเมื่อพนักงานสอบสวนเห็นควรสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง ให้พนักงานสอบสวนหรือหัวหน้าพนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาทหาร

(๒) ในชั้นพนักงานอัยการ เมื่อสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องให้พนักงานอัยการแจ้งให้พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีทราบ เพื่อแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาทหาร

(๓) ในชั้นศาล เมื่อศาลพิพากษายกฟ้องหรือลงโทษ ให้พนักงานอัยการเป็นผู้แจ้งและถือปฏิบัติตามข้อ (๒) การแจ้งเมื่อศาลยกฟ้องหรือลงโทษ ขอให้แจ้งให้ชัดว่ายกฟ้องโดยเหตุอย่างไร หรือลงโทษสถานใด มีกำหนดเท่าใด พิพากษาตั้งแต่เมื่อใด ตามสำนวนคดีแดงที่เท่าไร

(๔) ในกรณีที่ทหารผู้กระทำผิด ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกและผู้บังคับบัญชาทหารที่ได้รับแจ้ง ต้องการที่จะรับตัวทหารผู้กระทำผิดนั้นเมื่อพ้นโทษ ให้แจ้งการอายัดตัวให้ผู้บัญชาการเรือนจำที่ทหารผู้กระทำผิดนั้นต้องคุมขังอยู่ทราบ และให้เป็นหน้าที่ผู้บัญชาการเรือนจำแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทหารที่แจ้งการอายัดตัวนั้นทราบ เมื่อใกล้กำหนดวันเวลาที่จะปล่อยตัวไป

(๕) การปล่อยตัวทหารผู้กระทำผิดในกรณีดังกล่าวข้างต้นนั้น ถ้าหากมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมาคอยรับตัว ก็ให้มอบตัวไป แต่ถ้าไม่มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมารับตัว ก็ให้ผู้ที่มิอำนาจสั่งปล่อย และพนักงานอัยการในกรณีที่ศาลสั่งปล่อย แจ้งให้ผู้นั้นไปรายงานตัวต่อผู้บังคับบัญชาที่ตนสังกัด

(๖) การแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทหาร ให้แจ้งตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๘

ข้อ ๔๑ ถ้าทหารซึ่งต้องหานั้นต้องหาในคดีอื่น ที่จะต้องนำตัวไปฟ้องทางศาลทหาร หรือผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารต้องการตัว ให้ฝ่ายทหารมีหนังสืออายัดตัวไว้กับพนักงานสอบสวน และให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้ในสำนวนการสอบสวนว่า ทางทหารยังต้องการตัวและให้ผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารติดต่อกับพนักงานสอบสวนหรือ พนักงานอัยการเพื่อรับตัวทหารไป

ข้อ ๔๒ นายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการ และข้าราชการกลาโหมชั้นสัญญาบัตรประจำการตงหากคืออาญา ให้พนักงานสอบสวนรายงานตามลำดับถึงกระทรวงมหาดไทย เพื่อจะได้แจ้งให้กระทรวงกลาโหมทราบ เว้นไว้แต่ต้องหาในคดีลหุโทษ หรือคดีที่พนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และคดีได้เสร็จไปในชั้นพนักงานสอบสวน

ข้อ ๔๓ บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารกระทำผิดคืออาญาที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ถ้าเป็นเด็กหรือเยาวชนตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ ทุกประการ แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทหารซึ่งบุคคลนั้นสังกัดอยู่ทราบ

(ข้อ ๔๓. เพิ่มขึ้นโดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗)

ข้อ ๔๔ การปฏิบัติเฉพาะที่เกี่ยวกับการแจ้งเหตุ การรับ และมอบตัวทหาร ดังที่กล่าวไว้ในข้อตกลง ข้อ ๑๗, ๑๘, ๑๙, นี้ ให้คลุมถึงการปฏิบัติต่อบุคคลพลเรือน สังกัดในราชการทหารที่ทำหน้าที่เป็นยามรักษาสถานที่ราชการทหาร ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดอาญาในขณะปฏิบัติการตามหน้าที่ด้วย โดยอนุโลม

ในการแจ้งเหตุ ให้พนักงานสอบสวนแจ้งไปยังหน่วยต้นสังกัดของผู้นั้น และให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ต้องหาและผู้บังคับกองร้อยขึ้นไป เป็นผู้รับผิดชอบในการรับมอบตัว การควบคุมตัว ตลอดจนการส่งตัวผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวน เพื่อทำการสอบสวนหรือดำเนินการอย่างอื่นอันเกี่ยวกับการสอบสวน เมื่อพนักงานสอบสวนแจ้งให้ทราบ

(ข้อ ๔๔ เพิ่มขึ้นโดยข้อตกลง ฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒)

(แบบ ๑)

หนังสือสำคัญสำหรับตัวทหาร

ที่.....

ขอให้.....มอบตัวทหารตามบัญชีท้ายหนังสือสำคัญนี้
รวม.....คน ซึ่งควบคุมไว้ให้แก่ผู้ถือหนังสือสำคัญนี้รับตัวไปตามข้อตกลงระหว่าง
กระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เรื่องการปฏิบัติและประสานงานเกี่ยวกับกรณีทหาร
เป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาในความผิดอาญา พ.ศ. ๒๔๘๘

(ยศ, ชื่อ).....

(ตำแหน่ง).....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัญชีรายชื่อทหารซึ่งเป็นผู้ต้องหาที่ขอให้มอบตัวแก่ฝ่ายทหาร

ที่	ยศ ชื่อ นามสกุล	สังกัด	ต้องหาว่า	หมายเหตุ

(แบบ ๒)

หนังสือมอบและรับตัวทหารกระทำผิดอาญา

ที่..... (ที่ทำการ)

(วันที่, เดือน, พ.ศ.).....

ยศ, ชื่อผู้ต้องหา.....เครื่องหมาย.....

ชื่อหา.....

วัน, เดือน, ปี ที่จับตัวผู้ต้องหา.....

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....

ได้รับคำสั่งจาก.....ให้นำหนังสือสำคัญสำหรับรับตัวทหารที่

.....มารับตัว.....ไปจาก.....

เพื่อทำการควบคุมไว้ตามอำนาจฝ่ายทหาร ตามที่พนักงานสอบสวนขอให้ความคุมตัวครั้งแรก
มีกำหนด.....วัน นับแต่วันได้รับตัว ถ้าฝ่ายทหารไม่ได้รับแจ้งจากพนักงานสอบสวนให้
ส่งควบคุมตัวผู้ต้องหาต่อ ให้ฝ่ายทหารปล่อยตัวผู้ต้องหาพ้นจากการควบคุมตัวไป.

(ลงชื่อ).....ผู้รับตัวทหาร

(ลงชื่อ).....ผู้มอบตัวทหาร

(ลงชื่อ).....พยาน

(ลงชื่อ).....พยาน

หมายเหตุ หนังสือนี้ทำเป็น ๒ ฉบับ ข้อความตรงกัน ทางฝ่ายทหารนำไปมอบให้ผู้บังคับ
บัญชาที่สั่งให้ไปรับฉบับหนึ่ง พนักงานสอบสวนติดสำนวนไว้ฉบับหนึ่ง.

(แบบ ๓)

ที่...../..... (ที่ทำการ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอให้ควบคุมผู้ต้องหาระหว่างสอบสวน

เรียน(ผู้บังคับบัญชาผู้ต้องหา)

อ้างถึง

สิ่งที่ส่งมาด้วย

ตามที่ขอให้ควบคุม.....ผู้ต้องหาไว้ระหว่างสอบสวน

ตามหนังสือที่อ้างข้างต้นนั้น

เนื่องจากการสอบสวนยังไม่เสร็จ ฉะนั้นขอให้ควบคุม.....

.....ผู้ต้องหาต่อไปอีก.....วัน นับตั้งแต่.....

เป็นต้นไป เมื่อครบกำหนดแล้วขอได้ปล่อยตัวไป เว้นแต่จะได้มีหนังสือขอให้ควบคุมผู้ต้องหา
ต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ).....

(ตำแหน่ง).....

บันทึกและหนังสือสั่งการต่าง ๆ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

กระทรวงมหาดไทย โทร. ๒๒๑๙๙๔๐

ที่ มท ๐๑๐๐/๔๑๔๕ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๐

เรื่อง การสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร

ด่วนมาก

เสนอ อธิบดีกรมตำรวจ

เนื่องจากกระทรวงมหาดไทยเห็นเป็นการสมควรที่จะได้ปรับปรุง ระเบียบการสอบสวนคดีอาญาให้เหมาะสมกับสภาพบ้านเมืองในปัจจุบัน กับเพื่ออำนวยความสะดวกรวดเร็วให้แก่ประชาชนที่ไปติดต่อราชการกับฝ่ายปกครอง และเพื่อเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของตำรวจจึงได้มอบให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง เป็นผู้ทำการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในส่วนภูมิภาค ปรากฏรายละเอียดตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๒๐ ซึ่งได้ส่งมาพร้อมบันทึกนี้

หลักการตามข้อบังคับนี้ อำนาจการสอบสวนคดีอาญายังคงเป็นอำนาจหน้าที่ของตำรวจอยู่ตามปกติ เป็นแต่เพียงให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทตามกฎหมาย ๑๐ กฎหมายด้วยกัน ซึ่งส่วนใหญ่มีอัตราโทษปรับ และเป็นกฎหมายที่ฝ่ายปกครองจะต้องปฏิบัติติดต่อกับประชาชนอยู่เป็นประจำ อย่างไรก็ตาม ถ้าหากผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดหลายบท ซึ่งความผิดนั้น แม้บทใดบทหนึ่งเป็นความผิดนอกจากกฎหมายที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ก็ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจทำการสอบสวน กับได้กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาฝ่ายปกครอง คือ ตั้งแต่ปลัดจังหวัดขึ้นไป มีอำนาจควบคุมตรวจตรา แนะนำ ให้การสอบสวนของฝ่ายปกครองเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน

อนึ่ง การสอบสวนคดีอาญาบางประเภท ตามข้อบังคับนี้ ไม่กระทบกระเทือน
อำนาจการสอบสวนคดีอาญาของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อ
บังคับอื่น และจะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศใช้ข้อบังคับนี้
คือ ในวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๒๑ ประกาศรายละเอียดตามข้อบังคับ ข้อ ๑๓, ๑๔

กระทรวงมหาดไทยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายจะได้ยึดแนวทางปฏิบัติ
ตามนโยบายและข้อบังคับเรื่องระเบียบการ สอบสวนคดีอาญาบางประเภท ในจังหวัดอื่นที่ส่งมานี้
เป็นหลักในการปฏิบัติงานร่วมกันให้บังเกิดผลดีแก่ราชการ ตามความมุ่งหมายของรัฐบาล ขอ
ให้เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายได้สำนึกในความรับผิดชอบแห่งหน้าที่ของตน และให้ร่วมมือร่วมใจค้นหา
ทางแก้ไขอุปสรรคในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นผลดีแก่บ้านเมือง ยิ่งความสงบและผาสุกให้
แก่ประชาชน สมตามนโยบายของรัฐบาล และโปรดแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบต่อไปด้วย.

สมักร สุนทรเวช

(นายสมักร สุนทรเวช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ควนมาก

ที่ มท ๐๒๐๔/ว. ๑๗๒๓

กระทรวงมหาดไทย

๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๐

เรื่อง การสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร) อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดี
กรมตำรวจ และอธิบดีกรมอัยการ

- อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๑/ว. ๔๐๓ ลงวันที่ ๑๘
มิถุนายน ๒๕๑๘
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐/๑๕๖๘๐ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม
๒๕๒๐

ตามที่ที่ประชุมในการสัมมนาอธิบดีและผู้ว่าราชการจังหวัดมีมติให้ปรับปรุงแก้ไข
ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่น นอกจาก
กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยมีหลักการให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และปลัด
อำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ มีอำนาจสั่งการเกี่ยวกับคดีอาญาสำคัญโดยไม่ต้องรอให้มีผู้
ร้องเรียนขอความเป็นธรรม นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย
การสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้กำหนดให้
ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ มีอำนาจสั่งการ
และควบคุมคดีอาญาได้ทั้งกรณีที่ถูกเสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลซึ่งเป็นผู้กล่าวโทษร้องขอความ
เป็นธรรม หรือกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำ
กิ่งอำเภอเห็นเป็นการสมควร ดังนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็น
หัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ มีอำนาจสั่งการและควบคุมคดีอาญาโดยไม่จำเป็นต้องมีผู้ร้องเรียนขอความ
เป็นธรรมอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องแก้ไขข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการสอบสวนคดี
อาญาในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ อีกแต่อย่างใด

อนึ่ง โดยที่มิชอบบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ ออกใช้บังคับ ซึ่งมีหลักการให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง สอบสวนคดีอาญาในความผิดกฎหมาย ๑๐ เรื่อง ดังที่ระบุไว้ในข้อ ๑. แต่ถ้าเป็นกรณีการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ถ้าบทใดหรือหลายบทในกรรมนั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติหรือกฎหมายอื่นรวมอยู่ในความผิดตามกฎหมาย ๑๐ เรื่องนั้นด้วย ข้อ ๒. แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น ๆ กำหนดให้พนักงานฝ่ายตำรวจทำการสอบสวนในกรณีหลังนี้ กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ พึงใช้ดุลพินิจสั่งการและเข้าควบคุมการสอบสวนคดีนั้นทุกกรณี แม้จะไม่มีผู้ร้องเรียนขอความเป็นธรรม

จึงเรียนมาเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบด้วย.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) **วิญญู อังคนารักษ์**

(นายวิญญู อังคนารักษ์)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ใช้อำนาจของ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

โทร. ๒๒๒๑๑๔๑-๕๕ ต่อ ๑๔๗

ควมมาก

ท มท ๐๓๑๐/ว. ๑๑๑๕

กระทรวงมหาดไทย

๕ พฤษจิกายน ๒๕๒๐

เรื่อง การสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๒๐

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนคดีอาญา ตามกฎหมาย ๒๐ ประเภท เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มาติดต่อราชการกับอำเภอ นั้น

กระทรวงมหาดไทยขอชี้แจงและชักชวนความเข้าใจทางปฏิบัติเกี่ยวกับข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว ดังนี้คือ

๑. การรักษาการแทนหัวหน้าพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ข้อ ๓

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แต่งตั้งพนักงานฝ่ายปกครอง ได้แก่ รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด และปลัดอำเภอ เป็นผู้รักษาการแทนหัวหน้าพนักงานสอบสวนในแต่ละระดับ โดยทำคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร

๒. การกำหนดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ สำหรับงานสอบสวน

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งปลัดอำเภอทุกคนเป็นพนักงานสอบสวน โดยให้ปลัดอำเภอแต่ละคนทำหน้าที่สอบสวนในเรื่องที่เกี่ยวกับงานที่ตนกระทำอยู่ ในการนี้ ให้ปลัดอำเภออาวุโสเป็นพนักงานสอบสวนกลาง แต่ถ้านายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเห็นว่าปลัดอำเภอผู้ใดมีพฤติการณ์ไม่เหมาะสม ก็อาจขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัด งดแต่งตั้ง

ตั้งผู้เป็นพนักงานสอบสวนได้ นอกจากนี้ให้นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอทำคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปกครองระดับ ๑ หรือ ๒ เป็นเสมียนคดี ๑ คน ส่วนในระดับจังหวัดให้จังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะเจ้าของเรื่อง รวมทั้งให้มีหน้าที่พิจารณาจัดทำ แจกจ่ายแบบพิมพ์รวบรวมสถิติคดีจากอำเภอ กิ่งอำเภอ ส่งกระทรวงมหาดไทย และให้กำกับจังหวัดศึกษากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

๓. อำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยอื่น

ให้จังหวัดชี้แจงพนักงานฝ่ายปกครองและฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องว่า พนักงานฝ่ายปกครองยังคงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญา ตามข้อบังคับ ที่ ๑/๒๕๐๙ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๙ ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่น นอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๑๘

๔. การฝึกอบรมพนักงานสอบสวน

กระทรวงมหาดไทยจะทำการประชุมชี้แจงผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง ทุกเขต แล้วให้ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง แต่ละเขตออกไปทำการฝึกอบรมนายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ในเขตที่รับผิดชอบ ในการนี้ให้จังหวัดจัดหาผู้ที่มีประสบการณ์ ความรู้ความสามารถในด้านนี้มาช่วยเป็นวิทยากรร่วมด้วย ต่อจากนั้นให้นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ไปทำการฝึกอบรมปลัดอำเภอผู้ใต้บังคับบัญชาต่อไป ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยจะได้จัดทำระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบสวนให้เรียบร้อย สมบูรณ์สามารถศึกษาและทำความเข้าใจได้ง่าย และใช้เป็นคู่มือปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งตัวอย่างขั้นตอนในการทำงานต่าง ๆ เพื่อให้พนักงานสอบสวนใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง และจัดทำแบบพิมพ์ต่าง ๆ ให้สะดวกต่อการปฏิบัติงานด้วย ซึ่งกระทรวงมหาดไทยจะได้จัดส่งให้จังหวัดโดยเร็วที่สุด

๓๗๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

วิญญู อังคนารักษ์

(นายวิญญู อังคนารักษ์)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

โทร. ๒๒๑๘๘๕๐

ควนมาก

ที่ มท ๐๓๑๐/ว. ๔๐

กระทรวงมหาดไทย

๑๑ มกราคม ๒๕๒๑

เรื่อง การสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด
อ้างถึง หนังสือ ควนมาก ที่ มท. ๐๓๑๐/๑๕๖๕๐ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๐

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบ
การสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ ให้
พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนคดีอาญา ตามกฎหมาย ๑๐ ประเภท ตั้งแต่วันที่
๒๔ มกราคม ๒๕๒๑ เป็นต้นไป นั้น

กระทรวงมหาดไทยขอชักชวนความเข้าใจทางปฏิบัติเกี่ยวกับข้อบังคับกระทรวง
มหาดไทยดังกล่าว ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

(๑) ตามข้อบังคับดังกล่าว ข้อ ๑ ระบุประเภทกฎหมาย จำนวน ๑๐ ประเภท
ที่ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนได้ โดยใช้ถ้อยคำว่า กฎหมายว่าด้วย.....
นั้น ให้หมายถึงกฎหมายดังนี้

- ๑) พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๔๙๙
- ๒) พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕
- ๓) พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘
- ๔) พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐
- ๕) พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕
- ๖) พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ. ๒๔๘๒
- ๗) พระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๔๗๔
- ๘) พระราชบัญญัติว่าด้วยการควบคุมสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๔๘๑
- ๙) พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๔๘๘

๑๐) พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๗๘

ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงพระราชบัญญัติหรือกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าวทั้ง ๑๐ ฉบับ รวมทั้งกฎกระทรวง ข้อบัญญัติจังหวัด ข้อบังคับจังหวัดเทศบัญญัติ และข้อบังคับสภานิติบัญญัติที่ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้นด้วย

(๒) ตามระเบียบสำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง ว่าด้วยการเปรียบเทียบคดีความผิดเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร ฯ ข้อ ๑ ให้นายทะเบียนอำเภอ และนายทะเบียนท้องถิ่นมีอำนาจเปรียบเทียบคดีอาญาที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ในเขตอำเภอหรือเทศบาลแล้วแต่กรณีได้โดยไม่ต้องอาศัยอำนาจตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ฯ แต่อย่างไร ในทางปฏิบัติหากเกิดความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้น นายอำเภอก็อาจจะทำการเปรียบเทียบได้ในฐานะนายทะเบียนอำเภอ หรือจะทำการเปรียบเทียบในฐานะพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายและข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ฯ ดังกล่าวก็ได้ ฉะนั้น เพื่อมิให้เกิดความลักลั่นในทางปฏิบัติ เมื่อเกิดกรณีความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าวขึ้นขอให้แนะนำนายอำเภอใช้อำนาจเปรียบเทียบในฐานะนายทะเบียนอำเภอ สำหรับในเขตเทศบาลก็ให้แนะนำนายทะเบียนท้องถิ่นทำการเปรียบเทียบไปตามระเบียบสำนักงานกลางทะเบียนราษฎร ฯ โดยไม่ต้องส่งให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการเปรียบเทียบตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ฯ ทั้งนี้ เพราะขั้นตอนในการปฏิบัติงานไม่ยุ่งยากและสามารถดำเนินการให้เสร็จไปได้โดยรวดเร็ว ซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ราษฎร แต่เมื่อได้ใช้อำนาจตามระเบียบสำนักงานกลางทะเบียนราษฎรแล้ว ผู้กระทำผิดไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบ หรือยอมให้เปรียบเทียบแต่ไม่ชำระค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนด จึงให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนดำเนินคดีตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ฯ เพราะฉะนั้นนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นไม่มีอำนาจ

(๓) ตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๕๗ และพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๓๘ ให้นายอำเภอและนายกเทศมนตรีมีอำนาจเปรียบเทียบคดีอาญาตามพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ ทางปฏิบัติปรากฏว่านายอำเภอและนายกเทศมนตรี

ยังไม่เคยใช้อำนาจเปรียบเทียบตามพระราชบัญญัติดังกล่าว และกระทรวงมหาดไทยไม่ได้วางระเบียบในทางปฏิบัติเรื่องนี้ไว้ ฉะนั้น ขอให้แนะนำนายอำเภอใช้อำนาจสอบสวนตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ฯ สำหรับนายกเทศมนตรีให้ส่งเรื่องไปให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองดำเนินการสอบสวนตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวเช่นกัน ทั้งนี้ขอให้ท่านแจ้งนายกเทศมนตรีถือปฏิบัติด้วย

(๔) ความผิดตามกฎหมาย ๑๐ ประเภท ที่ระบุไว้ในข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวข้างต้นนั้น อาจเกิดขึ้นได้ทั้งในและนอกเวลาราชการ หรือวันหยุดราชการ ถ้าเจ้าพนักงานได้พบการกระทำผิดนอกเวลาราชการหรือวันหยุดราชการ และได้นำตัวผู้กระทำความผิดส่งพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองดำเนินคดี ในบางครั้งอาจไม่พบพนักงานสอบสวน ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหายแก่คดีและราษฎรไม่ได้รับความสะดวก เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งด่านตรวจในเวลากลางคืนและตรวจพบราษฎรไม่มีหรือไม่ได้นำบัตรประจำตัวประชาชนไปด้วย และนำตัวราษฎรผู้นั้นส่งพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองดำเนินคดี แต่เป็นนอกเวลาราชการหรือวันหยุดราชการ จึงไม่พบพนักงานสอบสวน ฉะนั้น เพื่อแก้ไขปัญหานี้ จึงให้ท่านส่งนายอำเภอและปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้งปลัดอำเภอเป็นพนักงานสอบสวนอยู่เวรประจำ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอซึ่งเป็นเวลานอกราชการและวันหยุดราชการไว้เป็นหลักฐานด้วย

(๕) โดยที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและพระราชบัญญัติเปรียบเทียบคดีอาญาให้อำนาจพนักงานสอบสวนใช้ดุลพินิจกำหนดค่าปรับที่เกิดจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ในทางปฏิบัติพนักงานสอบสวนแต่ละอำเภอในจังหวัดเดียวกันอาจจะทำการปรับในกรณีความผิดอย่างเดียวกันไปคนละอัตรา เช่น บัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุแล้วไม่ไปขอมีบัตรประจำตัวประชาชนภายใน ๖๐ วัน อัตราโทษที่กฎหมายระบุไว้จะต้องปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท กรณีเช่นนี้พนักงานสอบสวนอำเภอหนึ่งเปรียบเทียบปรับ ๕๐ บาท แต่อีกอำเภอหนึ่งในจังหวัดเดียวกันเปรียบเทียบปรับ ๑๐ บาท ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดการลักลั่นกันแล้วพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองบางคนอาจใช้อำนาจตามกฎหมายอย่างเต็มที่โดยปรับเต็มอัตราโทษเป็นต้น ซึ่งแม้จะไม่ผิดกฎหมาย แต่ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของกระทรวงมหาดไทยที่ต้อง

การอำนวยความสะดวกรวดเร็วให้แก่ราษฎร ฉะนั้นจึงให้จังหวัดได้กำหนดมาตรฐานการเปรียบเทียบความผิดในกรณีเดียวกันในแต่ละอำเภอให้เป็นไปในอัตราเดียวกันด้วย

(๖) การที่กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนคดีอาญาตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวนี้ก็เพื่อที่จะอำนวยความสะดวกและรวดเร็วให้แก่ราษฎรเป็นสำคัญ ให้จังหวัดกำกับพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองได้ฟังตระหนักในเรื่องนี้และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดด้วย

(๗) เงินค่าปรับที่จะได้รับจากการเปรียบเทียบกรณีที่มีการกระทำความผิดตามกฎหมายทั้ง ๑๐ ประเภท นั้น กฎหมายบางฉบับมิได้กำหนดให้นำเงินค่าปรับส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดินแต่ให้นำส่งเป็นเงินรายได้ท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ร.บ. ภาษีป้าย และ พ.ร.บ. สาธารณสุขในทางปฏิบัติจึงเกรงว่าเจ้าหน้าที่อาจจะไม่ได้ศึกษากฎหมายโดยละเอียดและปฏิบัติไม่ถูกต้อง ดังนั้นขอให้จังหวัดกำกับเจ้าหน้าที่เรื่องนี้ด้วย

(๘) ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๗๘ มาตรา ๕๕ กำหนดว่า “การฟ้องร้องบุคคลผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา ให้ทำต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ร้องขอ” ฉะนั้นในสำนวนการสอบสวนคดีความผิดตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา ที่เสนอไปยังพนักงานอัยการจะต้องปรากฏว่ามีคำร้องขอของพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจึงจะฟ้องร้องได้ สำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่นั้นหมายความว่าบุคคลที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๕ ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่โดยตำแหน่ง และบุคคลที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๔ เรื่องนี้ได้มีประกาศกระทรวงธรรมการ เรื่องแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๔๘๒ แต่งตั้งนายอำเภอและปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๗๘ จึงให้จังหวัดแจ้งพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองปฏิบัติให้ถูกต้องด้วย

(๙) ในกรณีที่คดีไต่สวนอายุความ อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติว่าพนักงานสอบสวนจะต้องทำการสอบสวนก่อนหรือไม่ต้องทำการสอบสวนเลย กรณีเช่นนี้พนักงานสอบสวนจะต้องทำการสอบสวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเสียก่อนว่า คดีนั้นขาดอายุความหรือไม่ เมื่อได้ทำการ

สอบสวนแล้วปรากฏว่าคดีนี้ขาดอายุความ จึงรวบรวมสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นส่งไม่ฟ้อง
ผ่านหัวหน้าพนักงานสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อส่งการต่อไป ให้จังหวัดแจ้งพนักงาน
สอบสวนฝ่ายปกครองทราบและถือเป็นทางปฏิบัติด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
วิญญู อังคนารักษ์
(นายวิญญู อังคนารักษ์)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

โทร. ๒๒๑๘๘๕๐

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๓๑๕/ว ๑๓๐

กระทรวงมหาดไทย

๓๑ มกราคม ๒๕๒๑

เรื่อง ทหารหรือทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบสวนเปรียบเทียบปรับคดีบัตรประจำตัวประชาชน
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๕/ว ๑๑๐๗

ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๐

ตามที่มีบางจังหวัดได้หารือว่า ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือกระทรวง
มหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๕/ว ๑๑๐๗ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ เรื่อง การจัด
ให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำบัตรประจำตัวประชาชน ข้อ ๔.... เมื่อพบว่าผู้ใดไม่อาจแสดง
บัตรประจำตัวประชาชนต่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรได้ ให้เปรียบเทียบปรับไม่ต่ำกว่า ๕๐ บาท
แต่ไม่เกิน ๑๐๐ บาท ตามนัยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๑๖
ซึ่งตามนโยบายในการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทนั้น ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง
เปรียบเทียบปรับต่ำที่สุด ทั้งนี้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้มากที่สุด ถ้าหาก
จะปรับตามหนังสือสั่งการดังกล่าวจะทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน โดยเฉพาะราษฎร
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๕/
ว ๑๑๐๗ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ ได้สั่งกำชับให้อำเภอเร่งรัดให้ประชาชนผู้มีสิทธิ
เลือกตั้งเอาใจใส่เกี่ยวกับการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการแสดง
ตนออกเสียงเลือกตั้ง และเพื่อให้การเลือกตั้งซึ่งจะมีขึ้นในปี ๒๕๒๑ เป็นไปโดยเรียบร้อยและ
มีผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงมาก จึงได้กำหนดขั้นตอนให้อำเภอถือปฏิบัติ รวม ๔ ประการ
และให้จังหวัดสั่งให้เจ้าพนักงานตรวจบัตร ตามนัยประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๔
ตุลาคม ๒๕๑๙ ตรวจบัตร และเมื่อพบว่าผู้ใดไม่อาจแสดงบัตรได้ เมื่อเจ้าพนักงานตรวจ
บัตรขอตรวจก็ให้เปรียบเทียบปรับรายละไม่ต่ำกว่า ๕๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐๐ บาท ตาม

พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๑๖ ๕๕ เพื่อให้ทุกจังหวัด
 ถือเป็นมาตรฐานในการเปรียบเทียบปรับ เพื่อจะได้ไม่เกิดลักลั่นขึ้น และเพื่อกระตุ้นเตือนให้
 ประชาชนเห็นความสำคัญในการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน แต่บัดนี้กระทรวงมหาดไทย
 ได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๔๐ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๒๑ เรื่อง การสอบสวนคดีอาญา
 บางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ข้อ ๕..... ให้จังหวัดกำหนดมาตรฐาน
 การเปรียบเทียบความผิดในกรณีเดียวกันในแต่ละอำเภอ ให้เป็นไปในอัตราเดียวกันแล้ว

ฉะนั้น เพื่อมิให้จังหวัดเกิดความสับสนในทางปฏิบัติ จึงให้ถือปฏิบัติตามหนังสือ
 กระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๔๐ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๒๑ เป็นแนวทางใน
 การเปรียบเทียบปรับเกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕
 ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้อำเภอ กิ่งอำเภอถือปฏิบัติ.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
วิญญู อังคนารักษ์
 (นายวิญญู อังคนารักษ์)
 ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

โทร. ๒๘๑๒๑๔๐, ๒๘๑๒๖๑๕

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

ที่ ๑๐๐๖/๒๕๕๕

วันที่

เรื่อง การคืนเงินที่พนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบแก่ผู้ต้องหา

เสนอ อธิบดีกรมตำรวจ

ด้วยสำนวนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบแล้วส่งสำนวนพร้อมด้วยบันทึกการเปรียบเทียบไปให้พนักงานอัยการพิจารณาสั่งการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๒ วรรคท้าย นั้น หากมีกรณีที่พนักงานอัยการได้พิจารณาเห็นว่า การเปรียบเทียบนั้น ๆ ไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งควรจะต้องคืนเงินที่เปรียบเทียบไว้แก่ผู้ต้องหานั้น ที่ประชุมผู้อำนวยการอัยการภาค ๒๕๕๕ ได้พิจารณาและมีมติให้กรมอัยการซ้อมความเข้าใจ ระเบียบปฏิบัติการในเรื่องนี้ไว้ ดังนี้

๑. ในกรณีที่พนักงานอัยการเห็นว่า พนักงานสอบสวนเปรียบเทียบไม่ชอบ และแจ้งให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหามาฟ้องนั้น พนักงานอัยการจะไม่แจ้งเกี่ยวกับเรื่องการคืนเงินที่เปรียบเทียบไปด้วย เพราะพนักงานสอบสวนย่อมทราบได้แล้วว่า การที่พนักงานอัยการสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปฟ้องนั้นเป็นเพราะการเปรียบเทียบไม่ชอบ ย่อมจะต้องคืนเงินที่เปรียบเทียบไว้ให้ผู้ต้องหา

๒. ในกรณีที่พนักงานอัยการเห็นว่า พนักงานสอบสวนเปรียบเทียบไม่ชอบเพราะผู้ต้องหาไม่ได้กระทำความผิด หรือแม้จะเป็นความผิดก็ได้มีกฎหมายยกเลิกความผิดนั้นเสียแล้ว หรือเพราะเหตุอื่นซึ่งพนักงานอัยการจะต้องมีคำสั่งไม่ฟ้องและเสนอสำนวนต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หรืออธิบดีกรมตำรวจแล้วแต่กรณี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕ พนักงานอัยการจะไม่แจ้งเกี่ยวกับเรื่องการคืนเงินที่เปรียบเทียบไปด้วย เพราะกรณีเช่นนั้น พนักงานอัยการย่อมจะต้องแจ้งคำสั่งไม่ฟ้องให้พนักงานสอบสวนได้ทราบก่อนแล้ว เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องจัดการคืนเงินที่เปรียบเทียบนั้น

๓. ในกรณีที่พนักงานอัยการได้เห็นชอบตามที่พนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบปรับเป็นพินัย แต่ที่เปรียบเทียบให้ผู้ต้องหาชำระเงินอย่างอื่น เช่น ให้ชำระเงินรางวัล หรือ เงินสินบนแก่ผู้นำจับตัวนั้นไม่ชอบ เพราะไม่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้ นั้น โดยที่กรมอัยการได้มีข้อตกลงเกี่ยวกับการแจ้งผลคดีเปรียบเทียบไว้ว่า ถ้าพนักงานอัยการไม่ได้มีคำสั่งเป็นอย่างอื่นแก่พนักงานสอบสวนภายในกำหนด ๑ เดือนแล้วให้ถือว่าตามที่พนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบไปแล้ว พนักงานอัยการได้เห็นชอบด้วย ฉะนั้น ในกรณีเช่นนี้พนักงานอัยการจะแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบว่า การที่พนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบให้ผู้ต้องหาชำระเงินอย่างอื่นนอกจากเงินที่เปรียบเทียบปรับเป็นพินัยนั้น เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่จะไม่แจ้งในเรื่องการคืนเงินไปด้วย เพราะเห็นว่าพนักงานสอบสวนได้ทราบแล้วและอยู่ในหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะดำเนินการต่อไป

ฉะนั้น จึงขอเรียนขอความเข้าใจมาเพื่อหากเห็นชอบขอได้โปรดแจ้งให้พนักงานสอบสวนได้ทราบวิธีปฏิบัติในเรื่องนี้โดยทั่วกันด้วย.

(ลงชื่อ) **อรรถปรีชาชนูปการ**
 ยธิบดีกรมอัยการ
 ๑๙ เม.ย. ๕๙

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๑๕๔

กระทรวงมหาดไทย

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

เรื่อง การดำเนินคดีอาญาตามวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาพระราชบัญญัติให้นำวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับ
ในศาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๒๐
๒. สำเนาพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บทบัญญัติมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติให้นำวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับในศาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๒๐ บังคับสำหรับคดีที่เกิดขึ้นในบางท้องที่ พ.ศ. ๒๕๒๐
๓. สำเนาพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลแขวง ๖ ล ๖ พ.ศ. ๒๕๒๐

ด้วยการดำเนินคดีอาญาในปัจจุบันนอกจากจะต้องดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว ยังมีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และพระราชบัญญัติให้นำวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับในศาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๒๐ กำหนดให้การดำเนินคดีอาญาสำหรับความผิดในอัตราโทษบางอย่างในบางท้องที่จะต้องดำเนินการตามวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง ดังนี้

๑. ในท้องที่ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ศาลแขวงเปิดทำการ เมื่อมีการกระทำความผิดอาญาที่มีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๕ และ

มาตรา ๒๒ (๕) กำหนดให้ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาคดีอาญาซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ)

๒. ในท้องที่ซึ่งยังมีให้มีศาลแขวงเปิดทำการนั้น ได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บทบัญญัติมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติให้นำวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับในศาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๒๐ บังคับสำหรับคดีที่เกิดขึ้นในบางท้องที่ พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ เล่ม ๔๔ ตอนที่ ๑๓๗ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ โดยกำหนดให้นำวิธีพิจารณาความอาญาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับในศาลจังหวัดสำหรับคดีอาญาที่มีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งเกิดขึ้นในท้องที่นั้น และพระราชกฤษฎีกานี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๑ เป็นต้นไป

กระทรวงมหาดไทยเห็นว่าการดำเนินคดีอาญาบางประเภทตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองนั้น ความผิดอาญาส่วนใหญ่มีอัตราโทษที่จะต้องดำเนินคดีตามวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงเกือบทั้งสิ้น จึงเกรงว่าเมื่อมีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น แต่พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองไม่ทราบว่าจะคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของศาลแขวง หรือได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บทบัญญัติมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติให้นำวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับในศาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๒๐ บังคับสำหรับคดีที่เกิดขึ้นในบางท้องที่ พ.ศ. ๒๕๒๐ แล้ว ก็อาจดำเนินคดีไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและเกิดความเสียหายขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง ได้กำหนดวิธีดำเนินคดีอาญาแตกต่างไปจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบางประการ เช่น ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง มาตรา ๘ ห้ามมิให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจควบคุมผู้ต้องหาไว้เกินกว่า ๗๒ ชั่วโมง ฯลฯ แต่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๗ ห้ามมิให้ควบคุมตัวผู้ถูกจับเกินกว่า ๔๘ ชั่วโมง ฯลฯ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเพื่อ

ทำการสอบสวน หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นจะยืดเวลาเกินกว่า ๔๘ ชั่วโมงก็ได้เท่าเหตุจำเป็น มิให้เกิน ๗ วัน จะเห็นได้ว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้อำนาจพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ได้นานกว่าที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง ดังนี้เป็นต้น

ดังนั้น จึงให้กำชับพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทุกอำเภอและกิ่งอำเภอศึกษาว่า ท้องที่ของตนอยู่ในเขตอำนาจศาลแขวงหรือไม่ หรือได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บทบัญญัติ มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติให้นำวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับในศาล จังหวัด พ.ศ. ๒๕๒๐ บังคับสำหรับคดีที่เกิดขึ้นในบางท้องที่ พ.ศ. ๒๕๒๐ มาใช้บังคับใน ศาลจังหวัดหรือไม่ เพื่อจะได้ดำเนินคดีให้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป

อนึ่ง ได้มีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลแขวงนครราชสีมา ศาลแขวงสุรินทร์ ศาลแขวงอุบลราชธานี ศาลแขวงอุดรธานี ศาลแขวงขอนแก่น ศาลแขวง เชียงใหม่ ศาลแขวงลำปาง ศาลแขวงพิษณุโลก ศาลแขวงนครสวรรค์ ศาลแขวงสุพรรณบุรี ศาลแขวงนครศรีธรรมราช ศาลแขวงสุราษฎร์ธานี และศาลแขวงสงขลา พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ เล่ม ๔๔ ตอนที่ ๑๓๗ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๑ เป็นต้นไป จึงให้จังหวัด ที่เกี่ยวข้องแจ้งพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทราบด้วย.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

พลตำรวจตรี ศรีศักดิ์ ธรรมรักษ์

(ศรีศักดิ์ ธรรมรักษ์)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

โทร. ๒๒๑๘๘๔๐

ค่านวม

ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๓๖๔

กระทรวงมหาดไทย

๓๑ มีนาคม ๒๕๒๑

เรื่อง บัญหาและอุปสรรคในการสอบสวนคดีอาญาบางประเภท

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือค่านวม ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๑๑๑๓๐๒ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๒๐

ตามที่ได้ให้ผู้ตรวจราชการกรมการปกครองมาอบรมเพื่อให้ความรู้แก่พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองในการปฏิบัติงานตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภท ฯ ตามจังหวัดต่าง ๆ ตั้งแต่วันที่ ๑๒-๒๐ มกราคม ๒๕๒๑ เพื่อที่พนักงานสอบสวน ฝ่ายปกครอง จะได้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถ ปฏิบัติงานตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวซึ่งได้เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๒๑ เป็นต้นไป นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้รวบรวมปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้รับจากการซักถามของผู้เข้ารับการอบรมดังกล่าวมาพิจารณาแก้ไขแล้ว จึงขอข้อความเข้าใจมาดังนี้

๑. ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภท ในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ ข้อ ๓ (๔) และ (๕) ให้อำนาจนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนคดีอาญาตามกฎหมาย ๑๐ ประเภท ในเขตอำนาจกิ่งอำเภอหรืออำเภอแล้วแต่กรณีได้ในกรณีจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร จึงเกิดมีปัญหาคือเป็นอำนาจหน้าที่เฉพาะนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดเท่านั้น จะหมายความรวมถึงผู้รักษาราชการแทนนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดด้วยหรือไม่

เรื่องนี้ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ ข้อ ๓ (๑) (๒) และ (๓) ได้ระบุตำแหน่งผู้ที่เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนในระดับกิ่งอำเภอ อำเภอและจังหวัดโดยแน่ชัดว่ารวมถึงผู้รักษาราชการแทนไว้ด้วย แต่ในข้อ ๓ (๔) และ (๕) ระบุเฉพาะตำแหน่งนายอำเภอ

และผู้ว่าราชการจังหวัดเท่านั้น โดยไม่ได้รับผู้รักษากราชการแทนด้วย เพราะข้อ ๓ (๔) และ (๕) ให้อำนาจเฉพาะตำแหน่งนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นการเฉพาะตัวที่จะเข้าควบคุมการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองของกิ่งอำเภอและอำเภอแล้วแต่กรณี ดังนั้นจึงไม่ได้รับรวมถึงผู้รักษากราชการแทนด้วย

๒. ตามข้อบังคับและระเบียบกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับเรื่อง การสอบสวนคดีอาญา ๑๐ ประเภท ได้อ้างอิงข้อบังคับและระเบียบอื่นที่ได้ส่งการไปก่อนแล้ว เช่น ข้อบังคับการเก็บของกลางกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๘๐ ข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เรื่องการปฏิบัติและประสานงานเกี่ยวกับกรณีที่ทหารเป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้ต้องหาในความผิดอาญา พ.ศ. ๒๔๘๘ และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นต้น ข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ ดังกล่าวบางจังหวัดเก็บรักษาไว้ไม่ดีจึงสูญหายเป็นส่วนมาก จึงขอให้รวบรวมจัดพิมพ์ไว้เป็นเล่มเดียวกันแล้วให้จังหวัด อำเภอและกิ่งอำเภอไว้ใช้ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานอย่างยิ่ง

เรื่องนี้ กรมการปกครองได้พิมพ์หนังสือรวมกฎหมายในหน้าที่ฝ่ายปกครองในการปฏิบัติตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ฯ และได้ส่งมาให้จังหวัด อำเภอและกิ่งอำเภอแห่งละ ๑ เล่มแล้ว สำหรับหนังสือคู่มือซึ่งได้แนะแนวทางการปฏิบัติงานและรวบรวมข้อบังคับ ระเบียบ และหนังสือสั่งการต่าง ๆ ไว้ด้วยนั้น ขณะนี้กำลังจัดพิมพ์อยู่ จะแล้วเสร็จภายในเดือนนี้ และจะจัดส่งมาให้จังหวัด อำเภอและกิ่งอำเภอต่อไป

๓. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเปรียบเทียบและการสอบสวนคดีอาญาบางประเภท พ.ศ. ๒๕๒๑ มีขั้นตอนในการทำงานมาก เพราะต้องกรอกรายการในแบบพิมพ์ต่าง ๆ จึงต้องใช้เวลามาก ซึ่งอาจจะไม่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ราษฎร ควรลดแบบพิมพ์ต่าง ๆ และปรับปรุงแบบพิมพ์ให้ใช้ได้โดยง่าย และสามารถทำแล้วเสร็จในเวลาอันรวดเร็ว

เรื่องนี้ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวได้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอย่างย่อ และใช้เวลาไม่น้อยกว่าขั้นตอนการปฏิบัติงานของตำรวจกล่าวคือ เมื่อคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจเปรียบเทียบเกิดขึ้น พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจจะต้องทำบันทึกประจำวัน ลงบัญชีรับคำร้องทุกข์กล่าวโทษ ทำบันทึกการเปรียบเทียบ และลงรายการในสารบบคดีเปรียบเทียบ แต่พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองดำเนินการดังนี้คือ ทำบันทึกรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี (คบ. ๒) ลงบัญชีรับคำร้องทุกข์กล่าวโทษ (คบ. ๑) ทำบันทึกการเปรียบเทียบคดีอาญา (คบ. ๕) สำหรับบันทึกการเปรียบเทียบคดีอาญา (คบ. ๕) มี ๒ ฉบับคู่กัน ใช้กระดาษคาร์บอนอัดสำเนาแล้วเขียนเพียงครั้งเดียวก็จะได้ทั้งบันทึกการเปรียบเทียบคดีอาญาและสารบบคดีเปรียบเทียบ (สมุดบันทึกการเปรียบเทียบคดีอาญา) พร้อมกันซึ่งเป็นการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานลงไปชั้นหนึ่ง นอกจากนี้ ในบันทึกการเปรียบเทียบคดีอาญา (คบ. ๕) ได้ทำเป็นหนังสือนำส่งสำนวนคดีเปรียบเทียบไว้ในตัวเสร็จ เมื่อจะส่งพนักงานอัยการหัวหน้าพนักงานสอบสวนเพียงแต่ลงนาม ลงวันที่ เขียนเลขทะเบียนหนังสือส่งก็เป็นอันเสร็จสิ้น การที่จะให้ลดขั้นตอนการปฏิบัติให้น้อยลงไปกว่านี้จึงกระทำไม่ได้ เพราะเมื่อเปรียบเทียบแล้วต้องส่งสำนวนการเปรียบเทียบไปให้พนักงานอัยการตรวจสอบทุกคดี

๔. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเปรียบเทียบและการสอบสวนคดีอาญาบางประเภท พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้กำหนดแบบพิมพ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการสอบสวนคดีอาญาตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ฯ พ.ศ. ๒๕๒๐ ไว้แล้ว แต่ไม่มีแบบพิมพ์คำร้องขอฝากขังผู้ต้องหา จึงควรกำหนดแบบพิมพ์นี้ไว้ด้วย

เรื่องนี้เห็นว่า การสอบสวนคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองนั้น ส่วนใหญ่เป็นคดีเล็ก ๆ น้อย ๆ แทบจะไม่มี การขอฝากขังผู้ต้องหา ดังนั้นจึงไม่ได้กำหนดแบบพิมพ์นี้ไว้ อย่างไรก็ตามก็ได้กำหนดตัวอย่างแบบพิมพ์ชนิดนี้ไว้ในหนังสือคู่มือแล้ว เมื่ออำเภอหรือกิ่งอำเภอใดจำเป็นต้องใช้ก็นำตัวอย่างหนังสือคู่มือไปใช้ได้

๕. แบบพิมพ์ คบ. ๒ ซึ่งเป็นแบบพิมพ์สำหรับลงรายการรับแจ้งเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับกฎหมาย ๑๐ ประเภทในแต่ละวัน ควรใช้รับแจ้งความกรณีบัตรประจำตัวประชาชนหายได้ค้ำย ทั้งนี้เพื่อมิให้ราษฎรต้องเสียเวลาไปแจ้งความที่สถานีตำรวจ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการรับแจ้งความได้จะต้องมีกฎหมาย ระเบียบหรือคำสั่งกำหนดหน้าที่หรือมอบหมายไว้ มิฉะนั้นถ้าราษฎรแจ้งความเท็จก็จะไม่ถือว่าเป็นความผิดฐานแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน

เรื่องนี้ขอชี้แจงว่าตามหนังสือที่ มท ๐๓๑๕/ว ๑๖๘ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ เรื่องการสอบสวนคดีบัตรประจำตัวประชาชน กำหนดให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเป็นผู้รับแจ้งความในกรณี ที่ผู้มาขอทำบัตรประจำตัวประชาชน อ้างว่า ได้ทำบัตรประจำตัว ประชาชนหายได้ บัญหาเรื่องนี้จึงหมดไป เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งความนั้นก็คือพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง ที่ผู้ว่าราชการจังหวัด มีคำสั่งแต่งตั้ง ให้มีหน้าที่ รับผิดชอบ ในการสอบสวน เรื่องนั้น ๆ รวมทั้ง พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่ได้รับแต่งตั้งให้อยู่เวรประจำ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ จึงไม่จำเป็นต้องมีคำสั่งแต่งตั้งผู้รับแจ้งความอีก อย่างไรก็ตาม การรับแจ้งความบัตรประจำตัวประชาชนหายนั้น จะต้องไม่ใช่กรณีที่หายเพราะได้มีการกระทำความผิดอาญาอื่นค้ำย เช่น บัตรประจำตัวประชาชนหายเพราะถูกคนร้ายลักทรัพย์ไปเป็นต้น กรณีเช่นนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับความผิดอาญาฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองจึงไม่มีอำนาจรับแจ้งความ และจะต้องให้ไปแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ

๖. ตามหนังสือด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๑๑๑๕ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ เรื่องการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น ๆ ให้อำเภอและกิ่งอำเภอแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปกครองระดับ ๑ หรือระดับ ๒ เป็นเสมียนคดี ๑ คนนั้น อำเภอหรือกิ่งอำเภอบางแห่งมีปริมาณงานเกี่ยวกับคดีมาก เสมียนคดีคนเดียวจึงไม่พอปฏิบัติงาน จึงควรให้แต่งตั้งเสมียนคดีได้ตามความจำเป็น

เรื่องนี้ถ้าหากอำเภอหรือกิ่งอำเภอใดมีปริมาณงานเกี่ยวกับคดีมาก ก็ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแต่งตั้งเสมียนคดีเพิ่มขึ้นได้ตามความจำเป็น

๗. ตามหนังสือด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๔๐ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๒๑ เรื่องการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร ข้อ ๔ ให้นายอำเภอและปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแต่งตั้งพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองอยู่เวรประจำ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ นอกเวลาราชการและวันหยุดราชการนั้น เกิดมีปัญหาว่าพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองที่อยู่เวรนั้น จะต้องรับผิดชอบคดีตามกฎหมาย ๑๐ ประเภททุกคดี หรือเฉพาะแต่คดีที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบเท่านั้น เหตุที่มีปัญหาเช่นนี้เพราะกระทรวงมหาดไทยได้สั่งการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งปลัดอำเภอ เป็นพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองในเรื่องที่เป็นงานในหน้าที่ของตนตามหนังสือด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๑๑๑๕ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ เรื่องการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร เท่านั้น

เรื่องนี้ขอชี้แจงว่า ที่ได้สั่งการไปเช่นนั้น เพราะต้องการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของปลัดอำเภอ แต่ละคน ให้ปฏิบัติ หน้าที่ พนักงานสอบสวน ฝ่ายปกครอง ในเวลา ราชการ สำหรับนอกเวลาราชการและวันหยุดราชการนั้น พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองไม่ได้มาปฏิบัติหน้าที่ทุกคน คงมีเฉพาะผู้ที่จะต้องมาอยู่เวรสอบสวนตามคำสั่งเท่านั้น ดังนั้น จึงให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองที่อยู่เวรรับผิดชอบในการสอบสวนคดีอาญาทั้ง ๑๐ ประเภท

๘. การนำผู้ต้องหาส่งพนักงานอัยการนั้น ผู้ใดเป็นผู้นำส่ง

เรื่องการนำผู้ต้องหาส่งพนักงานอัยการนั้น เป็นกรณีที่พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองได้ทำการสอบสวนเสร็จและมีความเห็นควรส่งฟ้อง ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๒ วรรค ๓ บัญญัติว่า “ในกรณีที่เสนอความเห็นควรส่งฟ้อง ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนพร้อมกับผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการแล้วแต่ผู้ต้องหานั้นถูกขังอยู่แล้ว” ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองที่จะต้องส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ นอกจากนั้นในกรณีจำเป็นที่จะควบคุมผู้ต้องหาไว้เกินกว่าอำนาจการควบคุมของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง เพื่อให้การสอบสวนเสร็จสิ้น ก็เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองจะต้องส่งผู้ต้องหาไปศาลแล้วยื่นคำร้องต่อศาลขอหมายขังผู้

ต้องหานั้นไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๗ ในทางปฏิบัติถ้าเกรงว่า การส่งตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการหรือศาล ผู้ต้องหาอาจหลบหนี ก็ให้ขอตำรวจช่วยควบคุมตัวไปด้วยก็ได้

๙. ผู้เข้ารับการอบรมได้เสนอความเห็น ว่า ควรจัดทำหนังสือรวมกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหนังสือสั่งการต่าง ๆ และคู่มือการสอบสวนไว้เป็นเล่มเดียวกัน และจำหน่ายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจะซื้อไว้เป็นสมบัติส่วนตัวด้วย

เรื่องนี้ ขณะนี้กรมการปกครองกำลังจัดพิมพ์เป็นเล่มเพื่อจำหน่ายในราคาถูก ทั้งได้แจ้งมาให้จังหวัดทราบแล้วตามหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๐/๑๕๔๑๔ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ เรื่องการจัดพิมพ์หนังสือรวมกฎหมาย

๑๐. เนื่องจากขณะนี้ เป็นระยะเริ่มแรกที่พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองรับผิดชอบ ในการปฏิบัติงานสอบสวนคดีอาญาตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ฯ พ.ศ. ๒๕๒๐ ดังนั้น ราษฎรอาจจะยังไม่เข้าใจในการแจ้งความหรือติดต่อทางราชการ ควรให้อำเภอและกิ่งอำเภอ ประชาสัมพันธ์ให้มาก

เรื่องนี้ กระทรวงมหาดไทยได้สั่งการให้ทุกจังหวัดประชาสัมพันธ์แล้ว ตามหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๐/๑๖๗๒๖ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๒๐ เรื่องการสอบสวนคดีอาญาบางประเภท ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร โดยให้อำเภอและกิ่งอำเภอชี้แจงข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แล้วให้ไปประชุมราษฎรทุกตำบล นอกจากนี้ยังได้ให้ความร่วมมือจากสื่อมวลชน ในท้องถิ่น เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร สถานีวิทยุ และสถานีโทรทัศน์ ให้ช่วยประชาสัมพันธ์ด้วย อย่างไรก็ตามหากจังหวัด อำเภอและกิ่งอำเภอจะได้ทำการประชาสัมพันธ์เรื่องนี้อีกครั้งหนึ่งก็จะเป็นการดียิ่ง

อนึ่ง กระทรวงมหาดไทยเห็นว่าปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ได้พบขณะที่ยังไม่ได้เริ่มปฏิบัติงาน และพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองได้เริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๒๑ เป็นต้นมาแล้ว จึงอาจจะพบปัญหาอุปสรรคจากการปฏิบัติงาน หรือมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่จะ เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงงานนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอให้

ทุกจังหวัด ประมวลปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ จากพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองอำเภอ และกิ่งอำเภอแล้วรายงานไปยังกระทรวงมหาดไทย เพื่อจะได้นำมาใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณา ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อถือปฏิบัติ.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

วิญญู อังคนารักษ์

(นายวิญญู อังคนารักษ์)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

โทร. ๒๒๑๘๘๔๐

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๘

เรื่อง การสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือด่วนมาก ที่ มท ๐๒๐๑/ว. ๔๐๓ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๘ และ ลับ-
ด่วนมาก ที่ มท ๐๒๐๑/ว. ๗๗๑ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๑๘

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ส่งข้อบังคับว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ มาเพื่อถือปฏิบัติ และหากจังหวัดมีปัญหาข้อขัดข้องหรือข้อเสนอแนะประการใด ให้รายงานกระทรวงมหาดไทยทราบด้วย นั้น

ปรากฏว่ามีหลายจังหวัดได้หรือเกี่ยวกับการ ปฏิบัติ ตาม ข้อบังคับ กระทรวงมหาดไทยดังกล่าวข้างต้น สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑. กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดให้นาย อำเภอบน พนักงานสอบสวนฝ่าย ปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวน นายอำเภอก็เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนหรือไม่ เพราะตามข้อบังคับมิได้ระบุไว้ และผู้บังคับกองยังเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนอยู่

๒. อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอตามข้อบังคับ หมายความว่ารวมถึงผู้รักษาราชการแทนในตำแหน่งดังกล่าวด้วยหรือไม่

๓. กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ สั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวนตามข้อบังคับนี้ หมายความว่าเฉพาะเปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวนระหว่างฝ่ายตำรวจด้วยกัน หรือหมายรวมถึงเปลี่ยนจากพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจเป็นพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองด้วย

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว ขอชี้แจงว่า

ตามข้อ ๑ กรณีที่ผู้ว่าราชการ จังหวัด ให้นาย อำเภอ เป็นพนักงาน สอบสวน ฝ่าย ปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนในคดีใด ในคดีนั้นนายอำเภอก็คงเป็นแต่เพียงพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนเท่านั้นและผู้บังคับกองก็ไม่ได้เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน

ด้วย เพราะเป็นกรณีและผู้ว่าราชการจังหวัดเข้าควบคุมการสอบสวน ผู้ว่าราชการจังหวัดย่อมเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนและเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในคดีนั้นตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ข้อ ๑.

ตามข้อ ๒ กระทรวงมหาดไทยมุ่งหมายที่จะให้ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ เป็นผู้มีอำนาจเฉพาะตัวเท่านั้น ไม่ประสงค์ที่จะให้ผู้รักษาราชการแทนในตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้มีอำนาจด้วย

ตามข้อ ๓ การส่งเปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวน หมายความว่าเฉพาะถึงการเปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจเท่านั้น เพราะตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑/๒๕๐๙ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๙ เรื่องระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่น นอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี กำหนดให้อำนาจการสอบสวนคดีอาญายังคงเป็นอำนาจหน้าที่ของตำรวจอยู่ตามปกติ

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

ชโล วนะภิติ

(นายชโล วนะภิติ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

โทร. ๒๑๘๘๔๐

(สำเนา)

ส่วนราชการ

กรมการปกครอง โทร. ๒๒๑๙๙๕๐

ที่ มท ๐๓๑๐/๓๗๒๙๔

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง หารือการปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญา

เสนอ อธิบดีกรมตำรวจ

ด้วยจังหวัดร้อยเอ็ดได้หารือการปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบสวน คดีอาญาตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๐ ว่า กรณีที่พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองส่งควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ในระหว่างการสอบสวนที่สถานีตำรวจตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ฯ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๗ หรือขอให้ตำรวจควบคุมตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ หรือศาล การเบิกค่าอาหารเลี้ยงผู้ต้องหา ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าเช่าที่พักของตำรวจ จะให้เบิกจ่ายฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

กรมการปกครองได้พิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. ก่อนที่พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองจะทำการสอบสวนคดีอาญาตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ฯ พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้น พนักงานสอบสวนตำรวจมีหน้าที่สอบสวนคดีอาญาทุกประเภทและกรมตำรวจได้ตั้งงบประมาณสำหรับค่าอาหารเลี้ยงผู้ต้องหา รวมทั้งค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พักและค่าพาหนะไว้แล้ว กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศใช้ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ฯ พ.ศ. ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐ ซึ่งพนักงานทนายระยะเวลาในการขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๑ แล้ว กรมการปกครอง จึงไม่ได้ตั้งงบประมาณเพื่อการนี้ไว้

๒. คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวนฝ่าย ปกครอง ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ฯ พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้น ส่วนใหญ่เป็นคดีที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือมีอัตราโทษที่อยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองจะทำการเปรียบเทียบ ให้เสร็จเด็ด ขาดไป

ได้ การควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ในระหว่างการสอบสวนหรือจะต้องส่งตัวผู้ต้องหา พร้อมทั้งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ หรือส่งตัวผู้ต้องหาไปยังศาลเพื่อขอฝากขังหรือขอพักฟ้องจึงมีน้อยมากหรือแทบจะไม่มีเลย ถ้าจะตั้งงบประมาณสำหรับค่าอาหารเลี้ยงดูผู้ต้องหา ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าเช่าที่พักของตำรวจไว้ที่ฝ่ายปกครองจะไม่สะดวกในทางปฏิบัติ เพราะจะต้องให้ตำรวจเบิกจากฝ่ายปกครองซึ่งจะยุ่งยากและล่าช้า

๓. ตำรวจมีหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องหาไม่ว่าจะเป็นผู้ต้องหาที่รับฝากควบคุมจากพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองหรือตำรวจ และกรมตำรวจได้ตั้งงบประมาณเพื่อการนี้ไว้ทุกปี หากจะให้กรมการปกครองแยกตั้งงบประมาณเพื่อการนี้ให้ตำรวจ ไว้ โดยเฉพาะ ก็อาจจะไม่ตรงตามสายงาน และจะเป็นการซ้ำซ้อนกัน

ฉะนั้น จึงเห็นว่าควรให้ตำรวจขอเบิกค่าอาหารเลี้ยงดูผู้ต้องหา ตลอดจนค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าเช่าที่พักของตำรวจที่ได้ควบคุมตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการหรือศาล จากงบประมาณของกรมตำรวจทางเดียวจะเป็นการสะดวกกว่าที่กรมการปกครองจะแยกตั้งงบประมาณไว้ต่างหาก และควรให้กรมตำรวจเป็นผู้ขอตั้งงบประมาณเพื่อการนี้ทุก ๆ ปี อย่่างไรก็ดี โดยที่เรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกรมตำรวจ จึงขอหารือมายังท่านก่อนที่จะส่งการไปยังจังหวัดต่าง ๆ เพื่อถือปฏิบัติต่อไป

จึงเสนอมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบด้วยกับความเห็นของกรมการปกครอง หรือจะมีความเห็นเป็นประการใดแล้ว โปรดแจ้งให้กรมการปกครองทราบด้วย จักขอบคุณยิ่ง.

(ลงชื่อ) **ดำรง สุนทรสารทูล**
(นายดำรง สุนทรสารทูล)
อธิบดีกรมการปกครอง

(สำเนา)

ด่วนมาก

ที่ รอ ๑๕/๖๖๗๕

ศาลากลางจังหวัดร้อยเอ็ด

๑๐ เมษายน ๒๕๒๑

เรื่อง การขอการปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญา ๑๐ ประเภท

เรียน อธิบดีกรมการปกครอง

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐/๑๕๖๕๐ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๐

ตามที่ได้ส่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย ระเบียบ การ สอบสวน คดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ ไปจังหวัดเพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดแล้ว นั้น

เนื่องจากจังหวัดได้รับรายงานจาก กอง กำกับ การ ดำรง จริยธรรม จังหวัดร้อยเอ็ด การปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญาดังกล่าวดังนี้

๑. กรณีที่ผู้ต้องหาซึ่งอยู่ในอำนาจการสอบสวนของฝ่ายอำเภอ (คดีอาญา ๑๐ ประเภท) จำเป็นจะต้องถูกควบคุมตัวไว้ในระหว่างสอบสวน ซึ่งจะต้องนำมาฝากควบคุมไว้ที่ สภ. อ. และต้องเลี้ยงดูอาหารแก่ผู้ต้องหาที่นำมาฝากไว้ด้วย ทั้งนี้ ขอหารือว่าค่าอาหารที่เลี้ยงดูผู้ต้องหา (คดีที่ฝ่ายอำเภอสอบสวน) จะเบิกทางตำรวจหรือทางฝ่ายอำเภอ

๒. กรณีที่ผู้ต้องหาที่ฝ่ายอำเภอสอบสวน จำเป็น ต้องนำมา พ้องร้อง ยังศาลจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งการนำตัวผู้ต้องหามาพ้องนั้น หากทางฝ่ายอำเภอขอคำสั่งตำรวจควบคุมมาด้วย ค่าเบี่ยงค่าพาหนะ และค่าที่พักของตำรวจที่คุมมาจะเบิกทางฝ่ายตำรวจหรือทางฝ่ายอำเภอ

จังหวัดได้พิจารณาตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวแล้วปรากฏว่า มิได้
ระบุงการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้แต่อย่างใด ฉะนั้น จังหวัดจึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตาม
ข้อหาหรือดังกล่าวแล้วแจ้งให้จังหวัดทราบถือเป็นทางปฏิบัติต่อไปด้วย.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
(ลงชื่อ) **ศักดิ์ อ้อพงษ์**
(นายศักดิ์ อ้อพงษ์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด

ที่ทำการปกครองจังหวัด
โทร. ร้อยเอ็ด ๕๑๑๗/๑๑

(สำเนา)
บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

กรมตำรวจ

ที่ มท ๐๕๐๕/๑๕๑๕๒ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การเบิกจ่ายค่าอาหารเลี้ยงผู้ต้องหา รวมทั้งค่าเบี่ยงเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก และค่าพาหนะของ
ตำรวจ

เสนอ อธิบดีกรมการปกครอง

ตามบันทึกกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐/๓๗๒๘๔ ลง ๑๐ พ.ค. ๒๕๖๑ แจ้งว่าจังหวัดร้อยเอ็ด หรือว่า กรณีที่พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง ส่งควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ระหว่างการสอบสวนที่สถานีตำรวจ ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๗ หรือขอให้ตำรวจควบคุมตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการหรือศาล การเบิกค่าอาหารเลี้ยงผู้ต้องหา รวมทั้งค่าเบี่ยงเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าเช่าที่พักของตำรวจ ควรจะเบิกจ่ายจากงบประมาณของกรมตำรวจเอง หรือกรมการปกครอง ซึ่งกรมการปกครองพิจารณาแล้วไม่ได้ตั้งงบประมาณไว้ หากจะเบิกจากงบประมาณกรมการปกครอง จะทำให้ล่าช้าและยุ่งยาก เนื่องจากในทางปฏิบัติ ตำรวจเป็นผู้เบิกจ่าย และมีหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องหา จึงเห็นควรใช้จากงบประมาณของกรมตำรวจ และให้กรมตำรวจตั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายดังกล่าว จึงขอหารือว่ากรมตำรวจจะขัดข้องหรือไม่ นั้น

กรมตำรวจได้พิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า หากกรมการปกครองมีความเห็นในกรณีดังกล่าวควรจะเบิกจ่ายงบประมาณทางกรมตำรวจนั้น กรมตำรวจก็ไม่ขัดข้อง และจะได้ดำเนินการขอตั้งงบประมาณดังกล่าวในบิ่งบประมาณต่อ ๆ ไป

จึงเสนอมาเพื่อโปรดทราบ.

(ลงชื่อ) พลตำรวจเอก มนต์ชัย พันธุ์ คงชื่น
(มนต์ชัย พันธุ์ คงชื่น)

อธิบดีกรมตำรวจ

ควนมาก

ที่ มท ๐๓๑๐/๘๖๔๘๕

กรมการปกครอง

๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การขอการปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกค่าอาหารเลี้ยงดูผู้ต้องหา ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และ ค่าเช่าที่พักของตำรวจ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด

อ้างถึง หนังสือควนมาก ที่ รย ๑๙/๖๖๗๙ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาบันทึก ที่ มท ๐๓๑๐/๓๗๒๘๔ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑

๒. สำเนาบันทึก ที่ มท ๐๕๐๕/๑๕๑๕๒ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑

ตามที่ได้หารือการ ปฏิบัติ เกี่ยวกับการ สอบสวนคดี อาญา ตาม ข้อ บังคับ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๐ ว่า กรณีที่พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองส่งควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ในระหว่างการสอบสวนที่สถานีตำรวจตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว ข้อ ๗ หรือขอให้ตำรวจควบคุมตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ หรือศาล การเบิกค่าอาหารเลี้ยงดูผู้ต้องหา ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าเช่าที่พักของตำรวจในกรณีดังกล่าว ควรให้เบิกจากงบประมาณของกรมการปกครองหรือกรมตำรวจ นั้น

กรมการปกครองได้หารือเรื่องนี้ไปยังกรมตำรวจ โดยเสนอความเห็นว่าการให้เบิกจากงบประมาณของกรมตำรวจ พร้อมทั้งได้ขอให้กรมตำรวจตั้งงบประมาณเพื่อการนี้เป็นประจำทุกปีกรมตำรวจได้ตอบข้อหารือดังกล่าวว่า เห็นชอบด้วยกับความเห็นของกรมการปกครอง และได้ขอตั้งงบประมาณดังกล่าวในบิ่บประมาณต่อ ๆ ไป รายละเอียดปรากฏตาม สำเนาบันทึก ที่ มท ๐๓๑๐/๓๗๒๘๔ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ และสำเนาบันทึก ที่ มท ๐๕๐๕/๑๕๑๕๒ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ ที่ไ้ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัด อำเภอกิ่งอำเภอยะลาและถือปฏิบัติ.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

อาษา เมฆสวรรค์

(นายอาษา เมฆสวรรค์)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

กองการสอบสวน

โทร. ๒๒๑๘๘๔๐

ควนมาก

ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๘๗๔๘๖

กรมการปกครอง

๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ทารือการปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกค่าอาหารเลี้ยงคูดุ้ตองหา ค่าเบี่ยเลี้ยง ค่าพาณะ
และค่าเช่าที่พักของตำรวจ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นจังหวัดร้อยเอ็ด)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือควนมาก ที่ รว ๑๘/๖๖๗๘ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๑

๒. หนังสือควนมากที่ ที่ มท ๐๓๑๐/๘๗๔๘๘ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑

พร้อมน้ขอส่งสำเนาหนังสือควนมาก ที่ รว ๑๘/๖๖๗๘ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน
๒๕๖๑ และหนังสือควนมาก ที่ มท ๐๓๑๐/๘๗๔๘๘ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ มาเพื่อ
โปรดแจ้งให้กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัด อำเภอกและกิ่งอำเภอกทราบและถือปฏิบัติ.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

อาษา เมฆสวรรค์

(นายอาษา เมฆสวรรค์)

รองอธิบดี รักษาการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

กองการสอบสวน

โทร. ๒๒๑๘๘๔๐

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๓๑๑/ว ๖๖๕๘๒

กรมการปกครอง

๑๕ สิงหาคม ๒๕๒๑

เรื่อง การเปรียบเทียบและการสอบสวนคดีละเมิดเทศบัญญัติ ขอบบังคับจังหวัด และข้อ
บังคับสุขาภิบาล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

โดยที่เห็นเป็นการสมควรให้การเปรียบเทียบและการสอบสวนคดีละเมิดเทศบัญญัติ
ข้อบัญญัติจังหวัด และข้อบังคับสุขาภิบาล เหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน และ
เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ตลอดจนเพื่อให้การบริหารงานของเทศบาล องค์การ
บริหารส่วนจังหวัด และสุขาภิบาลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
จึงได้แต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติตามพระราชบัญญัติเทศบาล
พ.ศ. ๒๔๙๖ ปรากฏตามประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๒๑ ซึ่งขณะ
ที่กระทรวงมหาดไทย กำลังพิจารณา ดำเนินการออกข้อบังคับ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบ
การเปรียบเทียบและการสอบสวนคดีละเมิดเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติจังหวัด และข้อบังคับสุขา-
ภิบาล พ.ศ.....

ฉะนั้น เพื่อให้การเปรียบเทียบและการสอบสวนคดีละเมิดเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ
จังหวัด และข้อบังคับสุขาภิบาล ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยสมตามเจตนารมณ์ที่วางไว้ จึง
ขอให้จังหวัดดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. แจ้งให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และสุขาภิบาล ทำการแก้ไข
ปรับปรุงเทศบัญญัติ หรือข้อบัญญัติจังหวัด หรือข้อบังคับสุขาภิบาล ให้ถูกต้องเป็นไปตาม
กฎหมายแม่บทซึ่งให้อำนาจออกเทศบัญญัติ หรือข้อบัญญัติจังหวัด หรือข้อบังคับสุขาภิบาล
แล้วแต่กรณี
๒. ถ้าหากว่าเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือสุขาภิบาลใดก็ตาม
ยังไม่ได้ ออกเทศบัญญัติ หรือข้อบัญญัติจังหวัด หรือข้อบังคับสุขาภิบาลบังคับใช้ ขอให้เร่ง

ดำเนินการออกเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติจังหวัด หรือข้อบังคับสุขาภิบาลให้ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมายแม่บทซึ่งได้ให้อำนาจไว้ เพื่อบังคับใช้โดยด่วน

อนึ่ง เนื่องจากกรมการปกครอง ไม่ได้รับงบประมาณ ในการจัดพิมพ์ หนังสือ คู่มือ เกี่ยวกับการเปรียบเทียบและสอบสวนคดีละเมิดเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติจังหวัด และข้อบังคับ สุขาภิบาล ดังนั้น ถ้าหากเทศบาลใดประสงค์จะให้กรมการปกครองอำนวยความสะดวกในการ รวบรวมและจัดพิมพ์หนังสือคู่มือดังกล่าว โปรดแสดงความจำนงส่งจองได้ที่ กองราชการ ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง ภายในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๒๑ ส่วนราคาจะแจ้งให้ทราบ ภายหลัง เพราะยังไม่ทราบขนาดรูปเล่ม สำหรับจังหวัด อำเภอ และกิ่งอำเภอให้นำระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเปรียบเทียบและการสอบสวนคดีอาญาบางประเภท พ.ศ. ๒๕๒๑ มาใช้ในทางปฏิบัติโดยอนุโลม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป หากขัดข้องประการใดโปรดแจ้งให้ทราบด้วย.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

ดำรง สุนทรสารทูล

(นายดำรง สุนทรสารทูล)

อธิบดีกรมการปกครอง

กองราชการส่วนท้องถิ่น

โทร. ๒๒๒๖๘๒๖

(สำเนา)

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ

คดีละเมิดเทศบัญญัติ

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงประกาศกำหนดอำนาจการเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติไว้ดังนี้ คือ

ให้นายกเทศมนตรี เทศมนตรี ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล หรือหัวหน้า
แขวงทุกเทศบาล มีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติในเขตเทศบาลนั้นได้

ประกาศ ณ วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๒๑

พลเอก. ป. คิณสุลานนท์

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๕๕ ร.จ. ๑๕๖๕ ตอนที่ ๖๖ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๒๑)

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๓๐๓/ว ๑๐๐๑

กระทรวงมหาดไทย

๑๓ กันยายน ๒๕๒๑

เรื่อง ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี
ละเมิดเทศบัญญัติ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ
คดีละเมิดเทศบัญญัติ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ จำนวน ชุด
ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้พิจารณาเห็นเป็นการสมควรประกาศ
ให้นายกเทศมนตรี เทศมนตรี ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล หรือหัวหน้าแขวงในเขต
เทศบาลทุกแห่งทั่วราชอาณาจักร มีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติได้ ตามความใน
มาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ทั้งนี้ จึงได้ออกประกาศกระทรวง
มหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติ ตามพระราช
บัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

บัดนี้ ประกาศกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม
ที่ ๙๕ ตอนที่ ๖๖ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๒๑ หน้า ๑๙๖๙ ซึ่งได้แนบมาพร้อมนี้
ด้วยแล้ว

อนึ่ง กระทรวงมหาดไทย ได้เร่งดำเนินการร่างข้อบังคับ ระเบียบปฏิบัติ และ
จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ตลอดจนเตรียมวางโครงการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเปรียบเทียบคดี
ละเมิดเทศบัญญัติของเทศบาล เพื่อให้ นายกเทศมนตรี เทศมนตรี ปลัดเทศบาล รองปลัด
เทศบาล หรือหัวหน้าแขวงในเขตเทศบาล สามารถดำเนินการเปรียบเทียบไปด้วยความสะดวก

รวดเร็ว คล่องตัวและมีประสิทธิภาพสูง ซึ่งคาดว่าจะเตรียมการแล้วเสร็จและให้เทศบาล
สามารถดำเนินการเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติได้อย่างซ้ำภายในสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๒๑ นี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้เทศบาลทราบไว้ชั้นหนึ่งก่อน.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

วิญญู อังคนารักษ์
(นายวิญญู อังคนารักษ์)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

โทร. ๒๒๒๕๘๗/๓

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๖๕๑

กระทรวงมหาดไทย

๑๕ มิถุนายน ๒๕๒๕

เรื่อง ขอบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา

เรียน อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมอัยการ อธิบดีกรมตำรวจ และผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

- อ้างอิง
๑. หนังสือ ก่วนที่สฎท ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๑๖๖๗ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๓
 ๒. หนังสือ ก่วนที่สฎท ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๑๗๒๕ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๒๓
 ๓. หนังสือ ที่ มท ๐๒๐๔/ว ๑๒๐ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๒๕

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๒/๒๕๒๕ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕
 ๒. แบบตัวอย่างบันทึกขอความเห็นชอบ
 ๓. แบบตัวอย่างบัญชีรับบันทึกขอความเห็นชอบ
 ๔. แบบตัวอย่างรายงานสถิติความเห็นชอบ

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ส่งขอบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕ มาให้จังหวัดถือปฏิบัติแล้ว นั้น

โดยที่ขอบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕ ดังกล่าวได้แก้ไขเพิ่มเติมขอบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ และ (ฉบับที่ ๒) (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๓ กระทรวงมหาดไทยจึงขอชี้แจงสาระสำคัญที่ได้แก้ไขโดยสรุปและขอความร่วมมือเข้าใจทางปฏิบัติตามขอบังคับ ฯ ดังนี้

๑. ยกเลิกข้อ ๑ ของขอบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยขอบังคับ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๓ เกี่ยวกับการจับกุมหรือออกหมายจับต้องขอรับความเห็นชอบก่อน โดยกำหนดใหม่ว่า การออกหมายจับตามมาตรา ๖๖ (๑) หรือ (๒) แห่ง

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เว้นแต่คดีความผิดลหุโทษ คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วย จราจรทางบก และคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวไม่เกินสองพันบาท ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบก่อน

ก. ในกรุงเทพมหานคร ให้ขอรับความเห็นชอบจากปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย

ข. ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ขอรับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย

ในกรณีพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ จับตัวตนเองไม่ต้องมีหมายตามมาตรา ๗๘ วรรค ๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากเป็นการจับโดยอาศัยเหตุที่จะออกหมายจับได้ ตามมาตรา ๖๖ (๑) หรือ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้มีอำนาจตามข้อ ก. หรือ ข. ก่อน

สำหรับการมอบหมายการให้ความเห็นชอบออกหมายจับของผู้ว่าราชการจังหวัด ตามข้อ ๑ ข. ของข้อบังคับดังกล่าว ให้จังหวัดถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๑๖๖๗ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๓ และได้ส่งคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๒/๒๕๒๕ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ เรื่อง มอบหมายการให้ความเห็นชอบในการออกหมายจับบุคคลมาเป็นตัวอย่างประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว เมื่อจังหวัดมีคำสั่งมอบหมายการให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ส่งสำเนาคำสั่งไปให้กระทรวงมหาดไทยทราบทุกคำสั่งด้วย

๒. ยกเลิกข้อ ๔.๔ ของข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ และกำหนดใหม่โดยตัดข้อความว่า “ภายใต้บังคับแห่งข้อ ๑ ของข้อบัญญัตินี้” ออก นอกนั้นความเหมือนเดิม

๓. ยกเลิกข้อ ๕ ของข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบ การดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนิน

คดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว โดยกำหนดใหม่ให้ผู้มีอำนาจ รับผิดชอบคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว แล้วแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในกำหนด ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่มีการยื่นคำร้องเช่นเดิม เว้นแต่คดีความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ คดีความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร คดีความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดอันเป็นคอมมิวนิสต์ หรือคดีที่ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ อธิบดีกรมตำรวจขึ้นไปเห็นว่ามีความผิดอันสมควรและสั่งการไว้เป็นการเฉพาะ โดยกรมตำรวจจะ กำหนดตัวบุคคลผู้มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวในคดีดังกล่าวต่อไป

๔. ยกเลิกข้อ ๑๔ ของข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดี อาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ เกี่ยวกับการส่งสำนวนคดีพร้อมผู้ต้องหา ซึ่งพนักงานสอบสวนมีความ เห็นควรส่งฟ้อง ในเขตกรุงเทพมหานคร ไปยังพนักงานอัยการ

๕. แบบพิมพ์ในการปฏิบัติ และการรายงานซึ่งเดิมได้กำหนด ในการขอความเห็น ชอบทั้งกรณีการจับกุมและออกหมายจับ จึงได้แก้ไขแบบพิมพ์และแบบรายงานเป็นเฉพาะ กรณีขอความเห็นชอบออกหมายจับ และจากคำว่า “ผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวหา” เป็น “ผู้ กล่าวหา” “ผู้ถูกกล่าวหา” เป็น “ผู้ต้องหา” ทั้งนี้ เพื่อนวัตกรรมตามข้อบังคับกระทรวงมหาด ไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕ คือ

๑. บันทึกขอความเห็นชอบออกหมายจับ

๒. บัญชีรับบันทึกขอความเห็นชอบออกหมายจับ

๓. แบบรายงานสถิติการขอความเห็นชอบออกหมายจับ ตามข้อบังคับกระทรวง มหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕ ตามตัวอย่างที่แนบ มาพร้อมหนังสือนี้ ทั้งนี้ให้จัดทำตามแบบตัวอย่างใช้ไปพลางก่อน

การรายงานสถิติการขอความเห็นชอบออกหมายจับ ตามข้อบังคับกระทรวงมหาด ไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕ ให้รายงานตามแบบราย งานที่ส่งมานี้ แล้วรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบตามกำหนด ตามนัยหนังสือกระทรวง

๔๑๒

มหาดไทย คำว่าที่สุก ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๑๗๒๙ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๒๓ ๕๕ ๕
งวดประจำเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
พิศาล มูลศาสตร์สาทร
(นายพิศาล มูลศาสตร์สาทร)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

โทร. ๒๒๑๘๘๔๐

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย

ที่ ๖๒/๒๕๒๕

เรื่อง มอบหมายการให้ความเห็นชอบในการออกหมายจับบุคคล

เพื่อให้การดำเนินการให้ความเห็นชอบในการออกหมายจับกุมบุคคลตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕ ข้อ ๑ ก. เป็นไปโดยเรียบร้อยถูกต้อง ปลัดกระทรวงมหาดไทยจึงให้ยกเลิคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๗๓๕/๒๕๒๓ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๒๓ กับคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๓๐๗/๒๕๒๔ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๔ และมอบหมายให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการออกหมายจับบุคคล คือ

- ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
- นักปกครอง กระทรวงมหาดไทย
- อัยการพิเศษฝ่ายคดี กรมอัยการ
- ผู้ช่วยอัยการพิเศษฝ่ายคดี กรมอัยการ
- อัยการพิเศษประจำกรม กรมอัยการ
- พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดมีนบุรี

โดยให้ผู้ได้รับมอบหมายพิจารณาให้ความเห็นชอบในการออกหมายจับบุคคลแทนปลัดกระทรวงมหาดไทยได้ทุกคดี

๕๕ ๕
ทรง ๕
ตั้งแต่วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป.

ตั้ง ณ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๕

พิศาล มูลศาสตร์สาทร
(นายพิศาล มูลศาสตร์สาทร)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

(ตัวอย่าง)

บันทึกขอความเห็นชอบออกหมายจับ

คดีที่...../.....

ที่...../.....

ที่.....

วันที่เดือน.....พ.ศ.....

เสนอ

ด้วย.....(ชื่อผู้กล่าวหา).....มาแจ้งความว่า.....(ชื่อผู้ต้องหา).....

.....ได้กระทำความผิดอาญาในข้อหา.....

เหตุเกิดที่.....

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น. ข้าพเจ้าได้

รวบรวมพยานหลักฐานแล้ว ปรากฏดังนี้

๑. พยานวัตถุ.....

๑.๑

๑.๒

๑.๓

๒. พยานเอกสาร.....

๒.๑

๒.๒

๒.๓

๓. พยานบุคคล ได้ทำการสอบแล้ว จำนวน.....ปาก ได้ความดังนี้

๓.๑

๓.๒

๓.๓

ฯลฯ

พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานได้เป็นที่แน่ชัดและเพียงพอที่เชื่อได้ว่า (ชื่อผู้ต้องหา).....ผู้ต้องหาได้กระทำความผิดตามข้อหา เห็นควรออกหมายจับมาดำเนินคดี

พร้อมนี้ได้แนบเอกสารและพยานหลักฐานมาเพื่อประกอบการพิจารณา รวม.....ฉบับ และ.....

.....มาเพื่อประกอบการพิจารณาคำแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อขอรับความเห็นชอบออกหมายจับ (ชื่อผู้ต้องหา).....ผู้ต้องหาเพื่อดำเนินคดีต่อไป.

ลงชื่อ.....ผู้เสนอขอความเห็นชอบ (.....)

หัวหน้าพนักงานสอบสวน.....

ความเห็นของผู้ให้ความเห็นชอบ

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ให้ความเห็นชอบ (.....)

ตำแหน่ง.....

(สำเนา)

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๒๐๔/ว ๖๐

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอภัยวงศ์ กท ๑๐๒๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๒๗

เรื่อง การแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายป่าไม้และทรัพยากรของชาติ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

ด้วยปรากฏว่าป่าไม้รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติอื่น อันได้แก่แร่ธาตุ เป็นต้น ได้ถูกบุกรุกทำลายมาเป็นเวลานานแล้ว แม้ว่าทางราชการจะได้มีการป้องกันและปราบปรามอย่างไรก็ตาม การทำลายทรัพยากรของชาติดังกล่าวก็ยังคงมีอยู่ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้กระทำความผิดในเรื่องที่เกี่ยวกับป่าไม้และทรัพยากรของชาติดังกล่าวมักเป็น พวกนายทุน ซึ่งมีทั้งเงินและพวกพ้องมาก รวมทั้งในบางครั้งมีข้าราชการร่วมด้วย จึงยังผลให้มีการให้ความช่วยเหลือจนผู้ต้องหาได้รับโทษเบาหรือ บางครั้งไม่สามารถลงโทษผู้ต้องหาได้อย่างจริงจัง เป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดไม่เข็ดหลาบและกระทำความผิดอีก นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการจับกุมปราบปราม โดยเฉพาะในการสอบสวนจะโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม ปรากฏว่า สำนวนคดีมักจะหลักฐานอ่อนไม่พอฟ้องหรือขาดพยานหลักฐานในการดำเนินคดี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะหาหลักฐานได้ยากหรือทำสำนวนคดีไม่รัดกุม

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้มาตรการในการป้องกันการตัดไม้ทำลายป่าและทรัพยากรของชาติอื่น ๆ ได้เป็นไปโดยรัดกุมยิ่งขึ้น จึงให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ใช้อำนาจตามความที่กำหนดไว้ในข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมการสอบสวนโดยเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและส่งให้

พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควรหรือส่งเปลี่ยนพนักงานสอบสวนหรือให้ฝ่ายปกครองเข้าร่วมสอบสวน รวมทั้งการส่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ในคดีที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้และทรัพยากรของชาติอื่น ๆ เป็นกรณีพิเศษอย่างเคร่งครัด

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) พลเอก สิทธิ จิรโรจน์

(สิทธิ จิรโรจน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองตรวจและรายงาน โทร. ๒๒๑๑๓๓

(สำเนา)

ที่ มท ๑๒๐๑/ว ๘๖๘

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอภัยวงศ์ กท ๑๐๒๐๐

๒๕ มิถุนายน ๒๕๒๗

เรื่อง การให้พนักงานอัยการเข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาการสอบสวน ในคดีเกี่ยวกับการบุกรุกทำลายป่าไม้และทรัพยากรของชาติ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย คำนวณมาก ที่ มท ๐๒๐๔/ว ๖๐ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๒๗

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า ปัจจุบันป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติอื่น อันได้แก่ แร่ธาตุ เป็นต้น ได้ถูกบุกรุกทำลายมาเป็นเวลาช้านานแล้ว เนื่องจากผู้กระทำความผิดมักเป็นพวกนายทุน ซึ่งมีเงินและพวกพ้องมาก บางครั้งมีข้าราชการร่วมด้วยทั้งในด้านการจับกุมปราบปราม โดยเฉพาะในการสอบสวนสำนวนคดีมักมีหลักฐานอ่อนไม่พอฟ้องหรือขาดพยานหลักฐานในการดำเนินคดี กระทรวงมหาดไทยจึงได้กำหนดนโยบายเพื่อให้มาตรการในการป้องกันการตัดไม้ทำลายป่าและทรัพยากรอื่น ๆ ของชาติได้เป็นไปโดยรัดกุมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอใช้อำนาจตามความที่กำหนดไว้ในข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมการสอบสวน โดยเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควร หรือสั่งเปลี่ยนพนักงานสอบสวน หรือให้ฝ่ายปกครองเข้าร่วมสอบสวน รวมทั้งสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ในคดีที่เกี่ยวกับป่าไม้และทรัพยากรอื่น ๆ ของชาติเป็นพิเศษอย่างเคร่งครัด ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

บัดนี้ กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่า กรมอัยการเป็นส่วนราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่ในการปราบปรามผู้กระทำความผิด และพนักงานอัยการเป็นผู้ทรง

คุณวุฒิทางกฎหมายมีประสบการณ์สูงทางด้านการพิจารณารวบรวมพยานหลักฐานชั้นสอบสวน การนำสืบพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลยในชั้นศาล สมควรให้พนักงานอัยการได้มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนฝ่ายปกครอง ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจตามความที่กำหนดไว้ในข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยฯ ในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมการสอบสวน ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวข้างต้น อันจะทำให้การสอบสวนคดีอาญาที่เกี่ยวกับการบุกรุกทำลายป่าไม้และทรัพยากรของชาติ ได้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพและรัดกุมยิ่งขึ้น

ฉะนั้น กระทรวงมหาดไทยจึงกำหนดวิธีการร่วมมือและประสานงานกัน ระหว่างพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองและพนักงานอัยการในเรื่องดังกล่าวดังต่อไปนี้ คือ

“เมื่อมีคดีเกี่ยวกับป่าไม้หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ เกิดขึ้น หากผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเข้าควบคุมการสอบสวนไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้แจ้งให้พนักงานอัยการประจำท้องที่ทราบ เพื่อให้พนักงานอัยการเข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งในการควบคุมการสอบสวนนั้นด้วย และให้พนักงานอัยการมีอำนาจหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาในการสอบสวนคดีนั้น ๆ”

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) พลเอก สิทธิ จิรโรจน์

(สิทธิ จิรโรจน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมอัยการ

สำนักงาน ก.อ.

โทร. ๒๒๒๘๑๒๑ ต่อ ๒๙๔

(สำเนา)

ที่ มท ๑๒๐๑/ว ๔๗๒

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัยยู่รังค์ กท ๑๐๒๐๐

๑๐ เมษายน ๒๕๒๘

เรื่อง การประสานงานในการให้พนักงานอัยการเข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาการสอบสวนในคดี
เกี่ยวกับการบุกรุกทำลายป่าและทรัพยากรของชาติ

เรียน อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมอัยการ อธิบดีกรมตำรวจ และผู้ว่าราชการ
จังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๑๒๐๑/ว ๖๘๖ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๒๗
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๑๒๐๑/ว ๖๘๖ ลงวันที่ ๒๕
มิถุนายน ๒๕๒๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงมหาดไทยได้ส่งการถึงผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อทราบ
และถือปฏิบัติว่า เมื่อมีคดีเกี่ยวกับป่าไม้หรือทรัพยากรของชาติอื่น ๆ เกิดขึ้น หากผู้ว่าราชการ
จังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ใช้อำนาจเข้าควบคุมการ
สอบสวนไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้แจ้งให้พนักงานอัยการประจำท้องที่ทราบ เพื่อให้พนักงานอัยการ
เข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำ
กิ่งอำเภอ ในการควบคุมการสอบสวนนั้นด้วย และให้พนักงานอัยการมีอำนาจหน้าที่ให้คำ
แนะนำปรึกษาในการสอบสวนนั้น ๆ

โดยที่ขณะนี้ ยังมีได้มีการกำหนดระเบียบวิธีการประสานงานเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้
ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน พนักงานฝ่ายปกครอง และพนักงาน
อัยการ เป็นไปโดยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ กระทรวงมหาดไทยจึงได้ออกระเบียบ
กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประสานงานในการให้พนักงานอัยการเข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาการ
สอบสวนในคดีเกี่ยวกับการบุกรุกทำลายป่าไม้และทรัพยากรของชาติไว้ดังต่อไปนี้

๑. เมื่อมีคดีอาญาเกี่ยวกับป่าไม้หรือทรัพยากรของชาติอื่น ๆ เกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนในท้องที่นั้นรับรายงานนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอทราบโดยด่วน

๒. เมื่อนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอได้รับรายงานคดีดังกล่าวในข้อ ๑ จากหัวหน้าพนักงานสอบสวน แล้วให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอรับรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบโดยด่วนเช่นกัน

๓. คดีอาญาที่ได้รับรายงานตามข้อ ๑ หากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเห็นสมควรใช้อำนาจเข้าควบคุมการสอบสวน ให้แจ้งให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนท้องที่ที่เกิดเหตุทราบ เพื่อเป็นการประสานงาน

๔. เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอใช้อำนาจเข้าควบคุมการสอบสวนคดีดังกล่าวข้างต้น ให้แจ้งให้พนักงานอัยการประจำท้องที่ทราบ เพื่อให้พนักงานอัยการประจำท้องที่ทราบ เพื่อให้พนักงานอัยการเข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาในการควบคุมการสอบสวนนั้น

ในกรณีจังหวัดใดมีที่ทำการอัยการจังหวัดเกินกว่าหนึ่งแห่ง พนักงานอัยการประจำท้องที่หมายถึงพนักงานอัยการผู้มีความชำนาญคดีนั้นตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้น

๕. ในการให้คำแนะนำปรึกษา หากพนักงานอัยการผู้ให้คำแนะนำปรึกษา เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวน อาจขอเข้าร่วมในการสืบสวนและสอบสวนนั้น หรือขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ซึ่งใช้อำนาจเข้าควบคุมการสอบสวนดำเนินการอย่างใดก็ตามที่เห็นสมควรได้

๖. การให้คำแนะนำปรึกษาของพนักงานอัยการนั้น ให้ปฏิบัติโดยมุ่งที่จะให้การสืบสวนและสอบสวนได้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ และให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายด้วย

๔๒๕

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

พลเอก สิทธิ จิรโรจน์

(สิทธิ จิรโรจน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมอัยการ

กองวิชาการ

โทร. ๒๒๓๕๘๒๔

ลับ

ท มท ๐๔๐๒/ว ๕๔

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัยยวงศ์ กท ๑๐๒๐๐

๒๒ กรกฎาคม ๒๕๓๐

เรื่อง การดำเนินคดีอาญากับผู้ทุจริตเกี่ยวกับงานการทะเบียน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด เว้นกรุงเทพมหานคร

ด้วยในปัจจุบัน ได้มีผู้กระทำการทุจริตเกี่ยวกับงานการทะเบียนเพิ่มขึ้นมาก เพื่อให้ตนมีชื่อในทะเบียนบ้าน และได้สัญชาติไทย แล้วทำบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ และบางรายเมื่อตรวจพบและจับกุมผู้กระทำความผิดแล้ว พนักงานสอบสวนก็ประสบปัญหาในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อฟ้องคดี หรือฟ้องคดีไม่ตรงประเด็นแห่งความผิด เพราะกฎหมายและระเบียบการเกี่ยวกับงานทะเบียนมีรายละเอียดมาก

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นว่า ปลัดอำเภอเป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติงานตามกฎหมาย ๑๐ ประเภท คือ กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร กฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน กฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ กฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย กฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน กฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ กฎหมายว่าด้วยเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง กฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสานและฌาปนสถาน กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และกฎหมายว่าด้วยประถมศึกษา และเมื่อมีผู้กระทำความผิดตามกฎหมายดังกล่าว ก็ทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนอยู่แล้ว จึงทราบรายละเอียดเกี่ยวกับ กฎหมาย ระเบียบการ และพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีได้เป็นอย่างดี ฉะนั้น เมื่อมีการกระทำความผิดตามกฎหมาย ๑๐ ประเภทดังกล่าว และเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาด້วย ก็สมควรที่นายอำเภอจะได้แต่งตั้งปลัดอำเภอให้เป็นพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง ร่วมกับพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๓ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕

ลับ

๔๒๓

ลับ

จึงเรียนมาเพื่อแจ้งอำเภอถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พิศาล มูลศาสตร์สาทร
(นายพิศาล มูลศาสตร์สาทร)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

กองการทะเบียน

โทร. (๐๒) ๒๘๑๐๕๒๘

ลับ

ฎีกาย่อ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๐/๒๕๒๗

ป. อาญา เจ้าพนักงาน ช่วยผู้ทำผิด (มาตรา ๒๐๐)

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒, ๑๗, ๑๘ ให้นายอำเภอเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่มีอำนาจสืบสวนสอบสวนคดีอาญาได้ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยที่ให้ตำรวจเป็นผู้ทำการสอบสวนฝ่ายเดียวเป็นเรื่องภายในกระทรวงมหาดไทยให้อำนาจที่กฎหมายบัญญัติไว้ไม่ นายอำเภอจึงเป็นเจ้าพนักงานมีอำนาจสืบสวนสอบสวน เมื่อจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมายมาได้ แล้วปล่อยไป ย่อมมีความผิดตามมาตรา ๒๐๐

พนักงานอัยการจังหวัดอุบลราชธานี

โจทก์

ระหว่าง

นายสมาน ศักดิ์เสริมสุข กับพวก รวม ๕ คน

จำเลย

คดีนี้ โจทก์ฟ้องจำเลยทั้ง ๕ คน ฐานร่วมกันเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาจับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ และไม่ดำเนินคดีอันเป็นการละเว้นปฏิบัติการตามหน้าที่โดยทุจริต ช่วยเหลือผู้กระทำความผิดมิให้ต้องรับโทษหรือให้รับโทษน้อยลง และจำเลยที่ ๓ ลงข้อความเท็จในบันทึกประจำวัน

ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยทั้ง ๕ คน

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ให้ยกฟ้องจำเลยที่ ๕

ศาลฎีกาได้พิพากษาลงโทษจำเลยทั้ง ๕ คน มีปัญหาข้อกฎหมายที่ศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ข้อหนึ่งว่า

“จำเลยที่ ๑ ฎีกาว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยที่ ๑ รับราชการเป็นนายอำเภอศรีเมืองใหม่ แม้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจะบัญญัติให้นายอำเภอมีอำนาจสืบสวนสอบสวนคดีที่เกิดขึ้นภายในเขตอำนาจของตนได้ แต่อำนาจดังกล่าวกระทรวงมหาดไทยได้วางระเบียบให้ตำรวจเป็นผู้ทำการสอบสวนฝ่ายเดียว ฉะนั้นนายอำเภอจึงมีแต่อำนาจ ส่วน

หน้าที่ไม่มีเท่ากับไม่มีอำนาจหน้าที่ จึงไม่ใช่เป็นเจ้าพนักงาน ไม่เข้าข่ายเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๐๐ ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้ว ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒, ๑๗, ๑๘ ได้บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งให้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาได้ และให้มีอำนาจทำการสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้เกิดหรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตนได้ นอกจากอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๕ ยังได้บัญญัติให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรได้ออกประกาศลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๐๗ แต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วยในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับป่าสงวนแห่งชาติ จำเลยที่ ๑ จะอ้างว่าจำเลยที่ ๑ ไม่มีอำนาจหน้าที่หาได้ไม่ จำเลยที่ ๑ อ้างว่าไม่มีอำนาจหน้าที่สอบสวนอำนาจก็หมดไปด้วย จำเลยที่ ๑ จึงไม่มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๐ นั้น เห็นว่าระเบียบของกระทรวงมหาดไทยที่จำเลยที่ ๑ อ้างเป็นแต่ระเบียบภายในกระทรวง หาได้ลบล้างอำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ไม่ ข้ออ้างของจำเลยที่ ๑ ฟังไม่ขึ้น”

คณะกรรมการจัดทำหนังสือคู่มือสอบสวน ของกองการสอบสวนและนิติการ

นายเสงี่ยม ภูเขาทอง	ผอ.สนก.	หัวหน้าคณะทำงาน
นายปรีชา แพทย์ธเนศวร	หน.ฝ.รต.	รองหัวหน้าคณะทำงาน
ร.ต. พิสิฐวิทย์ เอกปิยะกุล	หน.ฝ.นค.	รองหัวหน้าคณะทำงาน
นายชาคริต จรุงพงษ์	หน.ง.นค.ฝ.นค.	คณะทำงาน
นายชัยรัตน์ ไพรสงบ	หน.ง.สอ.ฝ.รต.	คณะทำงาน
นายทวี ชันศิริ	หน.ง.งค.ฝ.นค.	คณะทำงาน
นายสมชาย อัครมากุล	หน.ง.รชค.ฝ.รต.	คณะทำงาน
นายวรทัศน์ วานิชอังกูร	หน.ง.บห.สนก.	คณะทำงาน
นายสุวิทย์ ศิริวัฒน์	นค. ๕ ง.กม.ฝ.นค.	เลขานุการและคณะทำงาน
นายอนุวัฒน์ ธาราแสง	นค. ๕ ง.งค.ฝ.นค.	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะทำงาน
นายบรรณรักษ์ สุวัฒน์ประ	นค. ๕ ง.กม.ฝ.นค.	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะทำงาน
นายสมนึก สายสิงห์ทอง	นค. ๕ ง.กม.ฝ.นค.	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะทำงาน
นายมาลัยวรรณ ทั้งอรุณสวัสดิ์	จพง.ปก. ๕ ง.สอ.ฝ.รต.	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะทำงาน
นายสมชาย เลิศพงศ์ภากรณ์	จพง.ปก. ๕ ง.สอ.ฝ.รต.	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะทำงาน
นางจิตรา ชาญกล้า	จนท.รค. ๓ ง.บห.	เจ้าหน้าที่พิมพ์/ทาน
นางธีรวรรณ เพ็งสกุล	จนท.รค. ๓ ง.บห.	เจ้าหน้าที่พิมพ์/ทาน
นางปรานอม สังข์อ่อน	จนท.รค. ๔ ง.บห.	เจ้าหน้าที่พิมพ์/ทาน
นางสุเพ็ญ ศิริรักษ์	จนท.รค. ๓ ง.บห.	เจ้าหน้าที่พิมพ์/ทาน
นางพนมพร โพธิจันทร์	จนท.รค. ๓ ง.บห.	เจ้าหน้าที่พิมพ์/ทาน
นางเรขา วันสกุล	จนท.รค. ๓ ง.บห.	เจ้าหน้าที่พิมพ์/ทาน

นางไพลิน สุทธินันท์	จนท.ธก. ๓ ง.บห.	เจ้าหน้าที่พิมพ์/ทาน
นายปัญญา ชำนิยันต์	จนท.ธก. ๓ ง.บห.	เจ้าหน้าที่พิมพ์/ทาน
นางเกษร ธรรมช้วน	จนท.พค. ๔ ง.บห.	เจ้าหน้าที่พิมพ์/ทาน
นางสาวสมพรรณ ลือพรอมมาศ	จนท.พค. ๓ ง.บห.	เจ้าหน้าที่พิมพ์/ทาน
นางมาลี ชาครประชีวิน	จนท.ธก. ๓ ง.บห.	เจ้าหน้าที่พิมพ์/ทาน
นางสาวอินทิดา เจียรระสัพพ์ฉน์	จนท.พค. ๒ ง.บห.	เจ้าหน้าที่พิมพ์/ทาน
นางสาวกนกพร กล้ายมี	จนท.พค. ๑ ง.บห.	เจ้าหน้าที่พิมพ์/ทาน
นางจรรยา กลิ่นชะเอม	พนักงานพิมพ์ดีด	เจ้าหน้าที่พิมพ์/ทาน
นางนงลักษณ์ แก้วคำ	พนักงานพิมพ์ดีด	เจ้าหน้าที่พิมพ์/ทาน

60 ฉ.1

KG
114
ม234ร
2532

กระทรวงมหาดไทย. กรมการ
ปกครอง
รวมกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
เกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญา ของ
พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง

